

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

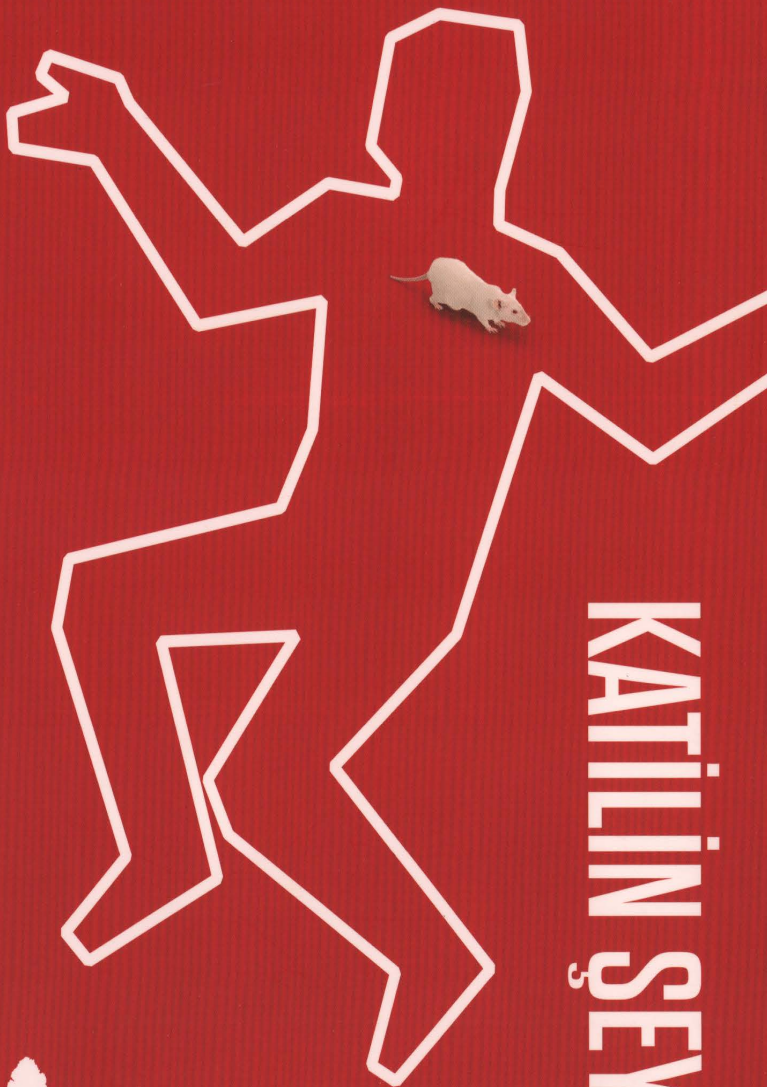
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ALGAN SEZGİNTÜREDİ

KATİLİN ŞEYİ

Yayın No: 129

1. Baskı: Kasım, 2014

2. Baskı: Ocak, 2018

ISBN: 978-605-5162-39-9

Yayın Yönetmeni

K. Egemen İPEK

Editör

Aslı TOHUMCU

Kapak Tasarım

TERAPİ

Sayfa Tasarım

Adem ŞENEL

Baskı

Ayrıntı Basımevi

Yayın

A.P.R.I.L Yayıncılık

Tarık Zafer Tunaya Sokak

21/3 Gümüşsuyu-Beyoğlu-İSTANBUL

Tel: (00 90) 212 252 94 38

Faks: (00 90) 212 252 94 39

www.aprilyayincilik.com

bilgi@aprilyayincilik.com

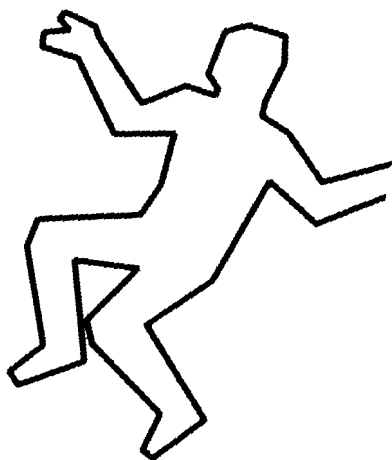
Katilin Şeyi

Algan Sezgintüredi © 2014

Bu kitabın yayın hakları April Yayıncılık'a aittir.

Her türlü yayım hakkı A.P.R.I.L Yayıncılık'a aittir.

Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince alıntı yapılamaz, fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz, resim, şekil, şema, grafik vb yayınevinin izni olmadan kopya edilemez.

Sibel Gür Sezgintüredi, Nalân Saygı, Ece Erman, Sevin Okyay, Yıldıray Şahinler, Baha Serter, Haluk İmeryüz, Adnan Bostancıoğlu, Ömer Türkeş, Av. Tuğrul Gülenç, Dr. Cem Akdeniz ve Dr. Murat Pençe: Onca şey uydurdum ama sizin için içimden gelen teşekkürle yetecek ifadeyi bir türlü bulamadım.

,

Deniz, Sibel ve Bulut'uma

Wilmaaa!!!

Çakmaktaşlar'ın, her bitişinde tekrar başlayan ve bu halde devam etmeye niyetli görünen şarkısından vazgeçmek zordu. Şarkı, bildik şekliyle, Fred'in kapıyı yumruklayarak bağırmasıyla bitiyor, ardından kısa bir aralık geliyor ama daha 'Çok şükür, bitti,' dememe kalmadan yerini, Taşyatak taş ocağında mesainin bitişini bildirmesi için kuyruğu çekilen antik kuşun çığlığını izleyen yeni bir 'yaba-daba-duu'ya bırakıyordu.

O kısacık aralıkta, yerine koyabileceğim herhangi başka bir düşünceyi üretemediğimden, şarkıyı durdurmak, istesem de olacak iş değildi zaten. İşin aslı, bu durumdaki sorumluluğunu kafamın arkasında kendince bildiren acıyı biraz kenara itebilmek için ona ihtiyacım da vardı.

"Beni nasıl buldunuz, merak ediyorum doğrusu..." demişti ilkin; beşincisi mi, onuncusu mu kestiremediğim *'from the/town of Bedrock'*lardan biri sırasında ve şarkının sesini, en azından kısmayı başarmıştı. Aslına bakarsanız, zonklayan kafamın içinde çalan şarkıyı duyabilseydi muhtemelen sesini çıkarmaz, konuşmak için şarkıyı, bitmeme niyetinden habersiz, bitene kadar ya da bitmeyeceğini fark edene kadar diyelim, beklerdi. Ama kafa bu; o günden bu güne piyasaya kendisiyle ilgili onca akıl almaz şey çıktı ya, içinde çalanı sahibinden başkasının isteğiyle dışarıya yansıtacak bir alet hâlâ icat edilemedi —haliyle, o zaman da yoktu.

Neyse, dedim ya, konuşarak şarkıyı kesmeyi değilse bile en azından sesini kısmayı başarmıştı. İyi de olmuştu: çünkü tam Barney'in ellerimi arkamda sıkı sıkı tuttuğu ve Fred'in taş bowling

topunu kafama ikinci defa indirmeye hazırlandığı andı ve bir şekilde, bu darbenin sonuçlarını irdeleyecek kadar uzun yaşayamayacağımı biliyordum.

“Gerçi anlatsanız da dinleyecek vaktim yok; sizi bir süre yalnız bırakmak durumundayım. Belki daha sonra,” diye devam etmişti, Fred homurdanarak uzaklaşırken. Tane tane konuşuyor, vurguları doğru yapıyor, kelimeleri çok değerli şeylermiş gibi kullanıyordu. Bunu daha ilk konuştuğumuzda fark etmiş, biraz genel havasına, biraz Türkiye Cumhuriyeti nezdinde bilinen mesleğine vermiştim; o zamanlarda da pek rastlanmayan bir özellikti. Şimdilerde ara ki bulasın böylesini. Tabii, bunu fark ettiğimde, ortada, amatörce sorguladığım diğer tiplerden bir kısmında olduğu gibi, ondan şüphelenmemi gerektirecek bir durum yoktu henüz; mesleği de, kullandığı dile özen göstermesi de şüphelenilecek şeyler değildi.

“Aslında bu başarınızı, size her şeyi anlatarak ödüllendirmek isterdim; çok samimi söylüyorum, hiç beklemiyordum. Ama dedim ya, biraz işim var ve eh, ne yazık ki döndüğümde sizi öldürmek zorundayım. Anlarsınız...” Aynı anda rahmetli Zeki Müren’in, Fred’in elbisesi içinde, kötü kötü bakarak önümden geçtiğini görür gibi oldum. Bowling topu da elindeydi.

Anlarmışım. Anlamayacak ne var? Nazik, zeki, düşünceli de olsa sonuçta katil, hem de memleketin sayılı seri katillerinden biriydi bu; hazır kendisini yakalamaya geleni enselemişken sırtını sıvazlayıp gönderecek değildi ya... Anladığımı belirtmek için kafa sallamamın da gereği yoktu zaten.

Tek taraflı, kısa bir suskunluktan sonra, “Dediğim gibi, sizi bir süre bu rahatsız pozisyonda yalnız bırakacağım, kusura bakmayın. Ayrıca, kafanıza vurmak zorunda kaldığım için de özür dilirim,” diye devam etmişti. Nazik adamdı, dedim ya. Fakat nezaleti bir yana, birbirine benzer şeyleri tekrar tekrar söylemesi bana garip gelmişti. Yapacağı iş her ne ise, onu yapmak için çıkıp gitmek yerine, uzun uzun konuşmak istiyormuş gibiydi. Hayır, ağzımı bağlamasaydı, imdat istemek için bağırarak yerine ben de gayet nazik yanıtlar verebilirdim. “Rica ederim, ne önemi var; tabii

ki vuracaktınız kafama,” bile diyebilirdim. Böyle bir şey söyleseydim, eminim o da, vururken yeterince dikkatli davranmayıp kafamın sağ arka kısmını kanattığı için özür dilerdi.

“Aslında, on-on beş dakika geç gelseydiniz... Neyse, yarım saat kalmaz dönerim. Yaramazlık etmeyin sakın,” diye bitirmişti en sonunda. Lafı uzatmayı mı seviyordu, bana saygı duyduğundan —hani onu bulmamı beklemiyordu ya— bir açıklamayı hak ettiğimi mi düşünüyordu, o sırada bilmiyordum tabii. Belki de böylesini seviyordu diye düşündüm; sadece kendi konuşacak, falan filan. Bir yerlerde, kimi sapık katillerin, yedikleri haltları açıklayarak tatmin bulmaya yönelik eğilimleri üzerine bir şeyler okuduğumu hatırlıyordum; hatta böyle filmler de seyretmiştim ama adam susunca, kafamın bir yerlerinde, ‘*Flintsones/meet the Flintsones*’un sesi tekrar yükselmışti ve psikolojik çözümlemeler konusundaki zırcahilliğim bir yana, katilin davranışlarını ince ince tahlil etmekle ilgilenecek halde değildim.

Ben henüz küçükken, yani, hemen hemen her orta halli ailenin bir şeylere gücü yettiği zamanların bayramlarında, kurban keserdik. Bahçede, yere yatırılıp ayakları ve gözleri bağlanmış hayvan-cıkların debelenmelerini ve pislemelerini, nedenini kavrayamadan rahatsızlık duyma yaşımı geçip biraz tiksiniş çokça üzümlere izlerken, bir yandan da bu işi yapan ve yaptıranların yüzlerine bakardım. Kimisi zevk alırdı bu işten; inancın coşkusuyla mırıl mırıl dua okuyanlar olurdu. Gene aynı inancın baskısıyla isteksizce, donuk donuk bakanları da hatırlıyorum, yapıları hiç kaldıramayıp izleyemeyenleri de. Ama hayvanın yaşadığı korkuyu bilinçli düşünen pek azdı, eminim. Kendi adıma, bunun üzerinde düşündüğümü söyleyebilirim; yaşım ilerledikçe —bayramdan bayrama tabii; bu, her gün düşünülecek bir şey değil. Ya da en azından, her gün düşünülme daha iyi— kurbanın ruh halini biraz daha kavrar gibi olduğumu sanıyordum. Hiç de öyle değilmiş meğer. Gözleri, ağzı, elleri ve ayakları bağlı öldürülmeyi beklemek ne kestirilebilir ne de tarif edilir bir şeymiş; ‘Nasılmış bu?’ deyip denenecek bir şey ise hiç değilmiş, kimseye tavsiye etmem.

Naylon çamaşır ipi kurban açısından değil ama katil için doğru bir tercihti. Zorlamaya gelmiyor, fena kesiyordu. Ağıza tıklan ile üzerine sarılıp bağlanan bezler elbette ses çıkartmamam içindi ama gözlerimin bağlanması tam bir kötülüktü açıkçası. Hayır, hani tamam, sapık, manyak, kurbanı işkence falan diye hemen öldürmedi, eyvallah. Eyvallah da, elimi, ayağımı, gözümü bağladıktan sonra ayıldığımda ‘nihaha; öleceksin’ türü bir laf üzerine öldürölseydim büyük olasılıkla müthiş bir panik yaşadım ya, en azından kısa sürmüş olurdu. Fakat bu, yani çaresizce öldürölme beklemek, hem de karanlıkta beklemek, bambaşka bir şeydi. Her an gelebilecek darbeye hazır durmaya, etrafındaki her hareketi algılamaya ve kollamaya çabalamak... İdam mahkûmunun saatini beklemesi gibi belki; tam öyle midir, bilemiyorum tabii.

Gene de yaşadığım korkuyu tam hatırlamadığımı belirtmeliyim. Belki üzerinden epey zaman geçtiğinden, belki de o kadar korkunun sonunda korktuğum gerçekleşmediğinden.

Adam çıktıktan, daha doğrusu, son sözünü söyleyip sessizliğe gömüldükten sonra demeliyim, çünkü yarım saate kalmadan geri döneceğini söylemesinin ardından çıktığına dair bir şey; ne bir kapı, ne bir ayak sesi ya da etrafınızda birilerinin olduğunu hissetmenizi sağlayacak başka bir şey algılamıştım, kendime, ‘Çıkmayan candan umut kesilmez,’ deyişini anımsattım.

Müstakbel katilimin sözüne bakılırsa daha yarım saat vaktim vardı. Kurtulmanın bir yolu olmalı, diye düşündüm. Mutlaka olurdu; hatta birileri, ‘Bilmem ne dışında çözümsüz bir şey olmadığını,’ mutlaka söylemişlerdir bile dedim. Çözümsüzün, ölüp dirilmek dışında bir şeyse elbette, ne olduğunu ya da böyle bir lafı kimin söylediğini hatırlamıyordum —hatırlayacak halim de yoktu— ama tarih boyu, bilirsiniz, mutlaka birileri bir şeyler söylemiştir ve o söylenenler yüzünden kâh canlar kurtulmuş, kâh sıkıntılar gide-rilmiş ya da tam tersi, ülkeler batmıştır.

Tabii, öyle elim, kolum, gözüm, ayağım, bacağım ve ağzım bağlı haldeyken böyle düzenli zırvalamıyordum. Açıkçası, yaşadığım o korku gibi, başka şeyleri de şimdi tam hatırlamıyorum.

Her neyse, sonuçta ‘kim ne demişti’yle fazla uğraşmadan, ‘ne yapmalıyım’ kısmına geçtim. Korku ile sağlıklı düşünmenin birarada gitmeyeceği gerçeği kadar, baskı altında çözüm üretmek diye başka bir dalga daha vardı ve eh, hayatta kalacaksam, şans, rastlantı gibi faktörleri önceden hesaba katamayacağım ya da kat-sam bile en azından tüm umudumu onlara bağlayamayacağım için kendi ensemini kendim kaşımalı, daha doğrusu, kaşımının çaresini bulmalıydım.

Durum değerlendirmesi yapmak derler ya, meşhurdur: İşte, müs-takbel katilime bakılırsa, yarım saatlik durum değerlendirme, ka-rar verme ve uygulama vaktim vardı. Bir an için, bana bu zamanı kasten verdiğini, hatta bir yerde oturup zevkle çabalamamı izle-meye niyetlendiğini düşündüm. Bu olasılığı göze alıp da ona bu zevki tattırmamak için hiçbir şey yapmamak gibi salak bir hare-kete girmemin anlamsızlığını düşünürken vakit harcadığımı kavra-dım. ‘Pekâlâ’ dedim kendi kendime —tabii bunu içimden söyledim, ‘aum, ummm, mmp’ gibi sesler çıkarmayı denemedim bile— du-rum değerlendirmesi: kötü bir ruh halindeyken yapılan bir buluşun heyecanı, gece yarısını geçen bir vakitte tedbiri medbiri unu-tarak katilin evine körlemesine dalıp salakça enselenme ve bayıl-tılma. Ardından, Fred, Barney, Dino ve diğer ilgili zevatın şarkısı eşliğinde ayılma. Kafanın sağ arka tarafında bir yerde, tahminen şiş, belki açık ya da kurumuş —ne kadar baygın kaldığımı da bil-miyordum— bir yara; eller, ayaklar, gözler ve ağız bağlı.

Çenemin altından burnumun altına kadar her yeri kapatan bez, ağzıma tıklanan diğer bezi öyle sıkıyordu ki onu ağzımdan tükürüp ötekini dilimle kenara sıyırma şansımın olmadığını hemen anla-dım ve imdat istemek için bağırma ilk elde geçtim.

Debelenmenin de bir fayda getirmeyeceği açıktı: Epeydir pe-şinde koşturduğumuz katil, herhalde mesleği icabı, ardında iz bı-rakmama konusunda olduğu kadar, adam bağlama konusunda da ustaydı. Tabii, onu bulmam yeterince usta olmadığı şeklinde bir çı-karıma yol açabilirdi; o yüzden, sıkı bağlama konusunda ümidimi hepten yitirmemem gerektiğini düşünebilirdim ama eh, ayrıntılı

ve alengirli bir seri cinayet planında hata yapmamak için gereken ustalıkla, birini sıkı sıkı bağlamak için gereken arasındaki farkı da azımsamamak gerek.

Sonuçta, pek fazla düşünmeden teslim bayrağını çektiğimi itiraf etmeliyim; ne yapabileceğim hakkında en ufak bir fikrim yoktu çünkü. İp çözme numaraları da bilmiyordum o zamanlar. Böyle işlerde, işin daha kötüsü, dedektiflikle ilgili işlerde deneyimim hiç yoktu ve konuyla ilgili tüm bilgim, polisiye roman ve filmlerden gelmeydi henüz. Eh, oralarda da genelde cinayetler, soygunlar falan, enine boyuna anlatılır da bu tip şeylerin nasıl yapıldığı pek tarif edilmez, malum.

Sandalyeyle devrilip sürünsem belki kesici bir şeye denk gelirim, diye düşündüm sonra. Genelde filmlerde, sucuk misali bağlanan kahramanın çevresinde iplerini sürterek kesebileceği bir şeyler illa ki bulunurdu diye hatırlıyordum. Hangi yöne sürünmeliydim peki? Bulunduğum yeri tanıımıyordum. Ne büyüklüğünü, ne neresinde bulunduğumu, ne de neresinde ne olduğunu biliyordum. Hayır, her şeyi göze alıp devrileceksin; küt, yerdeki münasebetsiz bir şeye kafanı vuracaksın—ne bileyim, vurmasan bile, gözün kapalı; körlemesine, hem de sırtında sandalyeyle sürüne sürüne gidip sonunda hiçbir şey bulamadan kafayı duvara vurmak var; o var, bu var, diye düşünüp durdum bir süre. Sonra, hem burası mahzen, bodrum ya da benzeri bir yerse, yerde böcek vardır, fare vardır; kokudan, kaktan değil de bunlardan çok tiksindiririm ben; sürünürken bunlarla haşır neşir olacağıma —hem de karanlıkta— üzerime tırmanmalarını beklesem daha iyi, diye düşündüm çaresizce. Ardından, adamın evinde bodrum olmadığını hatırladım. Ama hayatımda ilk kez maymuncuk kullanma ve katili herkesten önce enseleme hevesiyle evine dangalakça girdiğimde, kafama artık neyle vurduysa —tabii şimdi biliyorum neyle vurduğunu— darbeyi yedikten sonra bayılmışımdı ve adam beni bayılttıktan sonra belki de başka bir yere taşımıştı; hem dedim ya, ne kadar baygın kaldığımı da bilmiyordum. Beni evinde öldürmek istememiş olabilirdi. Tabii, bunu düşününce, gecenin kör vaktinde evine girip yakalanarak, ona, kimseye görünme tehlikesi yaşamadan beni başka bir yere götürme şansını tanıdığımı anladım ve amatörülüğümden iyice utandım. Ama bir

şekilde, hemencecik işimi bitirmek yerine beni bağlayıp sonra öldürmeye karar vererek bana zaman hediye etmişti. Sapıklığındandı belki. Belki işi bilmediğimin fakındaydı ve çaresizliğimi izleyip eğlenmek istiyordu ya da başka bir derdi vardı, bilemiyorum; o sırada sadece tahmin yürütebiliyordum.

Sıkıntıyla kıpırdanırken ayağımın altındakinin halı olduğunu ve etrafta, hemen tüm bodrumlarda rastlanabilecek nem veya küf kokusunu almadığımı fark ettim. Dehşet bir buluş daha yaparak hâlâ katilin evinde olduğuma karar verdim. Evin neresinde ne vardı, işime yarayabilecek bir şey, falan filan diye düşünmeye çalıştığımda ise eve daha önce girmediğimi hatırlayıp kendimi iyice çaresiz hissettim.

Ah be kafa! Arkanı sağlama almadan ne girersin belaya? ‘Bak, buradan kurtulayım söz, bir dahaki sefere yalnız girmeyeceğim katilin evine,’ diye yalvardım yukarıya. On sene önceydi bu. O zamandan beri bu sözümü her bozuşumda vicdan azabı çekerim, ne yalan söyleyeyim.

Sonra, sakın olmaya çalışmalıyım, diye düşündüm. Hiçbir şey yapamasam bile, hani romanlarda, filmlerde falan, esas oğlanı nasılsa hep son anda kurtarırlar ya, diyerek kendimi avutmaya çalıştım. Hatta gerilim iyice artsın diye, tam öldürülecekken birden kapı açılır, falan ve filan olurdu, değil mi? Tabii, olanca kendini beğenmişliğimle ve umutsuzca, içinde bulunduğum şeyin bir film ve filmdeki esas oğlanın ben olduğumu varsayıyordum.

Eh, yarım saat fena değildi. ‘Belki,’ dedim kendi kendime, ‘iplerden kurtulacak bir numara geliverir aklıma ya da sahidenden esas oğlan benim ve Tefo, mesajımı uyumadan önce alabilmiş; hem aceleden, hem de nasılsa anlar diyerek, cebine bıraktığım bir özel isim, bir kısaltma ve bir numaradan oluşan notta ne demek istediğimi anlayıp polise haber vermiştir.’

Anlamıştı elbette. Geç anlamıştı gerçi ya, sonuçta, polisler haberi vermesine yetecek kadar erken davranabilmişti. Öyle olmasaydı, hikâyemi öteki taraftan yazıyor olurdum ve siz bu satırları, bilmem kaç bin yıllık insanlık tarihinde görülmemiş ve neye benzeyeceğinin tahmin edilmesi asla mümkün olmayan bir dünyada okurdunuz.

Ben, Vedat

İşsizdim, çok sıkılıyordum; hayat tekdüzeleşmişti ve bu hali değiştirecek bir çözüm bulamıyordum. Belki başınıza gelmiştir, biliyorsunuzdur.

Buna benzer durumlarda kişinin, tabii o kişi benim gibi, evinde ekmek bekleyeni bulunmayan ve geleceğe dair kaygı duyacak yaşta olup da buna henüz ayamamış biriye, küçük yaşta hayat kavgasına girmemiş pek çok diğer kişinin muhtemelen ilk gençliğinin bir yerlerinde yapmış olduğu gibi, hayatın ne işe yaradığı, neden yaşadığı gibisinden şeyleri bir kez daha düşünecek kadar boş vakti olur. Ya da bu boşluk onu böyle düşünmeye iter, diyelim.

İşte böylesi bir durumda, kişi, ruh hali ve zekâsı müsaitse, yaşadıklarının bazılarının ya da birçoğunun, hatta belki de hepsinin, bilerek ya da bilmeyerek gözardı ettiği hatalar ve kimi doğrudan kendine ait yalan yanlış kararlarla yönlendirildiğini, ortada pişmanlık duyulacak ya da en azından bir 'keşke'yi mutlaka hak edecek şeylerin bulunduğunu fark ederek sinirlenebilir. Böyle düşünme düşünme, bu hale düşmüş hemen herkes gibi tam, 'Şımarığın önde gideniymişim; geri getiremeyeceğim zamanımı boşu boşuna harcamışım,' sonucuna ulaştığı sıradaysa karşısına bir şey, ne bileyim, bir fırsat, bir yol ayrımı, bir kapı falan, çıkarır. Kimininki önemli bir şeydir; kimine idare edecek bir şey çıkar, kimine ise hiçbir şey çıkmaz. Bazısına ise hiçbir şey çıkmamış gibidir ama aslında çıkmıştır fakat kişi farkında değildir.

Tabii, genellemek doğru değil, biliyorum; yani, bu bahsettiğim herkesin başına gelmiyordur muhtemelen ama sonuçta bana böyle oldu.

Yok, benim karşıma öyle çok acayıp, müthiş ve de saire bir fırsat, bir kapı ya da yol ayrımı çıkmadı ama hayatımı baştan sona değiştirecek bir teklif geldi günün birinde, filmlerdeki gibi. Reddetmedim; etseydim, ne deminki dehşetli tutsaklığımı ne de birazdan anlatacaklarımı anlatabilirdim. Hayatın anlamı üzerine kendi kendime gevelemeye, yapabilecekken yapmadıklarım için sövmeye ve Neruda'nın dediği gibi, yavaş yavaş ölmeye devam ederdim herhalde.

Bahsettiğim teklif sayesinde hayatımın tümüyle değilse bile epey değiştiğini söyleyebilirim. Ama bunu ve hikâyemi, daha doğrusu hikâyelerimi anlatmaya başlamadan önce başka konulara gireceğim: Tabii ilgisiz şeyler değil; ben kimim, ne yaparım, vesaire; âdettendir.

Bu kitabı alırken beni tanımayanlar ya da basını takip etmesine rağmen hafızası zayıf kalanlar için en baştan, kendimi tanıtarak başlayayım diyorum.

Sahibinin pek çok şey olabileceği bir adım var: Vedat Kurdel.

Ailemin tek çocuğuyum. Bekârım; dolayısıyla annemle babama torun zevki tattıracak veya soyadımızı devam ettirecek — her ikisi de öyle bir dertleri olduklarını hiç belli etmediler gerçi ama vardiysa da şaşırmam— bir çocuğum da yok; o işi, sağolsun, amcamın oğlu Birol halletti. Tabii, çocuk sahibi olmamam sırf bekârlığımla ilgili değil; başka konularda değilse de, bu konuda her zaman dikkatliyimdir.

Annem, ev kadınıdır; sevgi dolu, şefkatli, fedakâr, güleryüzlü, iyimser, kendi halinde, üç aşağı beş yukarı tüm anneler gibi harika bir insandır. Bildik erkek egemen aile annelerinin çoğu gibi, pek etliye sütlüye karışmaz. Ev işlerinin yanında, sürekli bir şeyler örmek ve babamı hoş tutmak dışında görünürde tek derdi, kendime iyi bakmam, doğru dürüst beslenmem ve üşütmememdir.

Evimizin egemen kişisi babam ise emekli öğretmendir. Nikâh memurlarının evlilik cüzdanını gelinlere verip kötü espriler yapmadığı devirlerin adamıdır. Genelde sert takılır ama çoğu 'genelde sert takılır' denen insan gibi, aslında yufka yüreklidir. Tonla cinsliği

vardır: Bunların en sevimlisi, özellikle emekli olduğundan beri, çocukların okula gidiş ve dönüş saatlerine göre ayarlanmış çizgi film kuşaklarını seyretmesi, seyrederken de kıkırdayıp durmasıdır. Bunun dışında, er kişinin olur olmaz sırtımasının hafiflik sayıldığı bir kuşağa mensup olduğundan, ciddiyeti hiç bozmamaya gayret eder. Televizyon izlerken, gazete okurken, böyle mırıl mırıl, sürekli bir şeylere söylenir. Fazla konuşkan değildir. Artık öğretmenliğin gereğinden mi böyledir yoksa böyle biri olduğu için mi öğretmenliği seçmiştir, o kadarını bilemiyorum—bu satırları yazana dek sormak aklıma da gelmemiştii açıkçası.

Babam, anneme her daim ‘Selma Hanım’ diye hitap eder. Annem de, artık inadından mıdır nedir, kendine çok batan şeyler dışında bir dediğini iki etmemeye özen gösterdiği babama hiç ‘Turhan Bey’ demez, doğrudan adıyla hitap eder.

Babamın oncasının arasındaki esas cinsliğı, neyi nasıl düşünüp karar verdiğini kimsenin anlamamasıdır; bir bakarsınız, beklenmedik bir şey yapar, ‘Neden böyle yaptın?’ diyene de kışını döner, cevap bile vermez. Misal, dedem, soyadı kanunu çıktığında, kendi babasından devraldığı mesleğine atfen soyadımızı Kordela olarak almış fakat babam seneler sonra mahkemeye başvurup sondaki harfi attırmış, O’yu da ‘U’ yaptırmış. Niye böyle bir şeye gerek duymuş, bilen yoktur. Söyler. Dediğim gibi, yaptığı şeye laf edene, “Hıhı,” deyip arkasını döner. İnatçıdır da. Gene aynı olaydan örnek vereyim: bu soyadı değiştirme meselesinde, dedem rahmetli çok bozulmuş, “Kordela’nın nesi kötü eşşek herif!” diye bağırması babama. Babam aldırmamış bile. İşin fenası —tabii dedem açısından— amcam da uymuş babama; sonunda dedem küsmüş bunlara, epey zaman konuşmamış. Ben, dedemi pek tonton bir adam olarak anımsasam da hem annem hem de diğer tanıyanlar en az babam kadar cins ve inatçı bir adam olduğunu söylerler. Gururuna dokunmuş olmalı adamın. Sonra, babam İstanbul dışına atanınca, araya giren mesafe yüzünden iyice uzak düşmüşler; bayramlarda ziyarete gelindiğinde bile konuşmamışlar. Epey sonra, ben doğunca, annemle babaannem bir olup, ‘bari torunun için’ gibisinden bastırıp yumuşatmışlar dedemi. Tabii arada amcam da

bu yumuşamadan nasibini almış; ben, Birol ve sonrasında diğer kuzenim Barış derken, dedem torun sevdasına hepsini affetmiş.

Bana sorarsanız dedem soyadını, ‘Kurdela’ ya da ‘Kurdelacioğlu’ diye alsaymış vaktinde daha bir güzel olurmuş. Gerçi, kötü niyetle bakarsan o da biraz yumuşak kaçıyor gibi ama gene de daha iyi olabilirmiş; en azından dedemle babamların arası açılmayabilirdi diye düşünüyorum. Yani, ne bileyim, insan küçükken türlü şeyle alay edip etrafına eziyet eder: kimsenin bana hem de ‘R’leri bastırıp hafifçe uzatarak, “N’aber lan, Kordela?” demesini ya da olur a, kendimi tanıtırken veya adımın geçtiği yerlerde birilerinin kıkırdamasını istemezdim sahiden; öylesini gördüm, o açıdan babama hak vermiyor değilim. Tabii soyadımızı değiştirirken düşündüğü buysa. Kelimenin söylenişinde olan bir şey bu. Gerçi, ‘Kordela’ da pek bir Çek ismi havası taşıyor. O da güzel olabilirdi. Hani, laf edene, “Tipimden belli olmuyor ama biz aslında Çek asılıyız,” falan filan denebilirdi belki.

Neyse, adım budur, çekirdek ailemiz de böyle bir şeydir işte.

Bugün kırk beş yaşındayım ve hâlâ ebeveynimle beraber oturuyorum. Bu halime alay yollu takılan tonla insan var ama aldır mıyorum: Kendime göre nedenlerim var tabii.

Kimileri, “Yok canım, daha...” diye başlayan cümleler kurarak kendini avutsa da gençlik gitti gider, biliyorum ama hâlâ eli yüzü düzgün biri sayılıyım diye düşünüyorum: Boyum ortalama- dan, yolda görseniz, emekli basketçi, tam tarif gerekirse, emekli oyun kurucu sanacağınız kadar uzundur. İri yarı sayılıyım; ayrıca, bugün o kadar değilse bile, daha gençken epey hareketliydim. Doğa kanunları gereği gözlük kullanmaya başlamış, saçları gün be gün seyrelip biraz kırılan, bir miktar da yağlanan biriyim elbette ama gene de yaşlıtlarımın çoğundan iyiyimdir. Hem sağlam yapıyıyım; öyle kolayına hasta olmam, düştüğüm yerde kalmam. Tabii, dediğim gibi yaştan, eh, biraz—yok, biraz denmez, yaştan fazlası, sigaradan dolayı kondisyon, zamanında yediğime içtiğime hiç dikkat etmediğim için mide ve doktoruma bakılırsa

yola çıkmış damar sertliği problemlerim var ama gerektiği yerlerde hâlâ geçer not alırım.

İrikıyım etkafalardan da değilim; mesleğim dâhil herhangi bir konuda uzman sayılmam ama memleket geneline göre —en azından kendi yaş grubuma göre— çok kitap okuduğumu söyleyebilirim; tabii, çok okumanın yanında ne okuduğun ve okuduğundan ne anladığın da önemli: Ben, ne yazık ki diyeyim, teori üzerine yazılmış kitapları fazla okumam. Hiç okumadım değil elbette ama eh, nasıl desem, bir sürü konuda kabaca fikir yürütecek ya da konuşulduğunda aval aval bakmayacak kadar genel bilgim vardır da, işin ayrıntısına, üzerinde konferans verebilecek derecede vakıf değilimdir, onu demeye çalışıyorum. Örneğin, Schopenhauer’le Chopin’in, Einstein’la Eisentstein’in kim olduklarını, birbirine karıştırmayacak denli ya da Karl ile Groucho’nun soyları ve soyadları dışında, bir açıdan ironik benzerlikleri olabileceğini bilirim de, tüm bunların hangisi ne demiştir, kime demiştir, neden demiştir, dediğinde ne derece haklıdır, onları tam bilmem.

Bunların yanında, iyi bir eğitim gördüğüm de söylenebilir. Babam, gücü oranında —öğretmen maaşı artı ders vermeler falan işte— okumam için ne yapabiliyorsa yaptı. Okudum da: İşletme mezunuyum. Sene kaybetmeden hem de; fena değil yani. Bir işe yarayıp yaramaması ayrı mevzu tabii: Benim zamanımda, benim gibi bir sürü genç, devrin moda olan ve ‘geleceğin mesleği’ diye sağda solda konuşulan, üniversitelerin afili isimli bölümlerine heves etmiştir. Endüstri mühendisliği veya tasarımı, halkla ilişkiler, şehir planlama, iletişim bilmemnesi, bilgisayar hinliği, falan filan. İşletme de o ara bunların en revaçta olanıydı; hani memleket geliyor, atılımcı bünyelere fırsatlar tonla, her yandan para yağacak hayalleri vardı ya, o hesap. Şimdiki aklım olsaydı, kriminoloji, psikoloji, sosyoloji, biyoloji, hatta antropoloji okumaya çalışırdım ya, zaten herkesin ‘Şimdiki aklım olsaydı’ diye başlayıp arkasından uzun bir roman yazacak kadar söyleyeceği vardır herhalde.

Neyse, bölümümün o zamanki havasını biraz da kıskanarak, “Neyi işleteceksen?” diye dalga geçen arkadaşların sonunda haklı

çıkacağını bilmeden okulumu bitirdim, sonra da yapmayanın eli yüzü düzgün bir iş bulması daha zor diye, askerliğimi yaptım. Hepsi bitince, bizimkiler tutturdular önce iş sonra da ‘mürüvvet görme’ diye —hemen herkesin başına gelen şeyler. Gelgelelim, işletmeye yetecek puanı tutturmakla kalmayıp fazla sorun yaşamadan okulu bitirecek kadar idare edecek bir öğrenci olmama rağmen, yapı itibarıyla biraz gevşek ve hırstan yana fakir biri olduğumdan, girdiğim işlerde kalıcı olamadım. Eh, çalışma hayatındaki vahşi tempo ve acımasız rekabet dalgaları günümüzdeki haline gelmeye ta o zamanlar başlamıştı ya da zaten öyleydi de insanlar buna yeni uyanıyordu diyelim ve bu tür bir hayatın bana göre olmadığını, biraz baba korkusundan, çokça da vicdani borç duygusundan açık açık söyleyemesem de, biliyordum. Ha, nedir, işi gücü bırakmıyordum; birinden çıkınca, daha doğrusu çıkarılınca, başkasına başvuruyor, başlıyor ve ondan ayrılınca bir başkasına, vesaire vesaire diye devam ediyordum.

Tabii, insanın işi sağlam, geleceği fazla umutlu olmayınca, evlenmek pek akıl kârı değildir, takdir edersiniz. Evlenecek birini, yani, gerçek anlamda birini bulma kısmını hiç saymıyorum. Zaten, yaşadığım onca şeyden, yediğim onca dayaktan, atlattığım onca beladan sonra, iyi ki evlenmeye kalkmamışım diyorum şimdi: Bizim meslek, hani ‘denizcinin karısı dul, parası pul’ derler ya, o türdendir. Polisler, görev yerlerine bağlı olmak kaydıyla askerler, önemli pozisyonlardaki devlet erkânı, ajanlar, korumalar, hatta ne bileyim, türlü sebeple başkalarının canını kolayca yakabilecek tiplerin canını sıkanlar gibi sürekli tehlike altında yaşadığımı söylemem abartıya kaçır ama eh, mutsuzluğumu görmekten ziyadesiyle hoşlanacak on-on beş kişiyi de hiç düşünmeden sayabilirim. Yani, evde ekmek bekleyen varsa bizim işin zorluğu iyice artar, onu diyorum. Baba olmak, aile kurmak gibi şeyleri aramıyor muyum? Arıyorum elbette ama ne mene şeyler olduğunu tam da bilmediğimden, benimki çok da yakıcı değil—en azından çocuk meselesindeki eksikliğimi biraz olsun kuzenimin oğlu ile ortağımın kızı vasıtasıyla giderebiliyorum. Ama genelde bizim iş fazla evcimenliğe sıcak bakmıyor işte. Tabii, ne ara yaptı, nasıl becerdi ve nasıl

yürütüyor hâlâ tam anlamadığım ortağım dâhil, tıpkı yüksek risk taşıyan diğer işlerdeki gibi bizde de çoluk çocuk sahibi meslektaşlar, hem de bolca var; onları cidden takdir ediyorum ve açıkçası, cesaretlerine de imreniyorum.

Ha, bir de mesleğin ‘parası pul’ kısmı öyle değil tabii, çok şükür.

Neyse, dediğim gibi, hırs mırs konularında ziyadesiyle fakir olduğum ve sabah dokuz, akşam altı tipi çalışma hayatını pek kendime göre görmediğim için girdiğim işlerde pek dikiş tutturamadım. Sonunda —ekonomik krizleri izleyen kemer sıkma dalgalarıyla beraber memleket açısından sıkıntılı bir döneme de denk geldi— işsiz kaldım. Bir sene kadar sürdü bu boşta gezme olayı. O ana dek hayat enseme kaydadeğer bir şaplak atmadığından, işsizliği başlarda çok umursamıyordum ama bizimkiler pek mutsuz ve endişeliydiler bu yüzden. Eh, endişelenmekte haklıydılar tabii: Otuz beşime, yani şairin dediği gibi, yolun yarısına gelmiştim; hayatta onlardan ve zırt pırt değiştirdiğim işlerde açıla kapana kendini şaşırmış sosyal sigortamdan başka hiçbir güvencem yoktu— ne bir birikim ne başka bir şey yani.

Öte yandan, iyi midir kötü müdür bilmem; bir senelik boş gezme dönemimde yemediğim halt kalmadı desem yeridir. Gündüzleri ya evde kalıyor ya da alt sokaktaki kahveye takılıyor ve gazetelerde çıkan ilanlara başvurup cevap bekliyordum. Gittiğim iş görüşmelerinde de başarılı olamıyordum; askerlikten sonra iş bulmakta zorlanmamıştım ve izleyen yıllarda şansına, her seferinde yeni iş bulabildiğim için pek dikkat etmemiştim ve anca farkına varıyordum: Artık şirketler, sütünü sonuna kadar sağabilecekleri, gocunmadan sağa sola salıp icabında sabah akşam şikâyet dinlemeden çalıştırabilecekleri gençleri tercih etme eğilimindeydiler ve otuz beşine dayanmış, çok önemli vasıflara ve parıltılı CV’lere sahip olmayanlar için işler gittikçe zorlaşmıştı. Bu eksiklere aldırmayacak olanlar da yok değildi elbet ama eh, nasıl denir, biraz da benim burnum havalardaydı ve onlara da ben gitmiyordum.

İşte, dünya üzerindeki otuz beşinci yılımda günlerim böyle geçiyordu. Geceler ise... Eh, geceler hareketliydi. Yemediğim halt

kalmadı dediğim de o zaten. Artık arkadaşların gazına gelmek mi dersiniz yoksa zaten içimde mi varmış, bir şekilde, o yaşıma kadar pek gitmediğim ne kadar meyhaneydi, pavyondu, aklınıza gelecek ne türde mekân varsa işte, hepsini gezer oldum ve gençliğinde en fazlasından kuytularda biralayan cinsten bir mahalle delikanlısı, sonrasında da, olsa olsa ayda bir, bir-iki arkadaşla orta karar mekânlarda rakı sofrasına oturmak dışında evden-işe-iş-ten-eve adamı ve bu gidişle müzmin bekârın da ekleneceği sıfatlarımla, neredeyse tümüyle yabancı olduğum düşük kalite gece hayatının içinde kaybolmaya başladım. Sabaha karşı eve sarhoş gelmeler, ayık kafayla dönüp bakmayacağın kadınlar ve olmadık tiplerle muhabbetler, vesaire... Bilemiyorum, ilk başlarda kakara kikiri seviyesinde, etrafına alık alık bakıp uyum sağlamaya gayret eden bir çaylakken, zamanla herkese lazım cinsinden bir sürü tecrübe edindim ve bunlar sonradan işime de yaramadı değil. Ayrıca, çok şükür, başıma nahoş bir olay da gelmedi. Ama gene de, en azından ebeveynimin takdirini kazanacak türden şeyler değildi bunlar, kabul edersiniz.

Efendim, lafın gidişinden anlayacağınız üzere, gün geçtikçe anem daha fazla üzülüyor, babam daha fazla homurdanıyor, ben de gece hayatım dâhil her şeyden daha fazla sıkılıyordum. İşin aslı, başta da söylediğim gibi, düşünmeye, yargılamaya ve sonunda da ufaktan korkmaya başlamıştım. Dank etme meselesi: hani yaş geldi, geçiyor; hâlâ ortada elle tutulur bir şey yok hesabı. Tamam, başta babam, çok kişinin hakkımdaki ilk eleştirisi doğrudur; bir yanımda her daim çocuk kalmış, pek çok durumda bir türlü yaşımın gerektirdiği olgunluğu gösterememişimdir, falan filan. Bunlara itirazım yok; zaten dedim ya, geç de olsa durumumun vahameti kafama dank etmeye başlamıştı.

Tabii kimine göre bu ‘bir yanının her daim çocuk kalması’ durumu harika bir şeydir, ama o ‘kimi’ne hayat galesi, sorumluluk, günü gelince yapayalnız ve desteksiz kalınabileceğini fark etmek gibi şeyler hakkında ne düşündüklerini de sormak lazım.

Neyse, bunları daha fazla anlatmaya niyetli değilim; zaten epey uzattım buraya kadar. Sırada, hayatımı değiştiren teklifi yapan kişinin oğlu, arkadaşım Tefik var.

Tefik, kendine ‘Tefo’ denmesini ister; tanıyan herkes de öyle der. Çünkü adını doğru söylemek derttir. Kimi, uzata uzata ‘Tee-efik’ der, kimi de ‘Teyfik’—‘Teğfik’ diyenini bile gördüm. Eh, insan, adının doğru telaffuz edilmesini ister, değil mi?

Tefo’yla ben, yapışık ikizler gibiyizdir; bir elmanın iki yarısı denen türden. Huyumuz suyumuz, tümüyle değilse bile zevklerimiz, pek benzer. Zaten beşikten beri beraberiz desek yeri.

Beşikten beri demem lafın gelişi tabii: İki memur evladı sıfatıyla memleketin çeşitli yerlerinde geçirdiğimiz çocukluğumuzun onuncu yılında, hoş bir rastlantı sonucu, babalarımızın aynı şehrin aynı bölgesine tayini çıkmış ve daha da güzeli, aynı apartmanda alt alta iki daireye yerleşmiştik. Rastlantı dediğim, sırf benim hatırım için babamla barışan dedemin, babamın İstanbul’a tayin olması üzerine bizi, babaannem rahmetli olduğundan beri tek başına yaşadığı eve yerleşmemiz ve onunla beraber yaşamamız için davet ettiğinde, Tefolar’ın da, hakları olduğu halde lojmanda oturmak istemeyip ev aramaları ve o sırada boş olan bir üstteki daireye yerleşmesiydi.

Yani diyeceğim, ta beşikten değil, on yaşımızdan beri beraberiz Tefo’yla. Hani hatırlayan vardır, biraralar ‘ruh ikizi’ diye apartma bir tanım türemiştii: İşte onun gibi bir şeydir bizimkisi.

Tefolar’la ailece görüşürüz; iyiliği saflık derecesine ulaştırdığı için aile ve komşular arasında sevimli takılmalara hedef olmasıyla meşhur annesi Behice Teyze, üç aşağı beş yukarı annemin kopyası gibidir. Babası Nezih Amca’ysa, Asayış’tan emekli başkomiserdir. Üstelik suç ve yasa camiasında ufak çaplı bir efsanedir; seveni, sayanı boldur, adı destursuz anılmaz. İstanbul’a gelmeden önce görev yaptığı yerlerden, hem de suç dünyasının her iki yakasından, el öpmeye geleni vardır. Babam kadar cins olmasa da, o da hep sert görünür ve aslında çok şeker adamdır. Klasik Türk Musikisi hayranı, iri yarı, ak saçlı, pos bıyıklı, hani pamuk dede denebilecek

tiplerdendir. Hatırlayabilen için, rahmetli Hulusi Kentmen'i klonlamışlar sanki. Öyle bir şey.

Tevfik, bizim elmamızın akıllı yarısıdır desem, yalan söylemiş olmam. Fakat diğer yandan Tefo'm, ne yazık ki pek bir şekilsizdir. Hani sıfatla alay olmaz derler ya, sanki biri onu görüp de acımış, bu lafı etmiştir. Tekne kazıntısı canım kardeşimin boyu bir altmış üç, kilosu kırk dokuzdur. Ne ablasına ne ağabeyine benzer. Sanki ailesindeki üç kardeşin en küçüğü olarak elde kalan az malmemle üretilmiş gibidir. Kara kuru bir heriftir anlayacağınız; elmanın yarısı değil de anca çeyreğidir —tabii dış görüntü bakımından. Fakat güzel Allah'ımın adaletinden sual olunmaz: Tefo'yu, hani üniversitelerde zekâ bilmem nelerini ölçen uzmanlar vardır; tanısalar, “Biz bunu küçükken nasıl keşfedemedik,” diyerek oturup ağlarlar. Öyle zehir bir elemandır Tefo'm. Zaten, pek çok kişinin gerçek derinliğini bilmediği yerli suç ortamlarında ve ilgili ilgisiz her türlü medya organında adım alıp yürüdüyse, bunun en tepedeki sebebi can kardeşimdir; böyle biline.

Gene söz etmeden geçemeyeceğim: Başımızdan geçen ve zamanında geçerli nedenlerle basına yansımayıp dosyalar arasında kalmış davalarımızı yazıp daha da meşhur olmaya karar verdiğimde, doğrudan ona danıştım. Hatta ilk istediğim beraber yazmaktı ama o kabul etmedi, “Sen yaz, eğer istersen ben okur, fikrimi belirtirim,” dedi. Sonuçta sizin hiç bilemeyeceğiniz bir sürü değişiklik oldu yazdıklarım; olayların hatırlayamadığım ya da atladığım ayrıntılarından tut, anlatım bozukluklarına, hatta ‘ne olur ne olmaz, beceremem belki’ diyerek bir ara düşündüğüm profesyonel bir yazarla anlaşıp anılarımı aktarmak yerine her şeyi kendim yazıp anlatımı kendi ağzımdan yapmama kadar. Hepsi de gerekliydi bana kalırsa; yani bu kitapta da onun payı —her zaman, hemen hemen yaptığım her şeyde olduğu gibi— büyük.

Hemen belirteyim, bu dediklerimden arkadaşşıma yağ çektiğim anlamını çıkaran da ayıp eder: Gayet ciddiym; Tefo'nun maceralarımızda, en azından akılla ilgili konularda benden daha fazla şey yapmış olmasını açıklamamın, üzerime yapıştırılan, gazetelerde

manşet yapılan, 'Türkiye'nin Mike Hammer'ı' yaftasını karartacağı endişem de yok. Ayrıca, biraz iri yarı ve kimi durumlarda gereksizce kaba olmam haricinde Hammer'a benzemem; benzetilmekten de pek hoşnut değilim, belirteyim.

Her neyse, Tefo bir tanedir. Ben, kabaca söylemek gerekirse, şirketin vitriniyim ve sahip olduğum iddia edilen —ki kısmen doğru— mütevazı servetin büyük kısmında Tefo hak sahibidir.

Yeri gelmişken: Geçen on yıl boyunca çözdüğümüz tüm davalar ve diğer rutin işlerden kazandıklarımızı, ta en baştan anlaştığımız üzere 40–30–30 şeklinde bölüştük her zaman. Ne ben ünümden dolayı şımardım ne Tefo gölgede kalmaktan şikâyet etti, ne de Nezih Amca 'işin sahibi benim' ayaklarına yattı. Kısacası, geçen on yıl içinde, meslektaşlarımızın pek çoğundan daha fazla kazandığımız doğrudur ama benim banka hesabımdaki para, en azından üç yıl önce Nezih Amca işi ve payını tamamen bize devredip köşesine çekilene kadar geçen yedi yılda, bu kazancın sadece yüzde otuzuydu; sadece son üç yılda yarı yarıyaya geçtik. Bu yüzden, bir kere daha söylemekte sakınca görmüyorum: a-Para bölüşümünden hiç şikâyetim olmadı, b-Kazançtaki esas hak sahibi, illa aranacaksa diye söylüyorum, Tefo'dur; en azından çoğunda.

Bize —tanıyanlar tarafından tabii, yoksa dedim ya, basında Hammer durumları var, sadece bana yönelik yani— genelde yakıştırılan Holmes-Watson benzetmesine de hiç katılmadım. Ha, başlarda hoşuma gitmedi de değil, ne yalan söyleyeyim. Görünüş bakımından daha çok küçük i ile büyük m kıvamındayız gerçi ama nedenlerini yukarıda yeterince açıkladığımı sanıyorum, benzetileceksem, ben anca Watson olurum; hem zaten Holmes'un hikâyelerini yazan da o değil miydi? Ayrıca ne ben ne de onca zekâsına rağmen Tefo, Sir Conan Doyle'un kahramanlarının bilimsel zenginliğiyle boy ölçüşemeyiz, doğruya doğru.

Fakat illa birine benzetileceksem, hani böyle bir şeye merakınız varsa diye söylüyorum; bence ben, Remington Steele olmalıyım. Hatırlayan vardır belki —ben epey küçüktüm ama bir şekilde aklımda yer etmiş— bir dizi vardı bu isimle: Şimdilerin TV

filmlerinin ihtiyar karakter oyuncusu, bir dönemin James Bond'u Pierce Brosnan'ın, ipi koparıp meşhur olmadan önce oynadığı polisiye dizi. Ta, TRT zamanından yani. Hani bir hanım (Stephanie Zimbalist —gördüğünüz gibi faydasız konularda hafızam gayet iyidir) dedektifliğe mi soyunuyordu neydi, ama kadın olduğu için Amerikalı er kişiler buna güvenmiyor, kadıncağız 'elinin hamuruyla' muamelesi görüyor ve pek iş alamıyordu, vesaire. Derken günün birinde Pierce çıkıp geliyor ve bir şekilde beraber çalışmaya başlıyorlardı. Pierce gizemli kişi idi dizide. Ne geçmişi biliniyordu, ne gerçek adı. Bir halt da beceremiyordu ama çok karizmatikti ve olayları Stephanie çözmesine rağmen parsayı o topluyor, ününe ün katıyor, kadını uyuz ediyordu. E, tabii, Stephanie de işini yapıp cukkayı indirdiği için halinden çok da şikâyet edemiyordu. Bir süre sonra aralarında romantik şeyler başlamış mıydı, orasını hatırlamıyorum.

Her neyse, karizma bir yana, bizim suç ve suçlu kovalama dünyasındaki durumumuz aşağı yukarı böyle bir şeydir işte. Çoğunluk, yani, seven de sevmeyen de, saygı duyan da, korkan da beni tanır. Röportajlara, mesleğimiz üzerine fikir sormaya, ne bileyim, davetlere, kokteyllere, açılışlara hep beni çağırırlar. Bizden yardım istemeye gelenler, "Ah, Vedat Bey, bana ancak siz yardım edebilirsiniz," diye söze başlar. Gerçekte ise, Tefo için önemli kısmını halleder; ben, işe birkaç ufak katkı ve kas gücü ile katılırım. Ortağım, orta sahada oyun kurup forvete de destek veren oyuncu gibi bir şeydir kısacası. Ha, ben hiç mi kafa işinde olmadım? Hayır, tabii ama gene de işin içinde kafa bakımından onun payı daha fazladır işte, onu diyorum. Dediğim gibi, vitrin benim ama: yani, röportaj yapılan da benim, manşetlere çıkan da. Doğal olarak, müşteri cezbetme konusu bendedir genelde —insanların şekilciliğini azımsamamak lazım. Müşteri cezbetme işinde başlangıç hariç elbette: İlk işlerimiz olan ufak tefek takipleri falan, hep Nezih Amca getirmişti; onu söylemeden geçmeyeyim.

Neyse, ben gene biraz geri gideyim. Dedim ya, bir seneye yakın boş gezdim. Neredeyse otuz beş yaşımın tümü lagaluga ve bir miktar bunalımla geçti. Tefo, o aralar hâlâ eniştesinin kuyumcu

dükkânında takılıyordu. Ha, unutmadan: Dehşetengiz zekâsı ayrı konu, Tefo lise ikiden terktir. “Sıkıldım ben, okumayacağım; hama işi bu ya,” diye tutturmuş, başta Nezih Amca, sırasıyla, annesi Behice Teyze, Burhan Ağabey, Safiye Abla, vesair akraba ve tanıdıktan hem sopa hem fena fırça yemişti. Babamın bile karışısına alıp ‘Yapma, etme oğlum,’ gibisinden konuşmuşluğu vardır. Babam ya da Nezih Amca, ne bileyim, diğerleri bir şey değil de, Burhan Ağabey acayip ters adamdır; ta küçüklüğümünden beri sert bakışlarına muhattâp olmak istemediğim birkaç kişiden biridir. Yaşı da epey var; bu iş ortaya çıkınca, Tefo’ya cidden okkalı bir tokat atmış. Ama dedim ya, Nezih Amca şeker adamdır; fazla uzatmadı konuyu sonraları. Tefo’yu hemen, bacanağı Sezai Ağabey’in Kapalıçarşı’daki kuyumcu dükkânına çıkarak verdi; yaşı gelince de askere yolladı.

İşte, ben otuz beşimde, cebimde üniversite diploması, al takke ver külâh dolaşırken, Tefo da kuyum dünyasında on altıncı şeref yılını doldurmakla meşguldü. İş kapmıştı elbette, güzel para kazanıyordu; çırpı kollarında altın künyeler, esnaf ağzı konuşmalar, on yüz elli yabancı dilde dert anlatmalar, vesaire. Ayıptır söylemesi, demin bahsettiğim düşük kalite eğlence dünyası gezilerimde hem eşlikçim olmuş hem de epey koltuk çıkmıştı bana. Sezai Ağabey de, (adamın iki oğlu birden süzme hayırsız çıktı; kadın-kumar hesabına adamın içini kuruttular) “Dükkân senin olacak yakında,” diyordu Tefo’ya.

Ama sıkıntıysa, o da sıkılıyordu bu işlerden. Ona kalması halinde zaten para yüzünden sürekli huzursuzluk çıkaran kuzenleriyle iyice papaz olacağını bildiği dükkân umurunda değildi aslında. Dedim ya, beraber büyüdük, yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmedi; ikimiz de, tabii sürekli bir iş olduğu için dışarıdan bakana Tefo öyle görünmese de, yakından tanıyan herkesin gözünde, günün birinde adamdan sayılmaya zerre kadar niyeti olmayan iki çocuktuk ve içimizde, bilinen zaman ölçülerine göre hesaplanabilecek çocukluğumuzdan beri, okuduğumuz çizgi romanlardan, polisiyelerden, korku öykülerinden ve izlediğimiz filmlerden beslenen, uslanmaz

bir macera ateşi taşıyorduk. Çoğu akşam caddede turlarken, “Ulan,” demişliğimiz vardı, “şimdi şurada bir ceset bulsak, araştırsak olayı.”

Eh, sonuçta dilediğimiz oldu, hem de fazlasıyla.

Yeter artık, sadede gelelim değil mi? Efendim, bundan on sene önce, güzel bir ilkbahar akşamı, hep olduğu gibi, televizyonda izlemeye değer bir şey bulmak için uzaktan kumandanın tuşlarını umutsuzca eskitmeye dalmış ve babamın sabahtan beri kimbilir kaçınıcı kez okuduğu gazetesinin ardından habire kanal değiştirmem üzerine olağan söylenmelerine karşı, işine gelmeyen şeylerde ‘hı-hı’ deme silahını kendine çevirmişken annem mutfaktan seslendi: Tefo’m apartman boşluğundan beni çağırıyormuş. Gittim, “Buyur,” diyerek mutfak penceresinden uzattım kafamı. Nezih Amca beni yukarı çağırırmış. “Hayırdır inşallah,” deyip çıktım yanlarına. Salonda baba oğul oturuyorlardı. Nezih Amca, “Gel bakalım hayta, çay hazır, otur şuraya,” dediğinde, içimden, “Kesin babam işsizlik ve pavyon mevzularında Nezih Amca’dan ‘bir de sen konuş’ gibisinden yardım istedi; hafif yollu bir fırça atacak, işmiş diyecek,” dedim. Fakat öyle olmadı tabii.

Malum, malum dediğim de ilgilisi için elbette, polis emeklilerine dedektiflik bürosu açma olanağı sunan bir kanun çıkmıştı ya, oydu konu. Epey zaman uğraşılmışmış bu kanunla, sonradan öğrendim. İlk, Turgut Özal’ın cumhurbaşkanlığı zamanında başlamış çalışmalar. Yasa hazırlanmış ama bir şekilde çıkamamış; memleketin bürokrasisinin hali belli zaten, uzamış, komisyonlarda tartışılmış, sürüncemelerde sürünmüş, veto edilmiş, sonra Demirel’in cumhurbaşkanlığı döneminde bir daha gelip, bir daha rafa kaldırılmış ve nihayet bu sene bir şekilde gene gündeme gelmiş, artık nasıl olduysa kabul görmüş, Meclis’ten geçip cumhurbaşkanının onayını almış, falan filan. O zamanlar, bütün gün gazetelerde iş ilanlarına baktığım için hatırlıyorum, gazetelerde dedektiflikle ilgili bir sürü ilan çıkardı, ‘Buluruz, acımadan enseleriz, süründürürüz,’ ayağına. Başka kılıflar bulup yasal yoldan çalışmayı başaran bir-ikisi dışında hepsi de kanunsuz şeylermiş; bu iş bile bir tür mafyaya dönüşmüştü; tabii insan işin içine girmeyince bilemiyor.

Neyse, işe gayet ciddi yaklaşan birkaç kişinin çabalarıyla kanun, ilgisi bilir, epey tantanadan sonra çıkmıştı. Çıkar çıkmaz da ne idüğü, nasıl yapılacağı, yapana nasıl davranılacağı ve ne gözle bakılacağı hakkında sadece yabancı filmlerden kalma yarımıyamalak bilgiler bulunan bu iş kolunda, başka her konuda olduğu gibi bize mahsus garip bir cesaret örneği gösterilmiş ve her tarafta pıtrak gibi dedektiflik büroları açılmaya başlamıştı.

İşte, Nezih Amca da emeklilikten iyice sıkılmışmış zaten, düşünmüş taşınmış, ortalığı işbilmezlerin saracağına, hatta daha beteri, hemen her iş kolunda olduğu gibi, kanunsuz yollara sapmaya meyillilerin bunun da bokunu çıkarıp memlekete zarar vereceğine karar vermiş. “Hem,” demiş kendi kendine, “bir meşgale olur bana, zaten bildiğim iş; üç-beş kuruş kazanırım, hem de bu işsiz haytaya belki bir faydam dokunur.” Böylece, “Bir büro açayım, Vedat’ı da yanıma alayım,” demiş. Birikmiş parası da varmış.

Laf arasında, Nezih Amca, çayını yudumlayıp, “Memlekette,” demişti, “öyle dedektiflik olaylar var ki aklın şaşar: Amerikan filmleri halt etmiş bizim yanımızda.” Kesin gaz veriyor diye düşünmedim değil ama işin cazibesi, yani ta çocukluğumdan bu yana hayallerimi süsleyen rollerden birini —diğerleri arasında, açıklamakta sakınca görmüyorum, bir uzay gemisi kaptanı, hatta mümkünse Kaptan Körk; X-Men tayfasından Wolverine, Yerdeniz’de bir büyücü; Ged olması gerekmiyor, solukbenizlilere olmadık yerlerinden nefes aldırان bir Kızılderili savaşçı ve bir vampir avcısı var— oynama hevesi derken, işin ne derece ciddi ve tehlikeli olabileceğini, kriminoloji ya da ilgili herhangi bir konuda ciddi anlamda en ufak bir bilgimin olmadığını da düşünmeden ve müstakbel patronumu fazla üsteletmeden atladım, kabul ettim hemen.

“Yalnız,” dedi, Nezih Amca lafın sonunda, “bazı şeyleri baştan bilmen gerek, hevesin kırılmasın sonra.” Ne kırılacak, zaten daha o der demez dedektif olmuştum bile! Ama ses çıkarmadan dinledim tabii.

“Bir kere,” diye başladı: “silah taşımak ya da kullanmak gibi şeyleri hemen aklından çıkar. Kanunen hakkın yok; zaten olsa da

izin vermem. Tüm teçhizatın, bir not defteriyle fotoğraf makinası olacak. Zamanla, işin gidişine göre yani, diğer modern zımbırtıları da alırız. Gene kanuna göre, şimdilik sadece polis ve istihbarat emeklilerine bu işi yapma hakkı tanındığından, kâğıt üstünde dedektif benim. Tabii, bu yaşta köşe bucak dolaşamam; işin o kısmı sana bakar. Seni muhasebeci gibi gösterebilirim ya da kanuna göre her ne oluyorsa. Ayrıca, iş hakkında ne yapacaksan, ben söyleyeceğim. Kafana göre takılmak yok; kavga dövüş, nasıl diyorlar şimdi, aksiyon hayali ise hiç kurma; onlar polisin işi. Zaten ortalıkta yeterince manyak var, üstüne bir de sizin gibiler soytarılık etmesin diye sadece biz emeklilere izin veriliyor. Tamam mı buraya kadar?”

Tamam, dedim elbette—muhasebe işleri umrumda değildi; nasıl olsa bir şekilde hallederdim o dalgaları. Gerçi silah işine bozulmamıştım desem yalan olur; çapraz omuz askısından geçtim, hani şöyle bele arkadan takılacak minik bir şey olsaydı hiç değilse, diyordum. Ama fazla dert etmedim, bir şeyler ayarlardım nasılsa. ‘İşe bir girişeyim de,’ dedim içimden. Gerçi sonradan, yani iyice palazlandığımızda silah kullanma hakkımız da oldu ya, Nezih Amca’nın aslında gayet mantıklı ve sağduyulu yasağı sayesinde o boka dokunmadan iş yapmayı öğrendiğimden, geçen bu on sene içinde sen de beş, ben diyeyim on kere kullanmak durumunda kalmam dışında silaha elimi sürmemişimdir. İlk hevesle yaptığım atış talimleri hariç tabii.

“Başlarda iş, sıkıcı gelebilir,” diye devam etti Nezih Amca. “Bizim memlekette pek çok garip şey oluyor dedim ama her köşebaşında bir tane bekliyor diye bir kural da yok. Anladığım kadarıyla, genelde aldatan eşleri ya da yoldan çıkan gençleri takip işleri revaçta. Bir de kayıp vakaları—daha önemli şeyler de var tabii ama onlar belalı işler; onlara polis bakar. Öylesine bulaşmak yok. Bulaşacak gibi olduğunu anlarsak hemen yasal organlara başvuracağız; hele kafana göre iş yapmak diye bir şey, kesinlikle yok. Öte yandan, vergisi var, fişi var, defteri var; onların da hepsi sana bakar, haberin olsun. Anlaşıyor muyuz?” Kafamı salladım.

“İyi. Başlangıç olarak ufak bir maaş vereceğim, işlerden gelecek paradan da yüzde otuz. Yeme içme benden, tabii otobüs için akbil de alırız.”

Benim gözüm —eski meski, sağlam arabadır, hâlâ da duruyor ama çalışır mı, onu bilmiyorum— Nezih Amca’nın emektar Taurus’undaydı ama eh, en azından o günlerde, cepte ‘Şu arabayı takip et,’ türünden taksiye yatırılacak para olmadığından buna da razı gelmek gerekti. Zaten başlamamızdan birkaç hafta sonra arabayı da aldık altımıza.

Neyse, Nezih Amca konuşurken, birara Tefo’nun bana sırıtarak baktığını gördüm. Hani çizgi filmlerde kahramanın kafasının üzerinde bir ampul yanar ya, aynen bende de yandı bir âdet: “Ne dersen başım üstüne Nezih Amca, yalnız,” dedim, Nezih Amca’ya dikkatini iyice toplamasını belirtir havalarda güzel bir es verdim.

Bu tip artistliklere yeteneğim bir yana, sesimin epey kalın olduğunu söylemeliyim; yani huyum kurusun, kaşar politikacılarдан betterimdir bu tip tafralarda; mesela Amerikan aksiyon filmlerinin fragmanlarında bir ses vardır ya böyle hörhör diye konuşan, onu acayıp güzel taklit ederim, marifetmiş gibi.

Esi uzatmış olmalıyım ki Nezih Amca dayanamayıp bir, “Eee?” çekti. “Bir minik şartım var,” dedim ben de: “Tefo da benimle çalışsın.”

Nezih Amca, bir ona bir bana dik dik baktı. “Bunu planladınız değil mi?” dedi. Tefo güldü; ben, “Yok vallaha,” dedim, elimden geldiğince ciddi görünmeye çalışarak: “Nasıl planlayalım? Daha şimdi, burada açıyorsun konuyu bize.”

O, bizden her şeyin bekleneceğini mırıldanırken, Tefo lafa girip kuyumculuk işinden hiç ama hiç hoşlanmadığını, Sezai eniştesine durumu, adamı kırmadan açıklayabileceğini söyledi. Neyse, uzatmayacağım; allem ettik kallem ettik, o gece Nezih Amca’yı razı ettik. Hatta yüzüzlüğü iyice ele alıp, kazançta yüzde kırk ona, otuzar bize bile dedik. Ona da okey dedi. Öte yandan, aptal değil ama kafa meselesinde biraz yavaş olduğumu düşündüğü için, aslında Tefo’nun da işe girmesini zaten istemiş de sanki iş

olsun diye uzatıyormuş gibi geldi bana, aynı gece heyecanla yatağıma yatarken. Sonraları Tefo da, “Babam beni istemese senle konuşurken yanınızda durmazdım zaten,” demişti. Neyse, fark etmez. Sonuçta iyi oldu.

Yeri gelmişken günün uyanık okuyucusuna gerekli açıklamayı yapayım: Özel dedektiflik ile ilgili kanun ilk çıktığında epey boşluk vardı, hemen hepsinde olduğu gibi. O yüzden, şimdilerde mecbur tutulan iki yıllık eğitim programı, sertifikalar, izinler falan, daha sadece konuşulma aşamasındaydı; hatta kim bilir, belki de kimsenin aklında bile yoktu. Kısacası, polis ya da istihbarat emeklileri dışında, bizim başladığımız zamanlarda işe giren hemen her meslektaş, üç aşağı beş yukarı ‘çekirdekten yetişme’dir. Hatta daha ileride okuyacaklarınızda göreceğiniz bizimkiler kadar değilse bile pek çok meslektaşım, gülünecek derecede aptalca hatalar yapmış, şansı bizim kadar yaver gitmeyenler arasında ise değil mesleği, yaşamı terk etmek zorunda kalanlar olmuştur. Hepsinin sevgi ve saygıyla anmak gerek.

İlk gün

Ertesi sabah, Tefo beni bağıra çağıra uyandırdı. Tepeme dikilmiş, “Kalksana oğlum!” diyordu, “saat dokuz oldu; âlemleri fethedeceğiz daha!” Annem çayı koyarken, “Ay ay, oğullarım dedektif mi olmuş!” diye dalga geçti. Benden iyice umudu kesmek üzere olan babam ise gazetesinin ardından, “İnşallah Nezih Bey ne yaptığını biliyordur. Bu eşeklerle yola çıkmak...” gibisinden söyleniyordu. İkisine de bir şey demeden gülümsedik. Çayımızı apar topar içip, Nezih Amca’nın talimatı doğrultusunda, ehven fiyatlı bir büro aramak için sokağa fırladık.

Tefo, Taksim-Beyoğlu civarına bakma taraftarıydı. Ben oldum olası *karşılı* sevmem. Maça gitmek dışında ki o defteri de kapalı çok oldu, işim olmasa hayatta da geçmem o tarafa. *Karşıda*, insanlar, araçlar, binalar vesaire, hep üzerime üzerime geliyormuş gibi gelir. Artık çocukluğumu geçirdiğim yerlerin pek sakın yerler olmasından mıdır yoksa Tefo’nun arada dediği gibi, bir psikiyatra gitsem bana koyacağı agorafobi tanısıyla mı ilgilidir, bilemiyorum. Tutturdum, “Kadıköy olsun,” diye. Anlaşamadık, Nezih Amca’yı aradık. “Bostancı–Göztepe arası bir yer olsun,” demez mi! Hem eve de yakın olurmuş. En azından iki kişi bu taraf diyor, diye bastırdım; Kadıköy’e indik sonuçta.

Büroyu nasıl bulduk, tuttuk, kapısına nasıl filmlerdeki gibi ‘Nezih Dağdelen ve Ort. Özel Araştırma Ltd. Şti.’ yazdırdık, nasıl özene bezene, büroya çizgi çizgi gölge yapacak jaluzi perdeler aldık, savcılıkta, vergi dairelerinde ve bilumum ilgili yerde kuruluş işlemleri ve izinler için nasıl kuyruklarda bekledik, anlatmayacağım uzun uzun. Zaten yeterince uzattım lafı buraya kadar.

Büroya yerleşmemizin ikinci gününde Nezih Amca teşrif etti. Daha girişte, ileride bir sekreterimiz olursa oturabileceğimizi düşündüğümüz ufak odayı boş bırakmamıza yüzünü ekşitti ama ileride bir de sekreterimiz olursa burayı bekleme odası yaparız deyince laf etmedi; ardından, dosya dolaplarını, masaları, telesekreterli telefonu, minik buzdolabını falan kontrol edip anlamasa da anlıyormuş gibi bilgisayarı inceledikten sonra, ‘baba masa’nın karşısındaki, müşteri için hazırlanmış iki koltuktan birine oturdu.

‘Baba masa’ olayı şudur, yeri gelmişken: Elimizdeki parayla aslında iki tane orta karar masa alabiliyorduk, hani alüminyum iskeletli, kontrplak kaplamalardan —masaların zarar görmesinin önemsenmediği işletmelerde hâlâ görebilirsiniz bunları. Ama böylesinin karizmatik olmayacağı açıktı. O yüzden bir adet, büronun neredeyse dörtte birini kaplayan koyu kahverengi masif aldık. Arkasına oturanı, karşısına oturan karşısında ‘güçlü’ gösterecek bir şey yani. Masanın karşısına ise iki adet ‘müşteri koltuğu’ ayarladık. Yere yakın, insanı arkaya yaslanmaya zorlayan tipte ve epey rahattı bunlar; TV koltuğu olacak türden. Buna karşılık ‘baba masa’nın arkasındaki yüksek, koyu kahverengi ve deri kaplamaydı. Filmlerde olur ya, onlardan. Bir de, gerekir de büroda sabahlamak durumunda kalırsak diye, kenara bir tane üçlü koltuk almıştık. Sonuçta büroda oturarak iş yapmayacağımızı, genelde dışarıda koşturacağımızı hesaplamıştık; iki ayrı masa gereksiz gelmişti. Hem Nezih Amca zaten gelip büroda oturacak değildi; yani, mekân bizimdi. Bu düzen, palazlanıp, her birimize bir oda sağlayacak yeni yere taşınana kadar, işe de yaradı açıkçası.

Nezih Amca koltuğun rahatlığını ya da her neyi düşündüyse işte, kısa bir süre sessiz kaldı. Sonra, “Siz havaya girmişsiniz anlaşılan,” dedi, beyaz atletlerimize ve pantolon askılarımıza dik dik bakarak. Sırıttık gereksizce. Aslında havalar iyice ısınmaya başlamamış olsa kafadan trençkot-şapka uygulaması yapıp Bogartvari bir tarz yakalamaya niyetliydim ben. Ama böylesi de olurdu, *Big Sleep* hesabı: sıcak, rutubet, ter.

“İlk işiniz,” dediğinde yüreğim kopacak gibi atmaya başlamıştı bile; hemen kulak kesildik: “üstünüzü başınızı düzeltmek olsun. Böyle zibidi gibi dolaşırsanız olmaz. Hem iş açısından hiç olmaz, dikkat çekersiniz.” İyi, peki dedik; hem sokağa böyle çıkmayacaktık ki... Zaten ağzından çıkacak her şeyi havada kapmaya hazırдық: Ne de olsa o polis, bizler sadece hevesliydik. Annemin sabah sabah zorla giydirdiği (büroya gelir gelmez çekmecelerin birine tıkıştırılmışım, bari buruşsun diye) nefret ettiğim ütü izli mavi tişörtümü geçirdim sırtıma. Tefo da, daha önceden açık gri bir gömlek getirip kapının iç tarafındaki askıya asmıştı.

“Oldu şimdi,” dedi giyinmemiz bitince gülerek. Ve başladı anlatmaya. İlk işin heyecanına rağmen, ‘Dur yahu,’ dedim içimden. İlk günden iş mi olurmuş? Tamam, hemen heyecanlandık falan ama esas mesele o değildi ki! Daha vantilatörü çalıştıracak ve filmlerdeki esrarengiz sarışının kapıdan girmesini beklerken viski içecektik biz...

Neyse, işin komiklik kısmı bir yana, mesele, Nezh Amca’nın bir askerlik arkadaşının kardeşinin kayınbiraderini takip etme işiymiş. Arkadaşı tam da geçen hafta aramış Nezh Amca’yı, yardım istemiş. Bu zatın kardeşinin beyaz eşya bayisi bir kayınbiraderi varmış. Bu kayınbirader, birkaç aydır acayip para harcıyormuş da, evini iyice boşlamış da, nereye n’apıyormuş paraları da, falan filan. Bize ne, nerede yerse yesin parayı demedim tabii. Nezh Amca, lafını bitirdikten sonra cebinden adamın adı ve adresi yazılı bir kâğıdı, bir de muhtemelen bir aile toplantısında çekilmiş bir resmini çıkarıp verdi, sonra da, “Haydi, hayırlı işler,” deyip gitti.

İlk işimizin, ilk işimiz olması dışında anlatılacak fazla bir şeyi yok. On gün, on gece boyunca, tabii heves ve heyecanla, adamın peşinde dolaşıp pavyonlu-kadınlu-kumarlı bir araba resmini çektik. Bir yıllık müthiş gece hayatı tecrübemiz ve Tefo’nun Kapalıçarşı’dan edinilmiş çenebazlığı sayesinde bu yerlere girip adamı çaktırmadan izlerken zorlanmamıştık; tabii fotoğraf makinesiyle girme işlerinde sorun oldu —ikimiz de moda meraklısı değildik; kameralı cep telefonlarından edinmemiştik o sıra; ben telefonu sadece konuşmaya yarayan bir araç kabul ettiğimden, Tefo da o

zamana dek telefonla resim çekmeye gerek duymadığından; gereğini gördükten sonra hemen birer adet aldık tabii— ama neyse ya, uzatmayayım, gece vakti herifin girdiği kimi yerlerin yakınında, girerken ve içerideki gibi, çıkarken de resmini çekebilmek amacıyla bekleyip arabada çay içmek dışında sözü edilecek bir şey olmadı çünkü. Çay, çünkü ben kahve sevmem. E, görev başında alkol alınmaz, malum: sabah ayazında sadece sigarayla da ısınmayacağına göre geriye bir tek çay kalıyordu: Biz de, takibe başlamadan evvel termosu dolduruyorduk; gayet de güzel gidiyordu. Yerli dedektifiz ne de olsa, plastik bardakta —ki o sıralar bizde de moda olmaya başlamıştı o rezillik— kahve içmek, sevmemem bir yana, kahveye hakaret gibi geliyordu bana. “Çay içilen memlekette, çay içilir,” deyip termosla işe çıkıyorduk.

Dediğim gibi, heyecanımız dışında pek kaydadeğer bir şey olmadı ilk işimizde. Yalnız eleman feci dağıtmıştı, onu söyleyeyim. Gerçi, gerek Nezih Amca’nın ilk verdiği resimdeki tiplerden, gerekse on günlük takibimizde gördüklerimizden sonra adamın yerinde kim olsa dağıtırdı dedik demesine ama o ilgisinin meselesi tabii. Dedektifliğin birinci kuralı, diyeceğim, yalan tabii; daha tonla kural var; her ne iş yaparsan yap, müşteriye ya da işle ilgili diğer insanlara karşı fazla duygu beslememen gerekir. Ne sevgi ne nefret, ne de başkası. Eh, kural kuraldır ve konduysa illa sebebi vardır ve tabii ki kurallar her zaman bozulmuştur ve kişisel deneyimimden biliyorum, bozan çoklukla zararlı çıkmıştır.

Neyse, sonunda, adamın haline fazla aldırmadık, resimleri ve tuttuğumuz notları içeren gayet güzel bir raporu Nezih Amca’ya verdik; arkadaşına versin, o da kardeşinin kayınbiraderinin çanına ot tıkasın diye. İlk resmi faturamızı kestik, paramızı aldık, Nezih Amca’nın altı sıfırı yılbaşında atılmış yirmiliklerden birini çerçeveletip duvara asma fikrine karşı çıktık, yakışmaz diyerek.

Sonrasında birkaç ıvır zıvır iş daha yaptık. Kıskanç eşler, ve-saire. Hiç girmeyeceğim o konulara. Esas bizi biz yapan olay ise bir cuma gecesi, sinemadan dönerken karşımıza çıktı. Öylece, pat-tadanak; aynı filmlerdeki gibi.

Üçüncü Kurban

“Eskidi gerçi ama gene de iyi film be; hem sinemada seyretmesi başka oluyor,” dedi Tefo, sezon öncesini, meraklısına suç filmleri toplu gösterisi yaparak doldurmaya niyetli sinemanın gece yarısı gösteriminden çıkar çıkmaz. “Tabii oğlum. Aslında bu herifler gibi giyinsek mi? Çok afili olur namussuzum,” diye konuya daldım. Tefo da cevaben, “Evet ya; şöyle siyah gözlük, siyah takım falan—iki de tabanca bulup yan tuttuk mu var ya, alayını yakarız suçluların,” dedi ve aynı anda iç çektik.

Yakacaktık suçluları da, bulamıyorduk bir türlü kendilerini. Bironun açılmasının üzerinden üç ay geçmişti. Bütün bir yaz boyu, hepsi de çeşitli vasıtalarla Nezih Amca’ya ulaşan dört kıskanç eşe, eşlerinin canına okuyacak malzemeyi bulmuştuk topu topu. Sanki memlekette yapılan tek dedektiflik işi buydu. Ha, para getiriyordu; hem de gelen hiç fena değildi, Allah’a şükür, o ayrı. Nankörlük edecek değilim ama sonuçta, onca hevesimize rağmen zamanımızın çoğu, büroda gazete okumak, bilgisayar başında oyun oynamak ve internette abuk subuk şeyler yapmakla, yani pineklemele geçiyordu. Kısacası, ne kapıyı çalan vardı ne de gazetelere verdiğimiz ilanları görüp bizi arayan.

Mevsimlerin hâlâ mevsime benzediği zamanların sonlarıydı: 2005’in Ağustosunda veda etmek üzereydi ve hava, ‘ince de olsa bir ceket giyseydik keşke’ denecek kadar serindi. Film hakkında gevezelikten sonra, o yaz bir türlü yapamadığımız tatil ve sinema için evden çıktığımızda ne demeye arabayı almadığımız hakkında konuşa konuşa Altıyol’a indik. Dolmuş molmuş derken sahilyolunda, Şaşkınbakkal girişinde indik. Her zamanki şey iste; yukarı, caddeye

yürümeye koyulduk. Cadde o saatte bile hâlâ cıvıl cıvıldı; tatilden dönenler, tatile gitmeyenler, caddeden başka mekân bilmeyenler, caddenin yerlileri, caddenin şingirtılı yaşamına heveslenmiş başka yerin yerlileri, vesaire.

Caddeyi enlemesine kesip o günün Marks and Spencer'ı, eskinin Atlantik sinemasının önünden geçerken klasik 'ne günlerdi onlar' konusuna daldık. Ters üçgen Kartal Tibet'te vücut bulmuş Tarkan'ın, saçlarını göğüs uçlarına yapıştırarak o devrin meşhur sansür makasından sıyırın büyücü Goşa'ya el ense çektiği sahneleri, 'Tek kollu kahraman: Wang-yu' serisini, o zamanlarda bize hiç de öyle gelmese de aslında epey matrak olan yerli seks filmle-rini, Gece Kartalı Teks filminde yaşadığımız hayalkırıklığını fa-lan konuştuk. (Filmde Teks bıyıklıydı; olacak iş değil! Gerçi son-radan düşündüm de herhalde o uyduruk kovboy filminin çizgi roman kahramanı Teks'le, İtalyan menşeli olması dışında ilgisi yoktu; muhtemelen filmi vizyona sokan şirket ilgi çekmek için ka-fasına göre isim uydurmuştu ki ithal popüler kültür tarihimizde bunun örneği boldur.)

Böyle, vıdı vıdı ederek yürürken işte, canım çekti, bir sigara çıkardım. Son sigaramdı. Genelde boş sigara, gofret paketi gibi şeyleri, çöp kutusuna atmaya dikkat ederim. Çevremde çöp ku-tusu yoksa cebime tıkar, sonra da unuturum bunları. O yüzden montlarımın cepleri hep çöplük gibidir. Ama bu sefer, artık nasıl olduysa, sigaramı yakmak için Tefo'dan çakmağı istemeden önce, boşalan sigara paketimi buruşturup sol taraftaki apartmanlardan birinin bahçesine sallayıverdim. Mandalık tabii. Dediğim gibi, yap-tığım bir şey değildir ya, eh, işte, o an, öyle yapacağım tutmuştu.

Tefo kızdı elbette. Ayıymışım da, bilmem neymişim... Tutturdu, "Bak na şurada, sokağın başında çöp tenekesi var; git, bahçeden al paketini, oraya at," diye. Baktım uzatacak, "İyi, aman," dedim; zaten yaptığımdan utanmıştım.

Söylenmeye devam eden Tefo'yu kaldırımda bırakıp, yakma-dığım sigaramı kulağımın arkasına sıkıştırarak öfleye püfleye, muhtemelen altmışlı yılların sonlarından kalma, beş katlı, geniş

cepheli ve geniş pencereli apartmanın alçak bahçe duvarının ortasında görünen tek giriş olan demir parmaklıklı alçak kapıyı itip girdim bahçeye. Bir yandan da gece yarısını geçen bir saatte bahçeye girdiğimi görüp de haliyle hırsız, uğursuz falan sanan olur mu diye binaya bakıyordum. Şansıma, binanın üst katlarında tek tük ışık vardı ama bahçe katı ve ilk iki kat karanlıktı. Apartmanın giriş kapısında olması gereken ışık da yoktu. Üstüne üstlük, sokak lambasının ışığı da epey cılızdı; tüm bunlar, kim bilir, belki paketi bulamayıp Tefo'dan ve uygarlık bilincimden daha fazla azar işiteyim diye, belki de sırf birkaç adım sonra oluşacak ortamın esrarengizliğine katkı babında öyleydi.

Kimseye görünmediğimi düşünerek biraz rahatlamış, gözlerim ışık azlığına daha bir alışmış, o karanlıkta paketi kaldırımdan bahçeye sallayış açımı hesaplamaya çalışarak bakınırken az ileride, düzgün kesilmiş çimlere ve askeri nizamı andırır şekilde belli aralıklarla dikilmiş güllere uymayan bir tümsek fark ettim. Aldırmadım; topraktır, tesisat için kazmışlardır, bilmem nedir dedim—hatta demedim bile; sadece gördüm ve aldırmadım.

Aldırmamam bir şey ifade etmiyordu çünkü alçak bahçe duvarının öte yanında dikilen kankanı, salak salak bakınmamı sonlandırmak için fısıldayarak şu tarafa bakmamı ve daha fazla sallanmamamı söylüyordu. Şu taraf ise, tahmin edeceğiniz üzere, varlığına aldırmadığım tümseğin olduğu taraftı. İlerledim. Tümseğin yanına geldiğimde, artık eşeklik mi dersiniz bilmem, toprak olduğuna kanaat getirdiğim tümseği, delikanlı zamanlarımda mahallede bir duvar üzerine oturup pineklerken, “Ağabey, top!” diye seslenen veletleri uyuz etmek için önüme düşen toplarına yaptığım gibi sıkı bir tekmelemek geldi içimden. Sonra, sonra dediğim, bir saniye sonra falan, tümseği tekmelemenin beni asıl amacımdan uzaklaştıracığını, üstüne bir de dışarıda fısıldayarak vıdı vıdı etmekten vazgeçmeyen kızgınıma daha fazla laf ettireceğini düşünerek bari bir dürtüklemeye karar verdim.

Dürtüklememle beraber tümsek, ayakucuma kendinin topraktan mamul olmadığını belirtecek denli güçlü bir geri tepme sundu.

Malum, onca filmle, macerayla, bilmem neyle dolu ya kafa, bir şekilde, dürtüklediğimin tekinsiz bir şey olduğu hissine kapıldım. Buruşturup attığım paketi unutup eğildim, artık ne cesaretse benimki, elimi uzatıp tümseğe dokundum.

Tefo dışarıdan, “Ne oluyor lan? Ne oyalanıyorsun?” diye, fısıldayarak nasıl bağırlırsa öyle bağırırken kalktım, gelmesini söyledim. “Ne var?” dedi, “Gel oğlum,” dedim. Bir merakla alelacele alçak bahçe kapısını iterek girdi, yanıma geldi. “Çakmağını yak,” dedim. Yaktı.

Deneyimli polisleri ya da işleri nedeniyle ceset görmeye alışık olanları pek etkilemeyeceği kesin ama ne kadar kanlı film seyretmiş, vahşet dolu kitap okumuş olursanız olun, ömür boyu kanunsuz ıvır zıvıra bulaşıp bolca cesetle karşılaşmamışsanız (kanunsuz olması gerekmiyor; doktor, polis, ölü yıkayıcı, morg görevlisi ya da evlerden uzak, hani felaketzede falan da kabulümdür) çakmağın titrek ışığında o an gördüğümüzü görseydiniz sizin de altınıza yapasınız gelirdi, eminim.

Kendi adıma, o güne dek filmler ya da gazete ve televizyondaki haberler dışında gördüğüm tek gerçek ölü, rahmetli dedemdi ki o da çok şükür, uykusunda, yaşlılıktan gitmişti. O zaman on altı yaşındaydım: Defin işlemleri için almaya gelmelerinden önce dedemi yatağında o halde gördüğümde çok tuhaf gelmişti. Uyuyor gibiydi ya da ona benzer bir şey, ne bileyim... Tabii, sonradan, yani bahsettiğim geceden bu yana geçen on yıl içinde epey ölü ya da ölmek üzere insan gördüm. Görülecek şey değil elbette, keşke mümkün olsa da kimse böyle bir şey görmese.

Efendim, çakmak ışığında yarım yamalak görünen fena manzaranın ana unsuru bir kadındı. Saçı başı dağılmıştı ve üzerinde, göğüslerinin altına kadar sıyrılmış bir gömlek vardı. Kadının belinden aşağısı ise çıplaktı. Çakmağın titrek ışığında, kasıklarında bir takım lekeler görür gibi oldum.

Mandayız ya, nedir demeden uzandım, lekeler dokundum. Hafifçe yapışkan olduğu hissini veren bir sıvıya bulanık parmaklarımı geri çekip Tefo’nun zipposuna doğru kaldırdım.

Tefo, önce kanlı parmaklarıma, sonra da suratıma baktı ve ben heyecandan, şimdi ne yapacağımız konusunda tamamıyla boş bakarken, cep telefonunu çıkarıp babasını aradı. Nezih Amca, benim de duyabileceğim kadar yüksek bir sesle, “Hemen Hızır Acil’i arayın ve kesinlikle hiçbir şeyi ellemeyin—kesinlikle! Bir yere de kıpırdamayın, hemen oraya geliyorum,” dedi.

Kapattıktan sonra Tefo, Nezih Amca’ya polisi de aramasını söylemeyi unuttuğu için küfretti. Sonra da, “Nasılsa emekli komiser adam, işini bilir herhalde,” dedik. Şuydu buydu dememize kalmadı zaten.

Hani ‘Olur böyle vakalar, Türk Polisi yakalar’ diye alay içerikli bir lakırdı vardır ya; ben şu geçen on sene içinde anladım ki her meslek grubunda olduğu gibi bizim poliste de hem işin kralı var hem de andavallının önde gideni. Ha, “Kırk beşine dek anlamadın da, anca mı anladın bre öküz paşa?” derseniz, demek istediğim, bunu bizzat tecrübe ederek anladığımdır. Diyeceğim, memleket havasından mıdır artık bilmem ya, çoğumuz biraz ağırkanlıyızdır ve elbette polis de öyledir fakat bazı zamanda, hele şöyle ağız tadıyla öğrenci, memur falan dövmeleri söz konusu olduğunda, adamların hızına şaşar kalırsın. Bizim olayda da böyle oldu işte. Nezih Amca’yla konuşmamızın üzerinden beş dakika bile geçmeden bir minibus dolusu polis, yanlarında Nezih Amca’yla beraber, resmi deyişle ‘olay mahalline intikal ettiler.’

Meğer biz aradığımızda, Nezih Amca karakoldaymış; artık yetmiş devirdiğinden pek yapamıyor bildiğim ama o zamanlar, arasıra, “Uyku tutmadı,” diyerek evden çıkar, saatin kaç olduğuna bakmadan, kentteki asayiş sorunlarının iyice artması yüzünden tekrar açılan eski mahalle karakollarından bizim mahallenin payına düşene çay içmeye gider, ‘Yahu, yaşlı başlı adam; gecenin bir vakti,’ gibisinden söylenene de, “Havayı kokluyorum, anlamazsınız siz,” derdi. Sözün özü, Nezih Amca polis doğup, Allah gecinden versin, polis ölecek adamlardandır.

İstenilen yere istenilen saatte gelememesi nedeniyle, İstanbul’un şartları gözetilmeksizin, tabii çokça da can açısından, sık

sık eleştirilen acil servis ambulansı ile Kadıköy merkeze bağlı olay mahalli inceleme ekibi ise Nezih Amca'yla beraber gelen mahalle karakolunun polislerinden beş-altı dakika sonra arka arkaya sokağa girdiğinde etraftaki tüm apartmanlarda ışıklar yanmıştı ve meraklıların kimi camlarda, kimisi pijamayla sokakta, hırgüre katkıda bulunuyordu. Malum, meraklıyızdır; yolda bir kaza olsa, trafiğin aksamasına aldırmadan durup izleriz ya, o hesap, polis otosunun sireni duyan ya da mavi kırmızı yanardönerin ışığı penceresinden giren hemen herkes toplanmıştı. Tabii, kadıncağızı bulduğumuz bahçenin çevresi, olay yeri ekiplerinin en büyük dertlerinden, pek çok suçun cezasız kalmasında ve polisin şanının lekelenmesinde başrol oynayan unsurlardan biri olan 'aymazca delilleri yok etme' meselesine meydan vermemek için güvenlik şeridiyle çabucak koruma altına alınmıştı.

Olay mahalli araştırmaları kapsamında, cesedi bulduğumuz apartmanın sakinleri dâhil, merakla dışarı çıkan ya da penceresinden sarkan herkesle beraber, doğrudan tanık ve belki de şüpheli olduğumuzdan, bizi de oracıkta ayaküstü sorguladılar tabii. Elime bulaşan kanı sordular. Ne işimiz vardı orada, başka kimseyi görmüş müydük, dikkatimizi çeken bir şey olmuş muydu gibi şeyler.

Nezih Amca'nın varlığının faydasını anlatmak gereksiz. Zaten yeniden açıldıktan sonra eski memurlarından bazılarının tekrar görev yapmaya başladığı mahalle karakolundakilerin çoğu Tefo'yu, hatta beni bile tanırlardı. Öyle olmayaydı ya da gelenler bizi hiç tanımayan tipler olaydı, içeri yaka paça tıkar, konu hakkında söylediklerimizden fazlasını bilmediğimize inana kadar da ıslatırlardı, orası kesin. Tabii, inanıp inanmayacaklarını da bilemem; inanmayabilirlerdi. Hatta suçlu olduğumuza karar verip, falan filan işte... Yaşanmamış ve duyulmamış şeyler değil, saklamanın anlamı yok.

Olay yeri inceleme amirini, ters bakışlarına ve Asayiş'e bağlı cinayet biriminden gelecek dedektifleri değilse bile, en azından savcıyı beklemek gerektiği üzerine itirazlarına aldırmadan sinirli bir tavırla kenara itip sorgumuzu yapan bizzat Başkomiser Emin Aziz'di. Emin Bey'i ben pek tanı mıyordum; tek bildiğim,

zamanında Asayiş'te Nezih Amca'nın ekibinde görev aldığı ve mahalle karakolu yeniden açıldığında karakolun başına getirildiğiydi. Tefo sonradan, "Soyadı da isim olanlara uyuzum," demişti. Ne var ki bunda? Tefo böyledir işte; olur olmaz şeylere takılır hep.

Neyse, sonradan anladık ki gecenin bir vakti Emin Başkomiser'in bizzat ('Bizzat'ın üzerinde ısrar etmemin sebebi Nezih Amca'nın başkomiseri tanıştırtırken bize, "Bakın çocuklar, ifadenizi bizzat Başkomiser Emin Bey alacak, ona göre, düşünmeden konuşmayın," derken bizzat kelimesi üzerine uyguladığı sözel baskıdır; bu arada arka arkaya birkaç tane bizzat yazınca kelime yabancı bir dile aitmiş gibi gelmeye başladı...) olay mahalline gelmesi, ısrarla, "İyi düşünün," demesi ve son derece sıkıntılı görünmesinin sebebi, bulduğumuz kadının, son üç ay içinde aynı şekilde bulunan üçüncü kurban olmasıymış. Önceki iki cinayet de hem gazetelerde çıkmışmış, hem de televizyonlarda epey konu edilmişmiş ama ne ben ne de Tefo o zamanlar spor sayfaları dışında gazete okurduk. Televizyondaki haber bültenleri neredeyse tümüyle magazin ve reklam kuşağı karışımı bir şeye dönüştüğünden, aptal kutusunu da sadece film ve maçlar için izlerdik. İşbilmezlik işte. Tabii o zamanlar öyleydi, şimdi sabahları ilk yaptığım işlerden biri gazetelerin üçüncü sayfalarına ve internetteki ilgili sitelere bakmak; ofiste haber kanalları sürekli açıktır, vesaire.

Ayaküstü sorgu bitmişti, Nezih Amca'yla Başkomiser Emin Bey, bizden birkaç adım ötede aralarında konuşurken Tefo fısıldadı: "Cinayet, hem de seri katil oğlum! Çözmez miyiz bunu biz be!"

Çözerdik tabii, çözdük de.

Balıklama

Olay yeri inceleme ekibini işiyle baş başa bırakıp hep beraber karakola gittik. Dedim ya, hatır meselesi: Yanımızda Nezih Amca olmasaydı, hiçbir şey yapmasalar bile en azından savcıyı beklememiz için bizi tutmaları gerekirdi—gerekirmiş yani; o zamanlar diğer pek çok şey gibi, bunu da bilmiyorduk elbette.

Karakolda, Emin Bey'in astı, grup amiri Mete Komiser'in odasında, olan bitenden habersiz içeri girecek biri için semtin kadrolu canavarı gibi görünecek bir halde, bir elim —kadına dokunduğum için elimi yıkmama izin vermemişlerdi— kanlı, olaya bulaştığımızdan bu yana kulak arkamda duran, içemediğim sigarayı içebilmek için daha da fazla kan dökmeye hazır otururken, açık duran kapıdan, muhtemelen savcı olan gri ceketli bir adamın, gene muhtemelen gecenin kör vaktinde kalkıp gelmesine rağmen kendisini beklememiş olmamızdan dolayı asık bir suratla ve hızlı adımlarla karakola girdiğini gördüm. Adam doğrudan, Nezih Amca'nın da bulunduğu, tam karşımızdaki Emin Başkomiser'in odasına yöneldi. Artık orada başkomiser ve Nezih Amca'yla ne konuştuysa, on dakika geçmeden yanımıza geldiğinde daha bir sakin görünüyordu.

Savcıya ifadelerimizi tekrarladık, yazıldı, imzaladık. İfade verme işi bitince olay yeri inceleme ekibinden bir uzman, 'el sevabımı' aldı ve gidip elimi yıkayabileceğimi söyledi. Daha sonra, cinayet biriminden birilerinin bizle konuşmak isteyebileceği, o yüzden ortalıktan kaybolmamamız gerektiği belirtildi. En sonunda, iyi geceler, arada uğrayın, çayımızı için dendi ve Nezih Amca'nın, 'Ne olacak evladım, şurası'sına Emin Bey'in, 'Hayatta olmaz başkomiserim' kontrası sonucu bir ekip otosuyla eve döndük.

Bizimkiler çoktan yatmıştı tabii. Gürültü etmemeye gayret ederek odama süzıldüm ve yattım.

Hemen uyuyamadım; olayı düşündüm. Dedim ya, her şey bir yana, hayatında böyle şeyler görmemiş biri için o manzara epey sarsıcıydı. Ama sonra, sandığımın aksine çok da güzel uyudum; ne rüyamda kötü bir şey gördüm ne de sabah sıkıntılı uyandım.

Ertesi sabah kahvaltıda, Tefo, gece belirttiği üzere, tabii ki olayı kafaya takmıştı ve beklediğimiz fırsatın bu olduğunu, derhal araştırmaya girmemizi söyleyip duruyordu. “İyi de,” dedim yağlı ekmeğime çilek reçeli sürerken, “nasıl araştıracağız? Ne bilgi var elimizde ne başka şey. Uzman değiliz, bir şey değiliz. Polisin bulamayacağı neyi bulabiliriz? Zaten olay mahallinde iz bile kalmamıştır; hem kalsa bile bizi yaklaştırırlar mı oraya? Ayrıca, cesedi bulanlar olarak... Yani, baban sayesinde yırttık falan ama ortalıkta dolaşıp bu işi kurcalamamız şüphe çekmez mi?”

Seninki sıırttı. Çekmezmiş. Ayrıca, bizi kim görecekmış? Polisin işi gücü bizi takip etmek değilmiş ya? Pek ikna olmamıştım ama üzerine gitmedim. Tamam, peki, dedim ama cinayetler hakkında bilgiyi nasıl bulacağımızı hâlâ merak ettiğimi söyledim.

“Duran Ağabey gerekeni verir bize,” dedi. Tabii ya, kıdemli karakol arşiv memuru Duran Ağabey! İyi adamdır bak, Allah uzun ömürler versin. Arşiv memuru da değil, yirmi küsür senelik mahalle bekçisiydi aslında ama birkaç sene önce, artık kime ne şekilde battıysa, bekçilik kaldırılmıştı —sonra tekrar kondu ama o zaman Duran Ağabey çoktan emekli olmuştu. Eh işte, bekçiliğin kaldırılışından sonra adamcağız bir süre Bostancı karakolunda tutulmuş, ıvır zıvır işlere memur edilmişti. Mahalle karakolumuz yeniden açılınca da kadro açığına denk gelmiş, bu kadar senenin emeği hatrına ona da arşiv kılıfı uydurulmuştu; emekliliğine kadar idare etsin diye —herhalde başka yerlerde de benzer şeyler yaşanmıştır.

Annemin, “Aman sıkı giyinin, havalar serinledi, önünüz açık dolaşmayın,” klasiği eşliğinde çıktık. Kapı önünde sigaramı

yakarken, “Verir mi bakalım bize istediğimiz şeyleri Duran Ağabey?” deyince, Tefo, merak etmememi, Duran Ağabey’in bizi kırmasının mümkün olmadığını söyledi. Ben, ilkgençliğimizde yaptığımız haytalıkları ve peşimizden gece yarıları düdüğü öttürerek koşturmalarını hatırlayıp niye bizi kırmasının mümkün olmadığını sorarken, Tefo karakolun yolunu tutmuştu bile.

Cevabımı alamadım, üstelemedim de ama haklı çıktı Tefo. Duran Ağabey biraz mırın kırın etti başta ya, biz tüm şirinliğimizle hiç kimseye çaktırmayacağımıza söz verince fazla uzatmadı. Karakolun bodrum katındaki pek uğranmayan ve karakolun yeniden açılmasının üzerinden fazla zaman geçmediği için birkaç klasör dışında rafları boş bekleyen arşiv odasında bir saat boyu çay içip, Duran Ağabey’in dediğine göre, orijinali Asayiş’e bağlı cinayet biriminde bulunan dosyayı inceledik. Açıkçası, Tefo inceledi, ben söylediklerini not ettim.

İlk kurbanı 20 Haziran’da, pavyon fatihi beyaz eşya bayisini kovaladığımız günlerde, Bostancı Deniz Otobüsleri iskelesinin berisindeki basket sahalarının aşağısında kıyıya vurmuş halde bulmuşlar. Kırk iki yaşında, Yıldız Kuskun adında, iki çocuklu bir ev hanımıymış. Komşu, eş-dost, vesairenin ifadelerine bakılırsa, kendi halinde, iyi bir kadıncağızmış Yıldız Hanım. Eşi, Mesut Bey (45, olur ya böyle gazetelerde; parantez içi) ithalat ve ihracatla meşgul bir şirkette genel müdür yardımcısıymış. Çocuklarından biri üniversiteyi yeni bitirmiş, ötekiyse ikinci sınıftaymış.

Adli tıp raporuna göre Yıldız Hanım, muhtemelen 20 Haziran günü, öğleden sonra, saat üç ile beş arası öldürülmüş (Cesedin denizde beş saatten fazla kaldığı tahmin ediliyordu) ve belirsiz bir yerden Marmara’ya atılmışmış. Sahilde biralamaya giden üç genç tarafından, aynı günün gecesini, on buçuk civarı bulunmuş. Çırılçıplak olduğu için kimlik tespiti hemen yapılamamış. Ancak ertesi günü, kadıncağızın eve dönmemesi üzerine polise başvuran ailesi tarafından teşhis edilebilmiş. Fotoğraflar da vardı; pek fena tabii.

Ölüm şeklinde bir gariplik yoktu. Anında götüren cinsinden, melun kimyasallardan biriyle zehirlenmişti kadın. Rapora göre,

kanında az miktarda alkol saptanmış olması, söz konusu zehirin kadıncağıza içkiyle verilmiş olduğunu düşündürüyormuş. İçkiye katılan zehir vakası yani...

Ama cinayeti ilginç kılan, bundan daha tuhaf bir durum vardı: Kadın öldükten sonra, cinsel organının iç kısmı, kesici bir cisim sokularak parçalanmıştı. Adli tıp tarafından, on ila on iki santim çapında olduğu tahmin edilen ne idüğü belirsiz bu cisim, dediğim gibi, kadıncağızın cinsel organından içeri sokulmuş ve rapora bakılırsa içeride saat yönünde çevrilmek suretiyle rahim ağzına kadarki bölgede ne varsa parçalamıştı. Cisim belirsizdi çünkü tahribatı yaptığı bölgede, içeri kolayca sokulabilmesi için kullanıldığı belli olan eser miktarda kayganlaştırıcı artığı dışında cisme dair herhangi bir iz yoktu.

Adli tıp, kadıncağızdaki yaralara bakarak cismin düz değil tırtıklı bir kesici olduğuna kanaat getirmişti. Fakat kesikler, tırtıklı bir bıçağın yapacağı türden değil, ancak daire şeklinde —rapora göre, hızar bıçağı gibi— ve enlemesine hareket eden bir bıçağın yapabileceği türdendi ve bu daha beter bir tuhaflığa yol açıyordu: Vajina ağzında kesici bir cismin yol açabileceği herhangi bir tahribata rastlanmamıştı ve bu yüzden, on-on iki santim çapında, daire şeklinde tırtıklı bir bıçağın, hiçbir iz bırakmadan, hem de yanlamasına değil, enlemesine vajinaya nasıl sokulup nasıl çıkarılabileceğine dair bir fikir üretilememişti.

Kadıncağıza tecavüz edildiğine dair bir iz yoktu; hani sperm artığı, kıl, tüy gibi şeyler. Gene vücutta darp izi, kurbanın katille mücadele ettiğine dair tırnak altında deri parçası gibi bir işarete de rastlanmamıştı. Tabii, kadının epey süre denizde kalmış olmasının da birtakım artıkların, vardıysa bile suya karışıp gitmesine yol açtığı kabul edilebilirdi.

İkinci kurban ise yine kırk iki yaşındaki lise kimya öğretmeni Nilgün Dereli'ydi. O da evliydi. On beş yaşında bir oğlu vardı. Eşi Nedim Bey (53) emekliliğini beklemekte olan alelade bir devlet memuruydu.

İfadelere bakılırsa bunlar da kendi halinde insanlarmış. Nilgün Hanım'ın öğrencileri çok ağlamışmış. Adli tıp kayıtlarına göre cinayet şekli aynıydı ama kullanılan zehir ve uygulaması farklıydı: Bu sefer solunum yoluyla etki eden, tabii gene küt diye götüren cinsten başka bir madde kullanılmıştı. Kurbanın yüzündeki izlerden, zehirin yakın mesafeden kadının yüzüne püskürtüldüğü sonucuna varılmıştı. Ölüm sonrasında cinsel organdan sokulan ve ne olduğu belirsiz bir cisim, vesaire ise ilk kurbanla aynıydı. Gene ilk kurbandaki gibi, vücutta ve yüzde, darp izi veya tecavüze dair başka bir bulgu yoktu.

Raporda, kadıncağızın 7 Temmuz günü, öğleden sonra iki-üç civarı öldürüldüğünün tahmin edildiği belirtilmişti.

Bunun ilk cinayetten bir diğer farkı, kadının giyinik halde bulunmuş olmasıydı. Ayrıca, denize atılma da söz konusu değildi: Nilgün Hanım'ı aynı günün akşamüstü, kendi evinin salonunda, sokakta haytalıktan dönen oğlu bulmuştu. Zavallı çocuğun yaşadığı şoku tahmin etmek zor olmasa gerek. Kapıda, pencerede falan, herhangi bir zorlama, çalınan herhangi bir şey ya da evin herhangi bir yerinde yabancı bir parmak izi bulunamadığını da ekleyeyim.

Neyse, bu iki cinayetin de aynı elden çıktığına dair şüphe yoktu tabii. En azından öyle kabul edilmesi daha mantıklı görünmüştü herkese. Her iki kurbanın da, farklı yöntemlerle ama sonuçta zehirlenmiş olmaları, öldürülmelerinden sonra cinsel organlarına bir cisim sokulmak suretiyle rahim ağzına kadar olan bölgenin parçalanması, o pislikte kullanılan alete dair belirsizlik, ikinci olayda, tıpkı ilkindeki gibi, hiç parmak izi ve maktulün cinsel organındaki kayganlaştırıcı dışında saç teli, iplik, düğme parçası ya da ne bileyim başka bir delil veya DNA analizi yapmaya yarayacak bir şey bulunmaması falan (birincide ceset zaten çıplak ve yıkanmıştı — ama öyle olmasaydı bile, ikinciye düşününce büyük olasılıkla zaten onda da herhangi bir iz bulunmayacaktı; tabii katilin aynı kişi olması şartı geçerliyse) bir yana, ikisi arasında genel bir benzerlik de görülebiliyordu. Kurbanlar, yaşadıkları zamanlarda çekilen fotoğraflara bakılırsa güzel sayılabilecek ve deyim yerindeyse, hayat

dolu tiplerdi. İkisi de sarışındı mesela; gayet endamlı denebilecek türde kadınlardı, falan filan. Her ikisinin de kırk iki yaşında olmaları da bir başka dikkat çekici noktaydı.

Duran Ağabey'e göre, Başkomiser Emin Bey, kendi bölgesinde işlenen ve birbiriyle açıkça ilgili görünen bu cinayetlerle bu delilsizlik çıkmazını bir meydan okuma olarak almış. İlgili birimden cinayetlerle ilgi dosyaların birer kopyasını talep etmiş de bu dosyalar o yüzden karakolda bulunuyormuş; aslında cinayetler elbette ilgili birimin, Asayiş'e bağlı cinayet biriminin işiymiş. Hele bu sabah çok sinirliymiş başkomiser; sağa sola bağırıp, "Bu işi dedektiflerden evvel çözeceksiniz, o kadar!" demiş ve cinayet soruşturması yapmayı bilen bilmeyen herkesi dışarı yollamış. Duran Ağabey, "Bakmayın sert adamdır ama aslında yufka yüreklidir, kadıncağızların hali çok dokundu ona, kesin," diye kendi fikrini eklemişti anlatırken. Ben önce içimden, "Sağa sola bağırmak kolay; ayrıca 'benim bölgem' dediği yerlere isterse Bostancı, Göztepe, hatta Kadıköy merkez de sahip çıkabilecekken bu ne diye üzerine alınıyor?" dedim ama öte yandan da, "Koskoca başkomiser tabii, üç yıldızı takmış; asar da keser de; ayrıca olayları sahiplenmesi fena bir şey değil," diye ekledim hemen.

Üçüncü kurban, bizim bulduğumuz Öznur Karaçay'dı. O da diğer ikisi gibi, kırk iki yaşındaydı. İlk ikisinden bir farkı, evli olmamasıydı. Henüz otopsi raporu gelmemişti ama cesede ilk bakışta görülebilen önceki iki cinayete benzerlik yüzünden, onun da zehirlenerek öldürüldüğünü düşünmek yanlış kaçmayabilirdi. Zaten içten parçalanan cinsel organ, vesaire, parmaklarıma buluşturduğım kanı da düşünürsek, kadına yapılan ve yapan aynı olmalıydı.

Kimliğini, gömleğinin cebinde —biz o heyecanla görmemiştik bile— bulunan nüfus kâğıdından belirlemişlerdi. Öznur Hanım, bir özel şirkette (TRT'deki yarışmacı tanıtımlarına benzedi bu, idare edin diyeceğim ama bu kitabı okuyacaklar arasında yaşı tutup da siyah beyaz televizyonu veya tek kanallı dönemi hatırlayan çıkar mı, şüpheliyim açıkçası) genel müdür sekreteriymiş.

İyi iş. Tefo ifadeleri okurken, “Öznur Hanım’ın birden fazla kırığı yoksa eşekler kovalasın beni,” diye söylenmişti. Neymiş efendim, genel müdürün, mesai arkadaşlarının, komşularının ifadeleri söylemiş de böyleymiş de. Ben de okudum, anormal bir şey bulamadım. Bunu söylediğimde ise, “Hissettim ben oğlum, görürsün bak, bundan bir şey çıkar,” dedi. Hep diyorum ya, Tefo zekidir, ben ise biraz yavaşımıdır anlama konusunda; ha, anlarım sonunda, hatta çok kişiden de daha iyi anlarım, o ayrı.

“İyi o zaman,” dedim ben de kardeşime cevaben, “görürüz.”

Marş basmıyor hocam, bir zahmet...

Okuma ve not alma işi bitince, Duran Ağabey'e teşekkür ettik, Emin Bey ve bize orada ne halt ettiğimizi sorabilecek diğer yıldızlıların ortalıkta görünmediği bir an kollayıp karakoldan çıktık, eve kadar gerisingeri yürüdük ve arabamıza atlayıp ofise gittik.

Ofise gelince, ben derhal havaya girip masaya ayaklarımı uzatarak kaykıldım. Tefo, benden beter, zulaladığımız viskiyi çıkardı ortaya. Birer fırt çekip sigaraları da yakınca tam oldu ortam. Tabii, jalûzilerin efekti de var...

Bir süre hiç konuşmadık: Hesapta davayı düşünüyoruz ya... Yalnız bir süre sonra uykum geldi benim, kalktım perdeleri açtım; içerisi aydınlandı.

"Ne diyorsun bakalım?" diye sonunda lafa girdi Tefo ayağa kalkarak. Bu tip durumlarda bir aşağı bir yukarı dolaşır Tefo. Kimi kalem sapı dişler, kimi bilmemneresiyle oynar ya, o hesap.

"Ne diyeyim?" dedim, kaykıldığım yerde biraz toparlanarak; hani zeki ya, belki okuduklarından bir şey çıkartmıştır da ben anlamamışımdır, rezil olmayayım diye.

"Seri katil işi olduğu açık—mı, sence de?"

"Vallahi, ne desem bilemiyorum," dedim.

Şimdi malum, seri katilli dalgalar, tıpkı roman kahramanı dedektiflerin hemen her romanda karşılaştıkları türden özenle planlanıp işlenmiş, çözümünü zor cinayetler ya da vampirdi şuydu buydu konular gibi, o zamanlar bizde pek rastlanan şeyler değildi. Ha, yok muydu, vardı elbette: Fazla düşünmeden çekip vuran öfkeye eğilimli bir toplum olduğumuzdan mıdır, yetiştirilme tarzımızdan

mıdır, ahlâk anlayışımızdan mıdır, artık ona siz karar verin, seri katiller, son on yıldaki kadar olmasa bile o zamanlarda da, daha öncesinde de az ama vardı. Diğerleriye, her yerde ne kadar varsa bizde de o kadar vardı ve hâlâ vardır. Sürü sepetine şahsen tanık oldum; hem de, isteyen inanmasın, büyücüsü, vampiri hatta uzaylısına kadar ama eh, bir şekilde, bizde, hani nasıl polisiye roman edebiyattan sayılmaz, çizgi roman okumak, bilim kurguya merak salmak ciddiyetsiz şeylermiş gibi görülürse —en azından ben büyürken böyleydi; tıpkı futbola meraklı veletlerin ailelerinin öfkesi gibi. Malum, o babaların oğulları, kendi çocuklarına, “Aman top oyna oğlum,” der oldular sonunda— bu konular da sırf gâvurların başına gelebilecek şeylermiş gibi görülürdü ve bilinseler bile fazla su yüzüne çıkmayıp anca akıllı bir karış havada gezen gençlere yönelik eğlenceli roman ya da film konuları olarak kabul edilirdi. Bildiğim kadarıyla, her ne kadar bugünün ebeveyni, o günlerin çocukları olduklarından kelli biraz daha bunlara inanmaya meyilliyse de, bu konuda fazla değişen bir şey yok.

Hoş, değişmesi de gerekmiyor; hayatta, hele de bizim ülkemizde zaten pek çok tuhaf ve iç karartıcı şey yaşandığı için bunları fazla kurcalamayız; gazetelerde falan, ufak haberler olarak geçip giderler; belki böyle kalmaları daha iyidir, bilemiyorum. Kim bilir, geleneklerle ilgilidir belki ya da başka bir şeyle. O yüzden, her ne kadar benimle aynı kafada olmaya meyilliyse de ne olur ne olmaz, dalga geçmesin benimle şimdi deyip, Tefo’nun seri katil konusundaki fikrine ortalama bir cevap vererek diyeceklerini dinlemeyi tercih ettim.

Bir süre yumurtlayacaklarını bekledikten sonra, baktım benimki bir aşağı bir yukarı yürümeye ve susmaya devam ediyor, “Tabii, tüm bu cinayetler için bir de sebep lazım,” diye girişeyim dedim aynı eziklikle.

“Ne?” diye sordu, ‘Ya, buyur bakalım,’ der gibisinden.

“Yani, niye öldürüyor kadınları diyorum...” dedim.

“Onu anladım canım. Sapıktır belki,” dedi.

“Ya, illa ki psikolojik şeyler vardır işin içinde ama—” diye ortadım.

“Belki de bir psikologla görüşmeliyiz—” diye dizinde sektiriverdi.

“Kriminal psikolog—” diyerek pozisyona girdiğimi belli ettim.

“Dur ya... Salak mıyız biz? Kırk bin kitap okuduk, film seyrettik—” diyerek atağı kesiverdi.

“Eee?” dedim, kontraya çıkarak.

“İlla ki buna benzer şeyler okumuşuzdur... Ne bileyim,” diye topu taca atıverdi baskıyı görünce.

“Kriminal psikolog ya da başka bir iş ehline gitmeden önce bir şeyleri... Şey etmeliyiz... Ne bileyim, mesela... eee... Mesela, kendimizi katilin yerine koyalım,” diyerek tekrar oyuna soktum topu.

“Tamam,” dedi, “o zaman düşünelim.”

Biraz daha sustuktan sonra Tefo, “Valla, aklıma hiçbir şey gelmiyor,” deyince içim biraz rahatladı. Her ne kadar kanımdır canımdır desem de Tefo’nun anlama konusunda benden daha hızlı olması, itiraf etmeliyim, arada canımı sıkmıştır.

Yapalım dediğimiz lafta kolaydı ama katilin yerine kendimizi nasıl koyabileceğimiz hakkında en ufak bir fikrimiz yoktu tabii. Aklıma da bir şey gelmiyordu.

Gene de, bu durumda gümüşü tercih etmek daha iyi olabilir dedim ve, “Ya ne bileyim,” diye salladım ilk fikrimi: “Mesela, katil çocukken, kırk iki yaşındaki sarışın bir kadın ya da kadınların tacizine uğramıştır ve onlardan öldüresiye nefret ediyordur. Sonunda bir an gelmiş, dayanamamıştır ve bulduğu her böyle kadını—”

“Sarışın ve kırk iki yaşındaki kadınların tacizi ha? Haydi len!”

“Neden olmasın oğlum? Bizim millette çoluğa çocuğa sulanan az kişi mi var sanıyorsun?”

“İyy, iğrenç be...”

“İğrenç miğrenç. Şenay’ı hatırlasana. Bir keresinde anlatmıştı hani, küçükken eniştesi bunu kucağına oturtup—”

“Hak’katen. Ağlamıştı kızcağız anlatırken. Ulan, ne hayvanlar var be... E, diyorsun ki yani, çocukken tacize uğramış eleman ve kırk iki yaşındaki tüm sarışın kadınları hacamat edeceğim diye azmetmiş.”

“Eh, yani rapora böyle yazamazsın herhalde ama evet; olur mu olur.”

Gördüğünüz gibi, biz işe başladığımızda acemilik ve işbilmezlik o kadar fazlaydı ki böyle abuk subuk konuşmaktan öteye gide-miyorduk. Düşünüp durduk işte bir süre. Tefo sanki bir şey bulmuş gibi girdi lafa tekrar:

“Ya o alet?”

“Vajina ağzında iz olmaması enteresan.”

“Daire şeklinde bir bıçak iz bırakmadan nasıl sokulup çıkabililir?”

“Bilmem. Hiçbir fikrim yok.”

“Hem de enlemesine. Gerçi, diklemesine sokup içeride enlemesine çevirmek desen, o da olacak iş değil—”

“Zaten, o çapta bir şeyi ne şekilde sokarsan sok iz bırakması gerekir... Değil mi?”

“Evet.”

“Bir sapı olmalı.”

“Değil mi? Kayganlaştırıcı kullanıldığına göre... Hım... Ortası deliktir—yani dairenin. Oradan tahta falan, bir sap sokulur vesaire...”

“Mantıklı... Ama iz bırakmadan giriş çıkış meselesini açıklamıyor.”

“Çevirme işi de enteresan.”

“Kürtaj gibi.”

“Aa? Lan?”

“O kadar basit değildir be. Birbiriyle ilgisiz üç kadına neden kürtaj yapsın?”

“İlgisiz oldukları ne malum?”

“Raporlarda yok.”

“Bulamamışlardır. Yeterince araştırmamışlardır.”

“Öyle olsa bile, kürtaj meselesi anlaşılmaz mıydı? Adli tıp denen bir şey var.”

“Adli tıp, bıçak mı değil mi, sapı tahta mı plastik mi, hatta sapı var mı yok mu anlamamış ama.”

Elbette, adli tıbbın neyi ne derecede bulabileceği veya kürtajın nasıl yapıldığı konusunda da, diğer her konuda olduğu gibi, zırcahildik.

Biraz sustuk. Düşünmeye çalışıyordum ama hâlâ hiçbir şey gelmiyordu aklıma.

Alet, alet diye düşünürken, “Ulan—sakın bu alet, herifin aleti olmasın?” deyiverdim.

“Ne? Hahahaha, haydi len!” diye güldü bu.

“Niyeymiş?” dedim ben de gülmesine hafiften bozularak.

“Ulan, bir kere açılan yaraya bak, hatırlasana raporu: on ila on iki santim—”

“E, ne var bunda? Bu boydan çok daha fazla olanları yok mu?”

“Çapı ulan o! Fil mi bu?”

“Ha—e, katil Fil Adam olmasın?”

“Sapıttın iyice sen.”

“Ne bileyim, kafam durdu.”

“Sanki çok çalışıyordu da,” dedi gibi geldi bana bir an. Biraz daha sustuk.

“Hem sonra, rahim ağzına kadar olan bölümü parçalama işi var,” diye devam etti Tefo, sanki arada hiç susmamışız gibi.

“Herif hızarın ortasına delik açıp şeyine takmıştır diyeceğim, daha da saçma olacak.”

“Oldu bile. Çevirmiş oğlum herif—çevirmiş ki içeriyi parçalamış. Hem tamam, dediğin olsun: manyağın kralısın ve bir şekilde, dediğin gibi bir saçmalığı, hatta iz bırakmadan yaptın farzedelim; nasıl çevireceksin? Ha?”

‘Herifin şeyi takmadır; ne bileyim, robottur katil, şeyi vidalıdır,’ gibisinden şeyler söyleyecektim ama söylemedim. Biraz daha sustuk sıkıntıyla.

“*Helicopter-man* gibi biridir belki?” diye uydurayım dedim, suskunluğu bozmak için.

“Ha?”

“Var ya oğlum hani... Japon pornocu—”

“Ha...” dedi ya, bu sefer gülmedi seninki. Gene hafif bozulur gibi oldum, renk vermedim ama. Sanki o düşünüyor, atom bombasından on bin kat güçlü bir bombanın formülünü kafasında çözmeye çalışıyordu da ben ceketinin kolunu çekiştirerek, “Haydi, gidip dondurma yiyelim,” diye ısrar ediyormuşum gibiydi.

Nedir, ne değildir diye beynimi tırmalarken, “Boru gibi bir şey olabilir,” dedi Tefo, mırıldanarak.

“Kenarları tırtıklı, keskin bir boru mesela,” dedim fikrini beğenerek.

“Paslı değil ama—olsa izi olurdu.”

“Sırf cinayet işlemek için böyle bir şey yaptırmıştır belki, hani kromajlı falan—manyak ya,” diye boru fikri üzerine uydurmaya devam ettim.

“Gene de dışarıda yara izi olmamasını açıklamıyor bu.”

“Öyle.”

“Peki,” dedi Tefo, “buradan bir yere varamayacağız anlaşılan. Diğer şeylere bakalım. Mesela, kurbanların bulundukları yerler—”

“Cinayet mahalli değil ikisinininki —neydi evinde bulunanın adı?”

“Nilgün.”

“Hah, Nilgün Hanım evinde öldürölmüş, okuduğumuz dosyalara göre, orası kesin ama öteki ikisi nerede halledilmiş belli değil.”

“Öznur Hanım peki?”

“Nasıl?”

“Yani, bizim bulduğumuz yerde yapmış olamaz değil mi? Hani ne bileyim, hem zehri içir; sonra altını çıkar, o şeyi sok, çevir, falan—bir şekilde duyan ya da gören olurdu herhalde. Peki, olay orada olmadıysa oraya nasıl gelmiş?”

“Ne bileyim? Arabada halletmiştir, geçerken atmıştır.”

“Atılmış gibi durmuyordu. Arabadan atılsa yola veya kaldırıma düşerdi; katil, onu oraya taşımış.”

“Taşısa gören olmaz mıydı?”

“O saatte olmayabilir. Epey karanlıktı hatırlarsan. O saatte getirdiyse tabii. Bu da, biz lak lak ederek yürürken katil kaçıyor, hatta belki de hâlâ oradaydı demek. Belki geldiğimizi görünce kadını bırakıp kaçmıştır...”

“Ya da polisler gelene dek bir kenarda saklanmış ve kalabalıktan yararlanıp tüymüştür?”

Yalan söyleyecek durum yok: Biz oradayken katilin de civarda takılması olasılığı hiç de hoş bir duygu yaratmadı içimde. Eminim Tefo da bir tuhaf hissetmiştir bu fikri söyleyince. Üzerinde konuşmadık ama.

“Peki... Neden oraya taşımış? Yani, apartmanın bahçesi—”

“Hım. Biz bulduğumuzda... Sen kadına dokundun, teni—”

“Ilıktı.”

“Yani, öldürüleli çok olmamış.”

“Eee?”

“E’si, cinayeti yakın bir yerde işlemiş olabilir.”

“Apartmanda—”

“Evet... Yani, şöyle olsa: Kadını evine getirip... eee, adli tıp raporunu görmedik gerçi ama kesin içki-zehir hikâyesi bunda da çıkar...”

Anlar gibi oldum, hemen atladım, “Kadını evine getirdi, zehirledi, sonra pisliğini yaptı ve cesedi kim bilir nereye atmak için sırtladı—tam o sırada bizi gördü ve cesedi bırakıp kaçtı...”

“Olabilir. Gayet mantıklı.”

Anında kabardım tabii. İlk cinayet vakamda olaya mantıklı bir çözüm, falan filan diye içimdeki kelebeklerin keyfini çıkarırken, “Fakat,” diye araya girdi Tefo, “kaçan birini görmedik, değil mi?”

Görmemiştik. Gene de tezimi bozmasına izin vermemek için aklıma gelenleri saymaya davrandım: “Çok karanlıktı, ayrıca si-gara paketimi bahçeye atana dek o tarafa da bakmıyorduk... Görmemiş olabiliriz...”

“Peki, ya bizden on-on beş dakika önce gelip cesedi oraya bıraktıysa?”

“Neye yarar ki bu?”

“Bilmem,” dedi ve susup tekrar odayı adımlamaya başladı. Bekledim ben de, nasılsa bir şey yumurtlayacak diye. Yanılmadım.

“Apartman sakinlerinden şüphelenmemize yarar.”

“Nasıl?”

“Yani... Senin savına göre, adam evde öldürdü, gecenin körü zaten; etrafta kimse yokken sırtladı kadını çıktı, değil mi?”

“Bizi görünce de içeri kaçtı. İşte onu diyorum.”

“Ben de onu diyorum. Fazla kolay.”

“E, nedir yani? Kolay olması kötü mü?”

“Kötü tabii. Senin dediğin adamı aptal yerine koymak olur.”

“Hangi adamı?”

“Katili.”

“E, ne biliyoruz zeki olduğunu bey’fendi?”

“Seri katil... Seri katiller zeki olur.”

“Ben manyak olur diye biliyordum.”

“Manyak olmak illa aptal olmak değil ki...”

İyi. Tamam, benim tezim kolay olsun, işe yaramasın; beyefendi bulsun fikri deyip sustum. Bu da susmaya devam etti. Çözecek ya evrenin sırrını.

Biraz bekleyip konuyu değiştireyim dedim: “Ya ilk kurban? Denize atıldığına göre belki bir teknede, şöyle babasından bir yatta falan öldürülmüştür?”

“Olabilir... De nasıl bulacaksın o tekneyi, Bay Holmes?”

“Ne bileyim? Marinaları mı gezsek? Bir gören olmuştur belki.”

“Tabii canım. Yat sahipleri bizi kovalarken ipuçlarını tartışırız bir yandan.”

“Pek negatifsin be gülüm sen de.”

“E ama Vedat Bey, söyleyiniz bana bakalım: Yat sahiplerini, marina çalışanlarını falan, hangi sıfatla sorgulamayı düşünüyorsunuz? Hem bak, kadının yattan atıldığını nereden çıkardığını, neden bir balıkçı teknesi, ne bileyim, kayık demediğini hiç sormuyorum.”

“Bilmem ki... Balıkçı falan... Hem zehiri içkiyle verme meselesi var... Hani, kurbanı yata bindir, ver şarabı ya da daha güzeli, şampanyayı... Ya, ne bileyim, bu işlerle anca zenginler uğraşır gibi geldi sanki...”

“Çok saçma.”

“İyi, aman.”

“Onu bırak da, önceki soruma cevap ver: Tamam, marinalara gidelim. Gidelim de ne sıfatla sorgulayacağız insanları? De bakalım.”

“John Belushi gibi sigara paketini kimlik hesabı uzaktan şöyle bir gösterip esrarengiz havalara gireriz.”

“Komik değil.”

“E, ama... O olmaz, bu olmaz... Sen de üret o zaman fikir, hayran kalayım. Laf.”

“Siktir.”

Gerilmiştik yok yere. Sustuk. Sigara, iç çekme, somurtma, ve-
saire. Sonra, herhalde ikimiz de birbirimizin en iyi dostu olduğu-
muzu hatırlayıp önce yumuşadık, sonunda da konu açmak için kıv-
ranmaya başladık. Neyse, uzatmayayım, dedim:

“Ee, de bakalım, nereye çufçufalayacağız şimdi?”

“Bilmiyorum ama ipucu mipucu, ne varsa bulacağız, bu işi de
çözeceğiz, onu biliyorum. Gidip kurbanların yakınlarıyla görüşe-
lim mi, ne dersin?”

“Vay! Hırslısın ha! İyi de kafamıza göre soruşturma yapama-
yız; valla baban duyarsa odunla kovalar ha.”

“Ona söyleyen kim oğlum? Zati uğramıyor ne zamandır; iş de
yok...”

“Bilmem valla... Anlarsa değer bizi. Polisin duymasını falan
hiç katmıyorum farkındaysan.”

“Anlarsa. Neyse, boş ver de sen onu; ne dersin, nereden baş-
layalım?”

“Ya hacı, bizle konuşurlar mı sence? Yani ne bileyim, özel de-
dektif deyince, millet zaten acılı, ters tepki almayalım, ha?”

“Alırsak alalım, n’olacak? Hem Vedat’çığım, bir şekilde mil-
letin, davalarını almamız için bizi araması, onun için de adımızın
duyulması gerekir değil mi? Bu işten bir şeyler çıkartırsak namı-
mız yürür, ömür boyu kıskanç eşlerle ilgilenmekten de kurtulu-
ruz belki diyorum.”

“Valla orası öyle de... Ne bileyim—”

“Bilme. Ben biliyorum işte. Haydi, kalk gidelim.”

“Kime?”

“Mesut Kuskun, derim ben. İlk kurbanın eşi.”

“Valla—”

“Erenköy be! Şurası. Hem baktık beceremiyoruz, daha fazla
tırmalamayız, nedir yani?”

“Tamam lan! Gidelim anasını satayım, madem dedektifiz...”

“Ha şöyle be!”

Emre ve Vildan Kuskun

Olayın gazına fena gelmiş biz iki şapşı, özel şirketlerin cumartesi günleri de çalıştığını düşünmeden, Kuskun ailesinin kapısını öğlen vakti çaldık. Tabii ki Mesut Bey işteydi. Kapıyı yirmi yaş civarı, orta boylu, esmer, cin bakışlı, uzun saçlı bir delikanlı açtı. Dosyadan hatırladım hemen: çocukların büyüğü, Emre: yaş, yirmi üç.

Yakışıklılık, ses tonu vesaire yüzünden, önceden kararlaştırdığımız üzere (Tefo'nun fikriydi; başka türlüünün gerekli olduğuna karar verdiğimiz durumlar dışında o zamandan beri de böyle devam ettik hep) lafa ben girdim hemen. Selamdı, sepetti, biz, bakın ne şirin iki dedektifizdi derken, genç, "Aa, ne ilginç! Gelsenize— Vildan, gel bak, gel!" diye hem şaşırtıcı bir neşeyle bizi içeri buyur etti hem de içerideki kızkardeşine seslendi. Kendimi zengin çocuklarının doğum günleri için eve gösteri yapmaya gelen pal-yaçoymuşum gibi hissetmediysem bir an, ne olayım. Hayır, genç de tam denk tiplerdendi anlaşılan. Ne dengi demeyin, üzülürüm. Yahu, insan en azından bir huylanır; kapıya geleni, "Aa, ne ilginç!" diyerek, hırslı mı hırsız mı anlamadan içeri buyur eder mi? Deneyimli dedektif olsam bu tavrı bir kenara yazardım kafamda ama nerede bende o kafa?

Neyse, Vildan da (20) geldi. Ayıptır söylemesi, derler ya hani, ilik gibi kızdı Vildan; o zamanların moda deyiimiyle, 'Çıtır' denen cinsten. Ama haline, tavrına ve ağabeyininkiler gibi ama onlardan farklı şarkılar söyleyen hırsız pırıltılı gözlerine iyice bakabilen erbap kişiler için, epey de çıtırdadığı belli bir çıtırdı. Boy pos, ne ararsan.

Oturduk, anlattık böyleyken böyle diye. Tabii, dediler, ne istersek sorabilirdik; bildikleri her şeyi polise anlatmışlardı; fazla da bir şey yoktu zaten. “Önemli değil,” dedi Tefo, hem belki onların sormadığı bir şeyi sorardık, belli mi olur? O zaman, “Yalnız,” dedi Emre, “babamdan bir şey beklemeyin, hani daha sonra onunla da konuşmak isterseniz diye söylüyorum. Hatta burada olsaydı, resmi bir sıfat taşımadığınız için sizi tersleyebilirdi, ona göre.” Bakalım, biz soracağımızı soralım da... Değil mi yani?

“İnşallah annemin düşmanları olup olmadığını sormazsınız,” diye gülerek lafa girdi Vildan. Şakıyordu mübarek!

“Filmlerdeki gibi... Hatta en sonunda ‘Bir süre için şehirden ayrılmamamızı’ bile istersiniz,” diye ekledi Emre, sırtarak.

“Yok yok... Aslına bakarsanız çok belirgin şeyler de yok kafamızda. Genel bir konuşma sadece...” dedi Tefo.

“Ne gibi mesela?”

“Ne bileyim, nasıl birisiydi; iyi bir anne miydi, babanızla arası nasıldı, hobisi var mıydı, falan filan işte.”

“Valla, ne desem...” diyerek başladı Emre. “Polislere de anlatmıştık... Annem, kendi halinde bir kadındı işte. Ne hobisi vardı ne başka bir şeyi. Günlere falan giderdi... Olur ya, altın günü müdür, nedir... Ne bileyim, televizyondaki salak programları seyrederdi—öyle şeyler işte.”

“Apartmandan arkadaşlarıyla mı gün yapıyordu?”

“Evet, sadece bu apartmandan değil ama: mahallenin genelinden başka kadınlarla, liseden arkadaşlarıyla, falan filan işte—pek ilgilendiğimizi söyleyemem. Zaten genelde gündüzleri evde durmayız.”

“Bir de yanlış anlamazsanız, özel bir şey soracağım: Dikkatimi çekti de ondan—”

“Neşeli görünmemiz değil mi? Sorun değil. Başkaları da rahatsız oldu bundan. Bakın, annemin katledilişinden bu yana neredeyse üç ay geçti. Çok acı çektik... İçimizdeki boşluk kapanmaz,

acımız dinmez tabii. Ama hayat devam ediyor, olanı biteni kabullendik biz. Başka çaresi de yok.”

“Ağabeyim psikolojiyi bitirdi de bu sene.”

Vildan’ın hafif esprili araya girişine değil de, inceden yol yapma babında gözlerinin içine bakarak sırttım. Tefo havaya girmişti iyice, kendisini kaptırmıştı; sırtımadı yani.

“Evet, biliyorum ama gene de—” diye üsteledi.

“Yok, vallaha *Teyfik* Bey, yani bunun altından bir şey çıkarmazsınız, söyleyeyim.”

Tefo sohbete girmişti ya, ben de etrafı kesiyordum. Ne bulacağsam? Alelade bir salondur işte. Bilmem kaçınıcı Lui stiline özenmiş klasik takımlar, son moda —o zamana göre— dev ekran televizyon, bir kenarda her yanı düğmeli, ışıklı müzik setlerinden biri, ortada büyük bir sehpa; bir diğer kenarda o hani, birbirinin içinden çıkan, boy boy küçük sehpalar takımı, tavanda kartonpiyer ve diğer ıvır zıvır. Her ortanın üstü ama çok da fazla üstü olmayan evde bulunan, bir şeylere ya da birilerine özenerek alındığı belli, genelde kof, gösterişli şeyler. Duvarda, muhtemelen gene aynı kafayla alınmış, yaldız çerçeveli iki uyduruk manzara resmi.

Ben aslında, etrafa bir göz atabilir miyim derdindeydim, hani dedektifliğin raconundandır, evin tümünü şöyle bir görürsem belki gözüme işe yarayacak bir şey çarpar diye; ama öyle pat diye de söylenmezdi bu elbette. Tam, bari tuvalet numarası yapayım derken, Vildan bir şeyler içmek ister miyiz, diye sordu. Had safhada bağımlısı olduğumu zannetirecek bir heyecanla, “Kola—varsa ve zahmet olmazsa,” diye atladım, gene gözlerinin içine bakarak ve tabii ki daha yukarıda bahsettiğim amaçla. Tefo, “Bana da uyar,” dedi. Emre de istermiş. Vildan kalktı, ben de peşinden fırsat bu fırsat deyip fırladım, tuvaleti sordum. Emre davranınca, “Yok, zahmet etme ben bulurum, sen yerini söyle,” dedim, sanki ev orta boy bir apartman dairesi değil de koca bir malikâneymiş gibi. Tarif etti.

Koridorda, sanki izleniyormuşum ve izlendiğimin farkındaymışım gibi fazla meraklı görünmemeye özen göstererek etrafı kestim, tuvalete girdim. Musluğu açtım, bir şeyler yapıyor hesabı.

Temizdi tuvalet; temiz ve düzenli. Eyvallah. İlaç dolabı, Hilton lavabo, diş fırçaları, saç kurutma makinesi —küçükken bunlara ışın tabancası muamelesi yapardım, oyun oynarken yani— taraklar, fırçalar, deodorantlar, sabunlar falan. Bir yanda çamaşır makinası, üzerinde dantel bir örtü, örtünün üzerinde, silindir şeklinde saydam plastikten kutusu içinde kulak temizleme çubukları ve kullanılıp yerine asılmamış bir havlu. Genelde gayet düzenliydi her şey. Klozetin yanında, minik bir plastik sehpa üzerinde bir-iki dergi gördüm. Tuvalette okuyanları severim ben. Şöyle bir baktım. Bir adet haber magazin, bir mizah, yabancı isimli ama yerli malı bir moda dergisi ve bir lise yıllığı.

Klozetin kapağını kapatıp üstüne oturdum, başladım yıllığı karıştırmaya.

Lise son sınıf resimleri arasındaydı Yıldız Hanım'ınki. Altında da kısa bir yazı:

“Sınıfımızın sevilen simalarından 356 ‘Süslü’ Yıldız’ı arayanlar teneffüslerde Aysel ve Sezen ile dedikodu yaparken bulurlar. Okul çıkışları ve haftasonlarında Bomonti’nin müdavimlerinden. Güzelliğine vurulan gizli hayranlarından aşk mektupları alır, bizlere bunları şişinerek okur. Derslerle arası iyi olmasa da şimdiye kadar hiç sene kaybetmemiştir. Eğitimine devam edip başarılı olacağına inandığımız sevgili Süslü’müze ömür boyu mutluluklar dileriz, bizi unutma.

Yıllık Komitesi adına Cevriye Tapan”

Yalan değil, güzel kızmış Yıldız Hanım. Vildan’dan belliydi zaten. Aslında, tam ‘Anasına bak, kızını al’lık durumdu.

Yıllıktaki diğer tiplere baktım. İmzalar, el yazısıyla temenniler, hayatın kendileri için neler hazırladığından habersiz poz vermiş, kimi ciddi, kimi gevşek yüzler. Kim bilir ne oldu bu insanlar,

birbirini gören var mıdır acaba hâlâ aralarında, diye düşünmeye daldım. Hayat ne tuhaf, dedim içimden: Ben liseden de üniversiteden de çoğu tanıdığımı görmüyordum yıllardır—hâlbuki epey iyi arkadaşlarım vardı, falan filan diye dalmış devam ederken diğer sayfalara da baktım. Küçük sınıflara, öğretmenlere, vesaire. Hızlı hızlı geçtim, hani belki tanıdık bir yüz... Olur ya...

Tuvalet faslını uzatmış olmalıyım, dışardan kapı tıklatıldı. Bül-bül sesli Vildan'dı bu tıkçı. "Vedat Bey, iyi misiniz?" dedi. 'Vedat Bey diyen dillerini yiyeyim,' dedim içimden. Hemen kalktım, si-fonu çektim. Muslukta elimi yıkadım. "Pembe havluyu kullanabilirsiniz," diye seslendi. Pembe havlu çamaşır makinasının üzerindekiydi. Maviyi kullandım, çıktım.

Salona girdiğimde tuvalet faslını değil uzatmak, abartmış olduğumu içeridekilerin bakışından anladım hemen. Sırıttım, pişkinliğe vurayım dedim, "Kusura bakmayın. Üstünüze afiyet, biraz peklik çekiyorum da..." diyerek salona girdim.

'Akım derken bokum demek' diye bir deyim vardır ya: Aslında bu yaptığım tam ona uymuyor gibi görünüyor ama Vildan'a bir şekilde yazılma dürtüm ve bu doğrultudaki tavırlarım (ses tonu ve vesaire) düşünülünce karizmayı ne derece çizdirdiğimi takdir edersiniz herhalde. Zaten hemen, öküzdeditim, kendi kendime.

Güldüler. Tefo, 'Ne saçmalıyor bu?' şeklinde, Emre, 'O-ha, hayvan' ve Vildan da, 'Yazık, fena tip değildi,' havasında güldü hem de. Aslında ortam gergin olsa, hani soruşturmalarda olan türden, devirdiğim dağlar sevimli bir ortam rahatlatma eylemi gibi alınabilirdi ama gel gör ki ortam gergin değildi işte.

"Vallahi merak ettik Vedat Bey," dedi Emre sırıtmasını kesmeden; gençteki kendine aşırı güvenir hava hoşuma gitmemişti ya, yeni kuşakların bu ve benzeri tavırlarını bildiğimden, oğlanın alay tonlu konuşmalarına çok aldırmıyordum.

"Kolanız da ısındı hem, buz getireyim," diye cıvıladı beriki.

"Yok, yok... Kalkmamız lazım bizim. Değil mi Vedat?" diye araya girdi benimki.

“Eh, evet, tabii,” dedim gönülsüzce.

‘Yine bekleriz/tabii geliriz, bir şey bulursak illa haber veririz,’ klasiğiyle çıktık evden. Tefo’ya yıllıktan bahsedecektim ama kalkmamız için şaşırtıcı bir ısrar gösterdiğinden, herhalde bir diyeceği vardır diye düşündüm, bekledim. Arabaya binerken suskunluğundan sıkılıp neler olduğunu sordum.

“Valla,” diye başladı, “sıkıldım da ondan kalkalım dedim. Pek bir şey öğrendim denemez. Kadının ailesi zenginmiş, liseyi özel okulda okumuş. Gençliğinde de epey hareketliymiş anlaşılan (‘Biliyorum’ demedim, sonunda söylerim dedim kendi kendime). Evlilik, hem küçük yaşta hem de görücü usülü. Kadın, anladığım kadarıyla pek istememiş evlenmeyi ama ailesi diretmiş, falan filan. Oğlan, anne-babasının arasında pek aşk olmadığını ya da zamanında olduysa bile artık pek kalmadığını, adamın, en hafif deyimle kadına karşı ‘aşırı korumacı’ olduğunu söyledi. Kadınsa kocasına karşı her zaman saygılıymış, iyi bir ev kadınıymış, vesaire. Ha, bir de bu evlilik yüzünden üniversiteye gitmemiş. Bana kalırsa, adam karısını eve —ve evliliğe— iyice bağlamak için çocuk yapmıştır.”

“Aşırı korumacı demek, kıskanç demek oluyor, değil mi? Zorla evlilik, üniversite okuyamama... Aşk yok, ukde var. Geleneklerin dayatmaları falan,” diye karşılık verdim.

“Öyle, ama bunları bilmek neye yarar, onu bilmiyorum şimdilik. Bunlar bizim memlekette olağan şeyler.”

“Cinayet saatinde neredeymişler, sordun mu?”

“Sordum. İkisinin de tanığı var. Babaları da işteymiş. Zaten, polis sormuştur bunları. Hani, ortada kıllanılacak bir şey olsaydı üstüne giderlerdi.”

“Peki, kadının ilişkileri? Ne bileyim, belki de bir sevgilisi vardı? Adam da bunu keşfedince... Bizde kıskançlık cinayeti çok zaten.”

“Olabilir tabii. Ama bunu gösterecek en ufak bir iz bile yok. Hem ayrıca adam karısını kıskanıp öldürmüş olsa bile öteki iki cinayet ne iş? Zevke gelip ‘devam edeyim bari’ mi dedi yani?”

“Eee, doğru tabii. Zaten büfedeki aile fotoğrafına da baktım: Hımbıl bir tipe benziyor. Peki, gene de kadının bir sevgilisi olmaz mı? Ya da başka bir şey—evi, özel eşyayı falan kurcalayabilseydik belki de...”

“Eh, onu da yapamayız zaten.”

“Orası belli olmaz,” dedim sırtarak. “Önüne bak, anlatacağım oğlum zaten,” deyip yıllığı anlattım. Aslında yıllıkta yazanlar zaten Tefo’nun çocuklardan öğrendiklerini doğrulamaktan öteye gitmiyordu. Yılıktaki tanıdık yüz aradığımı da söyledim.

“Gene de fazla bir şey değil bu,” dedi Tefo. “Esas sen şu eşya kurcalama işinden bahset bakayım.”

“Vildan diyorum, başka bir şey demiyorum sana.”

“Ulan, iki dakkada yazıldın mı kıza?”

“Kesin iş, oğlum. Na, şuraya yazıyorum.”

“O sayede eve girip etrafı kurcalayacaksın yani.”

“E, evet, onu da yapacağım işte.”

“Hayvan, ben söylemesem aklına bile gelmezdi, değil mi?”

“Öyle valla.”

“İyi, karıştır bakalım. Yalnız işle fişi karıştırma ha!”

“Önüne bak sen.”

Şekil ve araştırma

Perşembe günü Vildan’la hangi şekillere girdiğimizi anlatacağımı sananlar fena halde yanılıyorlar: Tek bilmeniz gereken, gerekli ve gereksiz tüm şekillere girdiğimizdir. Bu şekillere, hem de evlerinde girdiğimiz için, evi kurcalamak konusunda gerekli fırsatları yarattığımı da söyleyeyim. Acı karizmamın kurbanı Vildan, sigara almaya bakkala gidince yaptım yapacağımı. Acı karizma konusu yalan tabii; Vildan, eve zırt pırt girip çıktığım görülmesin diye kendi gitti bakkala. Ha, sigara yokluğu ayarlamasını ben yaptım, o ayrı. Tabii o konuda da biraz şansım vardı: Giderken yanıma sigara almamıştım (Valla planladım bak bunu; aklıma başka şey gelmemişti, yani kızı bir şekilde ayakaltından çekmek için diyorum) ve şansıma da evde içinde dört adet sigara bulunan bir mentollü sigara paketi vardı. Rahmetli içermiş. Harbiden sevmem mentollü sigara; adam gibi sigara içen de sevmez zaten. Girer girmez (eve) bir tane yaktım bunlardan ve pek sevmediğimi söyledim, yüzümü buruşturdum, vesaire. Tabii Vildan önce umursamadı ama durum dallı budaklı hale geldikten sonra, hem şekillerin devamı için keyfimin yerinde olması gerektiğini gayet de ustaca kendisine hissettirdiğim, hem de bir nefes uğruna her şeyi bırakıp bakkala sigara almaya gideceğimi aynı ustalıklı belli ettiğim için, ‘Ne olur ne olmaz, konu komşuya reklam olmayalım’ düşüncesiyle canını dişine taktı, hormonlarının isyanına dayandı ve bir koşu bakkala gitti.

Vildan’la görüşme işini ayarladığımı söylediğim zaman Tefo, “Fazla zamanın olacağını sanmam. Onun için, en olmayacak yerlere bakmalısın bence. Çekmecelere, dolaplara falan değil yani. Bir şey gizlenebilecek yerlere; dolap üstlerine, komidin ile duvar

aralarına mesela,” demişti. Bir şeyleri gizleyebilecekleri fikrinin tek müsebbibi filmler ve kitaplardı.

Pazar günü aramıştım kızı, öğlen beraber yemek yiyelim diye. Ayrıca, aramamın ve yemek teklifimin sebebinin annesinin öldürülmesiyle ilgili olmadığını da söylemiştim. Kız, hınzır pırıltılı gözleri konusundaki izlenimimi haklı çıkardı; pazar için önceden bir arkadaşıyla sözleştiğini, pazartesi okula gidip kayıt işlemleriyle uğraşması gerektiğini, salının zafer bayramı nedeniyle sallanacağını, çarşambanın kim bilir ne işe ayrılmış olduğunu ama perşembe gününün şimdilik boş kaldığını, üstüne üstlük, babası işe, ağabeyi de kim bilir nereye gideceği için evin boş olacağını ve istersem evde takılabileceğimizi söyledi.

Neyse, ben aynen Tefo’nun dediğini yaptım işte. Vildan sigara almaya çıkar çıkmaz hızla, hani çizgi filmlerde olur ya ‘*tubutu-butup—vijjuvvv*’ efekti, aynen o şekilde yüklendim arama işine. Üstüme bir şey giyip vakit de kaybetmedim. Bu halde evin içinde koşturmayı deneyin bir, ne kadar matrak oluyor anlatamam. Engellenemeyen sallanmalar, falan. Tahmin edersiniz. Bir de odadan odaya koştururken sağ ayağımın küçük parmağını Mesut Bey’in odasındaki komodinin kenarına çarptım ki bilen bilir, çok pis acır bu.

Neyse, uzatmadan sadede gelelim: Baktığım yerlerde işe yarar bir şey bulamadım. Tabii sağa sola sıkışmış, düşürülüp unutulmuş çoraptı, kalemdi ıvır zıvır hariç. Pek çok yerli malı evde olduğu gibi, evin herkese açık kısımları pek düzenliydi; kalan yerler ise kullanana bağlı olarak az düzenliden dağınığa doğru gidiyordu. Mesela, Mesut Bey’in odasına bakarak adamın ömür boyu ev işi konusuna pek kafa yormadığını anlamak mümkündü. Tabii, adamın eşini kaybetmesinin şokuyla iyice dağıldığı da düşünülebilirdi. Vildan’ın odası —şekil olayıyla da destekli— daha dağınıktı haliyle. Bu durumda Vildan’ın da ev işleriyle arasının pek hoş olmadığını söyleyebilirdiniz. Oysa bir-iki kahvaltı artığını hesaba katmazsan mutfak temiz sayılırdı. ‘Demek ki,’ diye düşündüm filleri hasetinden çatlatacak denli ince zekâmla, ‘haftada bir falan, eve kadın geliyor.’ Emre’nin odası diğerlerine oranla daha

derli topluydu ama öyle şaşırtıcı derecede değildi. Tabii, o dağınıklığa güvenerek çekmeceleri, kışkıkların tıkıştırıldığı bavulları, torbaları, hurçları falan da üstünkörü karıştırdım, hani nasılsa etraf fazla düzenli değil, karıştırıldığı fark edilmez diyerek.

Vildan'ın anahtar sesini kapıda duyar duymaz karizmatik âşık oturuşuma geri döndüm. Sigara emeğinin ödülü olarak şekil konusu yine açıldı, vesaire.

Sonra birara tuvalete gittim. Yıllık aynı yerde duruyordu hâlâ. Gene kurcaladım. İsimlere ve tiplere baktım. Hızlı hızlı: son sınıflar, lise ikiler, lise birler... Nalân Yeşilada, Tufan Dilipak, Arzu Orhaneli, Kerim Ali Karadurmuş, Cemal Cimbil —isme bak, herhalde Çimbil ya da Çimbili gibi bir şeydi, hele fi'li tarihlerde, nüfus memurlarının yaptığı bu hataların pek meşhur olduğunu hatırlarsak, Çamlıbel bile olabilirdi aslı; ha, ayrıca bunca seneden sonra isimleri nasıl aklımda tuttuğumu merak edersiniz diye söylüyorum, yıllık hâlâ dava dosyalarımızın arasındadır; yani bunları yazarken diyorum, açıp baktım... Neyse işte, isimlere, yüzlere hızlı hızlı bakıp Harun Turunç, Ergin Aziz, Neveser Tunaog—diye geçiyordum, durdum. Üzerine bir, “Ana!” demişim, hem de bağırarak. Vildan, muhtemelen peklik derdimi hatırlayıp hemen kapıya geldi, “İyiym, yok bir şey,” dedim.

Lise Bir, Be şubesi: sekiz yüz on altı Ergin Aziz. Büyüt, yaşanmış yılların çizgilerini ekle, şakakları kırıştır azıcık: al sana Başkomiser Emin Aziz... Ama isim Ergin?

Mal bulmuş mağribi edasıyla tuvaletten çıkıp Vildan'a yıllığı bir iki günlüğüne almak istediğimi söyledim. Neden diye sormadı bile. “Al,” dedi, “yokluğunu kimse fark etmez; ben bakıyordum zaten arada.”

Şekiller vazgeçilecek gibi değildi ama aklım artık bulduğum ipucundaydı. İpucuysa tabii. Gitmem gerek dedim, illa gene geleceğim dedim, görüşelim, sinemaya falan gidelim dedim, çıktım. “İş bitti, haydi eyvallah,” demek âdetim değildir, ayıptır da... Ama eh, kızın buna aldıracağını sanmıyordum.

Vildan'ın yanından ayrılır ayrılmaz Tefo'yu aradım, heyecanlandı haliyle. Büroda buluştuk. Ergin Aziz'in resmine baktık.

“Bu bir şey,” dedi.

“Ne yapacağız?”

“Kim bu Ergin Aziz, onu bulacağız tabii.”

“Nasıl? Gidip Emin Bey'e sormayız. Ne halt karıştırdığımız ortaya çıkar. Babana da sormayız.”

“Duran Ağabey sağolsun.”

“Ha, tabii...”

Duran Ağabey bu sefer işe yaramadı. Hiç duymamış böyle birisini. “Gerçi,” dedi, “başkomiserin eşini dostunu pek bilmeyiz biz. Karakol açılalı, adamı tanıyalı ne kadar oldu şurasında zaten? Adam da oturup anlatacak değil ya.” Orası öyleydi tabii. Koskoca başkomiser, büyük kısmını yeni tanıdığı memurlarına neden aile bireylerinden bahsetsin?

“Peki,” dedi Tefo, “başkomisere ait kayıtları nasıl bulabiliriz ağabey?” Duran Ağabey de Tefo'ya, “En iyisi Nezih Başkomiser'ime sorun bunları çocuklar; en iyisini o bilir,” deyip, bazı şeyleri kurcalarken dikkatli olmamız gerektiğini ısrarla belirterek konuyu ve telefonu kapadı.

“Babam kızabilir ama onun ilişkilerinden faydalanamayacaksak bu işte varlığı neye yarar, değil mi?” dedi karafatmam, telefonu kapadıktan sonra.

“Öyle valla.”

Bu arada, hınzır okurlar için bir parantez açayım: Hani, ne biçim iş, büroya az gidiyorsunuz, boş bırakıyorsunuz diyen olursa diye. Evet, büroya pek uğramıyorduk artık. İlk başlarda hevesle her sabah besmele çekerek açar, genelde fazla bir iş çıkmadığı için bütün gün pinekledik. Dedim ya, tüm yaz boyu topu topu dört kışkanç eş işi yapmıştık; hoş o kadarını da yapamayan çoktu, biliyor ve halimize şükrediyorduk elbette ama gene de hevesliydik işte; fazlasını umuyorduk, onu demeye çalışıyorum. Yani diyeceğim,

bir iki ıvır zıvır şey dışında, ne gelen olmuştu ne arayan. Her de-
dektifin olmazsa olmazı, kapıdan giren esrarengiz sarışının yok-
luğundan hiç söz etmesem daha iyi. Sonraları ufak ufak işe geliş
saatlerini, çıkışları gevşettik. Birara, sekreter alalım bir tane de-
miştik, sonra boşuna maaş öderiz diye caydık bu fikirden.

Kısacası, büroya uğramadığımız günler çoğalmıştı. Telesekre-
ter sürekli açıktı tabii; arayan olsa bilirdik elbette. O yüzden dert
etmiyorduk yani büroya gitmemeyi. Nezih Amca da pek üstele-
miyordu bu konuda. Ha, şimdi çok şükür, hem her eve lazım cin-
sinden bir sekreterimiz var hem de sağa sola saldıığımız araştırma
elemanlarımız, o ayrı.

Esrarengiz sarışın da geldi sonunda; anlatırım yeri gelince.

Sonuçta, kafamıza göre davaya dahil olmamız üzerine yiyebi-
leceğimiz her türlü fırçayı göze aldık, akşam Nezih Amca'yla ko-
nuşmaya karar verdik.

Yok, daha neler!

Behice Teyze'nin —her maç akşamı gibi— bize inmiş olmasının rahatlığıyla, iki baba, iki oğul, hakeminden kalecisine bir araba küfür yağdırdık. Küfür dediğim öyle analı bacılısından değil, yanlış anlaşılmasın: Hani, ne de olsa dinazor çağının çocuklarıyız biz; bugün kırk beşi devirdik ama öyle baba yanında okkalı küfürdü, bacak bacak üstüneydi, sigaraydı falan, hâlâ olmaz bizde.

Neyse, babamın meşhur 'keranacı' ve Nezih Amca'nın 'dür-zü'leri, vokal grubu hesabı topluca söylenen 'Hay babanın şarap çanağına' ve 'Tüü, Allah müstehakınızı versin!'lerle beraber bitti maç.

Söylenmekte haklıydık elbette: Onca transfere, kulübün öz evlâdı yeni hocaya, umutlara falan garkolmuşken önce ligde tepetaklak gitmiş, ardından da bu sezonki Avrupa macerasının ikinci ayağında, hem de kendi sahanda, hem de eski gücünden fersah fersah uzakta olduğu söylenen ve bahis meraklılarının hiç şans tanımadığı, hatta dandik dediği bir takıma maç verilmez ki!

Benim babam, tüm cinslikleri bir yana, ne kadar sert, ciddi falan takılsa da genelde sakın adamdır ama pek çok diğer futbolsever ve taraftar normal vatandaş gibi, tuttuğu takım zırvalayınca dayanamaz, önce eli titremeye, gözü seğirmeye ve sonra mırıldanmaya başlar; mırıldanma da sövmeye kadar gider. Onun kadar fanatik olmamakla beraber Nezih Amca da az değildir. Altmış devirmiş, biri polis, diğeri öğretmen emeklisi iki koca adamın bu halini memleketimiz gerçeklerinden ya da futbol merakının ne menem bir şey olduğundan bihaber insanlar görse epey şaşar elbette.

Neyse, bu sefer fazla uzamadı söylenmeler. 'Durun bakalım bu daha ilk maç; rövanşı da var, zaten deplasmanda daha iyi

oynuyoruz'lardan, 'Sükrülerin, Şereflerin zamanında böyle değildi; hele şuna bak, iyice dubaya benzedi; Hakkı gibi bir kaptan olaydı, tekme-tokat kovalayaydı'lara, oradan da 'Amaaan, n'apalım'lara varıldı, çaylar tazelendi, 'E, daha daha n'aber Turhan Bey—Valla ne olsun işte Nezih Bey' kısmına geçildi.

Neredeyse kalıplaşmış bu gidişat yıllardan beri aynıydı. İstanbul'a ilk geldiğimiz yıllarda, biz küçükken, maçlar gündüz yapılır, babalar, müsaitlerse tabii, beraberce maçlara gider ve hemen her cumartesi ya da pazar akşamüzeri somurtarak dönerlerdi. Bizi ilk on iki yaşımızda maça götürdüler ve ondan sonra annelerimiz akşamüzerleri, aradaki bir sezonu saymazsak, daha fazla somurtuk yüz karşıladı evde. Sonra zamanla —yaşlandık falan ya— onlar gitmemeye, televizyondan izlemeye başladılar; yeni şeyler, yeni ortamlar, kızlar mızlar, hayat galesi, falan filan derken, bizim de ayağımız kesildi maçlardan. Behice Teyze'yle annem de —babaların emekli olup evde kafa ütülemeye başladıkları dönemde— hafta sonları maç saatlerini, maç hangi evde izleniyorsa öteki evde geçirir oldular. Sonra malum, özel TV'ler (TeVe'nin TiVi'ye dönüştüğü zamanlar) geldi, maç izleme şartları değişti; çanak antenler, dikodurlar, şubu derken, her hafta sonu, varsa hafta içi de, maç izleme işi çaylı börekli fiks program haline döndü.

Biz, kendimizi yaşadıklarımıza öyle kaptırmıştık ki o akşam, yani Nezih Amca'yla Komiser Emin Bey ve yıllıktaki Ergin Aziz meselesi hakkında konuşmaya karar verdiğimiz günün akşamı Beşiktaş'ın UEFA kupası ilk tur maçı olduğunu unutuvermiştik. Dolarısıyla önce maçı, ardından da maçın sonrasındaki yorum ve söylenme kısmının bitmesini beklemek durumunda kaldık. Babam, "Geç oldu, kalkalım," dediğinde Nezih Amca'yla konuşacağımız bir şeyler olduğunu söyledim. Meraklanacağı tuttu, kaldı.

Eh, babamdan gizleyecek bir şey yok nasılsa diyerek olanı biteni Nezih Amca'ya anlattık. Ses çıkarmadan dinledi. Yıllık kısmını ve Ergin-Emin Aziz keşfini anlatıp bundan bir yere varılabileceğini söylediğimizde, "Yok daha neler!" diye çıkıştı. Sonra da, "Emin sağlam çocuktur," diye devam etti. Üzerine de, "Basit

bir isim benzerliğinden ibaret bu dedikleriniz,” deyince kalktım, eve geldiğimizde Tefo’nun odasına bıraktığımız yıllığı alıp getirdim. Ergin Aziz’in resmini gösterdim. “Hmm,” diye hımladı önce Nezih Amca. “Kedi olalı bir fare tuttunuz belki de—hiç sırtırmayın. Bu da bir şey değil. Şimdilik. Ufak bir araştırmayı hak ediyor ama... Peki, yarın genel müdürlüğe gidersiniz. Asayiş’ten Tuncay var orada—neydi soyadı çocuğun? Hah, Dağçam—Tuncay Dağçam. Sabah ararım. Tuncay benim ekibimde başlamıştı işe, öğrencim sayılır; Emin’i de tanır. O size gereken bilgiyi bulur. Ama yarın olmaz. Cumartesi gidin, daha rahat olur.”

Pek sevindik tabii. Biz, teşekkür edecekken Nezih Amca devam etti: “Kendi başınıza halt karıştırmanıza laf etmediğim için kurtulduğunuzu sanmayın. Dua edin, konu merakımı celbetti.”

Demiştim ya, Nezih Amca sert görünür, otorite kaybolmasın diye hört zört eder arada ama aslında çok tatlı adamdır. Neyse, ‘Şunların haline bak Turhan Bey’den başlayıp gittikçe kaybedilen maça, oradan artık cılkı çıkmış ekonomik kriz ve sıfırları atılmış yeni paranın yol açtığı komikliklerle ilgili konulara dönen muhabbet, Behice Teyze’nin, ‘Artık geç oldu, gitseniz iyi olur’ anlamına gelen ‘Ooo beyler muhabbetiniz bol olsun, ben geldim de haber vereyim dedim’iyle beraber salona girmesiyle sona erdi, vesaire.

Emniyet

Cumartesi sabahı deyince hep aklıma kuşların cıvıldaştığı, taze ekmek ve toprak kokulu, serin bahar sabahları gelir. Biri çıkıp, “Cumartesi sabahı gelip seni öldüreceğiz,” dese bile o sabah ferahlığı hissi hep içimde olacakmış gibi gelir bana. Saçma belki. Neyse, Tefo’nun dürtükleyerek beni uyandırdığı cumartesi sabahı da üç aşağı beş yukarı aklımdaki şablona uyuyordu. Pek kuş sesi yoktu, toprak kokusu da almadım ama hava açıktı. Sonbahar işte...

“Haydi, baba ya! Geç kalacağız. Kalksana... Babam aradı Tuncay Komiser’i, bizi bekliyor adam.”

Neyin ne olduğunu hatırlamam fazla sürmedi, kalktım, giyindim vesaire. Annemin tost ısrarını zar zor savuşturup daha fazla gecikmeden atladık arabaya.

Emniyet müdürlüğü, hafta sonu dinlemez tabii, gerçi hafta içinde ne kadar kalabalık olurdu onu da bilmiyordum ama bana göre gayet kalabalıktı. Kimlik bırakıp ziyaretçi kartı aldıktan sonra Asayiş şubesinin bulunduğu sarı binada Tuncay Komiser’e ulaştık. Emin Bey yaşlarında, güler yüzlü, tıknaz bir adamdı. Bir iki hoşbeş, hâl hatır vesaireden sonra Nezih Ağabey’i rica etmese, birazdan vereceği dosyayı ferishtahının gelse göremeyeceğini söyledi. Tabii kalkıp adama, “Geveleme ağabey, ver dosyayı, işimiz var,” diyemezdik. Zaten adam da bize hava atmıyor, sadece görecekle-rimize karşı gereken ciddiyeti göstermemizin öneminin altını kendince çiziyordu. Biz de kendisine çok müteşekkirdiğimiz falan söyledik işte cevaben. Dosyayı verdi ama odadan çıkmadı. Tabii şimdi böyle şeyler olmuyor: Ne de olsa üstün hizmet madalyamızın yanında, birkaç haddimiz olmayanı dışında emniyete ait her

türlü bilgiye ulaşmamızı sağlayan bir adet de sunucu şifremiz var, oturduğumuz yerden seksen beş şeye ulaşabiliyoruz—İnterpol’ün kimi dosyaları dâhil.

Neyse, uzatmayalım, güzelce okuduk Emin Bey’in dosyasını. Nedir, kimdir kısımlarını hızlı geçtik. Aile/akraba kısmını bulduk. Ergin Aziz isminde (ki yıllığa göre bugün 38 yaşında falan olmalıydı, tabii çift dikiş gitmediyse ve hayattaysa) kimse yoktu. Bir kız kardeşi vardı komiserin, Şermin Aziz Gültay (39). Anne hayatta değildi. Baba albay emeklisi, o da 1999’da rahmetli olmuş. Halalar, teyzeler, amcalar... Kan grubu, gerekli durumlarda aranacak kişiler, vesaire. Gerçi fazla ayrıntı da yoktu; yani kuzenler, aynı soyadı taşıyan daha uzak akrabalar, vesaire. Hevesimiz kırılmıştı. Sonunda dosyayı kapadık, Tuncay Komiser’e verdik. Teşekkür edip kalkarken aradığımızı bulup bulamadığımızı sordu. “Bulamadık,” dedim ben kısaca. Eliyle oturmamızı işaret etti, dosyayı açtı. “Nezih Başkomiser’im karışma dedi ama... Bakalım. Hım, pekâlâ: Emin’le ilgili ne aradığınızı söylerseniz belki de yardımım olur,” dedi. Tefo, Tuncay Komiser’in de Emin Bey gibi babasının ekibinde görev almış olduğunu unutmuş olacak, Emin Bey’i şahsen tanıyıp tanımadığını sordu. Komiser gülümsedi, “Devre arkadaşımıdır,” dedi. Fazla ayrıntıya girmeden, Ergin Aziz isminde birisini aradığımızı, akrabası olabileceğini düşünerek dosyayı görmek istediğimizi söyledik. “Tanımıyorum,” dedi duraksamadan. Neden aradığımız ise hiç sormadı bile. Yapacak bir şey yoktu, müsaade istedik, yardımı için bir daha teşekkür ettik, ‘Nezih Ağabey’ine’ selamlarını ileteceğimizi söyledik, çıktık.

“E, ne yapacağız şimdi?” dedim, kimliklerimizi geri alıp binadan çıktıktan sonra.

“Bilmiyorum.”

“Resmi gördük ama değil mi? O çocuk komisere çok benziyordu.”

“Öyle ama baksana, yok işte kayıtlarda.”

“Gidip kendisine sorsak doğrudan?”

“Olmaz. Eğer bir şey bulduysak kılındırmamak lazım adamı.”

“Ne yapacağız peki? Nüfus müdürlüğüne mi gidelim?”

“O kalabalıkta iki salağa istedikleri bilgiyi verirler tabii.”

“Muhtar?”

“Ne muhtarı?”

“Emin Komiser’in mahallesinin...”

“Ne âlâka?”

“Ne bileyim—”

“Okula gitsek?”

“Hım, olabilir. Lise bir olduğuna göre iki yıl sonrasının yıllığı bulsak.”

“Okul müdürüne sorabiliriz. Okul kayıtları falan—”

“Resmi sıfatla gitmeyince zor olur gerçi...”

Biz, ne yapalım, okula mı gidelim kısmında takılmışken Tefo’nun cebi çaldı, açmadan baktı: “Babam arıyor,” dedi. Açtı. “Alo,” dedi doğal olarak, “Ne!” dedi soru işareti yerine ünlem koyarak, ardından, “Haydi canım!” dedi, üstüne de, “Ya, baba harikasın valla,” dedi—dedi de dedi; beni uyuz etmek istiyordu, bilmem mi? En sonunda da, “Tamam,” dedi, “hemen gidiyoruz.” Sıktım dişimi, kapamasını bekledim.

Telefonu kapayıp sırtıttı. “Tamam lan, bas havanı,” dedim.

Arabaya binerken, “Nereye gidiyoruz, bil bakalım,” dedi.

“Lunaparka,” dedim.

Gene sırtıttı: “Hayır, Harbiye Orduevi’ne gidiyoruz: Binbaşı Ergin Aziz bizi bekliyor.”

Haas Durrrrr!

Acemiliğin sonunda dağıtım açıklandığında arkadaşların kıskanç bakışları ve “Kesin torpil yaptırdı ibne,” fısıltıları arasında, soğukkanlı havalar takınıp, içimden ‘Yavrum düşeş’ diyerek gevşemiştım. Tabii ki kazın ayağının öyle olmadığını dağıtım izninin bittiği gün, Küçükyalı’daki Kenan Evren Kışlası’nın nizamiyesindeki Üstçavuş Hakkı’nın, dizi yırtık kot pantolonumu göstererek, “Bu ne lan?” demesiyle anlayıvermiştım. Gerçi, sekiz aylıklardan olduğum için sonraları Hakkı Üstçavuş da dâhil çoğu kazıklıdan, hemen hepsi yaşıtıım ya da yaşça küçüğüm teğmen ve ‘astek’lerden ve zaten bizlerle hiç işi olmayan omuzu kalabalıklardan fena muamele görmedim ama anladım ki askerlik, evinde bile yapsan askerlikmiş. Elbette o en civcivli dönemlerde İstanbul’da kalmak balın kralıydı ve acemiliğiyle beraber hepi topu sekiz, ne sekizi, yedi buçuk aylık askerliğimden şikâyet edecek kadar terbiyesiz değilim.

Arabayı Hilton’un parkına bıraktıktan sonra orduvine yürürken, ‘Asker masker derken, boktan bir şeylere bulaşıyor olmayalım,’ dedim içimden. Kapıdaki delikanlılara neden geldiğimizi söyledik; biraz beklettiler, telefon ettiler ve bizi resepsiyona gönderdiler.

Resepsiyonda görevli bir asteğmene ne istediğimizi kısaca anlattık. Ergin Binbaşı geleceğimizi haber vermiş, bizi ikinci kat-taki çay salonunda bekleyeceğini bildirmişti. Yanımıza bir er verildi ve yukarı çıktık.

Çay salonu kalabalık sayılmazdı. Bir-iki sivil giyimli subay, tahminen eş/akraba durumundan orada bulunabilen birkaç hanım, subay emeklisi görünüşlü üç amca ve bir de ufaklık vardı topu topu.

Tabii onlara servis yapan beyaz gömlek, siyah kravat ve pantolon kombinasyonlu askerler de vardı haliyle. Neyse, bize cam kenarında tek başına oturan adamı başıyla işaret eden askere teşekkür ettik, Ergin Binbaşı'nın yanına yollandık.

Emniyet müdürlüğünden buraya gelene kadar, yol boyunca konuya nasıl gireceğimizi tartışmış ve en iyisinin açık açık konuşmak olduğuna karar vermiştik. Tefo, sorgulama yöntemleri hakkında en ufak bir bilgimizin olmadığını ve saçmalarsak —ki pek sık yapıyorduk ve görünüşe göre daha yapacaktık— konunun hiç de hoşlanmayacağımız yönlerle dönebileceğini söylemişti.

İnce yapılı, dinamik görünümlü ve hafif kır saçlı bir adamdı Binbaşı Ergin Aziz; sahiden de Emin Bey'e epey benziyordu: aynı dik duruş, hafif çekik gözler, yayvan bir M çizen birleşik ve gür kaşlar, geniş alın, neredeyse dudaksız denebilecek türden ince bir ağız, küçük denmese bile dikkat çekecek büyüklükte olmadığını herkesin kabul edebileceği sivri çene, küt burun. Yıllığa bakılırsa yaşı 38–40 arası olmalıydı; herhalde yakın zamanda terfi etmiştir, dedim içimden.

Binbaşı ayağa kalktı ve güleryüzle karşıladı bizi; yer göstermesi üzerine teşekkür ederek oturduk. Evet, kuzeni Başkomiser Emin ('Emin Ağabey'im' diyordu ondan bahsederken) aramıştı ve geleceğimizi söylemişti. Pek meraklanmıştı söylediğine göre. 'Ulan,' dedim içimden, 'biz aman söylemeyelim kimseye, Emin Bey'i kıldandırmayalım dedik; Nezih Amca tutup doğrudan adama gitmiş.' Fakat Nezih Amca işin ehliydi elbette, kim bilir ne demişti adama. Neyse, ısınma turları hesabı, ısmarladığı çaylar ve ikram ettiği ve de kibarca reddettiğimiz sigaralar —tuhaf bir şekilde, önceden anlaşılmış gibi ikimiz de kullanmıyoruz ayaklarına yatmıştık; saçma bir şey, belki askerlikten kalmadır, hani komutanın önünde yapılmayacak şeyler vardır ya— ve üç beş alâkasız laftan sonra derdimizi anlattık; cinayetleri, yıllığı, falan filan.

Ben, hani olur ya, uzman psikolog havasındaydım; Tefo anlatırken adamı süzmeye çalıştım —bir yerde bir heyecan belirtisi,

ne bileyim, bir açık verir belki diye. Ne yalan söyleyeyim, böyle bir şey olduysa bile anlayamadım sonuçta.

“İlginç şeyler doğrusu,” dedi lafımız bitince. Pek rahatsız olmuşa benzemiyordu; aksine, uğraşımızdan hoşlanmış gibiydi; en azından, bana öyle gelmişti.

Binbaşı, içimi cız ettiren sigarasından çektiği nefesi burnundan verirken, “Nereden nereye derler ya, tam bu durum işte. Pekâlâ, bildiğim şeyleri anlatayım, çıkaracak bir şey varsa çıkarırsınız,” dedi ve anlattı.

Evet, Harbiye’den önce o lisede okumuştı ve evet, Yıldız Hanım’ı çok da iyi hatırlıyordu çünkü okulun en göze batan kızlarından biriydi ve yine evet, merhume, binbaşının ilkgençlik rüyalarının ahlâksız perilerindendi.

Cinayetlerden de haberdardı; hatta gazetelerde Yıldız Hanım’ın fotoğrafını görünce üzölmüştü de. Peki, gizli hayran sıfatıyla Yıldız Hanım’a hiç aşk mektubu yazmış mıydı? Yok canım, o kadar da değildi; gerçi evet, romantik bir kuşaktandı; yazan olmuşsa da şaşmazdı doğrusu ama böyle bir şey duymuşluğu yoktu. Solmaya yüz tutmuş anıları arasında ilginç bir şey var mıydı? Kuşkusuz bir sürü şey hatırlıyordu ama bunların hiçbirisi Yıldız Hanım’la ilgili değildi. Sonra birden, “Yalnız,” dedi, hemen içimden, ‘In-ı-nınıın!’ çektim; “Yıldız’ın bir grubu vardı.” ‘Biliyoruz, Aysel ve Sezen’le takılırmış teneffüslerde’ diye babaladım, gene içimden. “Birkaç kız, sürekli birlikte takılırlardı, adlarını tam hatırlamıyorum... Birinin adı Aysel ya da Ayşe’ydi sanki... Bir de Sezen vardı galiba, emin değilim gerçi isimlerden. Pek havalıydı bunlar, güzel kızlardı. Ama yanlarında pek erkek göremezsiniz. Anormal bir şey değil tabii. Ama... eh, nasıl desem, kulüp gibiydiler...”

Kulüp? Nasıl yani? “Tam hatırlamıyorum ama öyle bir şey vardı sanki.”

İyi. Bu da bir şey. Herhalde bir şeydir ya da inşallah bir şeydir, dedim kendi kendime. Peki, bu konuda konuşabileceğimiz birileri var mıydı acaba? Yoktu; bunca seneden sonra kim, nerede, ne yapıyor, bilmiyordu. Askerlikti, malumdu; Doğru falan. Pek kimseyle

görüşemiyordu, anca böyle hava değişimi izinlerinde bir-iki tanıdığını ve eş-dost-akraba vesaireyi görmeye fırsatı oluyordu.

Hava değişimi derken yaptığı vurgu Tefo'nun dikkatini çekmiş olmalıydı ki sordu: "Epey yoruldunuz herhalde, hava değişimi de-yince..." Yorulması değilmiş mesele; birkaç hafta önceki bir operasyon sırasında aldığı üç kurşun yarasıymış. Tedavisinden sonra buraya göndermişler, biraz moral hesabı. Kendine kalsa hiç kullanmazmış bu izni ya, malum, emir emirmiş.

Açıksözlü bir adamdı, ne yalan söyleyeyim. Saklayacak bir şeyi yokmuş gibi konuşuyordu; en azından bizden saklanacak bir şey. Peki, İstanbul'da ailesi, evi falan, yok muydu? Neden orduevinde kalıyordu? Vardı tabii. Ev de vardı, aile de. Ama evde kalmak demek pek çok şarta bağlanmak demektir; eh, bu yaşa dek evlenmemişti ve kafasına göre takılmayı tercih ediyordu. Makul sebepler. Bahse girerim, aile fertleri de, 'Doğu'da kafayı zorlamıştır evladımız; aman üzerine varmayalım,' deyip evde kalması için ısrar etmemişlerdir,' dedim içimden.

Neyse, memnuniyetimiz, falan filan derken teşekkür edip kalktık adamın yanından. O da bizi tanıdığına sevinmişti, vesaire. Bir iki adım atmışken arkamızdan seslendi: "Bir şey bulursanız bana da haber verin, on gün daha buradayım."

Olur dedik, orduevinden ayrıldık.

Sonrası, klasik arabada fikir teatisi. Ne yaptık, elde ne var, falan filan.

"Elde ne olacak? Sıfır," diye söylendi kankam.

"E, ama ya kulüp dalgası?"

"Ne olabilir ki? Çocukken yapılr böyle şeyler. Mahalle çeteleri falan gibi..."

"Bana gene de—"

"Geç aga bunları," diye sözümü kesti bu. "Bence hiçbir şey bulamadık."

"E, ne yapacağız şimdi?"

“Bilmem. Canım sıkıldı.”

“Büroya gidelim bari.”

“Tamam.”

“Diğer kurbanların yakınlarını soruşturmayacak mıyız?”

“Soruşturalım anasını satayım, vakitten başka ne kaybederiz?”

“Gerçi, cinayet birimi dedektifleri ya da Emin Bey’in elemanları zaten her yere bakmışlardır...”

“Bakmışlardır tabii.”

“Umutsuz musun?”

“Sıkıldım sadece. Bir şey bulamadık hâlâ...”

“Ben de sıkıldım.”

Acemilikten midir yoksa doğrudan maymunluk mu, artık siz karar verin; sahiden de canımız sıkılmıştı. Daha işin başında ipuçlarını kiloyla bulacağımızı sanmıyorduk tabii ama hiçbir şey çıkaramayınca da böyle olmuştuk işte. Sabırlı davranmak gerektiğini, her şeyin filmlerdeki gibi çabucak gelişemeyeceğini hiç düşünmemiştik galiba.

“Ee, büroya mı başka yere mi?” dedim köprü gişesine para verirken.

“Büroya gitmeyelim be,” dedi Tefo.

“Nereye gidiyoruz peki?”

“Bilmem. İkinci kurbana ne dersin? Kimya öğretmeni olan.”

“Nilgün Dereli...” dedim kardeşimin aslında bana fikrimi sormadığını, oraya gitmemizi söylediğini fark ederek.

“Evet, eşinin adı neydi?” Not defterini karıştırdı. “Nedim Bey... 53 yaşında, devlet memuru, falan filan... Göztepe, İstasyon Caddesi... Evdedir umarım.”

“Tamam, sıkı tutun Şerlok’um.”

Nedim Bey ve mahdumları

Gözetleme deliğinden baktığınızda ne idüğü belirsiz bir ayıyla bir kara sopa görseniz ne yaparsınız? Nasıl birisi olduğunuza bağlı bu tabii. Kapıyı aslanlar gibi açıp, “Ne vardı gülüm,” diyen de olur, hiç açmayıp koştura koştura evdeki ışık ve ses kaynaklarını (TV falan) kapatan da.

Nedim Bey de kendi tipine uygun davrandı: Önce, kapının minik gözetleme deliğinden bakıp “Kim o?” yaptı. Hiç düşünmeden, “Dedektif,” deyiverdim. Komik tabii; “Kapıcı, bişi lazım mı abü?” ya da “Layloncu,” ne bileyim, “Kalaycı geldi hanım,” demek gibi bir şeydi bu —hoş, artık bu ve benzeri şeyler de pek kalmadı ya, gene de kendini tanııtma adına pek akla yatkın bir girizgâh değildi bu: “Dedektif geldi, var mı çözecek olay ağabey?”

Peh, salakça malakça ama işe yaradı; adamcağız meraklanmıştı herhalde; kapıyı aralayıp —önce şakır şukur zinciri taktı— burnunu uzatarak baktı. Tutup sıkasım geldi, pek patlıcan bir burundu çünkü. Hemen en baba ses tonumla durum hakkında becerebildiğimce nazik bir dil kullanarak derdimizi anlattım. Biraz düşündü, kapıyı kapadı, zincir sesi, falan filan derken tekrar açtı ve bizi içeri buyur etti.

Öyle haldır huldur girmemize de anında müdahale etti adam; ayakkabıları çıkarmamızı rica etti ve eğilip dolaptan birer terlik verdi. Titiz adam. Lakin nahoş bir durum vardı, sentetik çorap ve gün boyu hava almayan bot hesabı, anlarsınız. Ben pek aldırmam öyle şeylere de adam titiz madem, anında alırdı herhalde kokuyu. Gene de boş verdim; gidip ayağımı yıkayacak değildim ya...

Ufak tefek bir adamdı Nedim Bey. Esmerdi; esmer ve en dik-katsiz insanın bile gözünden kaçmayacak kadar kıllı. Hani plajda, “Hocam, kazakla denize girilmez ki,” diye dalga geçilen şanssız-lardan. Saçları ise ‘onbire onbir çift kale’ tarzıydı. Omuzlar dü-şük, az göbekli, hafif de kamburdu. Her halinden, ‘Ben başkaları-nın işine karışmayan kendi halinde bir adamım; uğraşmayın benle lütfen,’ mesajı alınıyordu bana sorarsanız. Nilgün Hanım’ın resmi geldi gözümün önüne: Güzel kadındı, boylu poslu, falan. Ne bul-muş ki bu herifte? Zengin desen değil, hoşsohbet desen, hiç öyle görünmüyordu adam. Armudun iyisi durumu desem, adamda kıl-ları dışında aylık bir hal de yoktu pek. Gönülün nereye konaca-ğının belli olmaması durumuydu belki de.

Fakat ev, en azından girişte görebildiğim kısım ve salon, son derece derli toplu ve temizdi. Hani çalışmıyor olsa kendi yapıyor derdim ev işlerini. Büyük olasılıkla eve temizlikçi kadın gelip git-tikten sonra kendisi de olayın üstünden bir geçiyordu zaten. Neyse, evde ilk bakışta düzen ve temizlik dışında göze çarpan bir şey yoktu işte. Klasik. Klasik ve sıkıcı evlerden. Koyu kahve lambri, kartonpiyer, televizyon dâhil ilgili ilgisiz her şeyin üstünde, boy boy tığ işi örtüler, Me çizen tül perdeler, vesaire.

Nedim Bey bizi salona aldı, biz de terbiyeli tavırlarla üçlü kol-tuğun iki kenarına ilıştik. Taze çay demlediğini söyledi, alırsız de-dik. Minik peçeteli, kesme kristal incebellilerde geldi çay. ‘Adamın bir mutfak önlüğü eksik,’ dedim içimden. Tefo geliş nedenimizi an-lattı kısaca. O anlattıkça Nedim Bey’in üzgün bakışları yere daha bir bakar oldu. Araya girme ihtiyacı hissettim:

“Acınızı anlıyoruz efendim,” dedim yumuşak bir ses tonu kul-lanarak. “İnanın, amacımız sizi rahatsız etmek değil.”

Nedim Bey iç çekti. Önüne bakarak konuştu. Önce ağlaya-cak sandım.

Ağlamadı ama. Onun yerine daha derin iç çekti ve hafif bir sesle, “Önemli değil. Ne istiyorsanız sorabilirsiniz,” dedi.

Sorduk. Ara sıra yüzümüze baksa da genelde başı önde, sık sık iç çekip, arada anlaşılması güç şeyler mırıldanarak cevapladı.

Rahatsız olabilir diye mümkün mertebe koltuğun altına doğru çekmiştim ayaklarımı.

Nilgün Hanım'la görücü usulü evlenmiş —burada Tefo'yla bakiştık— çok severmiş eşini elbette. İyi bir insanmış Nilgün Hanım; tanıyan herkes pek severmiş onu. Böylesi korkunç bir şeyin hedefi nasıl olabilirmiş, aklı almıyormuş. Evet, diğer cinayetleri de duymuşmuş; tanırım, ne kadar korkunçmuş.

Evliliklerinde de hiç sözü edilecek bir sorun yokmuş. Nilgün Hanım, okuldan kalan zamanında ailesiyle ilgilenirmiş hep. Oğulları her şeyleriymiş. Kurstaymış şimdi. Malummuş, üniversiteye hazırlık lise birden bile önce başlıyormuş artık. Peki, Nilgün Hanım güne gider miymiş? Hayır. Ama ayda bir, eski okul arkadaşlarıyla buluşurmuş. Kimmiş bu arkadaşları? Pek tanıımıyormuş Nedim Bey—bir bakışma daha. Bize garip gelebilirmiş ama Nedim Bey pek, nasıl dese, öyle 'sosyal' bir insan değilmiş. Eşinin okuldan mesai arkadaşlarının —o da birkaçını— tanırmış tabii ama hepsi o kadarmış işte. Peki, kendi arkadaşları? Pek yokmuş; daireden birkaç kişi, bir de askerden beri görüştüğü iki arkadaşı varmış, o kadar. Kendisini evine, ailesine adamışmış. Gezmeye meraklı değilmiş. Evden işe, işten eveymiş tüm yaptığı.

Nilgün Hanım'ın bir hobisi var mıymış? Yokmuş. Ama kendisi maket yapmaya bayılırmış; oğluyla beraber maket uçaklar, tanklar yaparlarmış. Bir de televizyon seyredерlermiş çok. A, bir dakika, Nilgün Hanım fala meraklıymış; Tarot'a bile merak sarmış son zamanlarda; bakınız, işte destesi oradaymış, büfede yani. Zaten eşyası evin her yerindeymiş; Nedim Bey, karısına ait hiçbir şeyi atmayacakmış. Dindar birisi miymiş merhume? Eh, herkes kadar. Batıl inanç? Yok canım, sadece fal işte. Peki, öldürüldüğü güne kadar ya da sonrasında herhangi bir gariplik olmuş muydu? Nasıl yani? Alışılmadık bir şey; tavırlarında bir değişiklik, sıradışı bir telefon konuşması, beklenmedik bir ziyaret —Allah rızası için, dikkat çekebilecek herhangi bir şey? Hayır. Cenazeye arkadaşları gelmiş miydi? Bilmiyordu Nedim Bey; cenazeye ilgili çoğu şeyi hatırlamıyordu bile. O kadar çok sakinleştirici vermişlerdi ki...

Oğlan? Ah, zavallım, biliyorduk değil mi annesini onun bulduğunu? Evet, çok zor olmalı; nasıl tepki verdi? Nasıl olabilir? Affedersiniz. Pekâlâ, teşekkür ederiz. Rahatsız ettik. Tabii ki elimizden geleni yapacağız, katili bulacağız; siz gönlünüzü ferah tutun, hiç merak etmeyin. Ha, aklınıza bir şey gelirse bizi arayınız, işte kartımız —yeni bastırdık, pek afilidir.

“E?”

“Ne?”

“Bir şey bulduk mu?”

“Fal bakıyormuş kadın.”

“Yani?”

“Yani, hiç.”

“Arkadaşlarını bulsak?”

“Ner’den bulacağız?”

“Şuna sorabiliriz belki...”

“Kime?”

“Berk’e...”

Arabaya binerken sokağın başından gelişini fark etmiştim oğlanın. Kolayca tanımıştım: Babasına benziyordu; esmer ve ufak tefek bir şeydi. Başı önde, o yaştaki bir delikanlıdan beklenmeyecek derecede ağır adımlarla yürüyordu. Yanımızdan geçerken Tefo seslendi. Çocuk durakladı, bize baktı. Yarı uykuda gözler, çökük omuzlar. Annesinin şokunu atlatamadığı belliydi.

“Merhaba Berk,” dedim.

Durdu, boş boş baktı, “Kimsiniz?” dedi.

Babaöz ses tonlamalarımın gerekmediğini hissettim ve işi Tefo’ya bıraktım. Bıraktım dediğim de öyle ‘sen konuş’ tipi değil yani. Sadece karışmadım konuşmalarına o kadar.

Neyse, binanın alçak bahçe duvarına dayanıp dinledim. Tefo gayet sakin ve nazik bir tavırla ne istediğimizi anlattı. Çocuk sanki, “Sana tecavüz edip boğazını keseceğiz,” desek aldırmayacak gibiydi. Annesinin cesedini bulduğunda ya da daha sonra dikkatini çeken bir şey olmuş muydu? Hatırlamıyordu ki... Annesinin arkadaşları hakkında da bir şey bilmiyordu. Gün içinde ya da önceki günlerde ya da sonrasında bir gariplik? I-ıh. Cenaze? Hayır, hiçbir şey hatırlamıyordu. Belki de hatırlamak istemiyordu. Soruların rahatsız edici sonuçlara varabileceğini fark eden Tefo fazla uzatmak istemedi; çocuğun sırtına babacan bir tavırla, hafifçe vurdu, teşekkür etti. Oğlan uyusuk tavrıyla eve yollandı.

“E?”

“Bıktım senin e’lerinden...”

Neyse uzatmayayım; pazartesi, Nilgün Hanım’ın çalıştığı liseye uğramaya karar verdik.

Papik Necmi & Co.

Cumartesi canımız sıkılmıştı ya, pazar görüşmedik. Sabah geç kalktım, klasik sucuklu-yumurtalı-televizyonlu-gazeteli (neredeysse bildim bileli böyleydi bizim evde; eskiden kovboy ya da Karaoğlan filmleri olurdu sabah on civarı, harika olurdu) pazar kahvaltısından sonra, tembelliğe devam ettim. Saat iki sularında çıkayım bir dolaşayım dedim, hava pek güzeldi çünkü. Sahile indim, hem biraz yürür, temiz hava alıp ferahlarım diyordum hem de malum, yaş otuz beş demek, ‘kıçını biraz kıpırdatmazsan ben bu pompa işinden birkaç seneye kalmaz cayarım, haberin olsun,’ demektir.

Klasik sonbahar ortası tatil günü görüntüsü hâkimdi sahil şeridine. Her cinsten insan; koşan, yürüyen, tempolu yürüyen, sevgiliyle yürüyen, çoluk çocukla yürüyen, köpeğini gezdiren, ve-saire. Ben de gelene geçene, adalara, denize bakarak, Bostancı’ya doğru temposuz, gevşek bir yürüyüş tutturdum.

Biz küçükken, yani deniz doldurulup üzerinden yol geçmeden önce, buralardan denize girilirdi. Sevgililer, âlemciler, balık meraklıları kayık kiralayıp açılırlardı mesela. Ben hiç yapmamıştım, o ayrı. Annem, “Aman evladım, bak, habire kayıktan düşen, boğulan,” falan filan deyip dururdu. Annemin uyarılarına çok aldırdığımdan değil ama hiç çekici gelmemiştir bana sandal sefası. Hem doğru; kayığa binsen, açılın, hele bir de âlem yapalım diye hafiften alkol almışken kazayla denize düşsen ya da daha kötüsü, yanında eşeğin biri olsa, şaka maka diye seni suya atıverse, falan yani diye düşünürken çizgi filmlerdeki ampullerden bir tane yanıverdi bende gene. ‘Ulan,’ dedim, ‘yat mat boş ver; neden sandal kiralayanlarla konuşmuyoruz?’

Derhal sahil şeridini göz alabildiğine kestim. Sonra, tam sahile indiğim yerin karşısında, kıyıdaki dalgakıranın iç kısmında bağlı kayıkları, kızığa çekilmiş sürat teknelerini hatırladım, geri-singeri yürümeye başladım.

Dalgakıranın iç kısmında, biri bağlı, ikisi kızakta üç kayak ve kiminin üzeri muşambayla örtülü, karaya alınmış çeşit çeşit teknenin arasından görünen en kuytu tarafında, derme çatma denen cinsten küçük bir kulübe vardı. Beton yığını dalgakıranın başına kadar yürüyüp beton basamaklardan aşağı indim.

Kulübenin önünde gençten bir eleman, kulübe kadar kıytırık bir tahta sandalyede oturmuş, kulübeden de sandalyeden de bin kere daha kıytırık spor gazetelerinden birini okuyordu. Beni fark edince hafif toparlanır gibi oldu ama hareketi öyle ‘Aman müşteri geliyor, toparlanayım,’ tadına da varmadı açıkçası. Selam verdim, “Buyur ağabey,” dedi. “Nasıl işler?” gibisinden laf açmaya çalıştım. “Eh işte,” gibisinden mırıldandı. Pek konuşma yanlısı görünmüyordu, ben de ne laf edeceğimi bilemedim, doğrudan konuya girdim: Yıldız Hanım’ı tarif ettim ve kadını hatırlayıp hatırlamadığımı sordum; hani sandal kiralama hesabı. Lafım bitince eleman kaşlarını kaldırdı ve polis olup olmadığını sordu.

Çok şaşırtıcı değildi sorusu: En azından o an, böyle bir tipin bunu sorması doğal geldi bana. “Yok,” dedim. “Bir, eee, aile dostlarıym.” İnanmış görünmedi. “İnanmadın?” dedim.

Cıkladı oturduğu yerde.

“Nasıl ispat edeyim?” dedim, ispata mecburmuşum gibi.

Cevap olarak ne yaptı dersiniz? Yere tükürdü!

“Ulan,” dedim içimden, “kovboy filmi mi bu?”

Elemanı şöyle bir kestim. Pek iri sayılmazdı. Sağa sola baktım. Durduğumuz yer, kıyıda dolaşanların görüş alanında sayılırdı ama bir sürü teknenin arasında, çok da ortada değildi; deniz seviyesinde olduğu için yürüyüş yapılan yolun epey de aşağısında kalıyordu aslında. Hem ortada olsa ne olacaktı?

Mahalle delikanlılığından, aslanlık yapmaya pek meraklı olduğum zamanlardan bildiğim şeydir: Bu tip durumlarda ani ve şaşırtıcı hareket çoklukla işe yarar. İşte o hesap, hızla elemanı montunun iki yakasından yakaladım, halterdeki koparma misali, aynı an içinde şöyle bir tartıp çektim ayağa. Göründüğünden daha da hafifti. Burun buruna geldik. Nefesi fena halde çürük diş ve şarap kokuyordu. Yakaları da yağlıydı. İğrenmem öyle şeylerden, hemen söyleyeyim. Burunlarımız nerdeyse birbirine değmek üzereyken dişlerimin arasından, becerebildiğim kadar tıslayarak ve öfkeli bir tonlamayla, “Bana artistlik mi yapıyorsun lan?” dedim. “Yok ağabey,” dedi; dedi demesine de pek korkmuş gözüküyordu herifçiöglü. Şarabın üzerine bir de haplamıştı belki. Bırakmadım yakasını. “Cevap verecek misin lan?” dedim daha da dişlerimi sıkıp daha da tıslayarak.

“Bir şey bilmiyorum ben,” dedi.

Elemanın umursamazlığına sinirlenmiştim; tam bir daha silkeliyordum ki çerçeve dışından bir ses duydum:

“Ne oluyor lan burada?”

Şimdi, böyle bir durumda ‘dışarıdan müdahale’ sinyali gelince, insan otomatik olarak her türlü —kişisel donanımı kapsamında elbette— savunma mekanizmasını harekete geçirir; ilk iş olarak da uyarının geldiği yöne bakar, rakibi tartar; ya da dediğim gibi, kişisel özelliklerine göre, altına bile kaçırabilir. En azından buna benzer bir şeyler olur işte. Ya da ben böyle yaptım diyelim —ilkini canım.

Sesin sahibi, yakasına yapıştığım tipe benzer biriydi. Gri mont, fitillerinin eridiği o mesafeden bile belli bej kadife pantolon, pis sakal, falan filan. Dalaştığım elemandan daha kısa boyluydu ama. İki adım gerisinde, elinde, içinde birkaç kutu bira ve ekmek arası bir şeyler bulunduğu tahmin edilebilecek naylon torbalarla, daha da kısa boylu, kıvrıcık saçlı, gene pis sakallı biri daha vardı. İçimden, ‘Arkadan bir tane daha çıksa, bundan da kısa olsa, Daltonlar diyeceğim,’ diye geçirdim. Gülmedim ama. Hayır, dedim bir yandan da; dalgakıranda kızağa çekilmiş bir sürü sürat teknesi vardı

ve görünüşe göre, buraya bunlar bakıyordu; insanlar onca değerli mallarını bu kılıksızlara mı emanet ediyordu yani?

Ellerimdeki yakayı bırakmadan, karizmatik bir boyun hareketiyle dik dik baktım ikiliye. Ha, unutmadan, böyle anlatması uzun sürüyor ama olan biten birkaç saniyelik şeydi aslında.

Neyse, bunların bir şekilde ekip olduğunu anlamak için medyumluk yüksek eğitim okulunu bitirmeye gerek yoktu tabii. Gene bir şekilde, arkadaşlarını hırpalamamdan hoşlanmadıkları ve müdahale etmeye kalkacakları da belliydi. Aynı saniyeler içinde, önce bunların üçünü de kolayca tepeleyebileceğimi, sonra güzelim pazar günümü belki de karakolda bitirmenin pek eğlenceli olmayacağını, en sonunda da ne olur ne olmaz, belki biri alet malet taşıyordur, kazaya gitmeyelim diyerek sakinleşmenin iyi olacağını düşündüm; elimdeki elemanı bunların üzerine doğru hafiften iterek —yana bıraksam arkamı kollayamam düşüncesiyle tabii— karşılarına dikildim. Hem ne yani, derdim adam dövmek değildi ki zaten.

Gene de pısmış görünmemek adına, yarı tehditkâr, hani kollar belde, silah varmış gibi hafif dayılanma pozisyonunda olur ya, o hesap bir tavırla: “İki çift laf edelim demiştik, bir sorun mu vardı?” dedim.

Öndeki yanıt olarak klasik, “Var lan!” horozlanmasını seçti.

Eh, öyle karateydi, jiu-jitsuydu falan anlamam ben ama meslektaşlar arasında vardır böylesi; mesela, Allah uzun ömür versin, artık emekli oldu ya, mesleğin erbablarından Remzi Ağabey, feci aikido yapardı; hatta eminim, gerekse onca yaşa rağmen önüne geleni hâlâ da devirir; sağlam adamdır. Ya da hesapta rakip olsak da arada paslaştığımız Kocagöz Araştırma’nın sahibi Hasan —ki tanıştığımız gün dâhil, hırlaştığımız çoktur ama nihayetinde severim onu da— vardır mesela, karatede kara kuşak sahibidir ve acayip hızlıdır; dalaşmaya hiç gelmez. Sonra, ne bileyim, fulkontakçısı, silah uzmanı... Hatta falçatayla yüze imza atanı bile var; var oğlu var yani: Camiamız, bu açıdan pek renklidir.

Her neyse, böyle şeylerin gayet işe yaradığını bilirim ama işte, bir şekilde hiç heves etmemişimdir bunlara: Yerde yaradana

sığınıp sallanmış sağlam bir yumruk, burnun direğine ani bir tos ya da doğaçlama ata sporu hamleleri —cirit değil elbette— her daim işimi görmüştür. Aynı şekilde daha önce de söylemiş olmayım, bugüne dek en fazlasından on kez silah çekmişimdir; başlarda hevesliydim ya, Nezih Amca'nın uzun süre —iyice piştiği— bize emin olana dek— silah taşımamıza izin vermemesi yüzünden çıplak elle iş görmeye alıştığım için, silah kullanmaya pek gerek duymam. Ayrıca, her zaman Köroğlu'nun meşhur deyişine katılmışımdır. Tabii, eloğlu, Köroğlu falan düşünmez; çeker, sıkar. Tetikte olmayı bileceksin. Darda kalınca, ne zaman, ne kadar tetikte olunması gerektiği öğreniliyor zaten. Eh, onca şey arasında, biraz da şans lazım tabii.

Neyse işte, dayılanan eleman da, diğer ikisi de sonunda pişman oldu dersem pek böbürlenmiş olur muyum bilmem ama etraftan insanlar toplanıp temkinli mesafeden müdahale etmeye başladıklarında işim bitmişti.

Sağa sola 'yok bir şey' benzeri hareketler yaptım. Zaten kimse durduk yerde bela istemez. Bir iki homurdanma, "Teksas'a döndü memleket canım,"lar dışında bir şey diyen de çıkmadı zaten. Ben de hem iyice rakibi ezmek hem de bilgi alma meselesine yol açmak babında, yerde yatanlara el uzattım. Delikanlıyız ya... Bir an için aklıma savaş meydanında bıçaklanan padişah hikâyesi gelmedi değil ama yerdekilerin pek kalleşlik edecek halleri varmış gibi gelmemiştii bana.

Eh, beşer, şaşar derler ki bu bana sıkça olur.

Şanslı

Pazar akşamı, sarılı bacağımı pufun üzerine uzatmış, elde kumanda, dönemin vazgeçilmez pazar gecesi eğlencesi bol kavgalı spor programları arasında zap seyahati yaparken, “Eh be anacım be...” diyerek odama girdi Tefo. ‘Yeterince dinledim bunları,’ babında baktım yüzüne. O da uzatmadı zaten, nasıl olduğumu sordu, “İyiym,” dedim.

İyiydım de: Civar polisi tarafından gayet iyi tanınan nezarethane gediklisi Papik Necmi’nin salladığı sustalı bıçak, gayet şanslı biçimde, benim için tabii, kalıcı veya yürümemi uzun süre engelleyecek bir hasar verecek herhangi bir damara denk gelmeden, iki-üç santim kadar girivermişti sağ bacağıma. Yarayı diken doktor da şanslı olduğumu söylemişti zaten.

Tetanoz iğnesi dışında şanslı olduğumun farkındaydım zaten. Dediğim gibi, bıçak bacağımda kalıcı ya da sakat bırakıcı bir yara açmamıştı. Hafif topallayarak yürüyebilmem için iki-üç gün dinlenmek yetecekti. Ama şans bakımından çok daha fazlası vardı olayda: Polisin yanı sıra, Moda’dan Maltepe’ye kadar çocuklarınızın tanınmasını istemeyeceğiniz ne kadar tip varsa hepsi tarafından gayet iyi tanınan, ufak pisliklerin adamı ‘Papik’ Necmi ve iki elemanı, Sinan ile Mustafa (ilk silkelediğim, hani yere tüküren) tam da o sırada oradan geçen Asayiş minibüsünden inen polislerin, toplanan kalabalıktan birilerinin çağırmasıyla sahne alıp olayı gören vatandaşların da, “Üç kişi birlik olup zavallı adama saldırdılar, sonra da bıçakladılar,” demeleri üzerine —dış görünüşün önemini söylemiştim; kimse, öyle olsaydı bile, onlara benim saldırdığımı düşünmezdi herhalde— müdahalesiyle hemen derdest edilip

en yakın karakola, yani bizim mahalledekine götürölmüş; orada da bunların kurbanı olarak adım geçince bir temiz sopa yiyip nezarete tıklılmışlardı.

O zamanlar, şehirdeki asayiş sorunlarının artmaya başladığı zamanlardı; emniyet güçleri her gün, tıpkı bugün olduğu gibi, her yerde vızır vızır gezerdi. Yani diyeceğim, o günleri hatırlayanlar polislerin tam da o sırada oradan geçmelerinin şansla ilgisinin altında o kadar da fazla olmadığını düşünebilir ama gene de kendimi şanslı addediyorum açıkçası.

Tefo sormadan olanı biteni anlattım; zaten biraz önce eve geldiğinde kızgın yorumlu bir versiyonunu Nezih Amca'dan dinlemişti. Ben soruşturma yapacağım diye ortalığı birbirine katarken o, tüm günü evde, dizüstü bilgisayarıyla geçirmiş. İnternette sörf yapmış, falan filan.

Tabii, Tefo koca bir gün boyunca sırf aylaklık olsun diye sörf faresine binmemişti. Son bir hafta içindeki, erbabına gülünç gelecek ki bugün, yani on yıl sonrasında, o günlerde yaptıklarımızın çoğu bana da gülünç geliyor, soruşturmalarımızdan bir halt bulamamamıza benim kadar o da sıkılmıştı elbette. Nezih Amca'ya cinayet masasındaki dosyaları inceleme şansı olup olmadığını sorduğunda kızgın bir yanıt almış, bunun üzerine internet üzerinden araştırma yapmaya çabalamıştı. Çabalamıştı diyorum çünkü elinde fazla bir şey yoktu araştırmak için. Sonradan anlattığına göre, arama motorlarına kurbanların isimlerini yazmış, cinayet haberleri ve Nilgün Hanım'ın lisesi dışında bir şeye ulaşamamıştı.

Ben de başıma gelenleri anlattım. Tefo, ne annem gibi fenalık geçirdi ne de babam ya da Nezih Amca gibi sinirlendi. Tam aksine, sırtarak mis gibi aksiyonu kaçırdığını söyledi. Ben de ona, "Eh," dedim, sanki önümüzdeki on yılı önceden görmüşüm gibi: "herkes yapabildiğini yapıyor."

Ağamsın

Ertesi gün, öğle vaktinde ifademi almak için karakoldan bir me-mur gönderdiler; Osman.

Osman bizim sokağın paralelinde otururdu; bir bakıma bizim mahallenin çocuğudur da denebilir; haliyle, eskiden beri tanırız. Bizden epey küçüktür; saygılı, efendiden bir delikanlıdır. Delikanlıydı yani—bugün kırkına yaklaşmış olsa gerek. Polis olduk-tan sonra da Nezih Amca'nın yardımını görmüşlüğü vardır, falan filan. Şimdi Yozgat'ta; yıldız taktı, komiser yardımcısı oldu ga-liba; arada çoluk çocuğa da karıştı; hâlâ arar, hâl hatır sorar. İyi çocuktur; üç sene önceki tayinine kadar bize epey yardımı olmuş-tur, severim keratayı.

Osman'a olayın basit bir yanlış anlamadan ibaret olduğunu ve üçünden de şikâyetçi olmadığını söyledim. Şaşırdı ama bir şey söy-lemedi. Yazması bittikten sonra imzayı aldı. Elemanlara ne yap-acaklarını sordum, “Şikâyetçi olmadığın için akşama doğru bırakı-lırlar herhalde,” dedi. Ben de onları tanıyıp tanımadığını sordum. Daha önce söylediğim gibi, bölge polisi tarafından iyi bilinen tip-lermiş bunlar. Aslında dört kişiymişler —dördüncüsü daha mı uzun yoksa daha mı kısaydı diye soracaktım, Daltonlar vaziyeti için, sor-madım. Şimdi biliyorum gerçi— çete değilse de çetemsi bir şey-mişler yani. Yoldan çıkmış ya da çıkmaya meyilli cadde gençle-rine ot ve hap temini, ufak tefek hırsızlık, darp, gasp, küçük çaplı kumar gibi şeylerle iştigal eder, yakalandıkça da, suçuna göre ta-bii, bir süre yatıp çıkarlarmış. Osman'ın bildiği kadarıyla, günün birinde uyuşturucu işinde voliyi vurma hevesiyle boylarını aşan sulara girmişler ve bir teslimat sırasında baskın yemişler. Çıkan

arbedede dördüncü eleman cartlağı çekmiş. Kalanlar da içeri tı-kılmış. O gün tövbe etmişlermiş ve çıktıklarından beri de sahilde kayık kiralayıp kullandıkları dalgakırana bırakılan teknelerin bek-çiliği ve bakımıyla uğraşıyorlarmış.

Tabii, bilen bilir, akıllı olan da kestirir; pis işlere bir kere bulaştıktan sonra, “Tövbe ediyorum ben, size iyi günler,” deyip çıka-maz; hele bir de üstüne, gayet kıyak denebilecek bir iş kuramaz-sın; piyangoda büyük ikramiye kazanmak daha kolaydır. Nitekim Papik Necmi ile avanesinin sahilde kayık kiralama, tekne bakımı ve dalgakıran bekçiliği işi yapıp namuslu takılmalarına, Moda’dan ta Kartal’a kadar o işi çoktan parsellemiş olanların ses çıkarma-masının bir nedeni varmış: Necmi ve diğer ikisi —Osman bunu söylerken bundan pek hoşlanmadığını da belli etti— bazı durum-larda polise muhbirlik yaparlarmış. Osman’ın tahminine göre, bun-ların uyuşturucu işinde yakalanmalarından sonra aslında ufak iş-lerle meşgul tipler olduklarını bilen büyükbaşlardan biri, Necmi’ye muhbirlik karşılığında koruma teklif etmişmiş. Sonra da bir şe-kilde bunlara o dalgakıran ayarlanmışmış. O zamandan beri, açıkça söylenmese de ilgilenen herkesin bildiği bir tür polis himayesi al-tında, görünüşe göre pek göze batacak şeyler çevirmeden, ara sıra polise bilgi aktarırlarmış. “Zaten,” dedi Osman, “karakolda sıkı dayak yemelerinin sebebi de, sana bulaşmalarından çok, seni kur-taran çocukların telsizle durumu bildirmelerinden sonra bu yönde emir gelmesiydi. Herhalde, onlarla ilgilenen ‘aga’ haytalık edip göze batmalarına kızdı. Gerçi bize kalsaydı, zaten sana bulaştık-ları için ıslatacaktık biraz ama bir de üstüne emir gelince...”

Bunun üzerine Osman’a, “E,” dedim, “polise öttüklerini her-halde karşı taraf da biliyordur.” “Mutlaka,” dedi Osman: “Bilen bi-liyordur elbette.” Peki, neden susturmuyorlardı bunları o zaman? “Valla, bana kalırsa bunlar, başlarını derde sokacağını bildikleri konularda ağızlarını sıkı tutup işlerine gelen şeylerde bilgi veri-yorlar,” dedi, üzerine de hemen ekledi: “Tabii benimkiler sadece tahmin, işin aslı nedir, bilmiyorum.”

Eh, birbirine karşı olan büyük güçler, hesaplar, ilişkiler, dengeler, kaçan-kovalayan, falan filan üzerine bir ton film izlemişliğim vardı tabii. Ayrıca, erbabı gibi takip etmesem bile yerel ve uluslararası politikayı az çok biliyordum ve her mantık sahibi kişi gibi ben de, çıkarlar söz konusu olduğunda ‘sen bana dokunma, ben de seni ellemeyeyim,’ türünde altyazısız anlaşmaların, kimler tarafından yapıldığına bakılmaksızın, var olamayacağını söyleyemezdim. Ayrıca polisin ‘muhbirleri’ vardır; herkes bilir. Tıpkı karşı tarafınkini bildiği gibi. Muhbirlik pis iştir ya, eh, her işi yapan ve yaptıran birileri vardır işte. Ama Osman’a da, “Ne yani, danışıklı dövüş mü diyorsun?” diye sormadım açıkçası: gördüklerinden ya da bildiklerinden memnun olsun olmasın, en azından temelde onurlu bir meslekteydi ve eh, kirli veya değil, mesleğine ve meslektaşlarına laf etmek bana düşmezdi. En azından, o an böyle düşündüm işte. Hem bazı şeyler bilinse bile söylenmemesi daha iyidir; bunu da herkes bilir.

Necmi ve adamlarından şikâyetçi olmamamı, önceki gece ziyaretime gelen Tefo öğütlemişti. Bana kalsa, sırf kalleşlik ettiler diye içeride kalmalarını isterdim ama hep diyorum ya, Tefo bir şeyler düşünmeden laf etmez, akıllı adamdır. “Niyeymiş efendim?” dediğimde, “Görürsün,” demişti. İlet edecek ya, biliyorum, o yüzden ses çıkarmadım ben de. Ama dostum bu sefer sıırtmadı ve derdini açıkladı: işimize yararlarmış ileride. ‘Nasıl yarayacaklarsa?’ dedim içimden ama gene ses etmedim. Arkadaşıma güveniyordum, her zaman da güvenirim zaten ama içimden, şikâyetçi olsam da olmasam da heriflerin yedikleri dayanın acısını çıkartmaya kalkacaklarını düşünüyordum. Hatta çıktıkları gün kapıma dayanacaklarını bile düşündüm.

Öyle de oldu: ertesi sabah, on buçuk civarında kapıma dayandılar. Annem odama girip Necmi, Sinan ve Mustafa adlı üç arkadaşımın ziyaretime geldiğini, “Böyle tipleri nereden bulursun, a evladım?” vurgusuyla söylediğinde korktuğumu itiraf etmeliyim. Eşofmanımın altını giyip aksaya aksaya salona girdiğimde, bayramlıklarını giyip el öpmeye gelmiş yeğenler gibi salonda dizilmiş üçlüyü, hele elinde çiçekle Necmi’yi görünce korktuğumdan fazla

şşırdığımı da belirteyim. Sonradan, Osman vasıtasıyla, bunları karakoldan salarken benim hakkımda biraz abartılı şeyler söylediklerini öğrenince, annem mutfakta konuklara çay koyarken Necmi'nin elime sarılıp, "Bundan böyle ağamsın, ne dersen o," demesini daha iyi kavradım. O anda Tefo orada değildi ama olsaydı gevrek gevrek sırtırdı, eminim.

Neyse, o sabahtan yaklaşık iki yıl ve tıpkı Tefo'nun öngördüğü gibi epey de işe yaramalarından sonra, üçü de kayık işini bırakıp Nezih Dağdelen ve Ort. Özel Araştırma Ltd. Şti.'nin, sıkı giyinip kahvaltı etme gibi konularda annemi mumla aratan sekreterimiz Nilgün'den sonra işe alınan ilk kadrolu elemanları oldu. Sağolsunlar, hâlâ da bizimle beraberler.

Dersimiz cinayet

İnsanın bir ortağının olması, pek çok alt, yan, dış, iç, artık ne dersiniz o etkene bağlı olarak iyi ya da kötü diye değerlendirilebilir belki ama o ortak aynı zamanda can kardeşiyse iş değişir: Tefo, üç günlük ev hapsi ve yoğun anne bakımı arasında çatlama için elinden geleni yaptı. Bir kere, soruşturmaya devam etti ve bulduğu her şeyi sanki mecburmuş gibi gelip anlattı. Hani başkası olsa yapmayabilirdi diye söylüyorum çünkü Tefo'nun zekâsına sahip birinin benden kafa işletme konusunda yardım istememesine hiç şaşmazdım. Ayrıca, gün boyu televizyonda yayınlanan zırvalardan ve iç karartıcı haberlerden delirmeyeyim diye, o zamanlar pek revaçta olan ve her yerde kaçak olarak satılan kopya DVD'lerden tonla getirdi sağolsun.

Ben evde henüz gösterime girmemiş filmlerin kötü altyazılı kopyalarını izleyip kaşına dururken Tefo, daha önceden karar verdiğimiz gibi Nilgün Hanım'ın çalıştığı okula gitmişti. Dediğine göre, dişe dokunur bir bilgiye ulaşamamıştı. Okul müdürüyle, birkaç öğretmen ve öğrenciyle konuşmuştu ve söylenenler, genel hatlarıyla hep aynıydı: Kendi halinde, neşeli, yardımsever, pek sevilen ve falan ve filan bir öğretmenmiş Nilgün Hanım. Özel hayatını da pek bilen yokmuş çünkü öğretmen arkadaşlarının birkaçıyla okul dışında görüşse bile kendinden fazla bahsetmezmiş. Tefo, bunca öğrendiği arasında garip denebilecek tek şeyin bu olduğunu düşünüyordu. Ona da gariplik denebilirse tabii: Kişi, mesai arkadaşlarıyla çok samimi olacak diye bir kural yoktu sonuçta.

Tefo, üçüncü kurban Öznur Hanım'ın çalıştığı şirkete de gitmişti. Orada da birkaç kişiyle konuşmuş ve gene dişe dokunur bir

bilgi edinememişti. Görünüşe göre, Öznur Hanım da diğer ikisi gibi çevresiyle fazla haşır neşir olan biri değilmiş. Gerçi Tefo, firmanın muhasebe müdürü, servis şoförü ve çaycısıyla konuşabilmişmiş sadece ama anladığı kadarıyla, kadının belirgin, daha doğrusu, hani dosyayı ilk incelediğimizde yumurtladığı cinsten dikkate değer ölçüde belirgin denebilecek bir özelliği yokmuş ve kanaatine göre, zaten başkalarıyla da görüşebilseymiş de fark etmeyecekmiş. Bunların yanı sıra, yalnız yaşayan kadının akrabaları olup olmadığını da soruşturmuş. Aldığı bilgiye göre Öznur Hanım'ın —tabii şirkette bilindiği kadarıyla— bir erkek kardeşi varmış ama nerededir, ne yapar, onu bilen yokmuş. Sadece adını öğrenebilmişti Tefo: Özgür.

Tefo, daha sonra telefon rehberinden ve internetten Özgür Karay'ı arayıp bulamayınca gene Duran Ağabey'e uğramış ve soruşturma dosyalarına bir daha bakmıştı: Eh, artık nasıl olduysa, ilk sefer bakarken gözden kaçırmışız; meğer elemanın adı, adresi, telefonu, vesairesi dosyada varmış; polis onunla da görüşmüşmüş; zaten cesedi teşhis için ilk başvurulacak kişiymiş. Tabii, biz de görüşmeliydik; hemen listeye aldık.

Bir de Papik tayfası vardı artık: Tefo'nun akıl vermesiyle bunları affetmiştim ya, üstüne de karakolda bunlara benim, artık ne derece abarttılsa, süper önemli biri olduğumu fısıldamışlardı herhalde. Tabii, bir de bunların üçünü birden tepelemiş olmam vardı ya, artık bu saydıklarım yüzünden midir yoksa başka bir nedeni var mıdır bilemiyorum, elemanlar karşıma binbir özür ve 'emret, yakalım kendimizi,' havasında çıkmışlardı. Eh, etinden, sütünden ve yününden faydalanmayacaksan koyun beslemezsin: İşte ben de bunların karşısında anında havaya girip iki üç hoşbeşten sonra, doğrudan kayak kiralama ve Yıldız Hanım konusuna girmiştim. Kısa süre sonra da, sahil şeridinde ne kadar kayakçı varsa tek tek araştırmaya söz verip koşar adım gitmişlerdi. Böylece gayriresmi de olsa Papik Necmi ile ekibi bizim için ilk işlerine başlamış oldular. Daha sonra Tefo'ya bunu bildirdiğimde bir adet aferin almıştım ki yaptıklarımın yemeyip de yanında yatılacak cinsten olduğuna karar vermiştim sonunda.

O zamandan beri bizi ilgilendiren yasa epey değişti, eksikleri giderildi falan filan; yani, şimdi önemli değil ama o dönemde, atıyorum, Amerika’da değil de Türkiye’de bu mesleğe kalkışmamıza seviniorum: Artık, muasır medeniyet seviyesine henüz erişememekten midir yoksa milletçe halimizden midir orasını tam bilemiyorum, kapısını çaldığımız herkes, fazla kurcalamadan ya da itiraz etmeden bizimle rahat rahat konuşuyordu. Hatta konuşmaya hevesli olanı bile vardı. Hani, biliriz ya, gâvur ellerinde olsa adam arama izni ister, kapıyı açmaz, üstüne bir de yasal yetkin olmadığı için seni şikâyet eder, içeri bile tıktırabilirdi. Ama eh, bizde işler böyle gitmiyordu (açıkçası onca yıldan ve kapısında nafile takla attığımız Avrupa Birliği’nin dayattığı ki tümü değilse de bir kısmının faydalı olduğunu inkâr edecek değilim, uyum yasalarından sonra hâlâ böyledir) ve iyi ki de öyleydi.

Artık ayağa iyice kalkıp fazla canım yanmadan yürümeye başladığım gece Nezih Amca uğradı. Hâl hatır, vesaire derken söz dönüp dolaşıp yaptığımız soruşturmamısı şeye geldi. Biz, o güne dek yaptıklarımızı anlatırken Nezih Amca, babama dönerek, “Ben bunlara bu işi nasıl öğreteceğim, Turhan Bey?” dedi. Babam, zaten baştan beri, ne zaman dedektiflik konusu açılrsa homurdanmaya başlıyordu ve bıçaklanmamdan sonra iyice tersleşmişti ya, bu sefer sırtıttığını görünce şaşırdım. “Valla işin zor; çok çaylak bunlar,” dedi gülerek.

Biz, ‘Ne diyor bunlar?’ diye birbirimize bakarken Nezih Amca boğazını temizledi, çayını sehpayaya bıraktı ve “Bu işi kurcalamanızı istemiyordum aslında ama bir yandan da hevesiniz hoşuma gitmiyor değil,” dedi. “Pekâlâ,” diye devam etti, “madem bu aralar bir iş de çıkmıyor, uğraşın. Ama önce biraz ders çalışalım. Kâğıt kalem alın bakalım.”

İyi, peki. Ben davranırken, Tefo bana oturmamı işaret edip odama gitti; not defterim ve bir kalemle döndü. Nezih Amca tekrar babama bakıp, “İzninle Turhan Bey,” dedi. Babam da estağfurullah çekti. Bunun ardından Nezih Amca da bize dönüp bıyıklarını

sıvazladı ve “Söyleyin bakalım,” dedi, “cinayet işlemek için ilk ne gerekir?”

Haydi, buyur! Aslında cevabı zor bir soru değildi ama eh, soran pek çok anlamda saygı, sevgi ve kim ne derse desin, azıcık korku duyduğun biri olunca—hani ne bileyim, askere ilk alındığın gün, henüz gerçek anlamda hiçbir şey bilmiyorken, bir ay içinde muhtemelen pek çok huyunu öğrenip ona göre davranabileceğin komutanlardan biri sertçe, “Sen, kocaoglan! Öne çık! Birden iki yüz doksan sekize kadar üçer üçer say!” dediğinde istenen şeyin anlamsızlığını bile düşünmeden, sanki çoktan unuttuğun organik kimyadan bir şey sorulmuş gibi elin ayağın dolaşır ya, öyle bir şeydi işte. Gerçi otuz beşine dayanmış tiplerin babadan tırsması ya da on beşlik yeni yetmeler gibi karşısında ağzı açık beklemesi, siz bugünün gençlerine saçma gelebilir ama hep diyorum ya, biz dinazorlar çağının çocuklarıyız.

Neyse, Nezih Amca’nın sorusu karşısında geveledik tabii. Biraz kemkümden sonra ben, ‘neyse ne, bilemezsem canımı almaya-cak ya’ kestirmesine sapıp, “Silah,” deyiverdim. Tefo, “Çıplak elle de adam öldürülebilir,” diye mırıldandı. Ben de ona dönüp, “E, olsun, o da silah işte,” dedim. Tefo, sanki çok aptalca bir şey söylemişim de beni kırmamak için duymazlıktan geliyormuş gibi babasına bakıp: “Neden,” dedi. Nezih Amca başını salladı ve “Evet,” dedi, “ilk önce bir neden olmalı. Yani kasıt. Sonra?”

İtiraz ettim: çok bilirim ya... “İlla neden gerekmez ki,” dedim. “Nedensiz cinayet yok mudur?” Nezih Amca kafasını salladı, “Ona kaza denir—ki o da bir nedendir. Kasıtsız adam öldürmeye girer. Eldeki verilere göre, konumuz bu değil. Yaz şimdi: bir, neden; iki, nasıl—”

“Gazetecilikteki şeye benziyor,” dedim araya girip. Tefo tamamladı: “Beş eN bir Ka.”

Nezih Amca gözlerini devirdi: “Yeni moda şeyler bunlar. Enmiş... Sayenizde kırk yıllık Ne de En oldu ya... Bu aynı şey değil. Sen yazdın mı söylediklerimi?” Yazmıştım; kafamı salladım ve Nezih Amca’dan yeni inciler beklemeye başladık. Kısa bir suskunluk

oldu, sonra Nezih Amca, “E?” dedi. Tefo da, “E, ne? Seni bekliyoruz işte,” dedi. Nezih Amca babama baktı; babam sanki bu işin kitabını yazmış da biz umutsuz vakaymışız pozlarında gözlerini kapayıp ağzını büzerek kafasını salladı. İçimden ‘biraz daha kafa sallarlarsa çıkıp gideceğim ben’ dedim. Neden sonra Nezih Amca, “Bekleyecek başka şey yok,” dedi. “Elinizdeki vaka, bir seri katil vakası, o kadar. Nerede olmuş kısmı az biraz belli zaten. Hari-taya bakın. Seri katillerin ortak özelliklerini araştırın. Yarın sabah Emin’i arayacağım, gidip dava dosyalarına bakmanıza izin ver-sin diye. Sadece karakoldakilere ama—cinayet birimini unutun. Neyse, yavaş yavaş işi öğrenin bakalım. Ha, bir de üçüncü madde: Yaz, cinayet kime yarar sağlar? Tamam mı? Ders bitti, ödev başına! Biraz kafa çalıştırın!”

Nezih Amca ve babamdan aldığımız muhteşem ilhamla işe koyulduk diyeceğim, yalan olacak. İşe koyulduk ama: İkisini salonda sohbete bırakıp odama gittik ve şaşkın tavuklar gibi birbirimize bakarak oturduk. “E,” dedim Tefo’ya, “ne yapacağız şimdi?”

Torik çalışmaları

Araştıracaktık elbette. Nezih Amca'nın Şaolin rahibi havalarında verdiği konuları araştıracaktık işte, onu anlamıştık da... Nasıl? Tefo, sahiden aptal olduğumuzu söyledi. Onca filmdi, kitaptı, bildiğimiz kırk polisli hikâyeyi hiç düşünmediğimizi de ekledi. Bildik geyik işte. Ben gene, "E?" dedim. Huy ediniyordum E'leri...

"Önce neden, değil mi? Yani cinayetin olmazsa olmazı. Biri, bu üç kadını öldürüyor. Neden?" dedi Tefo. Bana değil de kendi kendine konuşuyor gibiydi gene. Bu sefer sessiz kalmadım ama. "Daha önce konuşmamış mıydık bunları?" dedim. "Olsun," dedi. "Olabilecek nedenleri sayalım o zaman," dedim ve aklıma gelenleri sıraladım: kıskançlık, intikam, soygun, falan.

"Soygunu geç bence," dedi Tefo. "Elimizde aynı yöntemle öldürülmüş üç kişi var. Hırsızlık için fazla alengir."

Doğruydı tabii. Gerçi, Yıldız Hanım'ın kıyıya vuran cesedi çıkarılıp ıplaktı ve giysisi dışında, normalde dışarı çıkarken yanında bulunması beklenebilecek, çanta, kimlik, cep telefonu vesaire kişisel eşyası da kayıptı. Gene, bizim bulduğumuz Öznur Hanım, üzerinde bir gömlek ve gömleğin altında sutyeni dışında çıplaktı ve bir kadından beklenmeyecek şekilde gömlek cebinde bulunan kimliği dışındaki eşyası, tıpkı Yıldız Hanım'ınkiler gibi kayıptı. Yani hırsızlığın söz konusu olmadığını iddia edemezdik ama bu cinayetlerle aynı seride olduğu düşünülen diğer cinayet, kurbanın evinde işlenmişti ve evden herhangi bir şey çalınmadığını biliyorduk. Zaten bu tür sıradan hırsızlıklarda, kapkaçlarda falan, genelde çalınan çanta vesaire şeyler, içindeki işe yarayacak malzeme boşaltıldıktan sonra bir yerlere atılır, çoklukla da bir süre sonra bulunurdu.

“Kıskançlığı da geçmek lazım bence,” dedim. Biri, birini kıskançlık yüzünden öldürebilir ki bu malum, bizde çok sık olan bir şeydir. Ama aynı birinin, kıskançlık yüzünden birbiriyle ilgisiz üç kişiyi öldürmesi çok da akla yakın gelmiyordu açıkçası.

“Gerçi, üç adam üç kadını kıskançlık yüzünden öldürebilir ama aynı şekilde olmaz herhalde. Bir şekilde ilişki olması gerekir—aralarında yani.”

“Haklısın,” dedi Tefo. “İntikam olabilir ama. Bir kişi, üç kişiden intikam alıyor—tabii bunu söylemek için üç kurban arasındaki ilişkiyi bulmak durumundayız ve elimizdeki bir seri cinayet vakası olduğunu kabul edeceksek, üç kurban arasında mutlaka bir şekilde bağlantı olmalı. Hem bağlantıyı bulabilirsek nedeni de bulabiliriz belki.”

“Ben hâlâ,” dedim, “üç kurbanın da kırk iki yaşında ve sarışın olmalarının bir bağlantı olarak kabul edilebileceğini düşünüyorum.”

“Olabilir. Ama sakın gene katilin doğrudan kırk iki yaşındaki sarışınları hedef aldığını söyleme.”

“Yok ama—”

“Aslında bir bakıma haklı olabilirsin. Sarışınlık meselesi değil de, kırk iki yaşında ve bu tarafta yaşamaları, bir şekilde aynı mekânları paylaşmış olabilecekleri anlamına gelebilir. Gerçi görünüşe göre üçü de pek sağda solda gezen tipler değilmiş ama belki daha önceden tanışmışlardır. Ben, Öznur Hanım ile Nilgün Hanım’ın geçmişlerini araştırırım derim. Bugün ortak mekânları olmayabilir ama... eee, ne bileyim, mesela Yıldız Hanım’la aynı liseye gitmemişlerdir ama belki aynı mahallede falan büyümüşlerdir.”

“Aynı ilkokul da olabilir.”

“Olabilir... A, ne diyeceğim bak: Bu tarafların haritası var mı sende?”

“Ne tarafın?”

“Kadıköy yakası işte...”

“Ha, yok. Niye olsun?”

“İnternette bakalım o zaman.”

“Ne yapacağız? Harita üzerinde cinayet yerlerini işaretleyip şekil oluşturuyor mu diye mi bakacağız?”

“Tabii.”

“E, ama kurbanlardan sadece birinin öldürüldüğü yeri biliyoruz; ötekilerinki, bulundukları yerler.”

“Belki katil, bulundukları yerlere göre... ne bileyim, filmlerde olur hani, şekil çiziyordur, falan—e, nedir ya, bir baksak işte?”

İyi, dedim. Malumunuz, kriminal psikolojiye göre seri katiller bir şekilde herkesten daha arızalıdırlar ve bunların bazısı yediği haltı ifşa etmeye meyillidir: Kimi açıkça yakalanmak için, kimi de polise ya da her kimi kendine hasım görüyorsa ona meydan okumak için belli izler bırakır. Tabii bunu kabul etmek için öncelikle katilinizin bu tip dertleri olduğunu varsaymak gerekirdi ki elimizdeki sığır yakın bilgiyle açıkçası böyle bir şeyi varsaymak loto oynayıp kazanmayı ummaktan farklı değildi. Ama nedir, bir şey yapmayı denemek, hiçbir şey yapmamaktan daha iyidir, değil mi? Tabii yapılacak işin ne olduğu da önemli; hani bazı şeylere hiç kalkışmamak daha iyidir ama sonuçta bizimki onlardan değildi.

İşte biz de o hesaplama bilgisayarını açtık, fazla uğraşmadan da aradığımızı bulduk; güzelce bastırdık ve üzerinde üç cesedin bulunduğu yerleri işaretleyip çocuk bulmacalarında olduğu gibi noktaları birleştirdik. Sonunda da bir açısı çok geniş, anlamsız bir üçgen dışında bir şey elde edemedik.

“Bundan bir şey çıkmaz,” dedi Tefo, “bu üçgenin bir anlamı varsa bile bildiğimiz bir şey olmadığı kesin.”

“Ya, hacı,” dedim, aklıma takılan başka bir husus için, “sabah sahiden karakola gidecek miyiz? Hani baban Emin Bey’i arayacakmış ya bize yardım etsin diye...”

“E, gitmek zorundayız; gitmezsek olmaz. Ama dosyaları daha önce gördüğümüz ortaya çıkmasa iyi olur; Duran Ağabey’in başını derde sokmayalım. Hem belki Emin Bey’den de feyz alırız, koskoca komiser ne de olsa.”

Suzi Quatro

Tefo, “Ulan, bir kere de sen kalk da beni uyandır bel!” diyerek tepeme dikildiğinde kimbilir ne zamandır görmediğim ayıpçı rüyalarımından biriyle boğuşuyordum. Eh, yumuşacık yuvarlaklar dünyasından kırk dokuz kiloluk kara bir kemik torbasının başrolde olduğu sivri köşeli gerçeklere geçmek pek neşeli bir şey değildir, takdir edersiniz. “Çık da kalkayım,” dediğimde, “Yemezler,” diye cevap verdi, “çıkarsam devirip uyursun gene.” Eh, o da doğrudur: Uykuyu severim ben, bıraksalar ortalama on saatten aşağı uyumam—uyumazdım demek daha doğru tabii; yaş ilerledikçe bir şeyler değişiyor, malum.

Neyse, içimden, “İyi, buyur o zaman,” diye söylenerek kalktım. Tefo, “Ooo, Vedat Beyler,” diyerek güldü. “İsrar ettin, n’apayım?” dedim. Arkamdan, “Emin Bey’in ikinizi birden görmek isteyeceğini sanmam,” diye sündürürken tuvalete girdim. Tıraş oldum. Annemin her zamanki kahvaltı ve sıkı giyinme ısrarlarını, her zamanki ‘Hı, tamam’larla geçiştirip çıktık.

Gevşek adımlarla, sigaralarımızı tütürerek karakola yaklaşıırken, iki polis aracı alışılmadık bir hızla yanımızdan geçip karakolun önünde durdu. Araçlardan birinden Emin Başkomiser indi ve arkasından fırlayan, tanımadığımız birkaç sivil giyimli memurla beraber, son vapura yetişmek istermiş gibi koşar adım karakolun merdivenlerinden çıktı.

“Bizimle randevusuna geç kaldığı için koşturmadığına bahse girerim,” dedi Tefo. Bir şeyler olduğu belliydi. Adımlarımızı sıkılaştırdık.

İçerisi epey civcivliydi: Telefonlar alıyor, telsizlerden bir sürü ses yükseliyor, memurlar telaşlı ve heyecanlı görünüyordu. Kapıdaki memur, bizi görünce, “Hayırdır ağalar?” dedi. Adı Cevdet’ti. Cevdet, karakoldaki en genç elemanlardan biriydi ve Nezih Amca’yı da, son on günde gelip gittiğimiz için bizi de tanıyor, karakol kapısında “Huop, nereye hemşerim?” diye durdurulması gerekme- yen tiplerden olduğumuzu biliyordu.

Cevdet’e, Emin Bey’le görüşmeye geldiğimiz söyledik, haberi vardı dedik. “Pek uygun bir zaman değil,” dedi. Sonra çok gizli, vermemesi gereken bir bilgiyi verecekmiş gibi hafifçe öne eğildi ve sesini alçaltarak, “Bir tane daha buldular,” dedi.

Ne buldular diye sormadık bile.

Kafasız tavuklar sonatı

“Bu yamuk da üçgenden farksız,” dedi Tefo.

“Bir boka benzemiyor sahiden,” diyerek katıldığımı belirttim.

Büroya gelmiştik ve dün gece çizdiğimiz üçgeni, kırk iki yaşındaki reklamcı Zuhale Engüçük’ün cesedinin bulunduğu yeri ekleyerek dört kenarı da birbirinden farklı uzunlukta bir dörtgene çevirmiştik. Büyük başarı.

Emin Başkomiser’le konuşamamıştık tabii: Açıkçası, deneme-miştik bile. Cevdet’ten aldığımız bilgi üzerine ayakaltında fazla dolaşmamamız gerektiğini hemen kavramış, ortada fazla görünmemeye gayret ederek doğrudan Duran Ağabey’in yanına, bodrum kattaki arşive girmiştik. Bu sefer Duran Ağabey de bizi çok hoş karşılamamıştı açıkçası ama eh, hatır hatırdır işte: Yarım saat kadar arşivde oturduk ve neler olup bittiğini anlamak için fırsat kolladık. Bu arada, Öznur Hanım’ın otopsi raporunun bir kopyası da gelmişti, okuduk: Müthiş bir zekâyı gerektirmeyen tahminimiz doğrultusunda, o kadıncağızın da içkisine konulan zehirle öldürülmüş olduğunu ve öldükten sonra da katilin önceki iki kurbanı ettiği halde Öznur Hanım’a da uyguladığını gördük. Seri cinayet meselesi tamamdı artık—kesindi yani.

Bir sürü koşuşturmadan sonra Duran Ağabey’den birtakım dosyalar istemeye inen Osman’ı yakaladık ve almaya geldiği dosyaları teslim ettikten sonra geri gelmesini rica ettik. Osman, dedim ya, iyi dosttur, bizi kırmadı ve dosyaları, yardımcılarıyla acil toplantıya giren başkomisere verdikten sonra yanımıza döndü.

Zuhal Engücük'ün cesedi aynı sabah, saat dokuz civarında, İç Erenköy'de, kız lisesinin yan sokağındaki evinde bulunmuş. Osman'ın anlattığına göre, Zuhal Hanım sabahları işe aynı sokakta oturan elektrik mühendisi Attila Yanık —adamın ifadesini alırlarken Osman da oradaymış: Adam, adının iki T ve tek L ile yazıldığını ısrarla belirtmişmiş— ile beraber gidermiş.

İfadesine göre adam, o sabah, kadının her sabah buluştukları saatte apartmanının kapısına çıkmadığını görünce biraz beklemiş, sonra evine telefon etmiş, gene cevap alamayınca cebini aramış. Ona da cevap alamayınca biraz daha beklemiş. Sonra kapısını çalmış. Otomatiğe basan da olmayınca apartmanın kapıcısının zilini çalmış ve beraber kadının kapısına dayanmışlarmış. Kapıcıya kalsa kapıyı kırıp gireceklermiş ama Attila Bey polisi aramayı uygun görmüş, falan filan.

Neyse, polis olay mahalline intikal ettikten sonra ki olay mahalline gelenler asayişe bağlı bir ekipmiş çünkü Attila Bey cepden 'Polis İmdat'ı aramışmış, yani, kapıyı kırıp kadıncağızın cesedini yatağında bulanlar bizim karakolun elemanları değilmiş. Telsiz trafiği falan derken, sabahın köründe kırk iki yaşında bir sarışının aynı önceki üçü gibi öldürülmüş olduğunu duyan Emin Başkomiser fırladığı gibi oraya gitmiş. Tabii onunla beraber karakolun yarısı da.

Osman, Attila Bey'in ifade verirken tir tir titrediğini söyledi. Bana göre normaldi: İnsanın her gün gördüğü bir arkadaşını bu halde görmesi falan... Hem kim ne derse desin, memleket nüfusunun en az yüzde yetmişi polis karşısında titremese bile huzursuz olur; anlaşılmaz bir şey değil bence.

Üçgen hali kadar anlamsız dörtgene bakarken Tefo, "Ne yapalım dersin?" dedi. Bilmiyordum elbette. Sıcağı sıcağına gidip Attila'yla ya da Zuhal Hanım'ın komşularıyla falan görüşmek hoş olmayabilirdi.

"Valla," dedim, "böyle kafası kesik tavuk gibi sağa sola koşturmakla elimize bir şey geçeceği yok."

"Haklısın," dedi Tefo: "heveslendik falan ama acayip dağıldık."

Sahiden de dağılmıştık. Fazla şey düşünmeden kırk şeye birden sarılmış, sağda solda milleti sorgulamaya kalkmıştık ama ne sorgulama yöntemi biliyorduk ne de elde ettiğimiz bilgiler arasında işe yarar bir şey olup olmadığını anlayabilmiştik.

Biraz daha uflayıp pufladıktan sonra Tefo bilgisayarı açtı ve yazmaya başladı. Can kardeşim, problem çözmek için en iyi yöntemin problemin karşısına geçip bakmak olduğunu söyler hep. Ona göre, olanların ayrıntılarını yazmak, mümkünse şemalar, krokiler falan çizmek ve sonra da bunların karşısına geçip bakmak önemlidir.

O belge hâlâ durur; bugün için komik de olsa o zaman ciddi bir şeydi; hem anıdır ya...

Neyse, polis kayıtlarından ve kendi öğrendiklerimizden derleme olan bu belge, parantez içi notlarıyla falan, şöyle bir şeydir; aynen kopyalayıp yapııştırıyorum —köşeli parantezler de sonradan benim eklediklerim:

Kurban 1: Yıldız Kuskun, yaş: 42, boy: 1.62, kilo 52. Sarışın (koyu sarı), elâ gözlü. Belirgin fiziksel özelliği: Yok. Lise mezunu. (Bahariye koleji) Ev kadını. Kişilik: Evlenmeden önce epey haylazlık yapmış gibi görünüyor. Lisede hayranları olan bir kızmış. Üniversiteye gitmek istemesine rağmen evlendirilmiş. (Neden? Lisede ya da sonrasında bir halt mı etmiş? Ailesi tutucu muymuş?) Evli, iki çocuk annesi. Oturduğu yer: Erenköy, Ethemefendi (Caddeye yakın tarafı) [Buraları bilmeyenler için: Ethemefendi Caddesi'nin, Bağdat Caddesi'ne yakın tarafı demek istiyor]. (Çocukluğu ve gençliği nerede geçmiş?) Bilinen hobi: Yok. Görücü usulü evlilik. Çocuklara göre, anne-baba arasında aşk yok gibi; bağlılık, var. Çevre: Oturdıkları mahalledeki komşu hanımlarla gün yaptığı biliniyor. Onun dışında arkadaş çevresi hakkında bilgi yok. (Araştır!!!) (Lise yıllığında adı geçen iki samimi arkadaşı Aysel ve Sezen: araştırılacak!!!) Ölüm sebebi: içkisine katılan zehir. Sonrasında cinsel organına [Eh, Tefo bunu adıyla sanıyla yazmıştı ya, uygun bulmadım açıkçası kitaba koymaya. Kendi de kabul etti zaten uygun olmayacağını] sokulan belirsiz bir cisimle vajinal bölge

parçalanmış. (Neden??? Bir anlamı olmalı!!!) Cinayetin işlendiği yer: belirsiz. Cesedin bulunduğu yer: Bostancı sahili. Ceset, belirsiz bir yerden denize atılmış. Tekne olabilir. (Papik'i arayalım!!!) (Ceset çıplaktı. Bir anlamı olabilir mi???) Darp izi yok. Mücadele edildiğine dair bir iz, yok. Tecavüz edildiğine dair bir bulgu, yok. Cinayet günü: 20 Haziran 2005. Koca: Mesut Kuskun. 45 yaşında, genel müdür yardımcısı. (Hangi şirket???) Kıskanç, muhtemelen tutucu bir adam. (Adamı görmedik bile!!! Görüşülecek!!!) [Resmini görmüştüm ben, o sıra aklına gelmedi herhalde Tefo'nun] Maddi durum: ortanın üstü. Çocuklar: Emre, 23 yaşında. Esmer, elâ gözlü, 1.80 civarı, [Tefo'ma uzun görünmüş olacak; eleman aslında 1.75'ten fazla değildi ya, kardeşim kaptırmış yazarken karışmayayım demiştim o zaman] ince, atletik yapılı. Psikoloji mezunu (Hangi okul???) Vildan, 20 yaşında, 1.65 civarı, açık kumral, elâ gözlü, atletik yapılı [Hem de ne yapı ama!], öğrenci. (Hangi okul???) [Olgun erkeklerden hoşlanıyor!] Bilinen diğer akrabalar: ??? (Araştır!!!) Çocukların ikisi de cinayet günü arkadaşlarıyla berabermiş ve koca da isteymiş. (Tanıkları var) Cinayet tanığı: Yok. (Cinayet günü kadın evden ne zaman çıkmış, araştır!!!)

Kurban 2: Nilgün Dereli, yaş 42, boy 1.67, kilo 55. Sarışın (koyu), kahverengi gözlü. Belirgin fiziksel özelliği: Yok. Kimya fakültesi mezunu, Özel Atılım Lisesi'nde kimya öğretmeni. Evli, bir çocuğu var. Maddi durum: ortadirek. Oturduğu yer: Göztepe. Bilinen hobi: Fal (???) Koca: Nedim Dereli. 53 yaşında, memur. İçine kapanık, kırılğan. 1.65–1.70 arası, piknik tip. Çok kıllı ve kel. Sakal-bıyık yok [Gereksiz ayrıntılara bak!]. Hamarat. Oğluyla çok ilgili. Çevresi dar. Evlilik: Kadınla kocası arasındaki ilişki belirsiz. Adamın ifadesine göre kadın evine bağlı, iyi bir anne ve eş. Görünüşe göre karıkoca arasında kişilik farkı var: Tanıyanlar Nilgün Hanım'ın, neşeli ve canlı bir tip olduğunu söylüyor. Bununla beraber, okulda diğer öğretmenlerle yakın ilişkisi yok. Arkadaşlar: Pek bilinmiyor (Kocası da "pek" bilmiyor!!!) Akrabalar: Bilinmiyor (Sosyal hayat ve akrabalar: araştırılmalı!!!) Ölüm nedeni: birinci kurbanla aynı. (Fark: Zehir yüzüne püskürtülmüş) Cinayetin işlendiği yer: evi (evin salonunda bulunmuş). Darp ya da mücadele

izi yok. Cinayet günü: 7 Temmuz. Çocuk: Berk Dereli. 15 yaşında, içine kapanık (bu halinin sebebi, karakter bakımından babasına çekmesiyle ilgili olabileceği gibi, annesinin ölümü ve cesedi bulmasının şoku ya da şokun devam eden etkisi olabilir) Lise bir öğrencisi. (Konuşkan değil) [Ulan... Ne alâka be!] (Çocuk ve koca cinayet saatinde neredeymiş, araştırmış!!!) Tanık: Yok (Cinayet saati olarak kabul edilen öğleden sonra iki-üç sularında apartmana giren çıkını araştırmış!!!)

Kurban 3: Öznur Karaçay, yaş 42, boy 1.64, kilo 56. Sarışın, mavi gözlü. Belirgin fiziksel özellik: Yok. Lise birden terk. Bekâr, yalnız yaşıyor. Oturduğu yer: Kızıltoprak, Dereağzı. Kargıcı Holding'te genel müdür sekreteri. (Lise terk ve genel müdür sekreteri? Nasıl? Kendini mi yetiştirmiş? Müdürle mi yatmış?) [Tefo'm, kim-seden bu yönde bir laf duymamıştı ama hâlâ kadıncağızın herkes tarafından bilinmesini istemeyeceği türden ilişkileri olduğunu düşünüyordu] Maddi durum: iyi (ortanın üstü). İlişkiler: Bilinen bir şey yok. Mesai arkadaşları yakından tanımıyorlar. (Genel müdürle görüş!!!) Sevgili: Bilinmiyor. Akrabalar: Bilinen tek akraba erkek kardeşi, Özgür. (Telefonu ve adresi var, görüşülecek!!!) Ölüm nedeni ve şekli: Diğer kurbanlarla aynı. Cinayet yeri: Bilinmiyor. Ceset, Şaşkınbakkal'da, Güler yüz Apartmanı'nın bahçesinde bulundu. Darp izi yok. (Apartmanda ya da çevrede tanık var mı? Araştırmış!!!) (Apartman sakinleri ve diğer apartmanlardaki kişilerle görüşmek gerekiyor!!! Polis görüşmüş olmalı; onlardan bilgi almanın yolunu bulmalıyız!!!) (Apartman bahçesinde delil olabilecek bir şey bulundu mu? Duran Ağabey!!!) Cinayet günü: 26 Ağustos.

Kurban 4: Zuhale Engüçük, yaş 42; boy, kilo ve diğer fiziksel özellikler henüz bilinmiyor. (Muhtemelen sarışındır!!! Duran Ağabey'e uğranacak!!! Otopsi raporu ne zaman çıkar???) Bilinenler: Reklamcı. Bekâr. İç Erenköy'de oturuyor. İlişki: Attila Yanık, elektrik mühendisi, komşu (???) (Attila ile görüş!!!) (Attila ile beraber kadının kapısına dayanan kapıcıyla görüş!!!) Akrabalar: ??? (Cenazeye gitmeli mi???) Cinayet şekli: Diğer üçüyle aynı. Darp izi, yok [Otopsi raporunu görmeden bunlara karar vermiş Tefo'm].

Cinayet günü: 9 Eylül gecesi veya 10 Eylül sabaha karşı (Dosyalardan bul!!!)

Cinayet şekli: Çok hızlı etki eden zehirler vasıtasıyla ölüm. Birinci ve üçüncü kurbanda içkiyle karıştırılarak, ikinci kurbanda ise yüzüne püskürtülerek kullanılmış. (Dördüncü için otopsi raporu ve dosya görülecek!!!) (Bu zehirlerin isimlerini ve nereden edinelebileceklerini araştıralım!!!)

Ayrıntı: Ölüm sonrasında belirsiz, muhtemelen kesici, on ila on iki santim çapında bir cismin kayganlaştırıcı kullanılarak cinsel organdan içeri sokulup içeride saat yönünde çevrilerek organların parçalanması. Cismin hızarlarda kullanılanlara benzer, yuvarlak bir bıçak olduğu tahmin ediliyor. (Daire şeklinde bir bıçak? Tırtıklı kenarları olan bir boru?) Rahim girişinde kesik, yırtık ve benzeri bir tahribat yok. (Nasıl?) (Cinayete doğrudan katkısı yok; böyle bir eylemin nedeni ne olabilir??? İşaret mi? Mesaj mı? Mutlaka üzerinde düşünülmesi gerekir!!!) (Saat yönünde hareket, katilin sağ elini kullandığı anlamına gelebilir mi?)

Cinayet nedeni: Bilinmiyor (Hırsızlık değil)

Başka delil: Yok.

Tanık: Yok.

Tefo bunları yazdıktan sonra bir güzel bastı ve önüne koyup, “Ne görüyorsun bakalım?” dedi. “Bir sürü parantez, ünlem ve soru işareti,” dedim ben de. Kafasını salladı, “Aynen. Bu ne demek peki?” diye sordu.

Ne demek olacak, aptalın önde gideniyiz demekti. Bunu söyleyince, “Evet,” dedi, “feci acemiyiz.” Yeni bir şey değildi elbette: Daha önce söylediğim gibi, çok hevesliydik ama iş ciddiye bindiğinde ki anca anlar gibi oluyorduk bunu, şaşkın ördekler misali kalakalmıştık ortada.

“Neyse,” dedi kardeşim, biraz suskunluktan sonra: “baştan alalım ve dikkatli olmaya çalışalım.” Kafamı salladım ve kâğıda

baktım. Tefo, “Ortak noktalara bakalım önce,” dedi. Ortak noktalar, dört kurbanın da aynı şekilde öldürülmüş, kırk iki yaşında, sarışın kadınlar olmaları (tabii daha dosyasını görmemiştik ama tahmin ettiğimiz gibi, son kurban da sarışındı) ve İstanbul’un büyüklüğü düşünülünce, birbirlerine yakın denebilecek yerlerde oturmalarıydı. Bunların yanı sıra, dört cinayette de henüz tanık namına bir şey bulunamamıştı.

“Bir ev kadını ve üç çalışan kadın...” diye mırıldandı Tefo.

“Bir de şey var... Darp... Tecavüz...” deyiverdim söylediklerini nereye bağlayacağını düşünmeden.

“A, evet,” dedi Tefo, “onların olmaması da önemli.”

“Görünüşe göre kurbanlar hiç mücadele etmemiş... Bu da... eee...”

“Katili tanıdıklarını mı gösterir?”

“Onu diyecektim. Hani en azından birinci ve üçüncü kurbanın zehiri içerek almaları, falan—”

“İlla öyle olması gerekmez.”

“Nasıl yani?”

“Kadınlara, itiraz etmeyecekleri bir şekilde yaklaşmıştır.”

“Ne gibi?”

“Bilemiyorum. Bir yolunu bulup güvenlerini kazanmıştır...”

“Valla birinci... eee, Yıldız Hanım’la bizim bulduğumuz Öznur Hanım’ı, say ki dışarıda bir yerde tavladı, içirdi falan ama ya ikinci kurban?”

“Nilgün Hanım—”

“Evet işte... Yani onun güvenini... Evine girip, hiç direnme görmeden yüzüne zehir püskürtüp öldürecek kadar mı? Kimseye o kadar güvenemem ben.”

“Kapıyı çalmıştır, açınca da yüzüne sıkıvermiştir zehiri.”

“Kadın da her gelene kapıyı açıyordu çünkü.”

“Haklısın. Kurbanların katili tanıdığı fikri daha olası geliyor zaten. Hım... Tanık olmaması da önemli görünüyor bana. Yani, katil eğer hayalet falan değilse, bu kadınların yanına gittiğinde hiç ama hiç kimsenin bir şey görmemiş olması çok mantıklı gelmiyor.”

“Nasıl yani?”

“Yanisi şu: Yıldız Hanım gündüz öldürülmüş değil mi? Hem de denize atılmış ve atıldıktan epey sonra kıyıya vurmuş. Yani, daha önce düşündüğümüz gibi, bir tekeden atılmış olmalı. O zaman mutlaka birileri tekneye binerken görmüştür onu... Ya da ne bileyim, o gün evden çıkarken gören olmuştur... Hem ayrıca o alet var...”

“Yani?”

“E, şimdi bu... Düşündüğümüz gibi boru ya da büyük bir bıçaksa—ne bileyim, göze batmadan taşınamaması gerekir bence.”

“Geniş cepli bir mont giymiştir.”

“O sıcakta?”

“Doğru. Hım... Belki de adamın yanında çanta gibi bir şey vardı?”

“Olabilir. Ya da bir kutu...”

“Öyle bir şey olsa mutlaka gören çıkardı, değil mi?”

“Olmamış ama. Gerçi Papik’le adamlarından henüz haber almadık...”

“Hım... Belki de katil, sadece kadınların tanıdığı biri değil, kadınların çevresinde görülen biridir... Yani, onların yanında bulunması tuhaf karşılanmayacak biri.”

“Sucu mesela?”

“Yok, öyle olmaz—sucu, tüpgazcı falan olmaz. Öyle birinin apartmana girip kapıyı çalması dikkat çekmeyebilir ama düşünsene, mesela annem ya da annen, bizim civara bakan tüpçü oğlanla beraber evden çıkıyor, gidiyor. Gündüz vakti. Yani tüm cinayetler gece işlenmiş olsa tanık bulunmaması hikâyesi bir yere kadar anlaşılır ama—”

“E, doğru... Dikkat çeker öyle bir şey. Ama nedir ki? Telefon edip çağırmıştır—olamaz mı? Yani, mesela Yıldız Hanım’ı?”

“Hacı, kim, hangi sebeple, mesela tüpçü çağırdı diye evden çıkar? Haydi, çıktı say; kim gidip tüpçüyle kadeh tokuşturur gündüz vakti? Hem unutma, ilk kurbanın—”

“Yıldız—”

“Evet, Yıldız Hanım’ın raporunu hatırla...”

“Zehiri içkiye karıştırma meselesi, değil mi? Doğru valla. Ama bence, gene de tanıdıkları biri olmalı. Mesela Nilgün Hanım’ı düşün: Kapı çalıyor, açıyor; karşısında tanıdığı biri. İçeri alıyor, falan filan.”

“Mantıklı. Kapıda zorlama yok... Hım. Belki de Yıldız Hanım’a da telefon etti adam... Tüpçü falan değil yani, tanıdığı biri diyorum. Sonra da kıyıda bir yerde buluştular...”

“Olabilir.”

“Telefon kayıtlarına bakabiliriz bunun için...”

“Evet, evet. Aynı şekilde, Öznur Hanım’la da bir şekilde buluşmuş olmalı... Belki caddede bir yerde buluşup kahve içtiler...”

“Sonra da eve giderken kenara çekip öldürdü kadını.”

“Yok be! İçkiyi yolda mı içirdi yani?”

“Ha... E, o zaman dediğime geliyoruz işte: Evine götürdü, içirdi falan. O zaman, ikisini de tanıyor demek...”

“İçirdi, öldürdü, altını soydu, deşti; sonra getirip bizim bulduğumuz apartman bahçesine attı—”

“Geceyarısı yaptığı için de gören olmadı!”

“Olabilir valla...”

“Bir de kadının kimliğinin gömlek cebinde bulunması var—onun da bir anlamı olmalı.”

“Ne?”

“Bilmiyorum... Kadını tanıyor olmasıyla ilgilidir belki. Aynı şekilde diğerlerini de tanıyor dersek, en azından katilin kurbanlara yaklaşmasına bir cevap vermiş oluruz.”

“Ya hacı... Bak ne diyeceğim: Nilgün Hanım’ın evinde parmak izi falan da yoktu, değil mi?”

“Eldiven giymiştir, n’olcak ki?”

“Temmuzda eldiven giyen biri dikkat çekmez mi?”

“Valla etraf cins dolu... Moda ayağına neler takıp takıştırıyor insanlar.”

“Eh, o da var.”

“Hem ayrıca adam eldivensiz gelmiş, son derece dikkatli davranarak belli bir ana kadar iz bırakabileceği hiçbir yere dokunmamıştır. Ya da işi bittikten sonra her yeri silmiştir.”

“Zile basmamış mı?”

“Burnuyla basmıştır.”

“Nilgün Hanım’ın evi onuncu kat be güzelim... Oraya hangi burun uzanır?”

“Uzun boylu birininki.”

“Eh... Öyle. Bir doksan falansa mümkün.”

“Hım... Belki bunu da yazmalıyız; katil uzun boylu olabilir. Tabii bunların hepsi varsayım...”

“Öyle ama olsun. Bak, bir yerlere varıyoruz belki.”

“Acele etme... Hım... Tabii zile basması gerekmemiş olabilir; beklemiştir ve eee, kapıdan biri çıkarken o girmiştir ve—”

“O zaman görülmüş olması gerekir.”

“Tabii, zile basmış olması da bir şey ifade etmeyebilir.”

“Neden?”

“Baba, zilde parmak izi bıraksa ne olur ki? O zile o gün ya da öncesinde ya da sonrasında kaç kişinin bastığını falan, nasıl bulacaksın?”

“Doğru be.”

“Ama asansör var—kapı, yani dairenin kapısının zili var; onlara basmış olması gerekir.”

“Polis oralara bakmamış olabilir mi?”

“Cık... Olamaz...”

“Valla belli olmaz ha...”

“Yok, bakmışlardır—hem ille parmak gerekmez.”

“Nasıl?”

“Kolay: Parmağını kıvrır; kapıyı tıklatır gibi... Böyle zile de basarsın, asansörün düğmesine de—parmak izi kalmaz o zaman.”

“Asansör kapısını nasıl açacaksın?”

“Bence o da dışarıdaki zil gibi, hatta daha fazla parmak izi taşır... Bir şey çıkmaz. Hım... Ayrıca zillere basmak için o aleti de kullanmış olabilir...”

“Doğru be... Hem parmak izi bulunsa ne olacak? Polisin elinde herkesin parmak izi var mıdır?”

“Yoktur herhalde. Bence kadınlar hakkında daha fazla araştırma yapmalıyız. Mesela, Zuhal Hanım hakkında fazla bir şey bilmiyoruz ama onun da ötekiler gibi çok göze batan özellikleri olmayan biri çıkacağına...” dedi Tefo ve “Ulan!” diye ünledi: “Esas ortak noktayı atlıyoruz: Kurbanların göze batan özelliklerinin olmadığını nasıl söyleriz?” Sonra kaşlarını kaldırarak yüzüme baktı. Bir yanıt beklediğini düşünerek, “Tanıyanlar öyle söylüyor,” dedim.

“Aha!” dedi Einstein’ım, gözlerini kocaman kocaman açarak, “İşte mesele bu: Kadınların üçünü de tanıyanlar, haklarında pek bir şey söyleyemiyor ve bahse girerim Zuhal Hanım hakkında da benzer şeyler öğreneceğiz.”

“Yani?” dedim ben de hani, hazır yakalamışken motoru iyice açsın diye.

“Yanisi,” dedi, “bağlantı bu.”

“Bağlantı, üçünün de içlerine kapanık olması mı yani?” dedim saf saf.

“Yok be,” dedi, “üçü de hareketli insanlarmış; arkadaşlarla buluşmalar, günler, falan filan. Neşeli, canlı... Ama buna rağmen tanıyanlar fazla bir şey söyleyemiyor işte. Esrarengiz değil mi bu sence?”

Ben de kaplanlık yapıp, “E, daha onları tanıyan herkesle konuşmadık ki,” dedim.

Tefo ‘ıyy’ der gibi yüzünü buruşturdu ve tekrar bilgisayarın başına oturup yeni bir sayfa açtı, görüşmemiz gereken kişileri alt alta yazmaya başladı.

İki T'li Attila, tek R'li Muharem

İnsanların isimlerinin ya da kendilerine özel başka şeylerin doğru söylenmesini, yazılmasını ya da bunlara gerektiğine inandıkları saygının gösterilmesini beklemeleri bence garip değil: Pek çok kişi başkalarına anlamsız gelebilecek bir sürü ıvır zıvıra takar; bu yüzden kırılan çok kalp vardır.

Attila Bey'inkinin o güne dek ne kadar kırıldığını ya da adamın, adını yanlış yazan kaç kişininkini kıldığını bilemem ama Zuhul Hanım'ın cesedini bulduğu, daha doğrusu kapıyı kırıp giren polislerin ardından kadıncağızın yatağında cansız halini gördüğü sabahın akşamında, hem de suçun iyice arttığı böyle bir zamanda, yanımızda adını doğru yazıp telaffuz edeceğimize yemin billah ettiğimize dair noter tasdikli belge getirdiğimizi söylesek bile bizi tekme tokat kovalasa haklı olacağını bile bile kapısını çaldık.

Kapıyı on iki yaşlarında bir kız açtı: Attila Bey'in büyük kızı Pelinsu. Akşamüzeri, gene allem kallem eşliğinde Duran Ağabey'i ikna edip olayla ilgili raporlara bakmış, Attila Bey'in seceresinin bir özetini almıştık. Adam, kırk beş yaşındaydı ve Mecidiyeköy'deki bir müteahhitlik firmasında teknik müdürdü. Evliydi, iki kızı vardı. Eşi Dilay Hanım, otuz dokuz yaşında, ev kadınıydı. Kızlardan biri, bize kapıyı açan Pelinsu on üç, diğeri Sevgisu, dokuz yaşındaydı. Su'lu, Can'lı ve Ay'lı isimlerin epey moda olduğu yıllardı onlar: İlkokullar falan, bunlarla doluydu; moda işte, ne denir?

En güzel gülümsememle eğilip, "Baban evde mi kızım?" dediğim anda içeriden Dilay Hanım'ın sesi duyuldu: "Pelinsu, kimmiş gelen?"

Pelinsu'nun, "İki amca babamı soruyor," demesine kalmadan, "İyi akşamlar, Attila Bey ile görüşmek istemiştik," diye seslendim boşluğa doğru. Zaten seslenmemle kadının ellerini önlüğünün eteklerine kurularak mutfığa ait olduğu belli olan kapıdan çıkması bir oldu.

Kadının soran bakışlarına (önce "İyi akşamlar han'fendi," deryip elbette) kibarca eşyle bugünkü olay hakkında görüşmek istediğimizi belirterek yanıt verdim.

Dilay Hanım, belki ayıp ama söylemesi, çirkin bir kadındı. Hani, öyle yüzüne bakılmayacak derecede değildi ama dönüp bir daha bakacağınız tiplerden de hiç değildi. Esmer, kısa saçlı, kısa boylu, kalınca belli, hafif topluydu. Tabii, bunların çirkinliğiyle alakası yok: Çirkin, daha doğrusu ilk başta, nasıl denir, göze hoş gelmeyen yüzüydü. Gözlerinin birbirine yakın ve küçük, ağzının epey büyük ve çenesinin anormal ölçüde sivri olmasının yanında, bir de tam burnunun sol kanadının yanağıyla birleştiği yerde siyah bir zeytin tanesi büyüklüğünde ve renginde bir ben vardı. Daha da fenası, benin üzerinde, kadının konuya hiç aldırmadığını düşündürecek kadar çok sayıda uzun kıl hemen göze çarpıyordu ve eh, Cindy Crawford misali, yüzünde minik benler olan kadınları beğenenler olabilir ama böylesinden kimsenin hoşlanacağını sanmam.

Benin varlığından ve uzun kıllarından çok daha fenası da insanın konuşurken ister istemez gözünün takılmasıydı elbette. Ama nedir, sıfatla alay edilmez; gönlün gördüğü güzellik, gözün gördüğünden önemlidir, değil mi? Hani, filmde görsek, Austin Powers misali zırvalamaz ama kıkırdardık belki ya, zaten ters bir zamanda, nahoş bir şeyler için gelmiş iki şüpheli yabancıydık ve durumumuzu kötüleştirecek bir şey yapmamamız gerektiğini gayet iyi bildiğimizden kendimizi tuttuk.

Hem dedim ya, zaman, kötü zamandı: Sadece akşam olması, adamın işten yeni dönmüş olması ya da ziyaretimizin korkunç bir cinayetin kurbanını bulmakla başlanmış bir günün akşamına denk gelmesi falan değil; genelde kötü bir zamandı, onu diyorum. Arka arkaya gelen ekonomik krizler ülkeyi fena sarsmış, ilerleyen yıllarda

alınan önlemler, IMF köleliği vesaireyle birlikte artan işsizlik ve haliyle fena halde umutsuzluk derken, kimine göre belli bir plan dâhilinde tüketime fena halde alıştırılmış toplumda, başta hırsızlık olayları olmak üzere, adi suçlar olmadık boyutlara ulaşmıştı. Bir yandan terör saldırıları, toplumun halinden hoşnut olmayan kesimlerinin ki bu, hemen hemen namusuyla çalışıp evine ekmek götüren herkes demekti, çıkardığı olaylar, diğer yandan dünyanın karmaşası, durduk yerde çağ atlatılmış toplumun savunmasız beyinlerine yapılan süper aptallaştırmacı medya bombardımanı, akla yakın olanlarının diğerlerinin arasında kaybolduğu bir sürü komplo teorisi, naklen yayınlanan savaşlar, büyük depremlerin burnumuzun dibinde ve her an olabileceği gerçeğinin iyice anlaşılması falan filan derken, insanlar, ortaçağı andırır cinsten ciddi bir korku ve güvensizlik hissiyle yaşar hale gelmişti ve takdir edersiniz, akşam vakti kapısına hiç tanımadığı tipler dayanan en geniş yürekli kişi bile bundan rahatsız olurdu.

Ha, nedir, o gün, bu günden ya da tarihteki herhangi bir zamandan daha kötüydü diyemem. Aynı yılın başlarında açıklandığını çok iyi hatırladığım küresel ısınma raporunun hiç de kulak arkası edilmeyecek bir şey olduğu, aymaz insan doğasına sayesinde tabii, o gün için sadece bir uyarıdan öteye gidemediği için gereğince anlayışlamamıştı ya da bilgisayarlar henüz yaprak sarmaya başlamamışlardı ve sadece yirmi bin kelimecik konuşabilen ve akşamdan kalmış gibi yürüyüp başbakanın karşısında Türkçe şarkı söyleyerek ‘vıışş’ dedirten robotlar yeni yapılmıştı. Sağda solda savaş, terör olayları, açlık vesaire olsa da, en azından suç oranları bugünkü kadar yüksek değildi. Hiç değilse, yeni bir Dünya Savaşı korkusu henüz yoktu; o bakımdan, o gün, bugünden daha iyiydi bile denebilir tabii.

Dilay Hanım, kızına babasını çağırmasını söyledikten sonra kim olduğumuzu sordu. Tam, eritici ses tonumu kullanarak lütfen telaşlanmamaları üzerine bir şeyler söylüyordum ki Attila Bey, havluyla saçlarını kurularak görüş alanımıza girdi.

Dedim ya, başka ülkede olsak, bırak bizi içeri buyur etmeyi, kapıyı bile açmazlardı. Ama Attila Bey, belki yaşadıklarının yorgunluğu ve sıkıntısıyla, biraz da Başkomiser Emin Bey'in bu ziyaretten haberdar olduğunu söylememiz üzerine —risk almadan olmaz tabii— kimliğimiz veya yasal yetkimiz üzerine fazla soru sormadı. Belki bu da her yanımızı işgal eden Amerikan filmlerinin etkilerinden biriydi: Özel dedektif olduğumuzu söyler söylemez hemen herkes pek bir ilgileniyor, yakın davranıyordu. Belki de kimse 'özel' lafına takılmıyor, doğrudan polis olduğumuzu düşünüyordu, kim bilir? Ya da illa film yıldızıyla karşılaşmak değil ya, belki de filmlerde izledikleri ama o zaman dek görmedikleri bir mesleğin mensuplarından biriyle —ikisiyle— karşılaşmak bir tür heyecan yaratıyordu insanlarda. Düşünsenize, kimlik soran bile olmuyordu! Sanki kapıya iki dedektif değil, uzay elbiseleri içinde iki astronot gelmiş... Ya da savaş boyaları ve tüyleriyle iki Kızılderili—aynı şey işte.

Bu yöntemle insanlara herhangi bir kötülük yapmak son derece mümkün görünmüştü bana o zaman. Hoş, ilerleyen yıllarda böyle işlere kalkışanlar oldu, mesleğimizin adına leke de sürüldü ama gene de, başka dolandırıcılık yöntemleri yanında bizim mesleği bu tip dolaplara alet etmek olsa olsa çeşnidir.

Neyse, kapıda fazla durmadık. İçeri buyur edildik, terlik verildi ve salona alındık.

Tam da yemek üzeri gelmiştik; bunun için özür diledik ve elimizden geldiğince kısa kalıp zamanlarını harcamamaya çalışacağımızı söyledik. Attila Bey, bunun çok da önemli olmadığını söyleyip merakla salona gelen kızlarını içeri, hanımı da neskafe yapmaya gönderdikten sonra bize nasıl yardımcı olabileceğini sordu. Polise bildiği her şeyi anlattığını da ekledi. Biz de polisin gözünden kaçmış detaylar olabileceğini, zaten Emin Başkomiser'imizin de araştırmaya başka bir boyut katabileceğimizi düşündüğü için bizden yardım istediğini söyledik. Daha doğrusu bunları, ben aval aval bakarken Tefo söyledi. Kendi adıma, ayaküstü bunca yalan söyleyip

sonunda başımızı derde sokacağımızı düşündüm bir an ama sonra, nasılsa bir şirinlik yapar, sıyrılıveririz dedim.

Attila Bey'e sabah olanları bir kez daha anlattırdık. Sonra da Zuhal Hanım'la ilgili şeyler sorduk. Nereden tanıyordu, nasıl biriydi, şu bu. Yıllar önce, Zuhal Hanım edebiyat fakültesinde öğrenciyken, Attila Bey'in üniversiteden bir arkadaşıyla çıkarmış, o zamanlardan tanışmışlar. Üniversiteden sonra, zaten arkadaşıyla Zuhal Hanım da ayrılmışmış ya, herkes kendi yoluna hesabı, yıllar boyu hiç görüşmemişler. Neden sonra, yaklaşık beş yıl önce, Zuhal Hanım bu mahalleye taşındığında karşılaşmışlar. Gel zaman git zaman, sabahları aynı tarafa gittiklerini fark eden Attila Bey bir sabah Zuhal Hanım'ı arabasına almış; o zamandan beri de her sabah işe beraber gelip giderlermiş. Ayrıca, tekrar arkadaş olmuşlar; hatta Zuhal Hanım ara sıra uğrar, Dilay Hanım'la da arkadaşlık edermiş. Attila Bey bunu söylerken elinde tepsiyle içeri giren Dilay Hanım'ın benli yüzünden, nasıl denir, minik, kara bir bulutun geçtiği hissine kapıldım ve antenlerimi derhal Attila Bey ile merhume arasında başka bir şeyler var mıdır acep yönüne çevirdim.

Neskaferi verdikten sonra eşinin yanına oturan Dilay Hanım'ı da sohbete kattık. Dilay Hanım, tabii çok üzgündü. Peki, nasıl biriydi Zuhal Hanım? İyi biriydi, dedi Dilay Hanım. Neşeli, canlı, konuşkan, falan filanmış. Ama öyle çok yakın arkadaş değillermiş; arada bir uğradığı olurmuş ya, açıkçası zavallı kadıncağız hakkında çok ayrıntılı bilgiye sahip değilmiş. Peki, çevresi, yakınları, arkadaşlarını falan, tanır mıymış Dilay Hanım? Hayır; demişti ya, Zuhal Hanım'la, öyle çok da değil, ayda iki, bilemedin üç defa, canı çekip de uğradığı zamanlar dışında, kimi pazar sabah kahvaltısında ya da bazen akşam yemeğinde beraber olur, hep havadan sudan, genel şeylerden konuşurlarmış. Ne Zuhal Hanım Dilay Hanım'a ne de Dilay Hanım Zuhal Hanım'a özel hayatından bahsedermiş. Çevresini falan bilmezmiş yani. Ya Attila Bey? Hayır, o da Zuhal Hanım'ı sadece sabahları işe giderken görürmüş; o zamanlar ve eşinin bahsettiği diğer durumlar dışında pek görüşmezlermiş. E, peki, sabahları işe giderken nelerden bahsederlermiş? Havadan sudan, işten, memleketin halinden, eski günlerden işte.

Peki, son zamanlarda dikkatlerini çekecek bir şey olmuş muydu? Nasıl yani? Efendim, örneğin, Zuhal Hanım'ın tavırlarında bir değişiklik, garip, alışılmadık bir şey? Ah, polis de bunları sormuştu; hayır, ikisi de böyle bir şeye dikkat etmemişlerdi. Hoş, olsa fark ederler miydi, onu da kesin söyleyemiyorlardı.

Apartmanın kapısında sigaramı yakarken, “Ne bulduk şimdi?” dedim. “Hiç,” dedi Tefo. Attila'nın Zuhal'le ilişkisi olabilir mi, diye düşündüğümü söyledim. Tefo öyle bir hisse kapılmadığını söyledi.

“Ama belli de olmaz tabii: Her sabah doğrudan işe gittiklerini kim bilebilir?” diye de ekledi.

“Zuhal Hanım'ın iş yerindekiler?” dedim ben de.

“Yarın sabah gideriz oraya,” deyip not defterini çıkardı: “Bir de gidip şu Muharrem ile konuşalım.”

Attila'nın tersine, zilde tek R ile yazıyordu kapıcı Muharrem'in adı. Bunu dert ediyor muydu bilmem ama apartman girişindeki zillerde genelde sadece ‘kapıcı’ yazdığını bildiğimden zile basarken, “Vay,” dedim, “anlaşılan Muharrem'in apartmandaki durumu iyi.”

İyiymi de sahiden: Daha ilk bakışta, ne yapıp edip apartman yönetimini, doğalgaza geçildiği sırada büyük kısmı boşa kalan kalorifer dairesini kendininkine katmaya ikna ederek koca bir daire sahibi olmayı başaran Niğdeli Muharrem Gümüş'ün (35) başarılı bir iş adamı potansiyeliyle doğmuş ama doğduğu yerde potansiyelini değerlendirecek ortamı bulamamış ve kim bilir kimin akıyla ya da çağırmasıyla memleketinden kalkıp İstanbul'u fethetmeye gelmiş biri olduğunu anlamak zor değildi.

Uyanık Muharrem, onca görüşmemiz arasında, “Dedektifiz,” deyince bize kimlik sormayı akıl eden ilk kişi oldu. Emin Başkomiser'in bizi yollaması ile ilgili palavrayı da yutmayacağını düşünerek tüm çakallığımla özel dedektif olduğumuzu ve bizi Zuhal Hanım'ın bir yakınının tuttuğunu söyledim. Yakını derken de kelimeyi, hani yabancı filmlerde bazı şeylerin başka anlamda anlaşılması ya da bir şekilde vurgulanması için iki eli kaldırıp işaret ve orta parmakları birleştirerek “...” işareti yapılıp ya, o vurguyla söyledim. Tabii, Muharrem'in sinema merakı hakkında herhangi bir fikrim olmadığı için o hareketi yapmadım; sadece ‘bir’ ile ‘yakını’

arasına minik bir es koydum ve ikinci kelimedede sanki gizli bir şey söylemişim gibi sesimi alçalttım. Muharrem'in gözünde minik bir pırıltı oldu, oltaya geldi ve bizi içeri buyur etti.

Muharrem'in arkasından, eşi Döne Hanım ve yaşları on ile on beş arası ikisi kız, üç çocuğuyla beraber televizyon karşısında çekirdek çitlediği ve eh, doğruya doğru, hani söylemese, kimsenin bir zamanlar kalorifer dairesi olduğuna inanmayacağı salonuna girdik. Muharrem karısına, "Müşafirimiz var, bi'çay koyuver," dedi. Sonra da çocuklarına, "Haydi, siz de içeri," dedi. Çocuklar izledikleri diziden vazgeçmemek için mız mızmızlandılarsa da para etmedi haliyle.

Çocuklar da çıktıktan sonra Muharrem sırtarak, "Ağabey hiç zaman kaybetmemiş anlaşılan," dedi.

—daha doğrusu diyebilirdi ama demedi. Demedi çünkü bu anlattıklarımın hiçbirisi olmadı.

"Haydaa!" demeyin... Yani, tabii diyebilirsiniz; hatta "Ne yani? Bu kadar satırı boşa mı okuduk?" diye kızabilirsiniz de ama eh, bir heves yazıyorum şurada; biraz oynamama izin olsun, değil mi? Hani filmlerde 'rüya sekansı' olur ya, bu da 'uydurma sekansı' işte. Ne, olmaz mı yani? Hem sadece bu kısım uydurmaydı, yeminle...

Peki, aslında şöyle oldu: Büroda kimlerle görüşmemiz gerektiğini listeleyp biraz daha gevezelik ettikten sonra eve gittik. Güzelce yatıp uyuduk. Sabah da ilk iş doğrudan karakola gidip, Duran Ağabey'in homurdanmalarına aldırmadan Zuhul Hanım'la ilgili dosyaya dadandık. Attila ve Muharrem'in ifadelerinden yukarıda attığım palavralara yakın sonuçlar çıkardık ve hemen ikisiyle de görüşmeye karar verdik. Attila Bey'i iş yerinde ziyaret edecektik. Muharrem'in yeri belliydi zaten. Önce hangisine uğrayacağımızı tartışırken cebim çaldı.

"Hayırsızsın sen," diyordu telefondaki ses. Kızgın değildi ama. Gülerek, "İşin bitti ya, aramazsın tabii," dedi. Ben kem küm ederken lafımı kesti: "Boşver onları babalık," dedi. Bozulur gibi oldum ya, bir şey demedim. Dememi beklemiyordu zaten, devam etti: "Evdeki bavullardan birinden ilgini çekecek bir şey çıktığını söylesem, koşa koşa gelirsin şimdi," dedi.

Her zamanki gibi, şakıyordu.

Will done again

Beş sene önce olsa, ortaokulda öğrendiklerimden ve filmleri izleye izleye kafamda yer edenlere güvenip İngilizce bildiğimi iddia etmem ayıp olurdu ama işte o, bugünden beş önceki yıl, ta Londra'ya gidip Scotland Yard'a yetmiş takla attıran 'Shish Kebab' ci-nayetlerinin failini Brighton'da yakalarken aslında İngilizcemin çok da kötü olmadığını anlamıştım. O yüzden, Vildan ve bulduğu şeyi anlatacağım bu bölümün başlığında böyle bir kelime oyunu yapmakta sakınca görmedim. Londra hikâyesini de başka zaman anlatırım; gerçi basına epey yansıdığı, yani, katilin kimliği ya da sonunda aldığımız madalya bilindiği için meraklı bir hikâye olmaz ama... Neyse, onu ileride düşünürüm.

Efendim, Vildan'ın telefonu üzerine hemen evine gittik. Yalnızdı gene ve tahminen benim de yalnız geleceğimi umuyordu. Eh, işin zamanı ayrı, başka şeylerinki ayrı, değil mi? Hoş, bozulduysa da fazla belli etmedi. Ben de kafamdaki deftere bir telafi ziyareti notu düştüm zaten.

Vildan bizi salona buyur ettikten sonra biraz beklememizi söyledi. Öyle yaptık. Bir dakika geçmeden elinde bir torbayla geldi. Torba dediğim de öyle çevre düşmanı naylon süpermarket torbalarından değil, itibar uğruna masraftan kaçmadan, muhtemelen dönüşebilir kâğıttan yapılmış, gayet afili, alışveriş merkezlerinde bulunan pahalı butiklerden alınan şeylerden... hani üstünde mağazanın logosu vardır, sapları iptendir, falan filan.

Biz merakla bakarken Vildan torbayı önümüzdeki sehpanın üstüne bıraktı. Bizim aval aval bakmaya devam etmemiz üzerine

heyecanını paylaşmadığımız hissine kapılmış olacak, ellerini iki yana açarak, “Eee?” dedi, “ne olduğuna bakmayacak mısınız?”

Bakacaktık tabii. Tefo’dan önce davrandım, kalkıp torbanın içine elimi soktum ve saten, tafta ya da o tip serinlik hissi veren kumaş her ne olursa işte, o cins bir kumaşa dokundum. Vildan’a baktım; ellerini Budist rahiplerin dua etmesi gibi dudaklarına götürmüş, dudaklarını büzmüş, heyecanla bakıyordu. Kaşlarımı kaldırdım. “Çıkarsana,” dedi. Çıkardım.

İlk seferde ne olduğu anlaşılmıyordu tabii ama omuz kısmını bulup iki elimle üzerimde nasıl duracağını görmek istermiş gibi kaldırdığımda, torbadan çıkardığım şeyin, üzeri gümüş işlemelerle bezeli, siyah, parlak, uzun ve kapüşonlu bir elbise olduğu anlaşıldı. Kabaca, kıyafet baloları için hazırlanmış büyücü kıyafeti özentisi gibi bir şeydi diyebilirim.

Parlak siyah kumaşın üzerinde hoş pırıltılar yaratan işlemelere baktım: İyimser biri, rasgele işlenmiş görünen desenleri, herhangi bir kutlamada havaya atıldıktan sonra düşmekte olan konfetilere benzetebilirdi ama tahminen —hani illa esrarengiz şeyler ararız ya— genel kanı bunların yılanları temsil ettiği yönünde olurdu. Neden bilmem, bana yılandan çok, solucan gibi görünüyorlardı ya, bu fikri kendime saklamayı tercih ettim o an.

Tefo, “Bir de ön tarafına bak,” deyince giysinin diğer tarafını kendime çevirdim ve göğüs kısmında, tam ortadaki desenle göz göze geldim. Desenle göz göze gelmemi metaforik bir tanımlama olarak almayın —bu lafı da bir cümlede kullandım ya— cidden öyle oldu çünkü giysinin göğsündeki desen ya da sembol ya da ona her ne denirse işte, orta boy bir tabak büyüklüğünde, gene gümüş renkte ipliklerle işlenmiş, nazar boncuğunu andırır cinsten bir gözdü—ya da ilk bakışta bana öyle geldi, diyeyim. Öyle geldi çünkü biraz daha dikkatli bakınca şekil gözden ziyade, çöreklenmiş bir yılan benziyordu. Gerçi ayan beyan yılan olduğunu söylemek de zordu ya... Belki spiral, girdap, burgaç ya da o şekle başka ne denebilirse onu demek daha doğru olurdu.

Neyse, giysiyi sehpaye serdim ve bakmaya devam ettik. Vildan, belli ki sabırsızlanıyordu, “E?” dedi bir kez daha. Ben de, “Ne esi?” dedim cevaben. Vildan salaklığıma inanamıyormuş gibi gözlerini devirip, “Yani ne diyorsunuz buna?” dedi.

Tefo’ya baktım; eli çenesinde dikilmiş giysiyi seyrediyordu. Bir süre öylece dikildik giysinin başında. Neden sonra Tefo, “Nereden buldun bunu?” diye sordu.

“Annemin eşyalarını karıştırıyordum, valizlerden birinde buldum—biraz duygusal bir andı, bilirsiniz...” dedi kız omuz silke rek. Tefo cevap vermedi, giysiye bakmaya devam etti. Ben de bir şeyler söyleme ihtiyacı duydum, “Annen maskeli baloya gitmiş miydi?” dedim.

“Annem ve maskeli balo? İmkânsız,” dedi Vildan.

“Neden?” dedim.

“İmkânsız işte. Babam böyle şeyleri hiç sevmez, zaten gitmiş olsalardı bilirdim.”

“Hiç yemeğe falan çıkmazlar mı yani?”

“Çıkarlar canım. Ama öyle balo, parti gibi yerlere gitmezler. Genelde işle ilgili yemeklere, o da, babamın, annemin yanında olması gerektiğine karar verdiği zamanlarda çıkarlar—yani çıkarlardı.”

“Eski gibi görünmüyor gerçi ama iyi korunmuş olabilir. Belki çok önceden, siz küçükken gitmiştir böyle bir baloya; o zamandan kalmadır bu?” diye araya girdi Tefo.

“Valla onu bilemiyorum ama öyle bir şey varsa şaşarım. Dedim ya, babama hiç uymaz böyle şeyler.”

“Belki liseden kalmadır—ne bileyim, okul balosu falan?” diye atladım ben de.

“O kadar eski gözüküyor,” deyiverdi Tefo ve ekledi: “Bence bu giysi yakın zamanda kullanılmış.”

“Ne yani? Rahmetli bunu giymiş mi diyorsun? Yani yakın zamanda?”

“Öyle diyorum—ölmeden önce tabii. Zaten Vildan’ı heyecanlandıran şey de bu aslında, değil mi?” dedi kıza dönerek. Vildan, gözleri daha bir parıldayarak kafasını salladı.

“Nereden çıkarıyorsunuz bunu dedektif bey?” deyiverdim. Kızın yanında beni bozuyormuş gibi bir hisse kapılmışım çünkü. Tabii, Tefo böyle bir niyete sahip değildi ama bir sonraki hareketi daha yaralayıcı oldu: Eğildi, giysiyi aldı ve bana uzatıp, “Koklayıver şunu burunsuz bey,” deyiverdi.

Ters ters bakarak giysiyi aldım ve kokladım: Haklıydı, burnum hiç hassas değildir; gerçi o zamana dek bunun kötü bir şey olabileceğini hiç düşünmemiştim; hatta çoğu kişinin öğürdüğü ortamlarda rahatsızlık çekmememin iyi bir şey olduğunu da düşünürdüm ya, eh işte, insan bilemiyor. Ve gene haklıydı, biraz önce önümde tutup işlemelerine baktığım giysi gayet belirgin bir şekilde parfüm kokuyordu. Giysiyi kokladığım anda da hiç olmazsa son dakikada bir beraberlik fırsatı yakaladığımı düşünerek, “Evasive,” diye mırıldandım ve topu ağlardan çıkaran arkadaşım ve ‘arkadaşım pek zekidir ama ben de boş değilim; hem zaten bunu biliyor olman gerekir,’ konulu mini şovumu takdir ettiğini umduğum Vildan’a baktım.

İşin doğrusu, dediğim gibi burnum koku alma ve ayırt etme konusunda odundan farksızdır ama kadın kokularından ikisini, konuyla ya da en azından bu konuyla ilgili olmadığı için anlatmayacağım nedenlerden ötürü, hem de adıyla, bilirim. Biri de, şansıma elbette, buydu.

Neyse, dedim ya, Tefo, o birkaç dakikalık zaman diliminde kendisiyle giriştiğim kıızı kaptırmama mücadelesinin farkında bile değildi. Ben de zaten kendimi buna kaptırıp esas meseleden uzaklaştığımı çabucak fark ettim ve hemen çark ettim. (Kafiyeli oldu, böyle bırakıyorum.)

“İyi, peki,” dedim, bu üç kısa paragraflık ama aslında topu topu bir, bilemedin bir buçuk dakikalık sürenin sonunda. “Ne demek bu şimdi?”

“Bu, Yıldız Hanım bunu neden giymiş ve bu giysi ne giysisi onu bulabilirsek, belki de başka bir yerlere çıkabiliriz demek,” dedi Tefo kayıtsızca. Sonra tekrar Vildan’a döndü ve “Herhalde sen de bunu ilk kez görüyorsun?” dedi. Vildan bir daha omuz silkip gözlerini devirerek, “E, herhalde,” dedi, “yoksa niye heyecanla çağırayım ki sizi?”

“Tabii garip bir durum da var... Annen... eee, kusura bakma, öleli üç ay oluyor...”

Vildan bir şey diyemeden atılıp, “Eee?” dedim enayice.

“E’si, o kadar zaman sonra koku hâlâ duruyor...”

“Annem feci parfüm sıkardı,” dedi Vildan.

“Hım... Peki, ya polis?”

“Anlamadım?” dedi Vildan gözlerini hafifçe kısarak. Ben de anlamamıştım polisle parfümün ilişkisini.

“Polis evinizi aramadı mı?”

“Neden arasın?”

Tefo, “Bilmem—sanki öyle yapması gerekirdi gibi...” deyince lafın ucunun bana da dokunduğu hissine kapıldım. Ama, “Bre düdük, on dakikada tüm evi taramaya, hem de çıplakken ve şey ettikten sonra sen çalış bakalım, ne bulabileceksin?” demedim.

Vildan cıkladı. Polis, cinayet hakkında sorular sormaya gelmişti ama evi aramaya kalkmamıştı.

Bir an için fazla suskun kaldığımı düşünerek gene kenara itilmişlik hissine kapıldım ve hemen “Üzerindeki işlemelerin bir anlamı olmalı,” diyerek bir kez daha ‘buradayım’ mesajına giriştim.

“Yılana benziyorlar,” dedi Tefo.

“Bence de,” dedi Vildan.

“Bir sürü küçük yılan—” diye devam etti dostum.

“Ve ortada bir tane de büyük yılan,” diye tamamladı bir kere beraber oldum diye el koyabileceğimi sandığım kız.

“Ona doğru gitmiyorlar ama...” diyerek pozisyon aldı dostum.

“Evet, etrafında dolaşıyorlar gibi,” diyerek pozisyonundan hoşlandığını belirtti aşüfte.

“Evet, doğru,” dedi hain.

Hani vardır ya, gün gelir, başka zaman ve ortamlarda edindiğiniz iki dostunuzu tanıştırırsınız ve aralarında bir... eee, nasıl denir, çekim oluşuverir ve birdenbire o ikisi, sanki sizin tüm sırlarınızı paylaşıyorlarmış ve bunların en utanç vericilerini birbirlerine fısır fısır anlatıp arkanızdan gülüşüyorlarmış gibi bir durum olur. Ya da ne bileyim, buna benzer bir şeydir... İşte ben de, giysi hakkında konuşmaya başlamamızdan beri böyle bir hisse kapılmıştım: Hani kızı kaptırmak falan bir yana ki dediğim gibi Tefo’nun böyle bir niyeti yoktu, hem olsa anlardım ve açıkçası hiç de aldırmazdım ya, nasıl olduysa artık, fena halde alınganlığım tutmuş, yaptıkları her harekette, sarf ettikleri her cümlede hoşuma gitmeyen bir şeyler görür ve duyar olmuştum.

Yılan şekli üzerinde hemfikir olmaları da battı bana, “Solucan da olabilir,” deyiverdim, çok matah bir gözlemmiş gibi. Vildan sıırttı, Tefo da hiç sanmadığını söyledi. Daha da kızdım ama bir şey demedim.

Tefo, sürekli söylüyorum ya, bunların farkında bile değildi ve bu yazdıklarımı fikrini almak için ona verdiğim zamana kadar da farkında olmadı. İşte o farkında olmama haliyle Vildan’a, “Mas-keli balo dediğimizde babanın böyle şeylerden hiç hoşlanmadığını söylemiştin, biraz daha açar mısın bunu?” dedi.

“Nasıl yani?” dedi Vildan, ben tam, ‘Dur, açmaaa!’ diye haykırırken içimden.

“Babandan bahset biraz, demek istiyorum. Yani, ilk görüşmemizden aklımda kaldığına göre baban, korumacı yönü ağır basan biriydi...”

“Kıskanç demek daha doğru... Evet, babam sinirlidir—ne bileyim, ters adamdır işte.”

“Annene karşı?”

“Hepimize karşı. Gerçi şimdi burada Emre olsa daha doğru yorumlayabilirdi. Sanki hayattaki her şeye karşı öfkeliydi babam; ne yaptığımıza karışır, sürekli, neredeydin, kiminleydin diye sorar; oraya buraya gitme der, şöyle giyinme der—anneme de böyle karışırdı. Gerçi çok karışması gerekmezdi ya; annem de öyle çok gezen biri değildi yani... Bahsetmiştik galiba, günlere giderdi en fazla... Ayda bir falan da anneanneme... Ya, işte öyle bir şeyler; daha nasıl anlatayım bilemiyorum.”

“Kavga ederler miydi? Babanla yani...”

“Yok. Yani, biz doğmadan öncesini bilemiyorum... Küçüklüğünden hiç hatırlamıyorum; sonra da kavga ettiklerini ne duydum ne de gördüm.”

“Hiç mi tartışmazlardı yani?”

“Ya, öyle ufak tefek şeyler olmuştur herhalde ama en azından bizim önümüzde olmadı.”

“Görücü usulü evlenmişlerdi, değil mi?”

“Evet.”

“Ve evlendiklerinde annen—”

“On sekiz yaşındaymış.”

“Ailesi nasıldır? Annenin yani? Muhafazakâr mıdır, ya da ne bileyim, görücü usulü evliliği isteyecek tipler midir?”

“Yok canım; hiç de bile. Dedem rahmetli, hatırladığım kadarıyla sevimli, tontış biriydi. Yüksek dereceli memur emeklisi işte. Maliye bakanlığında müfettiş miymiş ne, öyle bir şey. Anneannem desen, pek eğlenceli kadındır. Gençliğinde epey hareketliymiş—dedemle dans yarışmalarına katılmalar falan... Ne bileyim, eğlenceli kadındır işte. Bir de gezici kumarbaz gibidir, o ev senin bu ev benim, her gün konkendedir. Ayrıca kokoşun önde gidenidir.”

“Hım... Peki ya, dayı, teyze?”

“Dayım var, yurtdışında... Ben doğduğum sene gitmiş, yerleşmiş; hiç görmedim, ne arar ne sorar.”

“Neden gitmiş?”

“Okumaya... Sonra da kalmış orada işte... Fazla bir şey bilmiyorum.”

Tefo, Komiser Columbo tadına ulaşırken ben de kendimi onları dinlemeye kaptırdım ve alınganlığımın ne derece gereksiz olduğunu kavradım. Arkadaşımdan ilk defa ciddi, kafasındaki belli bir amaca yönelik olduğu söylenebilecek bir sorgu yaptığını anladım ve söze karışmamaya karar verdim. Neye varmak istediğini merak ediyordum.

“Görücü usulü,” diye mırıldandı benimki. Çenesini kaşıdı, bir iki adım attı ve “Baban da buralı değil mi?” dedi.

“Evet, her iki taraftan da bilmem kaç göbek İstanbulluyuz; anneler Modalı, babamlar Üsküdarlı.”

“Ve anneni liseyi bitirir bitirmez evlendirmişler. Hem de tanımadığı biriyle.”

“Valla *Teyfik* Bey—”

“Tefo.”

“Evet... eee, bilemiyorum ki... O dönemler hakkında pek konuşmazlar. Yani, annem konuşmazdı; babam, hâlâ konuşmaz—herhalde.”

“Sen hiç sormadın mı? Ya ağabeyin?”

“Yok. Açıkçası şu ana kadar merak bile etmemiştim.”

“Otoriter biri midir? Baban yani...”

“Öyledir. Maço diyemem gerçi ama terliği, yemeği falan, hep önüne gelsin ister.”

“Annenin yokluğu o bakımdan da dokunuyordur adama.”

“Evet... eee... Ben elimden geldiği kadar yapıyorum bir şeyler ama işte, pek de bir şey gelmiyor elimden—yemek falan, hiç beceremem yani...”

“Ev işlerini kim yapıyor peki? Etraf gayet derli toplu da...”

“Kadın var... Haftada üç gün geliyor. Onu da pek beğenmez babam ama eli mahkûm şimdilik. En azından yemek yapıp çamaşırı hallediyor. Etrafı ben topluyorum... Buraları ama... İçeriye görseniz...” deyip bana doğru gülümsedi. İçeriye her anlamdagörmüş kişi sıfatıyla, bahsettiği şeyi bildiğimi ama istenenden fazlasını söylemeyeceğimi belirtir bir havada kafa sallayıp gülümsedim.

Vildan, elbette Tefo’nun aramızda geçenleri bildiğini tahmin edebilirdi; erkekler aralarında konuşur, değil mi? Kadınlar konuşmaz mı peki? E, tabii ama genel kanı, erkeklerin arkadaşları arasında pek gevşek çeneli davrandıkları yönündedir. Neyse, ben gene de fazla gevşek davranmamayı tercih ettim. Hem nedir, kırk yıllık arkadaşına yirmilik bir kızla bir defa beraber oldum diye hava atacak değildim ya...

Tefo, “Peki,” dedi, “annenle babanın ilişkisine dönelim: Fazla bir şey bilmesen bile herhalde evliliklerinin mutlu olup olmadığını söyleyebilirsin.”

“Valla bilemiyorum,” dedi Vildan. Dediğine bakılırsa, babasının ilgili ilgisiz her şeye karışması ve üniversite çağına geldikten sonra pek takmadıkları bir sürü yasak koyması dışında, genelde sakın bir aileymişler. Hafta içi zaten adam işte, bunlar da okulda olurlar, akşam döndüklerinde de her zaman hazır sofraya ve düzenli bir ev bulurlarmış. Yani annesi hamarat bir ev kadını mıymış? Hayır canım, kadın geliyor demişti ya... Yıldız Hanım, fazla abartılı olmasa da ki bunda herhalde babanın yasakçılığı etkenmiş, süsüne, giyimine, formuna dikkat edermiş. Her daim, olabildiği ölçüde tabii, şık ve bakımlıymış. Haftada bir kuaförü varmış mesela, falan filan.

“Valla,” dedi sonunda Tefo, “bu anlattıkların, bu giysinin varlığına hiç uymuyor.” Sonra derin bir nefes aldı ve “Bana kalırsa,” dedi, “annenin, hiçbirinizin farkında olmadığı gizli bir hayatı varmış.”

Sanki Tefo’m yasak odanın anahtarını bulup kapıyı açmış ya da insan kılığına girip türlü dümen çevirmekle meşgul yılan adamları ortaya çıkaran ünlü sözü söylemiş gibi, cümlesini bitirip noktayı koyduğu anda dışarıda çakan bir şimşegin anlık ışığı doldu içeri; hemen ardından da gök gürledi.

Ezoterizm ve Ezo gelin

“Ne yani,” dedim Tefo’ya arabaya binerken, “kadın büyücü müymüş?”

Yağmur fena bastırmıştı; arada şimşek çakıyor, bir anlığına her yan aydınlanıyor ve daha akşam olmadan bulutlar vasıtasıyla bastırmış karanlık, gök gürültüsüyle beraber geri geliyordu.

Cevap vermeyince direksiyona geçtim ve arabayı çalıştırmadan öylece oturup adamıma baktım. Kafa işindeydi herhalde; kucağında, içinde giysi olan torbayla yerine oturmuştu ve beni duymuyor gibiydi çünkü... Ya da öyle davranıyordu. Ayak yapıyor sandım, kızdım, “Alo?” dedim, irkildi, başparmağıyla damağını kaldırdı. Dalmış sahiden, ne bileyim?

“Affedersin,” dedi, çenesini sıvazladı. “Ne demiştin?”

Sorumu tekrar ettim. “Yok canım,” dedi. Ama araştırmaya değer bir şey bulduğumuza da emin olduğunu söyledi. Nasılsa düşündüklerini anlatacaktır deyip, arabayı çalıştırdım. Neden sonra, “E?” dedim, dayanamayıp.

“Valla,” dedi, “şeyleri yerlerine koymak kolay değil. Yani, basıkıcı bir koca... Üstelik temelinde sevgi olmayan bir evlilik... Mahkûmiyet gibi yani. Kadının başka bir hayata gizlice meyletmesi normal bence; en azından, olmayacak şey değil.”

“İyi de nasıl bir hayat? Gizli bir âşık olabilir mi?”

“Olur da... Öyle bir şeyse bu giysiyle ne ilgisi var, onu bulmak lazım.”

“Fantazi yapmak içindir... Belki evde değil de mesela âşığının evinde daha bir sürü kostüm vardır böyle. Ya da zincirdi, kelepçeydi, falan—”

“Ulan aklın fikrin fantazide, bilmemnede... Gerçi dediğin olmayacak şey değil ama adamı, tabii böyle bir durum varsa, bulmadan boşa fikir yürütmüş oluruz böyle. Hem ayrıca, bir âşığı olsa bile öldürülmesiyle ne ilgisi var bunun?”

“Kocasını öğrenmiştir?”

“E, güzelim, tek cinayet bu olsa o yönde düşünelim ama... Hani, kadını denizde öldürmeyi bırak bir yana...”

“Âşığı öldürmüştür?”

“Aynı şey.”

“Doğru be.”

“Bence bu giysinin sırrını çözmek gerek önce.”

“Nasıl?”

“Araştıralım işte... İnternette bakarız. Mesela, ezoterik sembollerini araştıralım.”

“Ha... Yani büyüydü falandı, diyorsun... Al, dediğime geldin işte: Belki de cadıydı kadın?”

“Sanmam.”

“Bu işlerden anlayan birini bulsak aslında...”

“Ona da bakarız. Bence büroya gidelim şimdi.”

Tamam dedim ve büroya gittik. Hemen bilgisayarın başına geçtik ve sembol bilimi, ezoterizm, okültizm, pagan inancı, dinler vesaireye dair bir sürü şeye baktık. Valla, hani, onca çizgi romanı bilmem neydi okumuşluğumuz vardı, üstüne üstlük, o dönemlerde bu tip macera romanları ve filmler de pek revaçtaydı ama konunun bu derece dallı budaklı ve ciddi olabileceğini hiç düşünmemiştim açıkçası.

İki saat sonunda gözlerimiz ve kafamız bir sürü şeyle dolup taşmış halde ara vermeye karar verdik. Alt kattaki kebapçıdan birer ezo gelin çorbası, ikişer de lahmacun söyledik ve onlar gelene kadar ben üçlüde, Tefo da oturduğu koltukta, biraz kaykıldık.

Yattığım yerde gözlerimi kapadığımda uçuşan sembollerden rahatsızdım ya, gene de düşünmekten kendimi alıkoyamıyordum: Çağlar boyu insanlar gizli güçlerin varlığıyla uğraşmışlar, yazmışlar, çizmişler, yeri gelmiş bu uğurda birbirlerini doğramış, başka birilerini yakmış ve bir sürü şeye inanmışlardı ve hâlâ gizli tarikatar, ayinler, esrarengiz kitaplar, şifreli yazılar, fallar, büyülerle uğraşan tonla insan vardı. Hem de öyle sırf sen ben gibi sıradan insanlar ya da ne bileyim, konunun cazibesinden ilham alan sanatçılar değildi bunlar; aralarında krallar, başkanlar, bilmem kimler vardı. Hitler vardı, Churchill vardı... Ne bileyim, var oğlu vardı.

Eh, bunu o zaman da söyleyebilirdim, şimdi de rahatça söyleyebilirim: Hiçbir şeye ‘saçma’ deyip kestirip atmamalısınız. İnsan elinden çıksın ya da çıkmasın, her şeyin görünenden ya da bilinenden farklı yönleri olabilir, hatta vardır. Mesele, şeylere aklın ermemesidir, o kadar.

Yattığım yerde, ekranda gördüğüm bir sürü sembolün nelerden yola çıkılarak çizildiğini, şekilleri, çizgileri falan düşünürken, cebim çaldı. Baktım, tanımadığım bir numara. Açtım ve kendi numaramı verirken onunkini kaydetmeme salaklığıma söylenerek Papik Necmi’nin neşeli sesine kulak verdim.

“Ağabey,” diyordu Necmi, “buldum senin şeyi.”

Sağdan soldan estarabim

Necmi'nin 'benim şeyi' bulması haberi üzerine büyüyü, sembolleri falan bırakıp hemen fırladık. Kebapçının servis çocuğunu merdivenlerde karşıladık, lahmacunları alıp rulo yaptık, çorbaları bırakıp ustasına selam yollayarak bunları hesaba yazmasını söyledik ve yolumuza devam ettik.

Necmi'nin bizi aradığı yere, yani Küçükyalı tren istasyonunun biraz berisindeki kahveye vardığımızda yağmur dinmişti. Her yağışta olduğu gibi trafik, normal iş dönüşü saatinden daha tıkalıydı ya, nasılsa birkaç gün içinde vatandaş, hangi akla hizmetse her yanı birden kazılmaya başlamış caddelere alıştığı gibi buna da alışacak, birkaç ay içinde, artık bugün, yakın gelecekte çocukların anca kitaplardan ve kutupları konu eden belgesellerden tanıyacağı ya da tam tersi, diğer teori gerçekleşirse hayat boyu görecekleri tek şey olacağı iyice anlaşılan kar yağdığında daha da artacak bu kargaya normalmiş gibi bakmaya başlayacaktı.

Arabayı kahvenin yanındaki tüpçünün önüne, 'Beş dakikaya çıkarız; zaten kahvedeyiz, bir ses etsen yeter,' eşliğinde park edip küçük kahveye daldık. Necmi, iri yarı, temiz yüzlü, asker tıraşlı, gençten biriyle çay ocağının dibindeki masadaydı. Bizi görünce kalktı, elime sarıldı. Tefo'nun arkamdan sırtıttığını biliyordum ya, bozuntuya vermedim.

Selamlaştıktan sonra Necmi'ye Tefo'yu tanıttım; ortağım ve can dostum olduğunu söyledim. Pek hoşlanmış görünmedi. Yıllardır bu ikisini yan yana gördüğümde gülmem gelir: Tabii şimdi Necmi'nin de üstü başı düzgün; yani, kılığına bakınca değil ama bugün bile bu ikisini yan yana görüp de analık ya da babalık duygusu

kabarmayan, ‘Amanin, yazık bunlar iyi beslenememiş, kol kanat gereyim bunlara,’ diyesi gelmeyen azdır.

Neyse, Necmi, Tefo’dan ilk bakışta hiç haz etmediğini belli edince ben de, “Asayişten Nezih Başkomiser’i tanır mısın sen?” dedim, “emekli şimdi.”

Necmi, “Aman ağabey,” dedi heyecanla, “Nezih babayı tanımam mı? Az sopasını yememiştir ama mübarek adamdır; bir bakıma elinde büyüdük sayılır. Emekli olmasaydı keşke... Hem sever hem döverdi; bizim gibisine lazım cinstendi. Şimdikiler öyle değil. Neden sordun?”

“Bu,” dedim, “Nezih Başkomiser’in oğludur...” Necmi’nin yüzü aydınlandı sanki: Nezih Amca’nın hem suçlular hem de onları kovalayanlar arasında çok sevilen, sayılan ve de saire biri olduğunu biliyordum elbette. Açıklamamla Tefo’ya ısınıveren Necmi bizi buyur etti, çay söyledi ve içeri girdiğimizde kendisiyle beraber ayağa kalkıp tüm hoşbeş boyunca yerinde sessice dikilen iri kıyım delikanlıyla, Kurthan’la tanıştırdı.

Eleman, Necmi’nin söylediğine göre, Küçükalyalı–Maltepe arasındaki kıyı şeridinde, tıpkı kendileri gibi, kendilerinininkine benzer bir dalgakıranda, sandal kiralama, tekne muhafaza ve bakımı işindeymiş.

Delikanlı, çaylar geldikten sonra anlatmaya başladı. Yaz başlarında, tabii 20 Haziran diye hatırlamıyordu günü ya, öğlen vakti sandal kiralayan iki kişiyi gayet iyi hatırlıyordu. Havalara güzel olduğunda, hafta içinde bile, sefa meraklısı ya da keyfekeder balık tutmaya bir sürü insan geliyordu elbette ama bu ikisini hatırlaması için sebebi çoktu: Birincisi, genelin aksine, o gün kayık kiralayan adam ve kadın orta yaşı geçkin tiplerdi, ikincisi, her ikisi de sandal sefası yapmaya çıkan kimseler gibi değil, sanki öğlen arasında yemeğe çıkmış iki holding çalışanı gibi giyinmişlerdi. Herhangi bir yerden sandala binmek, hele üstün başın dikkat edilmesi gereken durumdaysa, zor iştir. Yardım ister bir kere.

Kadına daha çok dikkat etmişti Kurthan; etmişti çünkü kadın, o saatte, hem de öyle bir yerde, epey dikkat çekecek kadar havalı

bir tipti. Kurthan'ın, kırk yaş civarı deneyimli kadınların toy delikanlılara akla hayale gelmedik dersler vermesi üzerine düşleri var herhalde, diye düşündüm. Normal bir şey. Gerçi eminim, çocuğa sorsaydık kızarıp bozarır, yok mok derdi; dedim ya, temiz yüzlü biriymi.

Kurthan'ın onları hatırlaması için daha da kuvvetli üçüncü neden ise kiraladıkları sandalı geri getirmemiş olmalarıydı.

“Peki,” dedi Tefo, gencin sözünü keserek, “sonra ne oldu? Kayığı buldunuz mu?”

“Bulduk ağabey,” dedi Kurthan. Sigarasından bir nefes daha çekti ve devam etti: “İki gün sonra bulduk; daha doğrusu, Enginler bulmuş,” diyerek Necmi'ye baktı. Necmi, “Pendik tayfası,” diye açıkladı. “Evet,” diye devam etti delikanlımız, “işte, Enginler bulmuş kayığı, Bayramoğlu civarında. Tanımışlar tabii, arayıp haber verdiler, biz de gidip aldık.”

“Siz?”

“Süleyman var, bunun ortağı,” diye gene araya girdi Necmi.

“Beraber mi gittiniz kayığı almaya?” dedi Tefo, Necmi'ye bakmadan.

“Ben gittim ağabey.”

“Biz dedin ama?”

“Lafın gelişi...” dedi genç, sıkıntılı bir tavırla.

Tefo, çocuğun sıkılmasına da, durduk yerde Necmi'nin çocuk adına açıklamalar yapmasına da aldırmamış gibiydi, devam etti: “Süleyman yok yani. Peki, kayıkta dikkat çeken bir şey var mıydı?”

“Ne gibi?”

“Kan lekesi mesela,” diye araya girmemle çocuğun rengi değişiverdi. “Aman ağabey,” dedi, “ne kanı?”

“İnsan kanı... Bildiğin kan işte,” dedim ben de.

Kurthan, “Yok ağabey... Tertemizdi sandal,” dedi hızlı hızlı. Sonra durdu, önce yanında oturan Necmi'ye baktı, sonra gözlerini,

sanki belleğini zorlarmış gibi kısıtı ve “Ama... Nedir bu hikâye?” diye sordu.

Cevap yerine cebimden, şekil ve araştırma ziyaretimde nasıl ol-
duysa akıl edip Vildan’dan aldığım Yıldız Hanım’ın vesikalık res-
mini çıkardım, önüne koydum. “Bu muydu kadın?” dedim. Kurt-
han baktı ve tereddüt etmeden, “Buydu,” dedi.

“Güzel,” dedi Tefo, “Peki, kayığı bulanlar? Onlar bir şey de-
medi mi? Ya da garip bir şey...”

“Yok.”

“Kayıkta kan lekesi görünce bela kokusu deyip temizlemiş
olamazlar mı?”

“Yok, ağabey,” dedi gene Kurthan. Öyle bir şey olsa mutlaka
söylerlermiş.

“Biraz daha anlat,” dedim ben de.

“Ne anlatayım ağabey? İşte o gün... Dediğiniz gibi, Haziran
ortası falandı galiba, bu kadınla o adam geldi, kayık kiralamak is-
tediklerini söylediler; o kadar. Sonra da kayığı geri getirmedi.”

“Parası?” dedim, “Parasını aldıktı,” dedi. Zaten para peşin ça-
lışırlarmış. Adam iki saatlik para ödemiş; saati yirmiden, 40 Yeni
Türk Lirası.

“Ya kimlik? Benim bildiğim, eskiden sandal kiralayan kim-
lik bırakırdı.” Hâlâ öyleymiş ama Kurthan, müşterinin tipine, kı-
lığına bakmış, kimlik sormayıvermiş o gün.

“E,” dedim, “sandallı geri getirmeyebileceklerini düşünmedin mi?”

Kurthan, “Neden düşüneyim be ağabey? Öyle kılıksız tipler
değildi; âlem yapıp işi boka sardırarak hayta tipler de değildi...
En fazlasından... eee, işte anlarsınız—” deyip Necmi’ye baktı.
Necmi hafif bir kafa hareketiyle devam etmesini belirtince, ço-
cuk, “Yani diyeceğim... Affedersiniz, ufaktan iş tutmaya gidiyor-
lardı herhalde. Yani ben öyle düşünmüştüm. Hem zaten geri ge-
tirmeseler de dert değil ki... Alt tarafı kışkırık bir sandal işte. En
değerli şeyi Lamborcini’si.”

“Lamborghini?” diye kaşlarımı kaldırdım.

“İçten takma motor be ağabey... Lombardini mi nedir ya, ben öyle derim ona. Bildiğin pancar motoru işte.”

Kurthan'ın romantik araba hevesinin işine yansımaları da, o gün sandal kiralayanların ‘iş tutmaya gidiyor olabileceklerini düşündüğünü’ söylerken hafiften kızarması da, hatta bizim kuşaktan sonrakilerin bilmediğini sandığım pancar motoru lafını biliyor olması da hoşuma gitmişti. “İçten takmalılar çalıştırmak zordur, kol ister,” dedim.

Kafasını salladı, “Adam halletti o işi,” dedi. “Sandalı kendi seçti zaten... ‘motorlusu daha iyi’ dediydi... Çalıştırmayı beceremeseydi yapiverirdim zaten.”

“Motorlu sandal...” diye mırıldandı Tefo. “Kim sefa yapmak için motorlu sandal kiralar ki?”

“Günübirlik balığa çıkan oluyordur,” dedim. Kurthan da onaylarcasına başını salladı.

“Onların balığa çıkmayacağı belliydi herhalde... Şüphelenmedin mi hiç?” diye üsteledi benim kemik torbam.

“Yok, ağabey,” dedi Kurthan gene; daha da sıkılmış görünüyordu ya, Tefo'nun hâlâ aldıracağı yoktu. Seriyeye takmış, sağdan soldan bindirmeye niyetliydi. “Allah Allah,” dedi; “ne demeye motorlu sandal kiraladıklarını düşünmedin yani?”

“Valla...” dedi çocuk, “ne bileyim... Dedim ya: Herhalde şey edeceklerdi işte... Öyle düşündüm yani... Bana öyle gelmişti.”

Kurthan'ın kızarıp bozarması zoruma gitmişti biraz. Dedim ya, pek temiz yüzlü, pek namuslu görünmüştü gözüme. Tefo, tabii ki yapması gerekeni yapıyordu ama çocuğu zorlamasından hoşlanmamıştım. Tam müdahale edecektim, ettiği eziyete duyduğum hafif kızgınlığın farkında bile olmayan kankanı, “Tamam,” diye devam etti, “ondan şüphelenmedin, kabul. Peki ya sandalı geri getirmediklerinde? O zaman, ‘ne oldu bunlar, başlarına bir şey gelmiş olmasın?’ diye de düşünmedin mi hiç?”

“Ağabey... Şey...” diye geveledi oğlan. Tefo, dedim ya, otomatiğe bağlamıştı olayı, “Peki, ya polis?” dedi insafsızca gaza basarken.

Tefo ‘polis’ der demez, Kurthan oturduğu sandalyede doğruldu; baktım, beti benzi iyice atmış, suratı bembeyaz oluvermişti. Titrek bir sesle, “Ne polisi ağabey?” diyebildi.

“Sandal geri gelmeyince, diyorum; ne oldu diye merak edip polise haber vermedin mi? Hani, sandala o derece kıymet vermiyorsun, anladık ama insanlık namına...”

“Yok,” dedi Kurthan, sonra Necmi’ye baktı; yardım ister gibiydi.

Necmi, çocuğun çağrısına hemen yanıt verdi; “*Teefik Ağabey,*” dedi, “şimdi, bu oğlanın polisle birtakım olayları oldu geçmişte...” Çocuğa baktı, babacan bir tavırla elini Kurthan’ın omzuna koyup devam etti: “Sözüme inanın; bunun polise gitmemek için çok nedeni var. Dürüst çocuktur; bazı şanssızlıkları oldu sadece.”

“Kurcalamasak daha iyi, diyorsun,” dedim.

“Eh, işte,” dedi Necmi. Ardından, Kurthan hakkındaki sezgimi doğrulayan bir iki şey daha ekledi: pek efendiymiş, tanıyan herkes severmiş; sözünden şüphelenmemiz gerekmezmiş, falan filan.

“Peki, tamam. Öyle olsun. Ya adam? Adamı hatırlıyor musun?” dedi Tefo araya girip. Artık, Necmi’nin sözüne mi güvenmişti yoksa başka bir şey mi fark etmişti bilemiyorum, Kurthan’a yüklenmekten vazgeçmiş gibiydi.

“Pek değil,” dedi Kurthan. Necmi, çocuğun ensesine bir şaplak attı, “Direk karıya mı baktın lan?” diye de sırtarak takıldı. Biraz daha rahatlamış görünen genç, “Yok, ağabey,” diye geveledi ya, Tefo herhalde konu dağılmasın diye bastırdı: “Adamı tarif edebilir misin?”

Kurthan biraz düşündü: Tam hatırlayamıyordu ama adamın orta yaşlı, uzun boylu, atletik yapılı olduğundan emindi. Üzerinde kısa kollu beyaz gömlek, galiba lacivert —desenli mi, değil mi, onu hatırlamıyordu— kravat ve altında aynı renk pantolon olduğunu da hatırlıyordu ama yüzünü çıkaramıyordu. “Sıradan biriydi

işte,” diye kestirip atmayı denedi, Tefo’dan önce atılıp bastırdım ve gözleri, burnu, ağzı, saç rengi diye seçenekler sundum.

“Koyu renkti... Kısa saçlıydı bir de... Benimki gibi değil ama sizinkine benzer—normal kısa. Gözlerini bilemeyeceğim; güneş gözlüğü vardı çünkü. Başka bir şey aklıma gelmiyor,” dedi.

“Sesi, duruşu falan?”

“Bilmem ki...” dedi önce Kurthan, sonra hatırlamaya çalışıyor-muş gibi gözlerini kısıtı, “Eee...” dedi, “sesi sanki... Kısık gibiydi... Tam kısık değil de yani...”

“Rod Stewart gibi mi?” dedim, sanki herkes Rod Stewart’ın sesini bilirmiş gibi.

“Kim?” dedi Kurthan.

“Yani sesi... Böyle hışırtılı gibi miydi, onu demek istedim,” diye kıvırdım.

“Öyle bir şey işte,” dedi Kurthan. Aklında öyle kalmış. Tam da emin değilmiş ama.

“Elinde bir şey var mıydı?” diyerek Türkiye’deki bir cinayet soruşturmasında adının geçtiğinden bihaber romantik İskoç’un al-nına mührünü vuruverdi Tefo. Tabii ya! O alet... Ne idüğü belirsiz, hacamat aleti...

“Yoktu,” dedi Kurthan.

Tefo başka bir şey hatırlayıp hatırlamadığını sordu. Başka bir şey yoktu.

Kısa bir sessizlik oldu, bu sefer Kurthan neyi araştırdığımızı sordu. Ben de, “Sen hiç gazete okumaz mısın?” dedim.

“Yok, be ağabey,” dedi genç; “arada maç şeyleri için alırım, bir de bülten ayağına... O da kırk yılda bir.”

Götün tekisin

Kurthan’a teşekkür edip, önümüzdeki günlerde gündüz gözüyle kayığa bakmaya geleceğimizi söyleyerek çıktık kahveden. Necmi de yanımızdaydı; Suadiye istasyonu civarında inmek üzere bizimle gelip gelemeyeceğini sormuştu. Tabii ki demiştik. Elemana kanım ısınmaya başlamıştı, ne yalan söyleyeyim. Zaten dedim ya, yıllardır bizimle çalışır. İşini bilir; yeri geldiğinde çakalın önde gidenidir ama hem sadıktır hem de iyi koku alır.

Arabaya biner binmez Tefo, “Necmi,” dedi, “bir şey soracağım.”

“Buyur ağabey.”

“Polise Kurthan’dan neden bahsetmedin? O zaman yani...”

“Anlamadım?” dedi Necmi ya, dikiz aynasından bile kolayca görülebiliyordu anladığı. Benim zehir hafiyem de, maşallah bırak dönmeyi, aynadan bile bakmıyordu Necmi’ye. Canlı canlı mumyalanmış Ramses edasıyla, “Geçen pazar... Vedat’a ne diye saldırdınız?” dedi.

Beriki sıkıntıyla kıpırdandı ama cevap vermedi. Necmi kadar mı bilmiyorum ya, ben de şaşırmıştım elbette. Tefo’yu tanıdığım için ne demek istediğini sormadım elbette. Tefo da, cevap beklemeden devam etti:

“Kurthan’ın hikâyesini daha önceden biliyordunuz... Polis, normal olarak, aylar önce kurcalamıştı konuyu... Hem kulağınızın delik olduğunu bildiklerinden hem de ceset sahilde bulunduğu için size de geldiler. Herhalde kayığın bulunduğunu ve geri gelmeyen çift hikâyesini biliyordunuz ve bilginizi kendinize sakladınız, değil

mi? Hayır, cevap verme: Çocuğu korumak istediğimize inanmayı tercih ederim.”

İyi ama bana saldırdıklarında Yıldız Hanım’ın olayıyla ilgili bir şeyler sorduğumu, o hır gür arasında, aralarında konuyu tek bilen kişi olan Mustafa, bilmediğim bir yöntemle diğerlerine anlatmadıysa tabii, bilmiyorlardı ki diyecektim, demedim. Aynadan Necmi’yi izlemeye devam ettim. Seninki gene bir-iki kıpırdandı, sonra, “Ağabey,” dedi, “Vedat Ağabey’e Mustafa’yı tartaklıyor diye... Yani o, o an olan bir şeydi. Diğer mesele... Çocuğu polisten uzak tutmak için sahiden çok nedenimiz var—bilmeseniz daha iyi... Ama inanın, başka şeyden değil. Hani, polisten bir şey gizlemek falan değil mesele, onu demek istiyorum.”

“Ama sonuçta gizlediniz.”

“Eh işte...”

“Peki, Vedat sizden olayla ilgili yardım istediğinde—”

“O bize iyilik etti... Ayrıca eli de ağır...”

“Polisin eli ağır değil mi?”

“O başka...”

“Vedat sizden yardım isteyince, konuştunuz aranızda... Herhalde anca karar verdiniz yardıma...”

Vay üstüne vay diyordum içimden. Hayır, Tefo sallıyordu diyecektim ama Necmi’nin, aynadan görebildiğim kadarıyla renkten renge giren yüzü, benim zehir hafiyenin on ikiyi delik deşik ettiğini, Papik ve elemanlarını yere seren yumruklarımın yanına Tefo’nun tilkioglutilkiliğinin de eklendiğini gösteriyordu. Necmi iner inmez tüm bu sonuçlara nasıl ulaştığını sormaya karar verdim.

“Eh, işte...” diye mırıldandı Necmi. İçimden, “Yan bastın güzelim: ‘Emret kendimi yakayım ağabey’lerin sayısı ikiye çıktı,” dedim.

Tefo cevap vermedi bu sefer Necmi’ye. Yanımda, gözlerini yoldan ayırmadan oturmaya devam etti.

Konu, açıldığı gibi kapanmış görünüyordu. Sonra, sahilyolundan caddeye girip Bostancı karakolunun önünden geçerken, Tefo

birden arkaya dönüp Necmi'ye bir yerlerden maymuncuk bulup bulamayacağını sordu. Sorusu bir yana, sanki biraz önce elemanı sıkıştırmamış gibi davranması da şaşırtıcıydı.

Necmi, Tefo'nun kafasında düşüncelerin bildik hallerinden daha hızlı yer değiştirip durduklarından habersiz, herhalde deminki konunun kapanmış olduğunu düşünmenin rahatlığıyla öne doğru yaklaşıp, "Hayırdır ağabey? Ne iş?" diye sordu. Tefo, "Lazım işte," diye cevapladı. Dikiz aynasından Necmi'nin sırtıttığını gördüm. "Kolay," dedi ve elini cebine attı. Cebinden herhangi bir şey çıkartmasına yetecek bir süre sonunda da, "Buyurun ağabey, benimkini kullanın..." diye Tefo'ya uzattı. Yan gözle baktım bakmasına ya, hava iyice karardığı için uzattığı şeyin neye benzediğini fazla seçemedim.

Necmi, "Yanlış anlamayın," dedi hemen, "alışkanlıktan taşıyorum yanımda, başka şeyden değil." Tefo güldü, ben de sağa yanaşırken, "Tabii, tabii," dedim. Tefo yardımları için teşekkür etti, kısa sürede maymuncuğu geri vereceğini belirtti. Necmi de geri vermesine gerek olmadığını söyledi. Demişti ya, kullandığından değil, alışkanlıktan taşıyormuş yanında.

Arabadan inerken Necmi'ye tekrar teşekkür edip, "Olayı biliyorsun artık, kulaklarını açık tut," dedim. Emrim olurmuş. Veda-laştık, ne tarafa gittiğine bakmadım, arabayı çalıştırdım.

Tefo, her zamanki tavrıyla sus pus oturuyor, muhtemelen deminki soru şovunu ve maymuncuğu ne demeye istediğini sormamı bekliyordu. Soracaktım ama inat edeceğim tuttu, sormadım. Bir süre öyle gittik. Aslında meraklan çatlıyordum tabii; bir yandan Necmi'yle yaptığı alengirli konuşmayı, bir yandan da öğrendiklerimizi, Yıldız Hanım'la sandal kiralayan adamın elinde aletin olmasının hiç de iyi olmadığını düşünüyor ve maymuncukla nereye gireceğimizi tahmin etmeye çalışıyordum. Semti, Erenköy'ü, Caddebostan'ı, Göztepe ışıkları geçtik; baktım bu hâlâ suskun, "İyi be," dedim, "nereye gidiyoruz?"

"Salı pazarından dön," dedi.

Sinirlendim; ne yani? Tamam, çok akıllıdır, kafasında kuyruklarını değdirmekten kırk tilkiyi dolaştırabilir, kabul. Zaten akisini iddia eden yok. Ama artistliğin de tahammül edilecek bir sınırı vardır...

Feneryolu'nda müsait bir yer buldum, çektim kenara. "Ulan," dedim, "ya ne yapıyoruz anlatırsın ya da ben eve dönüyorum." Güldü bu; gülünce de kan beynime sıçradı; o hırsla bir tane indirsem buna olmaz tabii, ben de indim arabadan, çarptım kapıyı; başladım nereye gittiğimi düşünmeden yürümeye. Artistlikse, al sana artistlik işte!

Tabii, sonuçta, hep diyorum ya, her şey bir yana Tefo bir yana. Haliyle, ben de onun gözünde böyleyimdir. Neyse, seninki gerçekten sinirlendiğimi anladı herhalde, o da indi arabadan, peşimden geldi, kolumdan tuttu. Hani, 'çek elini' hesabı şöyle bir silkelesem, uçacak zaten ya, yapmadım; onun yerine, kolumu tutunca, yürümeyi kestim. Dönüp de yüzüne bakmadım ama. Bir şey de demedim, dememe gerek kalmadı zaten. Tefo, koluma yapışır yapışmaz, "Tamam be, özür dilerim, öküzlük ettim," dedi. Tınmadım tabii. "Haydi, gel," dedi, kıpırdamadım. Kolumu bıraktı, "Özür dilerim dedim ya," dedi. Uzatmamalıymışım da düşünmeye fazla dalmış da, bilmem ne... "Hem," dedi, "böyle sokak ortasında kavga eden salak sevgililere benziyoruz. Haydi, bak, arabada anlatacağım kafamdakini, söz."

İyi, dedim; ayrıca, götün teki olduğunu da ekledim.

Bina cephesindeki seramik süslemeye uyuz oluyorum

Merhume Öznur Karaçay'ın yalnız başına yaşadığı evin bulunduğu sokakta, şansımıza, park edecek yer vardı. İndik, etrafı kestik, hani racondandır diye. Sokak boştu ve hava iyice kararmıştı. Sokak boyu binalarda ışıklar yanıyordu; tam akşam yemeği sonrası televizyon karşısında mayışma saatiydi.

Her yağmur sonrasının olmazsa olmazı su birikintilerinden hoplaya zıplaya geçip hedefimizin önüne geldik. Giriş hariç yedi katlı, yeni denebilecek bir binaydı; hani, bir ara moda olmuştu ya, ön cephesine seramik desenler yapılan binalar vardı; onlardan işte. On, bilemedin on beş yıllıktır diye düşündüm o ara.

Tefo, daha ilk bakışta seramik desene uyuz olduğunu söyledi. Olur; çok şeye uyuz olur benim arkadaşım. Soyadı da isim olanlara, evde yapılabilecek bir yemeği —kıymalı makarna mesela— gidip lokantada yiyenlere, falan filan. Söylenir durur. Alıştığım bir şey.

Aslına bakarsanız, genelde hiç dikkat etmem ama bu seramik süsleme ya da pano, artık ne denirse ona, benim de hoşuma gitmemişti: Çirkin bir şeydi. İç içe geçmiş daireler, üçgenler, gelişigüzel yerleştirilmiş renk renk kareler... Soyut resimden anlamam zaten ya, anlamıyorum diye kötü söz edecek değilim ama işte, şekiller bir şekilde bana da çirkin gelmişti. Belki gündüz gözüyle görsem fikrim değişirdi.

Tefo'nun derdi, merhumenin eşyasını kurcalamaktı. Kurbanlar arasında bağlantı arayacaktık ya, o hesap. Necmi'nin zamanında hırsızlık yaptığını da bildiği için aklına gelmişti maymuncuk istemek. "Öznur Hanım'ın evinde de, Yıldız Hanım'ın giysisi veya o dalgalarla ilgili bir şey bulabileceğimizi düşünüyorum," demişti

arabada. Ben de, “Kristal küre falan bulurmuşuz; ne iş olur ama,” diye şahane bir katılım örneği göstermişim. “Öznur Hanım’ın evi,” demişti arabada Tefo, “ölümünden bu yana geçen kısa sürede başkasına satılmamış ya da kiralanmamıştır herhalde... Yani, hâlâ boş ve kurcalamaya müsaittir.” Bunun üzerine ben de, kafayı zorlayıp, eğer düşündükleri doğruysa, Nilgün Hanım’ın evinde de böyle bir giysinin olması gerekmez miydi diyerek, orayı da araştırmanın faydalı olabileceğini belirtmişim. Beyefendi, elbette onu da düşünmüşmüş. “Nilgün Hanım’ın böyle bir dalgası olsaydı,” diye cevaplamıştı hemen, “Nedim Bey mümkünü yok kaçırmazdı. Adamın, evin her köşesini temizleyip düzenlediğine dair bahse girebilirim.”

Eh, haklı görünüyordu. Gerçi Nedim Bey, evinde elimizdeki giysinin bir eşini bulsaydı bile konuyla ilgisini bilmediği için en fazladan tuhaf deyip geçebilirdi, hatta kim bilir, bizden beter bir hayal gücüne sahipse korkup bir kenara saklayarak unutmayı bile yeğleyebilirdi ki adamın genel görüntüsünü düşününce böyle yapması hiç olmayacak bir şey gibi görünmüyordu. Öte yandan, gene adamın yarattığı genel havaya bakarak, evinde bu ya da benzeri bir şey bulması halinde derhal polisi arayacağı da düşünülebilirdi ve bildiğimiz kadarıyla aramadığına göre, bu açıdan bakınca Tefo haklıydı.

Sonra, konuşurken aklıma, Nedim Bey’in, karısının fal merakından bahsettiği geldi; hatta laf arasında Tarot’tan bahsetmişti adam. Bunu söyleyince Tefo, “Onu ben de hatırladım. Zaten o yüzden bu büyü, fal ya da her ne ise, üzerine gidelim dedim,” dedi. İyi ya, her şeyi zaten önceden düşünür beyefendi.

Neyse, efendim, tıpkı arabayı park edecek yer bulmada olduğu gibi, apartmana girme konusunda da şanslıydık o gece: Kapı açıktı. Daha doğrusu, kapının, girenin ardından kendi kendine kapanmasını sağlayan hidrolik kolu bozulmuştu herhalde ki binanın, muhtemelen sonradan, ilk yapıldığındaki kapısının yerini almış ferforje süslü cam kapısı son girenin ardından kapanmamış, hafif aralık kalmıştı.

Asansörle dördüncü kata çıktık. Öznur Hanım'ın dairesinin önüne gelip kapıya kulağımızı dayadık; hani ev, dışarıdan bakınca karanlıktı ve Tefo'nun fikrini destekleyen, cama yapışık 'satılık' ilanından da anlaşılabilceğı gibi, boş olsa gerekti ama tedbirli davranmak lazım hesabı. İçeriden ses gelmediğini görünce işe koyulduk. Tabii, koridorda akşam vakti bulunmamız, fazla oyalanıp, ses çıkarırsak komşuların dikkatini çekecekti. Hayatımızda hiç maymuncuk kullanmadığımız için de muhtemelen kapının önünde epey vakit harcayacaktık ya, kendime göre önlemimi almıştım ben: yan dairelerden birinin kapısından ilk burnunu uzatana tüm karizmamla, "Polis," diyecektim ve o da anında geri çekilecekti. Öyle umuyordum yani.

Çıkan falan olmadı ama. Dedim ya, o gece şanslıydık. Hatta maymuncukla sandığımdan daha az uğraşıp kapıyı açacak kadar şanslıydık. Tabii, maymuncukla kapıyı açmak konusunda Tefo'nun uzun yıllar boyu edindiğı kuyumculuk deneyiminden gelen el hassasiyetinin epey katkısı vardı.

Tıpkı, acemi heyecanımızın, Tefo içeri girdiğı anda üzerine çullanan gölgenin, biz kapıyı kurcalarken çıkardığımız sesleri duyup pozisyon almasına izin vermemizde, kapının kilitli değil, sadece kapalı olduğunu fark etmememizdeki katkısı gibi...

Vur başını taşlara

Deneyim çok önemlidir. Olmazsa olmaz. Mesela, her takımda en az iki tane çok deneyimli adam bulundurulur, şirket yönetimlerinde illa çok deneyimli birileri vardır, hiçbir şey yaptırılmasa bile bulunması gerekli görülür, falan filan. Tabii tek başına deneyim yetmez; o en fazla refleks güçlendirir —tek başına fiziksel refleksten bahsetmiyorum, anladınız zaten. Kafa da iyi çalışacak ki yaptığın hatayı bir daha yapmayasın. Tarih, tekerrürden ibarettir hesabı, hayat, ayrıntıları farklı olsa bile sonuçta sürekli benzer şeylerle karşı karşıya bırakır insanı. Bunu bilmek bile bir şeydir.

O yüzden, o geceden beri, böyle gizli kapaklı bir yerlere girerken hep önden giderim ben. Hani, tamam akıllı bıdıktır, şudur, budur, ayrıca cüssesine aldırılmaz ve kavgadan kaçmaz ama sonuçta Tefo'yu devirmek zor değildir.

İşte bizim olayda da, maymuncukla kapı açmayı başarmanın gayıyla, kapının neden kilitli olmadığını düşünmeden destursuz içeri dalan Tefo, daha ilk adımıyla beraber yere inivermişti. Karanlıkta ya içerisi, hem hareket hem de apartman otomatiğinin içeriye yarım yamalak aydınlatan ışığı sayesinde üzerine birinin atladığını hemen anladım ve gol sevinci yığınının dalarcasına kendimi atıverdim önümdeki ikilinin üzerine. Holün ışığının yarı yarıya neyin ne olduğunu belli etmesi ve altta kalanın Tefo olması gereğine dayanarak üstteki elemanı kavradım; güreşteki künde başlangıcı hesabı belden yakalayıp kaldırdım. Kaldırdım dediğim de öyle havaya atacak kadar değil; savurmaya yetecek kadar. Eleman da okkalı bir tip değildi zaten, kolayca savruldu. Yere indiğinde çıkan

seslerden anladığım kadarıyla da anahtar ya da başka ıvır zıvırın bulunduğu sehpaımsı bir şeye çarpıp devirdi.

Saldırıdan kurtulan Tefo, çabucak ayağa kalkıp genel yapı kulları gereği hemen girişe yerleştirilmesi gereken elektrik düğmesini bulup ışığı açınca orta boy bir antrede bulunduğumuzu gördük. Saldırgan, savurduğum yerde, sağımızda, bar taburelerine benzer, devrilmiş yüksekçe bir sehpanın yanında, dizlerinin üstünde, iki büklüm halde, sırtı bize dönük duruyordu. Işıkla birlikte hemen yanına gittim, omzuna dokunup, “Sakin olalım arkadaşım, tamam mı?” dedim.

“Ananı sikeyim,” diye cevapladı.

Eh, geniş adamımdır ve küfre, hakarete para vermem ama anneyi konu alanlara da hiç gelemem; kan beynime sıçrayıverir. Gene öyle oldu, etraftan duyarlar diye düşünmeden ki zaten bir an önceki kısa arbede de gürültüsüz değildi, iki büklüm duran elemanı atkuyruğundan yakaladım, önce kafasını geri çektim sonra da yüzünü, hafifçe kaldırıp kıvırdığım bacağımın sivri ve sert yeriyle, dizimle tanıştırdım. Fena bağırdı herif; kim olsa bağırır o darbeyi yiyince zaten.

Birkaç saniye içinde de arkamızdan bir adet, “Ne oluyor burada?” duyduk. Beklemediğimiz bir şey değildi ya, Tefo önce davrandı; elinde demir ayakkabı çekeceği, üstünde atlet, altında piknik klasiği çizgili pijama altı ve terlikleriyle hesap almaya gelen adamla aramıza girdi ve “Polis işi,” deyiverdi. Kimi utanmaz, böylesine beyaz yalan der; hani amaca ulaşmak için, zararsız, falan filan diye. Yalan, yalandır oysa: Herkes söyler. Tabii niyet önemli ama hiç söylememek en iyisidir. Yalan söylememeyi ben de becermem ha, hava basmıyorum yani.

Tefo, müdahalecinin herhangi bir şey demesine kalmadan adamın önünden, içerideki manzarayı gösterecek şekilde hafif çekilerek devam etti: “Siz kimsiniz? Bu şahsı tanıyor musunuz?”

Adam, Tefo’nun kendinden emin tavrına kanmış olacak, bir bana, bir de hâlâ tuttuğum atkuyruğunun sahibine baktı, “Ee... Evet,” dedi. “Bu bey, burada oturan... Yani... Öldürülen hanımın

kardeşidir... İsmen tanımiyorum ama..." derken Tefo sözünü kesti, "Evet," deyip bize döndü, "demek Özgür Karaçay sensin. Niha-yet!" Eh, pişkinlikse, pişkinin önde gideniydik—ya da yavaş ya-vaş pişmeye başlamıştık işte.

Öznur Hanım'ın komşusu elindeki çekeceği hafiften arkasına doğru alırken Tefo sertçe, "Size kim olduğunuzu sormuştum," dedi. Böylesi bir bıdıktan gördüğü böylesi bir tavrı, muhtemelen, sağ-dan soldan duyduğu polis yöntemleri hakkındaki bilgilerle birleş-tirip 'Ulan kim bilir neyin nesi bu, neme lazım' diye yoran adam deminki babalanma havasını unuttu, çabucak adını ve yan dai-rede oturduğunu söyledi. Sesleri duymuşmuş da, falan filan, diye gevelerken, Tefo, "Tamam beyefendi, hassasiyetiniz için teşekkür ederiz, şimdi evinize dönün de işimize bakalım," dedi. Bir eliyle de adamın kolunu tuttu ve gerekirse kendisiyle de görüşeceğimizi belirtti. Ne yalan söyleyeyim, ikna ediciydi dostum. Adam da fazla uzatmadı, döndü gitti. Muhtemelen, evine girip karısına ya da evinde her kim varsa ona olanları anlatırken, Öznur Hanım'ın öldürülmesinden sonra polis tarafından evin zaten araştırılmış ol-duğunu, kendilerine bir sürü soru sorulduğunu, bizden kimlik iste-mediğini ve bizim de polis olduğumuzu kanıtlayacak herhangi bir şey göstermediğimizi, üstüne üstlük, davayı inceleyen iki polisin nasıl olup da maktulün kardeşini tanımayıp ona sorduğunu düşün-müştür. Ya da düşünmemiştir; onu bilemem tabii. Neyse, dediğim gibi, sonuçta adam fazla uzatmadan çekip gitmişti.

Apartmanın diğer dairelerinden gelen de olmamıştı. Sonradan kapıcının izin alıp köyüne gittiğini, ayrıca, binanın yarısının boş, gelen adam dışındaki sakinlerinin de yaşlı başlı insanlar olduğunu öğrendik. Eh, dedim ya, o gece şanslıydık. Hem zaten devir, artık komşuluğun dedelerimizin anlattığı gibi olmadığı boktan bir de-virdi ve kendi halinde yaşamaya çalışan insanların durduk yerde başlarına bela almak istememeleri de gayet normaldi.

Adam giderken Tefo kapıyı kapadı ve "Kaldır şunu," dedi. Vay, dedim içimden, havaya girdik de rolleri paylaştık bile ha? İtiraz etmedim tabii, elemanın koluna girdim, kaldırdım ayağa. Yüzüne

ilk o zaman baktım: Ablasına benzemiyordu pek. Sarışındı gerçi ama kadından daha sert hatlı, karga burunlu, yanakları çiçek bozuğu bir tipti. Kaldırırken ses çıkarmadı, bir eliyle burnunu tutuyordu. Tabii, avucuna dolan ve bileğinden sızan kan falan, pek hoş değildi görüntü. Muhtemelen burnunu kırmıştım ya, fazla düşünmedim o anda bunu. Banyoyu sordum, başıyla işaret etti. Kolunu bırakmadan sürükledim ben de. Yüzünü yıkarken lavabonun yanındaki paketten pamuk çıkardım, “Şunları tıkıver burnuna,” dedim sertçe. Aslında buz koymak gerekirdi ya, hiç uğraşmadım bununla; çocuk değildi karşımdaki, buzunu akıl etmeliydi.

Elemanın canı yanıyordu elbette ama burnunu dizime yapıştırdığımda attığı çığlık dışında başka ses çıkarmamıştı. Metin elemanmış diye düşünüp takdir ettim. Pamukları kabaca yuvarlayıp burnuna sokarken, “Burnum kırıldı galiba,” diye mırıldandı. “Kırılısaydı o pamukları tıkıştırırken ağlardın,” dedim, “hem kendin kaşındın,” diye de ekledim. Aslında o darbeye, sahiden kırılmış olması gerekirdi ya, üzerinde fazla düşünmedim bunun. İşinin bittiğine karar verince tekrar kolunu yakaladım, banyodan çıktık.

Tefo çoktan içeri dalmış, salonun ışıklarını açıp cam kenarındaki üçlü koltuğun köşesine kurulmuştu. Bir de sigara yakıp bacak bacak üstüne atmıştı ki o halini gören herkes onun götten bacaklı zalim patron, benim et kafalı sadık fedai olduğumu düşünürdü.

Salona girdikten sonra Özgür’ün kolunu bıraktım. İnceden etrafı kestim: orta karar mobilyalar, televizyon vesaire. Öznur Hanım’ın iyi bir maaşı olduğunu biliyordum da zevksiz olabileceğini hiç düşünmemiştim açıkçası. Salonda, hani insan evini döşerken dikkat eder diye söylüyorum, renk uyumu, mobilyaların takım olması gibi şeylere rastlamak imkânsızdı. Sanki görünen her eşyayı ayrı zamanlarda, ne bileyim, mesela parasını denkleştirebildiği zaman almıştı.

Televizyonun karşısındaki sehpa günlük gazeteler, epey dolu bir kül tablası ve üçü boş, biri yarısına kadar dolu dört bira şişesi vardı. Herhalde, kapıyı kurcaladığımızı duyup kapının yanında pozisyon almadan önce karanlıkta oturmuş kafa çekiyordu, diye

düşündüm. İyi cesaretti aslında yaptığı; başkası hemen polisi aramaya çalışır ya da imdat diye bağırıp komşuları ayağa kaldırırdı.

Ben bunlara takılmışken Tefo, Özgür'e, "Geç bakalım şöyle," dedi. Özgür gene ses etmeden Tefo'nun işaret ettiği koltuğa oturdu. Ben de biraz berisinde dikilmeye devam ettim; ani bir hareket yaparsa diye. Kısa bir sessizlikten sonra Özgür, "Siz polis değilsiniz," dedi. Ben, buyur bakalım, diye düşünürken Tefo, "Zeki, öyle değil mi, Vedat?" dedi. Ağırımıdır ya kafa işletme konusunda, bu sefer, herhalde havaya girdiğimden, hızlı davrandım, "Öyle patron," deyiverdim.

Tefo, cevabımı, tıpkı sorusunda kendi yaptığı gibi, Star Trek'in 'A Piece of the Action' bölümünden aldığımı fark edip gereksiz şeylerde son derece işlek olan hafızamı, cevap hızımı ve uyumumu takdir etmiş olacak, bana bakmadan gülümsedi. "Pekâlâ," dedi, "madem zekisin, açık olalım. Kaç yaşındasın sen?"

Özgür, önce 'ne alakası var şimdi?' türünden şaşkın şaşkın baktı, sonra da "Otuz beş," dedi.

"İyi," dedi Tefo. Sigarasından bir nefes çekti, dumanı da dudaklarını 'O' yaparak dışarı verdi. Havanın bini bir paraydı herifte.

"Aranızda epey yaş farkı varmış," diye devam etti dumandan yaptığı 'O'su havaya karıştırırken.

"Kiminle?" dedi yaşıtımız Özgür, şaşkın şaşkın.

"Ablanla tabii. Sen bizim burada ne yaptığınızı sanıyorsun?"

"Bilmem... Ben... Kapının kurcalandığını duyunca hırsız sanmıştım."

"Oldu," dedi Tefo alaylı bir vurguyla. Sonra ciddileşti ve "Pekâlâ, otuz beş yaşındaki Özgür Bey: Diyelim ki biz, dediğin gibi polis değiliz ama yasadan yanayız ve ablanın öldürülmesini araştırıyoruz," dedi.

"Ve evime gizlice girdiniz. Özel dedektif gibi bir şey misiniz yoksa?"

“Ukalalık etme bence,” deyip gözleriyle beni işaret etti: “eli ağırdır, biliyorsun.”

Özgür durakladı, kafasını salladı, “İyi,” dedi, “ne söylememi istiyorsunuz? Saklayacak bir şeyim yok; bildiğim her şeyi polise anlattım zaten.”

“Sen gene de anlat: Mesela, kimsin, ne iş yaparsın, ablan nasıl biriymi, falan filan... Soracağımız bir şey olursa sorarız. Öt bakalım.”

En sondaki ‘öt bakalım’ın fazla kaçtığını düşünüyordum ama Özgür’e öyle gelmemiş olacak, başladı anlatmaya. Meğer doluymuş herif. Gündüzleri müzik aletleri satan bir dükkânda çalışıp geceleri de bu yakadaki barlarda gitar çalmasından başladı; söz ablasına geldiğinde baktım ağılıyor, içim burkuldu. Kolay değil; baba genç yaşta ölmüş, birkaç yıl sonra da anne, herifin biriyle kaçmış; bir daha da ne görmüşler ne de haberini almışlar. Buna ablası bakmış, büyütmüş, annelik etmiş. Çok severmiş, çok da iyi biriymiş ablası. Annesi kaçtığında lise birdeymiş Öznur Hanım; kardeşine bakmak için okulunu bırakıp çalışmaya başlamış. Ak-rabalar da kısa sürede yardımını kesmişlermiş. Bunlar abla kardeş mücadele etmişler. Epey zaman babaannelerinde kalmışlar; kadın rahmetli olunca da evini bir müteahhite satıp burayı almışlar. Şimdi de Özgür, görmeye dayanamayacağı için bunu satacakmış. Ben, tüm fesatlığımla içimden, ‘Yerim senin duygusallığını, kim bilir kime borcun var ki evi satıyorsun,’ derken Tefo, abla kardeşin büyüdüğü eski evin nerede olduğunu sordu. Uzak değil, dere-nin öbür tarafında, Yoğurtçu Parkı’nın oradaymış. Ablası, yeni ve umut dolu bir hayata başlayacaklarını söylemişmiş o evi satıp buraya taşındıklarında. Öyle de olmuş hem: Öznur Hanım okutmuş Özgür’ü. Müziğe merakını görüp gitar almış. “Bir bok olamadım sonunda ya, ondan gözü açık gitti ablam,” dedi arada. Kızarmış Özgür’e; hani o kadar okudun, ettin, hâlâ bar köşelerinde sürü-nüyorsun diye. Kavga etmişler en son, bir ay kadar önce. Baltaya sap olamama meselesi yüzünden tabii. Küsmüşler sonra, bir daha da görüşmemişler. Keşke olsaymış şimdi burada da, Özgür’e daha

çok kızsaymış, bağırsaymış. Ölümler böyledir, arkada kalana, kederin yanında bir sürü pişmanlık bırakırlar.

Sevecen, güleryüzlü vesaire bir kadınmış Öznur Hanım. Ne fedakâr olduğundan söz etmeye bile gerek yokmuş. Çevresi? Pek bilmemekle beraber birkaç arkadaşını tanırmış Özgür. Bu evde toplandıkları zamanlardan biliyormuş. Sonra, kendine kıytırık bir daire bulup taşınmış; o yüzden, son yıllarda arkadaşlarıyla ne kadar görüştüğünü ya da yeni arkadaşlar edinip edinmediğini bilmiyormuş. Zaten ayda bir, hâl hatır sormak için uğrarmış buraya. Çoklukla da paraya sıkıştığı zamanlara denk gelirmiş bu ayda birler. Bu da pişman olduğu bir başka şeymiş zaten. Ya ilişkiler? Erkek arkadaş falan? Özgür'e bakacağım diye evlenmemişmiş hiç; beraber olduğu erkekler varmış herhalde ama son bir-iki yıldır kimseyi görmemiş ablasıyla. Zaten böyle şeyleri merak da etmezmiş hiç; hatta bilmemeyi tercih edermiş. Kıskanıyordu herhalde; erkek çocuklar annelerini, kızlar da babalarını kıskanır derler ya...

Özgür kaptırmış anlatırken ben de dikilmekten yoruldum, elemanın da ters bir hareket yapmayacağına kanaat getirdiğim için gidip diğer koltuğa oturdum. Tefo, Özgür'ün lafını kesti ve ablasının fala, büyüye, vesaireye meraklı olup olmadığını sordu.

Özgür güldü, “Dalga mı geçiyorsunuz? Bayılırdı o şeylere,” dedi. Tefo'ya baktım, renk vermeye niyetli değil gibiydi. Özgür, ortağıma bakışımı yakalamış olacak, “Nereden çıktı bu şimdi?” dedi. Cevap vermedik. Eleman anlattıkça ağlamış, ağlarken de açılmıştı ya, birden daha da canlanır gibi oldu, “Bir dakika durun, size ne göstereceğim,” diye ayağa kalktı. Ben, bekçi köpeği rolüme uygun olarak, hemen davrandım. Özgür şaşırdı, Amerikan filmlerine has bir hareketle, “Hey,” dedi, “bir saçmalık yapacağım yok; sadece yatak odasından bir şey getirecektim.” Bir, “Sakin ol ahabap, tamam mı?” demesi eksik kalmıştı.

Tefo, “Tamam,” dedi ve oturmamı işaret etti. Oturdum. Zaten Özgür'ün bir numara çekeceğini düşündüğümünden değil, dedim ya, rol icabı davranmıştım. Neyse, eleman salondan çıktı ve hemencecik döndü.

“Şuna baksanıza,” dedi sırtarak, “içeride bundan bir tane daha var. Komik değil mi?”

Elinde, eğer o kısa sürede aşağı inip, gece karanlığında, sağlı sollu park etmiş onca araç arasında müthiş bir tahmin yürüterek arabamızı bulup camını kırdıktan sonra alıp gelmediyse, Vildan’dan aldığımız hokkabaz giysisinin bir eşi vardı.

Tefo, bu sefer otuz iki dişini sergileyerek güldü; Waterloo’yu henüz yaşamamış Napoléon edasıyla kalktı, Özgür’ün yanına gitti. Ben de kalktım yerimden tabii. Tefo, elbiseye dokundu ve “Ablan hangi lisedeydi? Yani okulunu bırakmadan önce,” dedi.

Özgür, tıpkı bendeniz beyinsiz fedai gibi, sorunun nedenini anlamadı elbette ya, gene de katilin tabutu için hazırlanan tahtaların yanına çivi paketini koymaktan geri durmadı: “Bahariye Koleji; bizim eski mahalleye yakın, bilirsiniz herhalde yerini.”

Yan basten

İşinizi halletmiş olmanın rahatlığıyla yatarsınız, mışıl mışıl uyursunuz. Sabah aynı güzellikle kalkarsınız. Artık o gün yapacağınız her ne ise, ona hazır hissedersiniz kendinizi, falan filan. Sonra, belki on dakika, belki bir saat sonra, hop, bir şey olur ya da bir haber gelir; her şey tersine döner. Doğanın kanunu gibi bir şeydir bu.

İşte biz de mal bulmuş mağrubi havasında, sepetimiz ipucuyla dolu, güle oynaya eve dönmüş, koçlar gibi yatıp uyumuştuk ertesi günün vaat ettiği zaferleri dinç karşılayabilmek için. Öyle de kalkmıştık sabah. Güzel bir pazar kahvaltısı, özgüveni kabarmış yüzlerin sırtımları, vesaire, vesaire. Sanki deplasmanda Barcelona'ya beş çekip yurda dönmüş gibiydik. Kaşınıyorduk kısacası.

Kahvaltıdan sonra çıktık, atladık arabaya. İlk hedefimiz dördüncü kurbanın, Zuhal Hanım'ın eviydi ve amacımız belliydi: Soruşturmayı, listemize aldığımız diğer kişilerle görüşme işini falan, bir kenara bırakmıştık. Çünkü Tefo'ya bakılırsa, kadıncağızın dolabında da bir büyücü kıyafeti bulacaktık ve bulduk muydu, çember, kare, yamuk ya da her ne derseniz, tamamlanacaktı. Aynı fikirdeydim ben de; kurbanlar arasındaki bağlantıyı bulmuştuk ya da en azından bağlantının ne olabileceğine dair önemli bir ipucu yakalamıştık ve çekmeye kararlıydık.

Tefo, aynı yaş ve benzer dış görünümüne sahip dört kurbanın bir tür kulüp, tarikat ya da benzeri bir gruba üye olduklarını düşünüyor, bu işi açığa çıkarabilirsek cinayetleri çözüp katili yakalamakta önemli bir adım atacağımızı söylüyordu. İşte, Zuhal Hanım'ın evinde yapacağımız araştırmada da aynı giysiyi veya fallı, büyümlü konulara dair başka bir şeyi bulabilmemiz halinde, bulduğumuz

ipucunun sağlamlığına karar verecek ve davayı o yönde kurcalamaya devam edecektik.

Eve girme konusunu hiç dert etmiyorduk; gündüz vakti maymuncukla uğraşmayacak, onun yerine Muharrem'i ikna edecektik. Tefo, kapıcının karizmatik tavırlarımıza ve sonunu düşünmeden sıkacağımız palavralara kanacağını iddia ediyordu. Eh, ne yalan söyleyeyim; dün geceki tafralarından sonra, Tefo'nun, tanımayan herkesi kafalayabileceğine bir kez daha inanmıştım. Kapalıçarşı'da turist kazıklamadan gelen deneyimlerin faydası işte. Bana düşen, elbette, dünküne benzer bir şeydi: Onlar konuşurken arkada diki-lip tehdit edici gölgemi üzerlerine düşürecektim. Sonra paşalar gibi eve dalacak, ipuçları denizinden kovamızı doldurup çıkacaktık.

Tabii, nasıl binaya vardığımızda etrafta kimseciklerin görünmemesi ve yağmurun kesilmesini fırsat bilip yapılmış temizlikte kullanılan deterjanın kokusunun çıkması için apartman kapısının ardına kadar açık bırakılmasından gaza gelmemiz, nasılsa kapıyı kendimiz açabiliyoruz hatta bize kapı mı dayanır, kasa bile açarız dememiz ve daha kurcalamaya başlamamızla kapının açılivermesi ve üstüne kapıyı diğer taraftan açanın 'bizzat' Başkomiser Emin Bey olması ve biraz şaşkın ama çokça da kızgın bakışlarına, sevimli olmaya çaba gösteren bir kısmı çürük, kimisi dolgu otuz iki dişli gülümsemelerimizin elbette bir işe yaramaması diye uzattıkça uzatıp cümlelerin başında ne dediğimi unutmam bir yazarlık hatasıysa, evdeki hesapla çarşıdaki arasında dağlar kadar fark olabileceğini unutmamız da dâhil, davaya bulaşmamızın en başından beri yaptığımız pek çok şeyin deneyimsizlikten kaynaklandığını söylemekte fayda var, diyorum ve bu uzun cümleyi, tüm yanlışlarına rağmen silmeyip emeğime saygı gösteriyorum. Anlayışınıza teslimim.

Neyse, dediğim gibi, Tefo çömelmiş kapıyı kurcalar, ben de arkasında ustasından olayı kapmaya çabalayan berber çırağı misali eğilmiş yaptıklarını izlerken kapı açıldı ve Emin Bey'in çatık kaşlarıyla kavanozdan kurabiye çalarken yakalanmış çocuk gülümsemelerimiz karşı karşıya kaldı. Eh, tabii, böyle bir pozisyonda

fazla söylenebilecek bir şey yoktu; o yüzden pişkinliğe vurmadık; toparlanıp, ‘orada ne halt ettiğimizi’ anlattık ve ne zaman ki-taba, ne zaman kafamıza göre oynamamız gerektiği konusunda bir ders almış olduk.

Çok şükür, Emin Bey ve evde bir yandan kafa patlatıp sağı solu kurcalamakla meşgul iki cinayet birimi dedektifi, pek havalı, genç-ten bir eleman olan Komiser Cenk ve bodur maki kılıklı yardımcısı Güven Beyler ve salonda merak ve heyecanla dikilip onları izleyen ve habire konuşup kafa ütüleyen kapıcı Muharrem anlat-tıklarımızla pek ilgilendiler. Emin Bey, bu ‘ve’ler arasına serpiş-tirdiklerimden sonuncusunu, bizim lafa başlamamızdan kısa süre sonra dışarı çıkardı.

Kafamıza göre iş yapıp davayı karıştırmamıza, muhtemel ipuç-larına zarar vermiş ya da verebilecek olmamıza veya bulamadıkları bir şeyi bulmamıza fazla ses etmediler. Hatta Emin Bey’in diğer ikisine Nezih Amca’yla ilişkimizin en birinci dereceden olduğunu söylemesi onların da havasını epey yumuşattı. Böylece, sırf ben de-ğil, bizzat oğlu sıfatıyla Tefo da, Nezih Dağdelen’in bildiğimizden ya da sandığımızdan daha fazla sayılıp sevildiğini öğrenmiş olduk.

Emin Bey, anlattıklarımız bitince, “Aslında ikinizi de karakola çekip bir güzel sopalatmam gerekir,” dedi. Baktım, diğer ikisi de kafa sallıyor, polis molis, bizden genç tiplerin önünde ezilip bü-zülmek dokundu. “Doğru komiserim ama—” diye lafa girecek ol-dum, elini kaldırıp susturdu beni. “Hayır,” dedi, “ikiniz de çocuk olsanız, akli havada gençler olsanız anlarım ama değilsiniz; koca koca adamlarsınız; kalıbınızdan utanmanız gerekir. Bu işlerin böyle yürümemesi gerektiğini bilmeliydiniz ve ne olursa olsun bana gel-meliydiniz. Nezih Başkomiser’im bana Ergin’i sorduğunda ne pe-şinde olduğunuzu söylemişti ama bu derece ileri gideceğinizi dü-şünmemiştim açıkçası... Neyse, başkomiserime dua edin, canınıza okumayacağım—şimdilik.”

Duacıydık elbette başkomiserine ama fırça uzarsa konudan uzak-laşılacaktı. Nitekim Tefo da öyle düşünmüş olacak, Emin Bey’in biraz dıklensek köpüreceğe benzeyen havasına hiç aldırmadan,

“Haklısınız ama gördüğünüz gibi, sizden bir şey de saklamadık sonuçta; hem bulduğumuz her şeyi anlatmaya da hazırız,” diye lafa girdi. Emin Bey, belki de hoşlandı bundan, bir kaşını kaldırarak, “Sanki başka çareniz vardı,” dedi, biraz durakladı, artık ne düşündüyse düşündü, “Pekâlâ, ne var ne yok, anlatın bakalım,” diye bitirdi lafını.

Emin Başkomiser ‘Ne var ne yok,’ diye hatrımızı sormuyordu elbette. Herhangi bir zevzekliğe mahal vermeden anlattık. En başından itibaren, yaptığımız soruşturmaları —tabii, profesyonel anlamda ne kadar soruşturma denirse onlara— görüştüğümüz kişileri, ilk kurbanla ilgili kayık hikâyesini ki bunu anlatırken Kurt-han’ın başı derde girmesin diye, görüştüğümüz kişinin adını söyleyemeyiz ayağına yatıp kıvıralım dediysek de Emin Bey yemedi ve çocuğun adını da aldı ağzımızdan, katil namzedinin kaba tarifini, gene ilk kurbanın evinde bulduğumuz giysiyi, üçüncü kurbanın evinde bulduğumuz diğer iki giysiyi, fal, büyü ve kulüp fikrimizi falan, hepsini anlattık.

Pek ilgilenmiş göründü üçü de; hatta biz anlatırken Emin Bey’in bir iki yerde sırtıttığını gördüm. Diğer ikisi hiç sırtıtmadı ama.

‘Muhtemelen,’ dedim içimden, ‘Emin Bey, cinayet dedektiflerinden önce çözmek istiyordu ya olayı; bunlar da genç falan, hava basıyorlardır... Belki de bunlara gıcığı vardır. Hatta bir tür rekabet durumu bile olabilir. Yalnız, inşallah Kurthan’ı fazla zorlamazlar; Necmiler’in güvenini kaybetmek istemem doğrusu...’

Gül Zekeriya

Hani arada muhabbeti olur, hatta gazetelerde falan da çıkar; zabıta bir dilenciye —artık niyeysen— kovalamış, yakalamıştır ve adamın —ya da kadının— gecekondundan bozma evinden tonla para çıkmıştır. Bir de parayla imanın kimde olduğunun belli olmaya-
cağına dair bir deyiş vardır.

Dıştan görünüşü lakabına gayet ters olan sosyete medyummu ‘Gül’ Zekeriya’nın takdire şayan bürosunda oturmuş, adam, masasına boydan boya serdiğimiz Yıldız Hanım’ın giysisine bakarken bunları düşünüyordum.

Gül Zekeriya, adını lakap aldığı romantik ve ağdalı çiçeğe zerre kadar benzemiyordu: Kırkının üzerinde, kel, şişman, patlak dudaklı, patlak gözlü, neredeyse kaşsızlığı dışında alabildiğine esmer ve kıllı, şimdilerde gençlerin, günümüzün pop yıldızı Berkhan’ın epey zamandır liste başı olan dandik şarkısına atfen kullandığı türden ‘çiki-tiki’ yani, birkaç günlük sakallıydı. Karikatürlerdeki haydutlara benzeyen bu adamı sokakta gösterecekler, ilk bakışta ne zenginliğini ne de ününü tahmin edebilir, en iyimser halinizle sıhhi tesisatçı ya da eski tip kalorifer kazanlarını tamir edenlerden biri derdiniz. Lakin karşısına geçip iki üç laf etmeye başladığınız anda bilgisini ve kendine güvenir tavrını fark edip şaşırdınız ve bir de, konuşurken yaptığı el hareketlerini görüp kelimeleri ağzında yuvarlayıp uzatarak telaffuz etmesini duyunca lakabını nasıl aldığı hakkında biraz fikir sahibi olabildiniz.

Öte yandan, Gül Zekeriya, öğrendiğimize göre benzerlerinden epey farklıydı: Tamam, medyumluktu, faldı, bilmem neydi, anca inanana bağlayacak konulardır ve şahsen, bir iki kahve falı,

birkaç defa da lise zamanında parkta manitayla gezerken yakalanan çingenelerin durumdan faydalanıp zorla baktığı el falı dışında fal baktırmışlığım da, fala, büyüye inanmışlığım da yoktur ama gene de hiçbir şey için, “I-ih, olmaz öyle,” dememeyi dedektiflik kariyerimden çok önce öğrenmiştim. Ayrıca, adamın sırf sosyetik hanımlara ve beylere fal bakmakla kalmayıp gayet ciddi tiplere de danışmanlık yaptığını, büyü vesaire konularında ciddi bir uzman olduğunu öğrenmiştik. Üstüne, adamın, bizim Papik Necmi’ye, nedenini bilmediğimiz (hâlâ da bilmem) ve Necmi’nin kolay kolay ödenemeyeceğini söylediği bir borcu vardı ki tüm bunlar Gül Zekeriya’yı, bizim aradığımız eleman yapmaya yetiyordu.

Tabii adamı öyle güle oynaya aramamıştık; Zuhul Hanım’ın evinde enselenmemizden sonra Emin Bey, biraz Nezih Amca’nın hatırına ama çokça da bulduklarımızdan, üstelik bulduklarımızı, muhtemelen kendinden epey genç oldukları için hava basmalarından hiç hoşlanmadığını belli ettiği cinayet birimi dedektiflerinden önce bulmamızdan etkilenmiş olacak, fazla üzerimize gelmemiş; tam aksine, bulacağımız her şeyi doğrudan kendisine bildirmemiz şartıyla ‘işimize bakabileceğimizi’ söyleyip bizi salmıştı.

Bana kalırsa ki Tefo da onaylamıştı bu fikrimi, Emin Bey, katili bulmak konusunda, tahminlerim bir yana, gerçek nedenini kendi bilir elbette, teşkilatın dedektifleriyle bir yarışa girmiş ve artık ne düşündüyse, yarışa bizi de katmıştı. Bilemiyorum, belki kendi elemanlarından daha fazla şeye ulaşabileceğimizi düşünmüştü... Sonuçta biz de, ‘neyse ne’ deyip işimize bakmaya geri dönmüştük. Adı konmamış bir yarışa iteklenmemiz pek hoş değildi gerçi ama eh, dedim ya, biraz kaşınmıştık ve yine eh, işi böyle kotarmamız gerekiyorduyse, böyle de yapardık. Üstelik bir bakıma kendimize resmiyet kazandırmıştık —yeni kurulan bir ülkenin uluslararası platformda tanınması gibi bir şey işte. Hem unutmayalım: Her işte bir hayır vardır derler.

Neyse, Emin Bey’in meslektaşlarına yönelik bıyıkaltı gülümsemesi eşliğinde Zuhul Hanım’ın gardrobunun üstünde, gene büyükçe ve kâğıttan yapılmış bir butik torbası içinde özenle katlanmış bizi

bekleyen dördüncü işlemeli giysiyi bulmamız ve yukarıda bahsettiğim ‘işimize bakmak üzere’ salıverilmemizin kıvancıyla, binayı, gelişimizden daha da hevesli terk edip arabamıza atlamış ve hemen Necmi’yi aramıştık. Dördüncü giysi de elimizdeydi ya, sıra bunların ne işe yaradığını bulmaya gelmişti.

Tabii, elimizdeki bilginin hepsi artık poliste de mevcuttu; üstelik cinayet biriminin dosyalarına erişemediğimiz için polisin elindeki bilginin çoğuna sahip değildik; yani, bizim bilmediğimiz başka şeyler biliyor olabilirlerdi ve haliyle bunları bize söylemeleri de gerekmiyordu. Öte yandan, onların ulaşamayacağı, daha doğrusu ulaşmayı akıl edemeyeceği yerlere ulaşmıştık —en azından o ana kadar— bu da bizim avantajımızdı. Eh, güçler tümüyle eşit olursa niye yarışasın ki? Tüm bunların üstüne, yani yarış dalgası bir yana, cinayetler basında fazlasıyla yer tutmaya başlamış, o zamanlar şimdiki kadar sapıtmış olmasa da pek revaçta olan magazin haberlerinin arasına sıkışmaktan kurtulup merakla izlenen bir konu haline gelmişti. Yani, ilginin artışının, yediği haltlara bakarak manyak olduğu düşünülen seri katilimizin daha fazla saklanacağı, belki de kaçıp gidebileceği anlamına gelebileceğini de bildiğimizden daha fazla acele ediyorduk.

Necmi’ye polisin Kurthan’dan bir şekilde haberi olduğunu ama çocuğa bir süre için, tabii bizim durumu öğrenip son anda rica etmemiz üzerine, dokunmayacakları gibisinden bir palavra sıktım. Seninki, “Nasılsa bir yerden bulurlardı,” diyerek teşekkür bile etti bana. Sonra da falcıyı ne diye aradığımızı sordu. “Sonra anlatırım,” dedim, “sen önce böyle birini tanır mısın, onu deyiver hele,” diye devam ettim. Tanırmış, hem de çok iyi tanırmış.

Atlamadan söyleyeyim: Zuhâl Hanım’ın evinde bulunan kıyafete haliyle rakiplerimiz el koymuş, bizdeki üç giysinin ikisini kendilerine teslim etmemizi istemişlerdi. Parmak izi vesaire araştıracaklardı. İşin aslı, üçünü de istemişlerdi ama ne yapmaya niyetli olduğumuzu anlattıktan sonra, tahmin ettiğim gibi biraz da cinayet masasından önce işi çözmek isteyen Emin Başkomiser’in araya girip yapacaklarımızla ilgili sorumluluğu üstlenmesiyle, bir

tanisinin, bir günlüğüne ve herhangi bir yerine, en azından bundan sonra kesinlikle elimizi sürmememiz (Birinin üzerinde Vildan'ın, diğerlerinde Özgür'ün ve her ikisinde de bizim parmak izlerimizin bulunduğunu söylemiştik tabii) ve başkasının da el sürmesini engellememiz kaydıyla bizde kalmasına gönülsüzce razı olmuşlardı. Biz de binadan çıkıp Necmi'yle konuştuktan sonra hemen eve dönüp giysileri almış, geri dönüp dedektiflere teslim etmiştik.

Delil saklama gibi bir suçtan sıyırmış olduğumuzu fazla düşünmeden, Necmi'nin arayıp bizim için ünlü medyumdan randevu aldığını söylemesiyle Feneryolu'na yollanmıştık ve polis ve polisli işlerden hiç hoşlanmadığını söylemesi bir yana, pek değerli vakitini bizi dinlemek ve yardım etmek için harcamayı istemediği her halinden belli olan Gül Zekeriya'nın, atacağı her palavraya inanmaya hazır gelen müşterilerini daha da fazla perişan etmeye yaradığı açık, kırk ayrı ruhani zımbırtıyla süslü, bilgisayarlı, koyu kahve lambrili, kiminin şık diyebileceği ofisine girdiğimiz andan itibaren karşımıza diktiği tüm tafrası, Yıldız Hanım'ın hokkabaz kıyafetini evden çıkarken yanıma aldığım tahta maşa ve annemin cımbızıyla torbadan çıkarıp ceviz kaplama masasına serdiğimizde uçup gitmişti.

“Bunu nereden bulduğunuzu söyleyebilir misiniz?” demişti, bize giysiyle ilgili esrarengiz bir şey söyleyeceğini sandıracak kadar uzun bir bekleyişten sonra.

“Şimdilik hayır,” dedi Tefo, “önce bildiklerinizi duymak istiyoruz.”

Bunun üzerine, Gül Zekeriya, derin bir nefes alıp sumocu gövdesini deri koltuğuna bıraktı. Bir süre daha öylece durduktan sonra öne eğilip dirseklerini masaya dayadı ve çenesini, kenetlediği ellerinin üzerine yerleştirip susmaya devam etti. Görünüşe göre bize neyi, nasıl ya da ne kadar söyleyebileceğini hesaplıyordu. Sabırla bekledik. Sonunda, “Bu giysi... Yanılmıyorsam bir tören giysisi,” diye başladı. Gene durakladı, sonra, “Biraz karışık,” dedi. Karışık olmasa senle ne işimiz var, değil mi? Böyle bir şey demedik tabii; o da biz kıt beyinlilerin anca anlayabileceğini düşündüğü

şekilde anlatmaya devam etti. “Bu, pek bilinen bir şey değildir... Emin değilim ama... Görmüştüm sanki—evet, bir dakika,” deyip kalktı, içeri girdiğimizde ofisin özel banyosunun kapısı olduğunu düşündüğüm kapıyı açıp girdi. Kısa süre sonra da elinde bir kipta çıktı. Ansiklopediye benzer, siyah deri ciltli, kalın bir şey.

Yerine geçip kitabı masaya koydu, anlaşılmaz bir şeyler mırıldanarak sayfalarını karıştırmaya başladı. Biraz sonra, “İşte,” dedi ve kitabı bize doğru çevirdi. İkimiz de kalkıp masaya yanaştık, sosisimsi parmağıyla gösterdiği yere baktık.

Sayfanın birini tamamıyla kaplayan resimde ne idüğü belirsiz kocaman beyaz bir şey, yerden göğe doğru uzanıyordu. Ortalıkta bir baş görünmemekle birlikte, başı olduğu düşünülebilecek, gövdesinin en üstteki kısmının tepesi sivriydi ve etrafında taca benzer, tırtıklı bir şey vardı. Baş gibi, ağız, göz, kulak, el, kol, bacak ve ayak da görünmüyordu. Gövdenin etrafında ise kırmızı, lacivert, yeşil ve sarı renklerde, insandan çok şeytan, cin falan denebilecek tipler, kâh uçar, kâh secde eder şekilde yere kapanmış ya da dizleri üzerinde çökmüş halde resmedilmişti. Karşısındaki sayfada ise eski metinlerden esinlenerek tasarlandığı belli olan harflerle WORM-GOD yazıyordu. Altında da bir sürü yazı; hepsi İngilizceydi.

“Ehm,” dedi gene adam, biz neyin ne olduğunu kavramaya çalışırken, “bu—bildiğim kadarıyla söylüyorum tabii—sadece uzmanının, o da belki duymuş olabileceği bir... eee, tarikat... Şey... Solucan Tanrı... Keltler’den... Güneş... eee, aslında baş tanrıdır... Ya da iblis... En eski tanrı bu... Crom Cruaich... Kelman Keletach... İşte, isimleri burada yazıyor... Bir sürü... aaa, kısaca Crom da deniyor... İşte, şurada... Bizde fazla bilinen bir şey değil...”

Tefo’yla göz göze geldik... Hah! Bilinmezmiş... Zekeriya’nın hayatında Conan okumadığı belliydi. Bir şey demedik ama.

“Türkiye’de bununla ilgili bir şey... Mesela, tarikat var mıdır?” diye sordu Tefo.

“Hiç sanmam,” dedi adam.

“Emin değilsiniz ama?”

“Valla, olsaydı duyardım herhalde. Sanmıyorum.”

“Niye duyasınız ki?” dedim saf saf.

“Duyulur böyle şeyler...” dedi mırıldanarak.

“Peki,” dedi Tefo, “diyelim ki böyle bir grup var olsun: Ne yapar bunlar?”

“Hım... Bilmem. Ayin yaparlar herhalde... Büyü, belki... Ama fikrimi sorarsanız, böyle bir şey yok derim.”

“Yani, diyorsunuz ki bu giysi...”

“Uyduruk. Maskeli balo için hazırlanmış olsa gerek.”

“Maskeli balo mu? Pek tanınmayan bir kültün giysisini bulup maskeli balo için kullanmak mı yani? Biraz fazla egzantrik değil mi bu?” dedi Tefo ısrarla ve arka arkaya.

“O-ho,” dedi Zekeriya, “daha neleri var...”

“Çok ve değişik maskeli balo kıyafeti gördünüz yani?”

“Yok canım... ‘daha neleri var,’ derken, ‘daha ne egzantrik şeyler yapıyor insanlar,’ demek istemiştım.”

“Sizin büyüyle işiniz yok mu?” diye araya girip konuşmayı anlamsızca sürüklendiği maskeli balo meselesinden kurtarayım dedim.

“Ne münasebet!” diye parlayıverdi birden.

“Büyüden falan anlamazsınız yani?” dedim ben de.

“Tam tersine, gayet iyi anlarım,” diye kızgın kızgın cevapladı.

“Ama?” dedim, neye kızdığını merak ederek.

“Ama yapmam. Yaptırmam. Bakın, büyü vardır ve tehlikelidir... İyisi de kötüsü de...”

“Cin şeyleri mi?”

Ben böyle işi ciddiye almaz havada sorunca gözlerini kırptırdı adam; içinden ‘Lâ havle’ çekiyordu herhalde. Ben de kılık olsun diye öyle davranmıştım. Gene de sinirlendiğini fazla belli etmedi, “Aklınıza gelebilecek her şey. Ve fazlası,” dedi sonunda.

“Büyü yapmıyorsunuz ama peki, bozmanız için gelenler olmuyor mu? Muska yazmak falan?” diye üsteledim.

“Onlara da aynı şeyleri söylerim. Gerçek medyum büyüyle uğraşmaz. Onu yapanlar şarlatandır. Tamamen dolandırıcılık. Kur'an'da yeri var zaten... Yasak,” dedi gayet kararlı bir tonla.

Ben tam kendi yaptığının ne olduğunu sorup adamı iyice sinirlendirmeye niyetlenmiştim, “İyi, giysiye dönelim bence,” dedi Tefo.

Zekeriya bana ters ters bakıp, “Bu,” dedi, giysiye dönerek. Durakladı, düşündü. “O'nun müridlerinin törenlerinde kullandıkları giysi... Aklımda doğru kaldıysa, törenin Acuhaith gibi bir adı olsa gerek... Sanırım... Evet, öyle. İşte bakın,” dedi ve sayfayı çevirdi. Şimdi önümüzde, bizimkine benzer motiflere sahip bir giysi içinde resmedilmiş sakallı bir adam ve yanında açıklamalar vardı. Diğer sayfada ise giysinin göğüs kısmındaki göz mü yoksa çöreklenmiş yılan mı, karar veremediğimiz şekil bize bakıyordu.

Adam Crom'dan bahsederken içimden, ‘Aha, işte solucan!’ diye sevinmiştim zaten, o coşkuyla, “Nasıl bir törenmiş bu?” dedim, Tefo'dan önce.

“Ah, eee... Kestirilebilecek şeyler işte... Tam bilmiyorum... Tüt-süler, dualar, giysiler... Kurban belki...”

“Kurban?”

“Kurban, evet...”

“İnsan? Hayvan?”

“Çok iyi bildiğim bir şey değil... İkisi de olabilir.”

“Bana, çok açık davranmıyormuşsunuz gibi geliyor,” diye araya girdi Tefo. Haklıydı; adam konuşurken sık sık duraklıyor, kelimeleri özenle seçmeye çalışıyor gibiydi. “Ayrıca,” diye bastırdım hemen, “bu kafayla devam ederseniz, bize anlatmak istemediğiniz şeyleri polise anlatmak zorunda kalırsınız.”

Zekeriya gene anlaşılmaz bir şeyler geveledi. Sonra karar vermiş olacak, “Peki,” dedi. “Çok eskiden okuduğum şeyler bunlar...”

Meraktan tabii. Neyse, bunun anlamsız bir şey olduğunu bilmelisiniz. Böyle bir tarikat yok; bence biri sizle dalga geçmiş.”

“Orası bizi bağlar,” dedim. “Şimdi siz bize, bu tarikat hakkında ne biliyorsanız anlatın. Bahsettiğiniz törenin amacı neydi mesela? Hani akut muydu, neydi?”

Uyuzluğu iyice ilerletip, törenin ismini önemsiz bir şeymiş gibi aklımda tutamayarak yanlış söylemeye varan aymazlığımdan iyice rahatsız olduğunu belli eden Zekeriya dudaklarını büzdü, içini çekti ve herhalde, ‘Ne bok yerseniz yiyin,’ diye düşünüp gayet ciddi bir tonla ve duraklaya duraklaya, “Törenin pek çok amacı olabilir... Bereket falan... Bereket, üretkenlik... Temelde seksle ilgilidir,” dedi.

Ölüleri say Crom!

“Aman ne marifet! Attın, tuttu diye bu kadar havaya gireceksen işimiz var,” diye söylenmeye devam etti ortağım. Nasıl sırtıyordum anlatamam. Tombul medyumun yanından ayrılıp sokağa çıktığımız anda, “Ya, gördün mü?” diye başlayıp bir araba laf etmiştim Tefo’ya. Yok efendim cadı olamazmış, aklım fikrim şeyimdeymiş, giysideki işlemler solucan olur muymuş da bilmem ne... Sanki sadece yılandan tanrı olur!

“Aha,” demiştim en son, içinde sırrı çözölen giysinin olduğu torbayı sallayarak, “bu da sana girsin!”

Tefo, bunları okurken, “Hiç de bozulmamıştım, abartmışsın,” demişti demesine ya, aslında öyle olmadığını gayet iyi biliyordum. Bozulduğu şey, dediklerimin çıkması değildi elbette; hani ben arada, bunun olayları benden daha çabuk kavrayıp fikir üretmesine takıldığımı söylerim söylemesine ama aramızda öyle sözü edilecek cinsten rekabetti, kıskançlıktı falan, olmaz. Can kardeşimin bozulduğu şey, vır vır etmemdi. Doğruya doğru; kendimce, bu davaya giriştiğimizden beri yaptığı artistliklerin hesabını kesiyordum ve buna hakkım olduğunu düşünüyordum.

Neyse, işin aslı, ben de fazla uzatmadım dalga meselesini. Hatta arabamıza atladıktan sonra ipleri buna verip gönlünü alayım diye gene, “E?” dedim; ne yapacaktık şimdi?

“Düşünüyorum,” dedi Tefo. “İyi,” dedim, arabayı çalıştırdım. Nasılsa bir şey yumurtlayacak, bilmemnereye gidelim diyecek diye yavaş hareket ediyordum. İki dakika geçmeden, öyle de yaptı: “Şimdi,” dedi, derin bir nefes aldı, “eğer, bu dört kurbanın arasındaki ilişki buysa... Yani, fazla bilinmeyen bir tarikatın mensuplarıysa

bunlar—” derken araya daldım: “Ve dertleri seks ise—” Kafasını salladı, “V, Evet, o zaman... tabii, Zekeriya’nın söylediğinin aksine, böyle bir tarikatın ya da grubun var olduğunu kabul edersek, bir, bu seks amaçlı ayini nerede yaptıklarını; iki, ne zaman yaptıklarını; üç ve bence esas konu bu, niye yaptıklarını bulmalıyız.”

“Niye mi? Seks dedi ya adam...” dedim.

“Tamam da,” dedi kardeşim, “seks çok genel bir şey... Yani seks, tamam, ama nasıl? Kendilerine koca mı aramışlar? Solucandan kendilerini tatmin etmesini mi dilemişler? Ne?”

“Crom’dan ne istenir? Conan gibi herif istemişlerdir. Şöyle, birini bir omuza, ötekini diğer omuza atıp dağa, bayıra kaldıracak tipte birini...”

“O da olabilir... Ama... Ters sanki... Hayır, kadınların ikisi çokluk çocuk sahibi... Dördü de orta yaşı geçmiş ve dördünün de bir yamugunu gören yok.”

“Fazla bir şeylerini bilen de yok ona bakarsan.”

“Evet... Konuştuklarımız arasında kadınların böyle bir yönüne değinen de olmadı zaten.”

“Hem zaten ölünün ardından konuşulmaz.”

“Nasıl yani?”

“E, şimdi, bunların böyle bir yönünü bilen biri olsa bile bunu nasıl söyleyecekti? ‘Rahmetli iyi kadındı, hoş kadındı ama çok gizemli takılırdı; ayrıca, biraz orospuydu’ mu diyecekti?”

“Doğru. Ama gene de böyle bir şey bilen ya da hisseden ol- saydı... Aslında, fazla kişiyle de görüşmedik henüz. Daha çok şey var bakılacak.”

“Bence de,” dedim, sonra aklıma geldi: “Ya, hacı, kadınların öldürülmelerinden sonra yapılan o pislik de bu seks dalgasına uyuyor sanki ne dersin?” diye ekledim.

“Hım,” dedi, haklıymışım, o da öyle düşünmüşmüş zaten. “Bu durumda,” diye devam etti bir süre sustuktan sonra, “intikam bence cinayet nedeni olarak ön plana çıkabilir. Yani, diyeceğim,

eğer intikamsa mesele, intikam peşindekini bulmak lazım. Onun için de intikama neden olacak şeyi bulmalıyız... Onun için de—”

“Crom’un kızları ne halt yemiş, onu bulmalıyız,” diye daldım lafına.

“Evet. Aynen öyle.”

“Tabii, Crom’un başka kızı ya da oğlu var mı, onu da...”

“Evet.”

“Ve işe Erlik’le Mitra da karışmış mı diye de bakarız.”

“Vedat be...”

“İyi, aman... Peki, istikamet?”

“Yoğurtçu Parkı’na doğrudan bir rota çiz, Mister Sulu.”

İhtiyar adam ve deniz ve Ciiz ve Erhan ve saire

“Behzat Baba’ya sorun, bilirse o bilir,” dedi bakkal. Adını sormamıştık; neden soracaktık? O da bize sormamıştı; pek geveze bir şeydi zaten. Meraklıydı da; hele tüm yüz­süz­lüğümüzle, dükkânına girer girmez polis olduğumuzu söyleyince iyice meraklanmış, kimlik sormayı aklına bile getirmemişti.

Hayır, mahallenin eskisi değildi; altı, yok yedi yıldır buradaydı. Mahallede daha uzun zamandır oturan birkaç kişi varmış ama bu saatte kimseyi bulamazmışız, zaten o yüzden Behzat Baba’ya sorun demiş ya... İyi, o zaman, Behzat Baba’yı nerede bulurmuşuz? Bu saatte ya dere­de olurmuş ya evinde. Evi şurasıymış, mahalle­nin geçmişi ile ilgili şeyleri bilirse o bilirmiş. Evinde bulamazsak mutlaka dereye bakmalıymışız, zati görünce tanır­mışız. Turna’da veya yakınında olurmuş. Turna dediği, Behzat Baba’nın teknesiymiş. Behzat Baba balığa çıkmadığı zaman, hemen oracıkta, köp­rünün yakınında dururmuş Turna.

“Vah vah,” dedi Behzat Baba ilkin. Cinayeti duymamış bile. Gazeteyle falan işi olmazmış; TV desen hak getire. Sevimli adamdı; yüzü, elleri kırış kırış, ben diyeyim yetmiş siz deyin seksen ya­şında vardı. Eski toprak hesabı, gayet dinçti. Ömrü oralarda geç­mişti; emekli olduktan, hele eşini kaybettikten sonra, kendini ta­mamen önceden haftasonu eğlencesi olan balık tutmaya vermişmiş. Tuttuğu balıkları sattığı falan da yokmuş. Kendine ve konu kom­şuya dağıtacak kadarını tutmakla yetinirmiş. “Deniz,” dedi, laf arasında, “mesele o.”

Turna'ya sahip olamadığı çocuğu gibi baktığı belliydi; tekne pırıl pırıldı. Çok da canayakın adamdı; kendimizi tanıtmamızla hemen bizi yanına buyur etmişti. “İyi çocuklarsınız siz,” demişti gene laf arasında; insanın yüzüne bir defa bakması yetermiş ne mal olduğunu anlaması için. Ne güzel.

Vah vah demesi elbette Öznur Hanım'ı gayet iyi hatırlamasındandı. Kafa bakımından da maşallahı vardı zaten. Öyle kitaplardaki az konuşan, ağzından her çıkan lafa atlanıp anında kapılması gerektiği havası yaratan bilge, yaşlı balıkçılardan da değildi; gayet güler yüzlü, konuşkan bir adamdı.

“Yazık, çok çekti o kızcağız,” diye başlamıştı Öznur Hanım'la ilgili anımsadıklarına. Babalarının ölmesinden sonra anneleri bir adamla kaçan iki çocuğu kim olsa hatırlardı. Tabii olayları sonradan, çocukların yanına yerleştikleri, komşusu olan babaanneden duymuştu; daha doğrusu, merhum eşi duymuştu da, o da ondan öğrenmişti. İlerleyen zaman içinde de, ta babaanneleri vefat ettikten sonra çocukların evi satıp mahalleden taşınmalarına kadar, sıkça görmüş çocukları.

“Öznur,” demişti, “hem iyi bir kızdı, hem de çok güzeldi.” Mahallenin delikanlıları da kızla pek ilgilenirmiş zaten. Fakat kızın mahallede öyle namusa aykırı bir davranışını ya da bu tür konularda kulağına gelen bir lafı hatırlamıyordu. Kızcağız, okulunu bırakıp çalışmaya başlamıştı; kardeşine bakıyordu; ne zaman fingirdeyecekti? Hem öyle bir kız değildi zaten. O türde bir şeyi olsaydı rahmetli eşinden duyardı mutlaka. Nerede çalışıyordu peki? Galiba Maltepe taraflarında bir fabrikada. Fazla bir şey hatırlamıyordu o konuda ama kızın gayet iyi, terbiyeli ve hanım bir kız olduğunu, yanında hiç erkek görmediğini, hafta sonlarında bazen bir iki kız arkadaşıyla sokağa çıktığını gayet iyi hatırlıyordu rahmetli eşinin mahallede bir nevi radar görevi üstlendiği anlaşılan Behzat Baba.

İnınının tabii. Kimdi bu kızlar? Yıldız, Zuhal, Nilgün? Yok canım, isimlerini bilmiyordu Behzat Baba: Sadece bir iki kız işte. Hem ne arıyorduk ki biz? Gayet terbiyeli, hanım bir kızcağızdı işte; yardımseverdi, çocuklarla ilgilenirdi... Çok iyi kızdı çok. Vah vah.

Hatta rahmetli Şevki Bey'in bir oğlu vardı, Allah kimseye vermesindi, çocuk sakat doğmuştu; onunla nasıl ilgilenir, nasıl sevecen davranırdı bir görmeliydik. Nesi sakattı çocuğun? Akli, nesi olacak? Garibim Şevki Bey de, hanımı da pek severlermiş bu yüzden Öznur Hanım'ı—çocuğun adı da neydi yahu, neydi? Hah, Erhan'dı galiba... Öznur'la kardeşi mahalleden taşınınca pek ağlamıştı çocuk o yarım aklıyla. Hayır, Erhan'a ne olmuştu bilmiyordu; önce babası sonra da annesi ölünce, muhtemelen devlet babanın şefkatli ellerine teslim edilmişti. Evet, evet, hatırlamıştı şimdi; annesinin ölümünden sonra birileri gelip almıştı çocuğu. Çok iyi bilemiyordu çünkü o balıktayken gelip almışlardı galiba. Evet, Nejat Bey söylemişti ona... Komşu canım, kim olacak? Galiba birkaç adam demişti, gelmişler, çocuğu ve birkaç eşyasını alıp gitmişler... Nejat Bey? O-hoo, rahmetli olmuştu bile çoktan. Başka kim bilebilirdi peki? Hım. O zamandan beri mahallede oturan—a, evet, rahmetli Ruşen'in oğlu vardı tabii: Cengiz. Ruşen de efendi adamdı, Allah rahmet eylesin. E, tabii, hayat işte. Herkesin yaşı gelir, Emr-i Hâk vaki olur; dostlar birer birer gider... Cengiz? Ha, evet, Cengiz iyi çocuktur, selamı sabahı hiç eksik olmaz. Tabii, hemen mahallenin girişindedir evi, Hünkâr Apartmanı'nda. Bu saatte bulmazdık ama: Karı koca çalışırdı onlar; anca akşam vakti. Cengiz bilir, onların yaşıtıdır—hayır canım, Erhan'ın. Bir de Öznur'un kardeşinin—evet, Özgür işte. Tanıyor musunuz? Ya, müzisyen oldu demek? Aferin ona. Bunlar beraber oynarlardı sokakta. Zavallı Erhan: Ne zor şeydir—belki de çoktan ölmüştür bile; öylesi için hayat zordur. Çok zor.

“Erhan? Aa, tabii ya, hatırlamaz mıyım hiç? Neden sordunuz?” demişti Özgür telefonda. Behzat Baba'ya teşekkür edip yanından ayrılmış, Cengiz Bey'in iş dönüşünü beklemek için parkta vakit geçirelim demiştik. Sonra aklıma Özgür'ü arayıp Erhan konusunu sormak gelmişti. Çalıştığı iki yerin de telefonunu almıştık, saat altıya kadar da dükkânda olduğunu bildiğimizden önce orayı aramıştık.

Özgür önce şaşırmış, eski mahallesinde olduğumuzu söyleyince de orada ne yaptığımızı sormuştu. Biri ablasına, diğeriye eşinin titizliğinden dolayı muhtemelen ablasının evinde saklanmışlığına kanaat getirdiğimiz ve Nilgün Hanım'a ait olduğunu düşündüğümüz iki giysiyi ortaya çıkarmasından sonra özel dedektif olduğumuzu söylemiştik ya, "Araştırma yapıyoruz," dediğimde üstelememiş, telefonda Erhan'ın yerini bilip bilmediğini sorunca, "Yok canım," demişti. Mahalleden taşındıktan sonra çocuğa ne olduğunu bilmiyordu. Evet, galiba aynı yaşıydılar; evet, tabii, çok severdi, haline üzülürdü; hatta mahalledeki diğer çocuklarla oynadıkları oyunlara katmaya çalışırlardı Erhan'ı. Tabii, onlarla oynayamazdı ama bir kenarda oturturlardı onu ve çocuk da bundan çok mutlu olurdu. Canım ya idi, ne zamandır düşünmemişti onu; hayat ne çabuk geçiyordu da, bulursak o da görmek isterdi de, hem arada bir gece bara uğrasaydık da, vıdı vıdı ve vıdıydı.

"Erhan mı? Tabii ki hatırlıyorum. Ne işiniz var sizin Erhan'la?" demişti Cengiz Bey kapıda. Biraz Chris DeBurgh'e benziyordu Cengiz Bey; kısa boyluydu; mülayim bir tip gibiydi. Ama içeri davet etmemişti bizi; kapısını çalmamızı hoş karşıladığına dair bir işaret de yoktu yüzünde. Eh, gece iniyor, yemek vakti, normal. Hele bir de Öznur Karaçay cinayeti, polis işi, vesaire deyince yüzü hep-ten değişmişti elemanın. Biz de becerebildiğimizce sevimli davranmıştık; ters bir durum olmadığını, polis değil, polisle birlikte çalışan özel dedektif olduğumuzu söylemiş ve cinayeti aydınlatmak ve genel profil çıkartmak amacıyla Öznur Hanım'la ilgili her şeyi, dolayısıyla geçmişini de öğrenmeye çalıştığımızı belirtmiştik. Sonra da, adamın herhangi bir fikir belirtmesine izin vermeden, Behzat babaıyla görüşürken laf arasında adı geçen bu çocuğun ilgimizi çektiğini, Öznur Hanım'la ilgili her türlü bilgiyi değerlendirmenin gerektiğini ilave ettik.

Bunların üzerine Cengiz Bey, "Öznur Abl..." demişti hemen, "severdim onu." Duyunca çok üzölmüştü; diğer kurbanlardan da haberi vardı. Öznur Hanım'la Özgür, altı yıl kadar oturmuşlardı

galiba o mahallede; Öznur Abla'sı iyi kızdı; gerçi fazla görmezdi onu, çalışıyordu çünkü. Kardeşi Özgür zaten arkadaşındı; çok oynamışlıkları vardı beraber. Sık olmasa da hâlâ arada görüşüyorlardı; Kadıköy postanesinin hemen arkasındaki müzik aletleri yapan ve satan dükkanı da, geceleri barlarda çalıştığını da biliyordu. Peki, Erhan'ın götürülüşünü hatırlıyor muydu? Evet tabii. Ya, götürülenleri? Hayır, bunu da gayet iyi hatırlıyordu çünkü çocuk götürüldüğünde o okuldaydı ve veda etme fırsatı bulamamasına çok üzülmüştü. Üzülmüştü çünkü pek severdi Erhan'ı; sokakta oynadıklarında, özellikle de güzel havalarda annesinden izin alıp çocuğu bir kenara oturturlardı. Pek mutlu olurdu o zaman Erhan. Onlar maç yaparken falan, kenardan bağırıp dururdu. Yok, konuşamazdı pek; yarım yamalak isimlerini söylerdi; "Ciiz," derdi mesela kendisine. Bir de "Gool," derdi, gol olsa da, olmasa da.

"Ulan, herif, iyi, hoş da içeri bile almadı bizi."

"Evet, değil mi?"

"Angut."

"Boşver onu. Bence bu çocuğun bu işlerle bir ilgisi var."

"Erhan'ın mı?"

"Evet."

"Ne peki? Hayır, şu saate kadar neden bu çocukla bu kadar ilgiledin diye sormadım farkındaysan."

"Bana şüpheli geldi... Sanki ortadan kaldırılmış gibi."

"Niye ki? Bakacak kimsesi kalmayınca devlet görevlileri gelip almış işte."

"Devlet görevlileri olduğu ne malum? Hem öyle olsa bile, nereden bilmiş devlet görevlileri çocuğun bakacak kimsesinin kalmadığını?"

"Ne bileyim? Özürlülerin bir yerlerde kaydıkuydu vardır belki... Ya da biri haber vermiştir."

“Kim?”

“Kızıroğlu Mustafa Bey! Ne bileyim kim?”

“Ya.”

“E, peki. Diyelim çocuğu ortadan kaldırmış olsunlar. Tamam, öyle olsun; sebep ne peki?”

“Her şeyi ben mi bileceğim? Sen söyle.”

“Siktir.”

Bilmediği konuda yargı sahibi olup bilenin dediğine aldırmayan çok insan tanırım: Mesela, Taner vardır bizim mahalleden. İyidir, hoştur; severim keratayı. Lakin böyle bir huyu vardır: Bir şeyi nasıl görmek istiyorsa öyle görür, kafasında planlar yapar, falan filan. Sonra gün gelir, o şeyin hiç de sandığı gibi olmadığını görür, başlar dırlanmaya. Misal, bu, askere gidiyordu, 2004 falandı galiba – yüksek lisanstı, doktoraydı derken epey geciktirmiş, arada evlenip çocuk bile yapmıştı– anlatıyoruz, “Böyle yap, şöyle yapma; bak böyle derler,” diye. Sanki boşa konuşuyoruz. Eşiyle kızını alıp yemin töreninde ziyarete gittik bunu, Balıkesir Ordonat okuluna: bir başladı anlatmaya; yok evliyken askerlik çok zormuş da, ilk günler tuvalete bile gidememiş de... E, ulan, biz bunların böyle olacağını sana söylemedik mi? “Ne zaman?” demez mi! Böyle tonla dalgası vardır. Hoş, kabahat bizdedir; ne uğraşırsın, değil mi?

Şimdi efendim, Tefo hazretleri Erhan meselesine takmıştı ya, mahallelisi Cengiz Bey’le görüşmemizden sonra, giysiyi, söz verdiğimiz gibi götürüp polise teslim etmeyi erteleyip eve döndük ve güzel bir yemek yedikten sonra oturduk benim bilgisayarın başına.

“Erhan’ı götüren devlet değilse önce bunu kanıtlamalıyız,” diyordu Tefo. “Hacı,” diyordum ben de, “kanıtlasak ne olacak? Bunun cinayetlerle ne ilgisi olabilir?” “Seziyorum,” diyordu bu. “İyi ya, sez bakalım,” dedim ben de. Seziyorummuş. Uyuyorum, elleşme, der gibi.

Bir saati —ADSL bile çıkalı daha ancak bir, bilemedin iki sene olmuştu; ikimizde de yoktu henüz— telekomun kopup duran hatlarına söve söve Darülaceze’nin sitesinde harcadık. Sonunda da

kurumun, zekâ özürlüleri kabul etmediği dışında bir şey bulamadık. Sonra, Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları hastanesinin sitesine baktık. Tabii, adamlar hasta listesini internette yayınlamıyorlardı. Lakin orada da, metrekaresine en az bir adet potansiyel akıl hastasının düştüğü memlekette sadece dört adet bu tip hastane bulunduğunu ve daha onlarcasına ihtiyaç olduğunu öğrendik. Sonunda, annemin getirdiği çayı höpürdetirken aradığımız bilgiye oturarak ulaşamayacağımıza karar verdik. En iyisi, dedik, gidelim doğrudan Emin Bey'e; madem yarı-resmi bir durumumuz var artık, değil mi?

Ertesi günü aile muhabbeti ve evde hoşbeşle geçirip pazartesi sabahı ilk iş, karakola gittik. Emin Başkomiser, dediklerimizi dinledi. Hımladı, homurdandı. Sonra karakolun, Mete Komiser'den sonra gelen üç numaralı amiri olan Komiser Yardımcısı Ünsal Bey'i çağırdı ve Erhan'la ilgili bilgileri verip araştırmasını söyledi. Ünsal Bey çıkınca da, "Buluruz herhalde," dedi. Kolay olmazmış ama bulurlarmış. İyi, ne güzel. Sonra bize ne yapmayı düşündüğümüzü sordu. Ne yapacağız, biz de araştıracaktık işte.

Öyle hoşbeş giderken kapı tıkladı; içeri giren memur, Emin Bey'e kendisiyle görüşmek isteyen birinin olduğunu söyledi. Cınayet biriminden Komiser Cenk'in selamıyla geliyormuş; hani Zuhul Hanım'ın evinde enselendiğimizde orada olan ikiliden biri vardı ya, o işte. Memura, üzerinde çalıştığımız davayla ilgili olduğunu söylemiş. "Gelsin," dedi Emin Bey, bize de kalmamızı söyledi.

Memur çıktı ve biraz sonra kapı tekrar açıldı. İçeri otuzlarının başlarında, orta boylu, gayet zinde görünüşlü, koyu gri takım elbiseli, solaryum ürünü yanık teni ve tepesi komik denecek derecede düz kafasının arkasına doğru briyantınle yatırılmış siyah saçlarıyla gangster filmlerinde rastlanan tiplere benzeyen biri girdi, bize bakmadan doğrudan Emin Bey'in masasına ilerledi ve hazırol vaziyette belden eğilerek, "İyi günlel efsendim," dedi, "ben ötsel dedseksif Hatsan, Hatsan Kocsagötz."

Tutamadım kıkırdamamı.

Tomboshiro Yokoyama

Alnım acıyordu. Gerçi alnımın acısı, karşımda alçıya alınmış bacağıyla yatan Tefo'nunkinin ya da muhtemelen, çatlak üst çenesi, yaralı dili ve eksik dişleriyle evinde ya da o sırada her nerede ise orada bana küfretmekle meşgul, Emin Bey'le aralarında geçtiğini düşündüğümüz adsız rekabette başkomiserin bizi kullanma hamlesine karşılık cinayet birimi tarafından gönderildiğini anladığımız Özel Dedektif Hasan Kocagöz'ünkinin yanında fazla bir şey değildi. Bendeki hafif bir yarıktı; dikiş atmaya bile gerek duymamışlardı ama gene de biraz acıyordu sargının altındaki kısım.

Gerçi, vicdan azabım ve utancım her ikisinin de çektiği fiziksel acının kat be kat üzerindeydi; emin olun. Pek çok şey denebilir benim için ama vicdansız değilimdir. Hele en sevdiğim arkadaşım, ortağım ve ortaklığımızın beyin kısmı Tefo yatağa mahkûm olmuş; bizden hafiften hoşlanmaya başladığı için işimizde yardımcı olmaya başlamış Emin Başkomiser'in ciddi bir "Siktirin, gözüm görmesin sizi"sini yemiş ve tüm bunlar kendi eşekliğimden dolayı olmuşken laylay yapacak biri hiç değilimdir.

Utaniyordum elbette: Sen tut, karakolda, hem de sana, memleket nüfusunun yüzde doksanın hayal bile edemeyeceği kadar yakınlık gösteren insanlar arasında arbede çıkar; koca başkomiserin odasında, hem de adamın misafiriyle, sırf misafiri olsa iyi, üstelik adama cinayet biriminden gönderilmiş misafiriyle yaka paça giriş... Utanılmaz mı?

Hayır, Hasan ki daha önce söylemiş olmalıyım, sonradan iyi arkadaş olduk, hatta yeri geldi, birbirimizin davalarına yardımcı

olduk, alınganlık etmeseydi böyle olmazdı diyeceğim ama sen de kendini tut be birader, değil mi?

Ama tutamamıştım işte; iri dili ağzına sığmadığı için doğuştan pelteklikten muzdarip Hasan'ın kendini tanıtışını duymamla, Tefo'nun dediği gibi her daim şeyimde gezinen aklım ağzıma komutu vermiş ve kıkırdamıştım. Tabii, Hasan'ın kıyafeti, yanık teni, başkomiserin karşısında duruşu ve aniden belden eğilerek kendini 007 havasında tanıtması da cabasıydı. Kıkırdamış, Hasan ters ters bakınca da açık açık gülmüştüm. Ardından Hasan, “Ne oldu biladfer, bir tsşey mi gördün atşçıktsa?” diye tükürük saçarak babalanınca, başkomiserin odasında olduğumu unutup daha fazla gülmeye başlamış ve elemanın üzerime yürümesi için bahane vermiştim. Eh, Hasan'ın, tüm çocukluğu boyunca ailesi tarafından boş yere düzeltilmeye çalışılmış bu meseleyi, bir sonuç alınamayacağı anlaşıldıktan sonra çarpık dişleri görünmesin diye ağzını açmadan gülmeye çabalayanlar gibi becerebildiğince saklamak yerine üstüne gitmek suretiyle kabullenmiş ve çeşitli sinir gösterileriyle etrafındakileri de kabullenmeye zorlamış olduğunu, ayrıca o güne dek bin kere kendini tanıtmasıyla —ki eminim, peltekliğini falan bırak, kendini tanıtmadan da, özellikle çocukken mahallede ya da okulda, soyadını öğrendikten sonra buna ‘kocagöt’ diye takılan olmuştur— türlü alaya maruz kalmışlığından dolayı nerede olduğunu falan düşünmeden alay edenin üzerine balıklama dala-cak derecede dolu, hatta kendi de kabul ettiğinden söylemekte sakınca görmüyorum, raporluk olduğunu bilmiyordum o zamanlar. Meğer herifin, sırf bu yüzden kırk kere karakola düşmüşlüğü, sırf alay etti diye, bunun kara kuşağından habersiz bir sürü garibanın dişini dökmüşlüğü varmış.

Şimdi hâlâ arada telefonda ya da yüzyüze görüştüğümüzde, “N’abel lan, Falco Götz?” dediğim olur ya, artık böyle saçmalıklar olmuyor aramızda elbette; o da bana, “Sendfen n’abel, Vedats ayıssı?” diyor, gülüp geçiyoruz.

Eh, tıpkı bizim gibi, yeni başladığı dedektiflik kariyerinin ilk aylarında, mahalleden ve ilkokuldan arkadaşı, Komiser Cenk’in

ittirmesiyle hayatındaki ilk ciddi işine girişmenin heyecanı ve demin bahsettiğim, hayatı boyunca başına dert olmuş fizyonomik ve dededen kalma, soyadı seçimi sorunlarından kaynaklanan psikolojik durumundan dolayı birtakım bahaneleri bile olsa, Hasan'ın da abarttığını söylemek lazım: Sonuçta, uzatmasa özür dilerdim. Ama dedim ya, fena halde hassastı o konuda; ben, ipin ucunu kaçırmış, kahkaha atacak evreye geçmişken —ki başınıza geldiyse bilirsiniz: Hani bir an gelir, gülmek, durdurulamaz hale gelir; karnınıza kramplar girip nefesinizin kesileceğini bilirsiniz de gene gülmenizi engelleyemez, makaraları koyuverirsiniz, işte o hesap— Hasan, o an bana gülmek için daha fazla bahane vermekten öte işe yaramayan öfke kıvılcımlı bakışlarıyla karşıma dikilmiş, Emin Başkomiser'in yerinden fırlayıp, “Durun murun!” demesine aldırmadan, “Erkhektsem,” ayağa kalkmamı, cümlesinin sonuna bir adet, “Lan!” ekleyerek emretmişti.

Akabinde, diyeceğim ya, aslında aynı anda denecek kadar çabuk gelişti her şey; neyse, aynı anda ya da akabinde, sinire kesen Hasan, onlu-yirmili yaşlarda başımızı epey belaya sokan abuk subuk huylarımı iyi bilen Tefo'nun, “Aman Vedat bir saçmalık yapmadan ortalığı sakınleştireyim,” diyerek harekete geçmesini saldırı olarak algılamış ve her biri akılda tutulması zor isimlere sahip Uzakdoğu dövüş sanatları hareketlerinden biriyle can kardeşimin kaval kemiğini dizine yakın bir yerden kırıvermişti.

E, haliyle Vedat da buna seyirci kalamazdı. Tefo'nun canhıraş feryadını duyduğum anda komik şeyler aklımdan anında silinmiş ve yerimden, hasmımı da şaşırtacak bir hızla kalkıp, ne oluyor demesine kalmadan şık ceketinin yakalarından yakaladığım gibi burunun ortasına kafayı indirivermiştim.

Tabii o hız ve öfkeyle insan doğru dürüst nişan alamıyor. Hareketim ne kadar hızlı olsa da bu tip şeylerde gayet iyi eğitim almış olan hasmım geriye doğru hamle etmeye kalkmıştı; o yüzden alnım Hasan'ın burnu yerine ağzıyla buluşmuş ve ikimiz de hayatımızın en kanlı ‘Berhudar ol, evladım’ öpücüğünü yaşamıştık. Hasan'ın üst ve alttan birer dişi kırılmış, bir kısmı alnımı tükürükleyen ve

gözünden ziyade esas kocaman olan şeyi, yani dili yaralanmış ve çenesinin, üst dudağına denk gelen kısmı çatlamıştı. Kırılmayan dişlerinden ikisi de benim alnımda, tam kaşlarımın birleşmekten son anda vazgeçtiği yerin üstünde güzel bir yarık açmıştı.

Bunlardan beteri ise elbette karakolda yarattığım rezillikti. Uzatmayayım, ne gibi şeyler olduğunu tahmin edersiniz herhalde.

Sonuçta, Tefo ve Hasan'la beraber hastaneye götürüldük. Ben, fiziksel hasar açısından yaptığı yanına kalan kişi olarak zaten kendimi hoş hissetmiyordum ya; özür dilemek için Hasan'ın yanına gittiğimde, elemanın bakışlarından, iyileştiği zaman günümü göreceğimi söylemeye çalıştığını anlayınca, kızmasına ne kadar hak verirsem vereyim sonunda 'ne halin varsa gör, özür dilemeye gelmiştik işte,' kılığıma bürünerek kardeşimin yanına döndüm. Ayrıca, elemanın bir süre konuşamayacak olması da hoşuma gitmemişti desem, yalan.

Annelerin ah vahları, babaların ciddi homurdanmaları arasında eve döndük. İşin en fenası tam da o sırada Burhan abinin ebeveynini ziyaret edeceği tutmuş olmasıydı; yani, hani babama hürmet etmese, lise ikideyken artık okumayacağını beyan ettiğinde Tefo'ya yaptığı gibi, yaşma falan bakmadan oracıkta bana da bir tane aşkederdi eminim. Babam dışında kimse bir şey demedi ama; karakoldan hemen Nezih Amca'ya haber uçmuştu ve o da babama söylemişti olanları. Eh, fırçanın kralını yedim sonunda; insan otuz beşinde de olsa elli beşinde de, ana-babasının çocuğudur sonuçta ve inanın, insanın elli beşinde bile hâlâ fırça yiyebileceği bir babasının olması da iyi bir şeydir. Aynı şekilde, insanın yaşı kaç olursa olsun, kafasında malzemesi gereksizce bol kullanılmış koca bir sargıyla evine döndüğünde her şeyi bir yana bırakıp telaşlanacak birilerini bulacağını bilmesi de çok güzeldir.

Neyse, işte o akşam, tüm vicdan azabımla, ayağı askıya alınmış yatan Tefo'mun başucunda ses çıkartacak yüzüm olmaksızın oturuyordum.

Kardeşim, "E, top sende artık," diyene kadar da ses çıkarmadan oturdum.

Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar

Top bendeydi. İyi. Topu karşıya geçirmem gerekiyordu; kötü.

Bu kötü kelime oyunundan bir şey anlaşılmıyor tabii: Efendim, eşekliğim yüzünden ortağım yatağa çakılmış, ben de tek tabanca kalmıştım ya, en azından o iyileşene kadar araştırma işini kendim halletmem gerekecekti ve Tefo'nun talimatı doğrultusunda ilk görüşmemi, ilk kurbanın eşi Mesut Bey'le yapmam gerekiyordu. Adamın iş yeri, daha önce de belirtmiştim galiba, işim olmasa geçmemeyi tercih ettiğim tarafta, Boğaz'ın öte yakasındaydı. Topu karşı tarafa geçirmek falan diye, onu demeye çalışıyordum demin.

Vildan'ın babası hakkında anlattıklarından yola çıkan Tefo'nun, adamla konuşurken herhangi bir saçmalık yapmamam konusundaki tembihleri de canımı sıkıyordu. Ne yani, efendi gibi konuşmayı becermez miydim ben? Tamam, terslenmeye gelemem ve Vildan'a bakılırsa babası beni hiç de hoş karşılamayacaktı ama adamın söyleyebileceği herhangi ters bir söz karşısında sorumsuzca boğazına sarılacak da değildim yani...

Neyse, tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır diyerek, sabah ilk iş adamı arayıp derdimi anlattım ve randevu istedim. Adam biraz mırıldandıysa da görüşmeyi kabul etti. Unutmadan, tatlı dilimin yanına elbette polis tarafından aradığımı da ekledim. Tefo sallayacak da ben mi aşağı kalacaktım yani?

Köprü trafiğini söylene söylene geçtim, Zincirlikuyu sapağından girip Gültepe kavşağından döndüm, biraz dolandıktan sonra dünyanın en bilmemne şehri olma konusunda New York'tan aşağı kalmamamız için yapılmış silme cam cepheli yeni gökdelenlerden birinin otoparkına girdim.

Mesut Bey'in çalıştığı şirket, Kaymanlar Ticaret Le Te De Şe Te İ, yirmi birinci kattaydı. Nahoş bir durum daha: Fobileriniz nelerdir sorusuna ilk vereceğim cevap yüksekliktir. O güne dek on birinci kattan yükseğe çıkmışlığım yoktu ve itiraf etmeliyim, altıncı kattan yukarısında, *Vertigo*'daki James Stewart'tan beter, tir tir titrerdim. Hâlâ da öyledir. Uçağa binmeyi falan, hiç sormayın.

Gene de görev her şeyin üstündedir diye kendimi kandırmaya çalışarak çıktım yirmi birinci kata. Katın tümü şirkete aitti. Asansörden çıkar çıkmaz karşıma gelen şık girişteki sekreterin yanına gittim ve daha girişimden itibaren oraların adamı olmadığımı fark ettiğini bakışlarıyla anlatan kıza, Mesut Bey'le randevusu olan cecur insan Vedat Kurdel'in aha işte, eti, kemiği, kıkırdağı ve suyuyla karşısında durduğunu söyledim.

Evine girip kızıyla elim sende oynadığımdan, öteberisini karıştırdığımdan ve yükseklik korkumu bir kenara itebilmek için içimden söylemeyi seçtiğim şarkıların hepsinin inatla yükseklerle ilgili olduğundan habersiz Mesut Bey, evindeki camlı büfede bulunan resimde gördüğüm halinden farklı değildi. Orta boylu, dar omuzlu, kısa boyunlu, toplu, esmer ve tam kel değilse de lepiska saçlı denemeyecek türden bir piknik tipti. Sekreterin açtığı kapıdan girdiğimde yüzüne herhangi bir 'hoş geldin' ifadesi takmadan ayağa kalktı. Adamı boydan görür görmez, kıcı yere, gözleri birbirine yakın olanlardan sakınmak gereği üzerine söylenmiş söz geldi aklıma ve hemen iki çocuğunun da, üretimde babalarının genlerinin baskın çıkmamasına şükrettiklerini düşündüm.

Adamın höt zöt etmeye meyilli olduğu ön bilgisiyle, daha gi-rişten itibaren gayet güleryüzlü davrandım ve bolca efendimli bir cümleyle kendimi tanıttım. Bizzat Başkomiser Emin Aziz tarafından özel görevlendirildiğimi, herhangi bir resmi sıfat taşımamama karşın, yardım etmesi halinde Emin Bey'in kendisine çok müteşekkiri kalacağını söyledim. Pek etkilenmiş görünmedi ya, gene de buyur etti; ne almak isterdim, onu bile sordu. Çay, dedim.

Mesut Bey, masasındaki dâhili konuşma aracının düğmesine basıp çayımı söyledikten sonra yerine oturup, konuyu fazla

uzatmamamı çünkü çok işi olduğunu belli edecek şekilde önünde açık duran dosyanın üzerine eğildi, sonra yalandan bir iki kâğıdı önüne çekti, kalemıyla satırların üzerinden geçiyor havası yaptı ve nihayetinde kâğıtları dosyanın içine koydu, dosyayı kapattı, kalemi bıraktı ve “Evet,” dedi, “size nasıl yardımcı olabilirim?”

Aşrı aşrı memlekete kız vermeyerek başlayabilirsiniz demek geldi içimden, tuttum kendimi tabii. “Eşinizin,” dedim, “öldürülmesi ile ilgili birkaç şey soracaktım, efendim. Rahatsız edici, biliyorum; o yüzden, elimden geldiğince kısa tutmaya çalışacağım.”

“Bildiğim her şeyi polise anlatmıştım,” dedi. Konudan pek rahatsızmış gibi görünmüyordu. Daha doğrusu rahatsızlığı, vardıysa bile, konuyla değil, pek değerli vaktini alacak olmamla ilgili gibiymiş gibi geldi bana.

“Evet, efendim, biliyorum... gene de çıkartmaya çalıştığımız profil için gerekli birkaç şey var,” diye salladım.

“Ne profili?”

“Katilin profili... Duymuşsunuzdur, seri cinayetlerde standart prosedürdür.”

“Seri? Ha, evet... Diğer kadınlar. Korkunç.”

“Evet, efendim. Bildiğiniz gibi, eşinizden sonra, eşinize benzer yöntemlerle öldürülen üç hanım daha var ve cinayet birimi olarak, katilin cinayetlere devam edebileceğini düşünüyoruz.”

Fena sallıyordum canım.

“Peki...” dedi adam, “ne istiyorsanız sorabilirsiniz.”

Not defterimi çıkardım ve tam eşiyle ilişkisi üzerine bir şeyler sormaya başlayacaktım, kapı açıldı; içeri uzun boylu, uzun boylu dediğim, benim boylarda, belki bir iki parmak daha da fazla, atletik yapılı, pahalılığı ilk bakışta anlaşılan cinsten bir takım elbise giymiş, epey yakışıklı bir tip gülümseyerek girdi. Mesut Bey adama, “Murat’çıgım, biraz meşgulüm,” deyince daha iki adım ilerlememiş olan beriki, kaşlarını kaldırdı ve gülümsemesini kesmeden başıyla bir selam verip gerisingeri çıktı. Tekrar Mesut Bey’e

döndüğümde kapı bir daha açıldı ve bu sefer bir kadın, elinde ince belli kristal içinde çayıyla girdi, Mesut Bey'in 'Ulan, önce kapı tıklatılmaz mı?' gibisinden bakışlarına aldırmadan çayı önümdeki sehpa'ya bırakıp çıktı.

Başka giren olur mu diye bir an durakladım, çayıma şekerlerden birini atıp terbiyeli bir sessizliğe özen göstererek karıştırdım. Bir yandan da acaba sigara yaksam mı, diye düşünüyordum. Bak-tım, Mesut Bey'in masasında da, önümdeki sehpa'da da kül tablası yok, buranın da modaya uygun, sigara içme zayıflığına düşen çalışanlarını karda kışta kapı önüne mahkûm eden şirketler sınıfına girdiğine karar verdim. Herifin ağzından laf almak gibi bir derdim olmasaydı, inadıma yakardım bir tane ama yakmadım.

Çayımdan bir fırt çektim; karşımdakini Tefo gibi sıkıştırımayacağımı bildiğimden, şöyle havalı bir bakış atarak durakladım, hafifçe öksürdüm ve gelmiş geçmiş tüm babaöz dedektifleri çatlatmak üzere, belki de bir cinayet soruşturmasında sorulabilecek en salak soruyla söze başladım:

“Merhumenin ne gibi hobileri vardı acaba?”

Dolunay

Sinirli olanından canı seks isteyenine kadar türlüşüne rastladım; dolunayda kimi insan bir tuhaf olur. Ayın çekim gücünün etkisi olduğu söylenir; hani gel gite nedendir ya, psikolojiyi de etkilemiş, o hesap. İşin aslı, Ay'ın çekim gücünün Dünya'daki tüm suları etkilediği kanıtlanmıştır. Eh, vücudumuzun çoğunun su olması falan derken, dolunayın bir şekilde insanları –belki de hayvanları da– etkilemesine şaşmamak gerek. Muhtemelen, kurtadamlı hikâyelerde de bu gerçekliğin payı vardır. Ben, tabii, konudan böyle odunumsu bahsetmemden anlamış olacağınız üzere, dolunaydan hiç etkilenmemişimdir. Artık içimdeki suyun çoğu pelteye mi dönmüş nedir bilinmez, dolunay konusunda en ilgimi çeken şey, tam da bana yakışacak şekilde, kurtadam hikâyeleriyle Heybeli'de her gece mehtaba çıkılmasını anlatan şarkıdır, o kadar.

O gece uyku tutmamıştı bir türlü: Ev halkını uyandırmamaya gayret ederek, belki uyumama yardım eder diye kalkıp kendime bir duble rakı koymuş, cam kenarına oturup Ay'ı izlemeye dalmıştım. Birkaç gündür yağmur yağmıyordu ve hava, yaz havası gibi pırıl pırıldı. Ne bir bulut, ne bir şey... Rakımı yudumlarken pastırma yazının bu sene Ekim sonuna kalmayabileceğini falan düşündüm.

Ay da tabak gibiydi resmen. Hoş bir görüntüydü elbette ama rakı gibi, onun da sıkıntıma faydası yoktu.

Üç gündür tek başıma, oradan oraya koşturuyor, insanlarla görüşüyor ve öğrendiğim her şeyi üst katta yatmakta olan Tefo'ya bildiriyordum. Tıpkı tembihlediği gibi, 'en ufak ayrıntıyı kaçır-mamaya gayret ederek her şeyi defterime yazıyor' ve 'gerzekçe bir şey yapmamaya' çalışıyordum. Gerzekçe bir şey yapmamam

konusunda benzer tembihleri annemden ve Nezih Amca'dan da almıştım. Babam, bıçaklanmamdan beri fazlasıyla kızgındı zaten; karakoldaki arbeye falan derken görünüşe göre bir süre benimle konuşmayacaktı. Nezih Amca ise karakoldaki rezilliğin ertesi sabahı evden çıkmadan beni yakalamış —herhalde aynı günün akşamı, ortalık daha bir yatıştıktan ve Tefo'nun anlattıklarını dinledikten sonra— daha yumuşak davranmış, işe dönük hevesimizi ve ilerlememizi beğendiğini ama yaptığım şeylerin eşeklik sınırını epey aştığını söyleyip çok daha dikkatli davranmam gerektiği konusunda uzun uzun konuşmuştu. Kırıcı şeylerdi elbet ama eh, hak etmediğim şeyler de değildi.

Neyse, sıkıntımın esas nedeni yediğim fırçalar ya da fırçalara neden olan rezilliğim değildi: Tefo'nun topun artık bende olduğunu söylemesinin sabahı, vicdan azabıyla karışık, biraz da tek başıma ne yapabilirim endişesiyle ama öte yandan da —utanç verici aslında— kendi başıma bir şeyler yakalayabilme hevesiyle dolu evden fırlamış ve başta Mesut Bey olmak üzere, not defterimizde sıraladığımız isimlerle görüşmeler yapmaya başlamıştım.

Başlamıştım ve yapmıştım: Tam üç gün geçirmiştim böyle. Görüş, not tut, Tefo'ya bildir, aman karakolun yanından bile geçme, falan filan.

Canımı sıkan, üç gün boyunca görüştüğüm kişilerden işe yarar bir tek şey bile öğrenememiş olmamdı.

Mesut Bey'den dişe dokunur bir şey öğrenememiştim. Mesela karısının, kendi evde yokken yaşadığı hayatla hiç ilgili değildi adam. Birkaç komşu dışında, karısının arkadaşlarını tanımıyordu. Yıllığa göre en yakınları olan Sezen ve Aysel'i biliyordu ya, ikisini de yıllardır görmemişti; eşinin de onlarla görüştüğüne dair bir bilgisi yoktu. Öznur Hanım'ın Yıldız Hanım'la aynı liseden olduğunu öğrenince şaşırmıştı gerçi ama onun adını daha önce merhumenin arkadaşları arasında duymamıştı bile.

Yaptığı işte de bir gariplik yoktu; genel müdür yardımcısı koltuğunu işgal ettiği Kaymanlar Ticaret, ithalatihracat üzerine çalışıyordu. Adama bunu sorduğumda, hani yasadışı bir şeyler döndürüyor

olabilirler mi, yurda mal getirirken ya da yurttan çıkarırken kamyonlara uyuşturucu saklamak gibi numaralar var mıydı acaba diye düşünüyordum. Hani, illa bir yerden bir şey çıkacak ya... Aksi gibi, işleri fazlasıyla yasaldı: Bazı devlet kuruluşlarına ve orduya malzeme sağlayan birkaç yabancı şirketin temsilciliğini yapıyor, kamu ve ordu ihalelerine giriyor, bu ihaleleri kazandıklarında da ilgili malların ithalatını yapıyorlardı. İhracatta da benzer şeyler yapıyorlardı; çoklukla biz ve daha geri düzeydeki ülkelerde açılan ihalelere yerli ya da yabancı üreticilerin temsilcisi olarak girmeler, falan filan. Pazarlara talep, taleplere pazar bulmak gibi işler. Herhangi bir üretim söz konusu değildi.

Devlet ve ordu lafı geçtiğinde de kıllanmıştım; silah ya da mühimmat satışı işlerinde büyük paralar döndüğünü hep duyardım ve adam anlatırken acaba işin bu kısmında bir şeyler çıkar mı diye de düşündüm. Heyhat, Kaymanlar Ticaret, özelleştirilmeye çalışılan devlet kurumlarından birkaçına bazı kimyasallar, inşaat işlerinde kullanılan bazı makinalar ile orduya tıbbi malzeme ve öyle aman aman sözü edilmeyecek birkaç şey daha satıyordu sadece. Daha doğrusu satılmasına aracılık ediyordu ki anladığım kadarıyla, tüm bu işlerde dönen meblağlar öyle ahım şahım şeyler değildi. Hani, bir halt dönüyorduysa bile beni değil, maliye müfettişlerini ilgilendirirdi olsa olsa... Salakça bir soruyla başladığım ama sonrasında ufaktan toparlayabildiğim görüşme boyunca herifte tek dikkatimi çeken şey, eşinin ölümünden ya da eşiyle ilgili şeylerden bahsederken konudan fazla etkilenmiyormuş gibi görünmesiydi. Onu da, kendimce Yıldız Hanım'la olan ilişkisindeki sevgi eksikliğine ve cinayetten bu yana geçen üç aylık süreye bağlayıvermiştim. Belki de karısının ölümü adamı rahatlatmıştı, kurtuldum işte diyordu; kim bilir? Gene de adamdan şüphelenmiyordum: Sonuçta, bir şekilde karısını öldürmüş olduğunu düşünsek bile, diğer üç kadını neden öldürsündü?

Diğerleri de pek farklı değildi: Uydurma sekansımın elemanlarından çift T'li Attila'yla iş yerinde görüşmüştüm; dişe dokunur bir şey bilmiyordu. Zuhul Hanım'ın kapıcısı Muharrem'de de, polise anlattığı gibi, kadının şen şakrak, gülyüzlü ve iyi biri olduğu

dışında söylemeye değer bir şey yoktu. Öznur Karaçay'ın genel müdürü de, Nilgün Hanım'ın öğretmen arkadaşları, komşuları, mahalle bakkalı, kapıcısı, Yıldız Hanım'ın altın günlerinde beraber olduğu komşuları da aynı durumdaydı. Tüm öğrenebildiğim, dört kurbanın da kendi hallerinde, fazla çıkıntılıkları olmayan, çevrelerinde genelde sevilen insanlar olduğuydu. Bir oraya, bir buraya derken hem yorulmuş hem de işe yarar bir şey bulamamıştım. Yarın sabah kalkıp Zuhal Hanım'ın çalıştığı ajansa gidecektim ya, oradan da bir şey çıkmayacağını hissediyordum.

Yaptığım görüşmelerden işe yarar bir şey çıkmayacağı konusunda Tefo da hemfikirdi. Yattığı yerde düşünüp duruyordu; aklına bir şeyler geliyorduyorsa bile bana söylemiyordu ya, gelmediğini düşünüyordum kendi adıma: Gelseydi, yani tuttuğum notlardan bir şey çıkarabilmiş olsaydı diyorum, bana “Şuraya git, bunu araştır,” falan derdi herhalde.

Ha, hiçbir şey bulamamış değildim; elde edebildiğim en dişe dokunur bilgiyi Yıldız Hanım'ın annesinden, Lütfiye Hanım'dan almıştım. Deli dana gibi sağa sola koşmamın üçüncü gününde, nasıl olduysa aklıma düşmüş, Vildan'ı arayıp anneannesiyile görüşmek istediğimi söylemiştim. Vildan kendisinden başka herkesi görmeye pek hevesli olduğum yönünde biraz söylenmiş ama her zamanki gibi uzatmamıştı. Genç nesillerin, her yeni gelende daha da artan umursamazlıklarına kızıyordum —hâlâ da kızarım— ama arada işe yaradığı da oluyordu açıkçası. En azından benim işime.

Moda'nın en eski yerlilerinden Lütfiye Hanım, tıpkı Vildan'ın anlattığı gibiydi: Geleceğimi duyduğunda, sırf benim için süslenip püslenmediğine bahse girerim. Kabaca tarif etmek gerekirse, Bette Davis'in yaşlı halinin biraz şişmancasıydı diyebilirim: Pek de süslüydü, dediğim gibi. Vildan da gelmek istemişti benimle ya, ben istememişim: Kadından, belki de çocukların bilmemesinin daha iyi olacağına inandığı şeyler öğrenebileceğimi düşünüyordum.

Pek öyle olmadı ama: Lütfiye Hanım, yurtdışına gidip bir daha dönmeyen oğlundan, damadından hiç mi hiç hoşlanmamasına kadar bir sürü şey anlattı. Çocukların duymamasını tercih ettiği

düşünülebilecek tek şey, anneannelerinin babalarından hoşlanmaması olabilirdi. Bunun nedenlerini pek anlatmaya niyetli değildi ve muhtemelen çocuklar da anneannelerinin bu yöndeki duygularından haberdardı. Lütfiye Hanım'ın tek anlatmadığı —ki ısrar da etmiştim; terbiye sınırlarını aşmadan elbette— kızını neden hiç hoşlanmadığı biriyle hem de liseyi bitirir bitirmez evlendirdikleriydi. “Tatsız konular,” demişti; bahsetmek istemiyordu. Eh, de-dektif değil miydim, kafayı zorlamak işimdi. Onu da kendim çö-züverirdim, diyordum.

Neyse, işte bu ve buna benzer, aralarında ipucu olup olmadığını bilemediğim şeyleri düşünüp Ay'ı seyrediyor, rakımı yudumlayıp uykumun gelmesini bekliyordum. Bir ara dolunay ve en başta bah-settiğim şeyleri düşünmeye başladım. Kurtadamları düşünürken ak-lıma meşhur ‘*Howling*’ filmi geldi. Şimdi kimseyi korkutmaz ama benim çocukluğumda epey insanı titretmişti o film. Kurda dönü-şen tiplerin yüzlerinin ve tırnaklarının uzaması gibi, epey etkile-yici sahneler vardı. Filmden aklımda kalan şeylerden biri de dolu-naydaki sevişme sahnesiydi. Korku filmlerinde cinselliğe epey yer verilmesi, çıplaklık, ulan aklım fikrim hep güneyde, e ama nor-mal, güney sıcak olur, ama gece de soğuk olur ve geceyi de se-verim, işte dolunay, vay be, bu gece de ne güzel parlıyor, iyi işte, yarın hava açık olur, falan filan diye giderken az sayıdaki ampul-lerimden biri daha yanıverdi.

Kalktım, bilgisayarı açıp internete bağlandım.

Sayılar ve harfler

“Vay adi!” dedi Tefo yattığı yerden. Pişmiş kelle gibi sırtıyordum. Nereden aklıma gelmişmiş de bilmem ne... Sanki tek beyin sahibi kendisi.

“Geliverdi işte,” dedim, “ilham perisi hesabı.”

“Valla perine selam söyle benden—iyi iş,” diye devam etti kan-kam elindeki kâğıda bakarak.

Kâğıtta, gece iki buçuktan beşe dek yaptığım araştırmanın sonucu vardı. Aslında dedim ya, internet bağlantısının o zamanki hızıyla şimdikini karşılaştırmamak lazım; bugünkü şartlarda, yaptığım müthiş araştırma taş çatlasa üç dakika sürer... Hatta o kadar bile sürmez. Zaten mesele, araştırmadan ziyade, araştırmaya yol açan fikirdi.

Neyse, sabah ilk iş Duran Ağabey’i arayıp, “Oğlum siz belamı arıyorsunuz?”larını “Arslansın, kaplansın, canım ağabeyim,”lerle kibarca bertaraf ettikten sonra araştırmamı tamamlayan bilgileri edinmiş, hepsini bir kağıda yazmış ve Tefo’nun kapısına dayanıvermiştim.

Kâğıtta topu topu dört satır vardı ve o dört satırda şunlar yazıyordu:

Yıldız Kuskun—20 Haziran—Dolunay—Çırılçıplak

Nilgün Dereli—7 Temmuz—Yeniay—Giyinik

Öznur Karaçay—26 Ağustos—Son Dördün—Belden aşağısı çıplak

Zuhal Engücük—9 Eylül—İlk Dördün—Belden yukarısı çıplak

Tefo dudaklarını büzmüş, kâğıda bakıp kafa sallıyor, inanamıyormuş gibi görünüyordu. Klasik ‘düşünen ve ha yumurtladı ha yumurtlayacak adam’ pozunu uzatmasına izin vermedim bu sefer. Tefo kâğıda bakarken, birinci cinayetin aslında tam dolunayda değil, ertesi gün işlendiğini, katilin, dolunayın olduğu 19 Haziran günü pazara denk geldiği için kadını yalnız yakalayamayacağını hesaplayarak işini pazartesine bıraktığını düşündüğümü söyledim ve sonra, “E,” dedim her zamanki gibi, “ne diyorsun?”

“Valla enteresan diyorum. Haklı olabilirsin. Buldukların doğruysa...”

“Bir dahaki cinayet diyeceksen, ona da baktım: 17 Eylül’de olmalıydı. O da cuma idi—geçti yani.”

“Hım. Tabii dolunayda olacağını varsayarsak öyle.”

“Başka bir düzeni mi var diyorsun?”

“Bilmem ki... Bir sonraki dolunay ne zamanmış?”

“16 Ekim.”

“Hım. Bunu doğru kabul etsek bile yapacak fazla bir şey yok gibi...”

“Valla öyle. Mahalle mahalle dolaşp kırk iki yaşındaki sarışın kadınları uyaramayız ya.”

“Öf... Gene de ilginç bir durum—Vedat be; şu masada bir ajanda olacak.”

Baktım, evet, büyük bankalardan birine ait havalı ajandalardan biri duruyordu masasında. “Ne bu?” dedim, “Benden gizli hesabın mı var? Yüklü bir şey olmalı ki sana ajanda yollamışlar.”

“Yok be, ağabeyim bıraktı geçende... Neyse, versene onu,” dedi. Uzanıp aldım, verdim.

Tefo, bir iki sayfa karıştırdıktan sonra, “Bak,” dedi.

Baktım, karşılıklı iki sayfa dolusu hesaplar, rakamlar, harfler ve isimler. “Ben de,” dedi, “bir şey bulamayınca, hani katil... Yani, seri katillerin kimi ardında bilerek iz bırakır ya da belli bir

planı izler, falan filan diye düşünmeye başlamıştım. Görüyor musun? İsimleri yazdım, tarihleri yazdım. Kurbanlar hakkında aklıma gelen şeyleri yazdım ve kâğıt üzerinde senin bulduğuna benzer bir şey bulmaya çalıştım. Nümeroloji, bilmem ne vardır ya, o hesap. Sonra cinayet tarihleri arasında kaç gün var diye baktım—hani bir bağlantı varsa, bir sonraki cinayet ne zaman olabilir, falan filan gibisinden. Hiçbirinden bir şey çıkmadı tabii...”

Eh, ne yapalım, alışmıştım artık; o zaten ben giderken geliyor, düşünüyordu böyle şeyleri... Düşünüyordu da, kismetten midir nedir, bulan ben olmuşum bu sefer. Ajandayı aldım, baktım: Harf kombinasyonları, tarihlerden yapılan işlemler, burç işaretleri falan filan. Eh, boş durmuyordu adam; takdir edilecek bir şey.

“E?” dedim gene, “ne yapalım şimdi?”

“Bence,” dedi dostum, “Yarın Zuhul Hanım’ın iş yerine gitmeden önce, Emin Bey’e bir özür ziyareti yapmalısın. Hediye olarak bu bilgiyi götür ve Erhan meselesinin ne olduğunu sor.”

Her şey vatan için!

“Alla’sen doğru söyle Emin Ağabey,” dedim, “Komiser Cenk’in kontrasını bertaraf etmem aslında hoşuna gitti, değil mi?” Emin Bey sırttı; adamı ilk defa bu kadar içten sırtırken görüyordum. “Eh,” dedi sonunda, “biraz.” Sonra, belki sırtışının yakışksız kaçacağına karar verdi; belki de Cinayet Büro’yla aralarındaki garip rekabeti fark etmeme bozuldu, hemen bildik yüzünü takındı. Yine de imiş, yaptığım şey aslında affedilir değilmiş ama hem Nezih Ağabeyi’nin hatırının sınırı yokmuş onda hem de getirdiğim ipucu pek de hoşuna gitmişmiş.

O sabah karakola girdiğimde, dört gün önceki arbededen dolayı pek hoş karşılanmayabileceğimi düşünüyordum ya, milletin günaydınlarındaki sırtışları görünce, ‘Hah tamam,’ dedim içimden, ‘Emin Bey beni tekme tokat kovacak, daha beteri, belki de falakaya yatıracak diye sırtıyorlar.’ Öte yandan da onca tanışıklıktı, Nezih Amca’nın hatırıydı falan, öyle şey olmaz herhalde diyordum.

Hem oldu hem olmadı: Emin Bey, geldiğimi haber alıp, haberi getiren memura, odasına girmem için izin verdiğini söyledikten sonra en sert ifadesini takınıp pozisyon almıştı. Ben de en terbiyeli halimle girip, birkaç kemkümden sonra özürlerimi bir kez daha şahsen sunmaya geldiğimi söyledim ve davayla ilgili önemli bir bilgiye ulaştığımı ekledim. Sonuncusu doğrudan ilgisini çektiği için oturmamı söyledi. Oturmamı ve anlatmamı. Anlattım ben de; hem de o güne dek öğrendiğimiz ne var ne yok, hepsini anlattım.

Hoşuna gitti; hatta öyle hoşuna gitti ki sonunda ‘Emin Bey’ ya da sonu efendimle biten cümlelerden, çabucak, en gevşeginden ağabeyli cümlelere geçiverdim. Hiç rahatsız olmuş görünmedi.

Hatta Erhan'ı nasıl bulduğunu sormama cevaben, “E, bizim de o kadar şeyimiz olsun,” deyip gevrek gevrek güldü. Tabii, o günkü sohbetimiz öyle enseye tokat seviyesinde olmadı; olması da gerekmiyordu zaten ama nedir, biraz sıcaklık iyidir. Sürekli gerginlik işe yaramaz.

Emin Bey'le aramı düzeltmemden yarım saat sonra, Ömerli yakınlarındaki Özel Cem Tonyalı Kliniği'nin başhekimini, Doktor Kaan Arslanyaşar'ın odasındaydım.

Kaan Bey, kafamdaki başhekim modelinden epey uzakta biriydi: birincisi, epey gençti, benden olsa olsa bir-iki yaş büyük görünüyordu; hani, taş çatlasa kırkındaydı diyebilirim —bana başhekimler hep ellisinin üzerinde olmalı gibi gelir; sonradan öyle bir şart bulunmadığını öğrendim elbette— ikincisi, çok gevezeydi ki yaşından ziyade bu hali, bana, başhekimlik gibi, söylenirken vurgusuna dikkat edilesi bir ünvanın içereceği ya da bana göre içermesi gereken vasıfların dışındaymış gibi gelmişti. Hatta adamın konuşmaya hasret kaldığını bile düşündüm birara.

Evet, elbette polis bir gün önce gelmişti ve hastalarından birini sormuştu. Tabii, Erhan'ı—doktor bey pek şaşırmıştı buna. Çünkü adı geçen hasta neredeyse yirmi yıl önce kliniğe getirilmişti ve bildiği kadarıyla o zamandan bu yana hiç ziyaretçisi olmamıştı. Doktor bey, Erhan'ın ailesinin hayatta olmadığını elbette biliyordu. Peki, ama burası özel bir klinik değil miydi? Erhan bunca yıldır burada yattığına göre, bir şekilde parası ödeniyordu, değil mi? Tabii ki: Erhan'ın tüm masraflarını ve kliniğin dolgun ücretini karşılayacak bol sıfırlı bir miktar her yılın başında kliniğin hesabına yatırılıyordu. Kim yatırıyordu peki? Ah, burası özel bir klinikti, gizliliğe önem verilirdi. Burada kimlerin yattığını bir bilsem şaşar kalırdım hatta. Ama bilmesem daha iyiydi elbette. İyi ya, bu derece gizliyse neden senin gibi bir gevezeyi başhekim yapmışlardı? Bunu demedim tabii, tersine, bu geveze doktoru başhekim yapanlara teşekkür ettim, gene içimden.

Peki, Erhan'ı, neredeyse yirmi yıl önce kim getirmişti buraya? Bilmiyordum, çünkü o zaman burada değildi. Kayıtlar? I-ih, olmaz, gizli dedik ya. E, polis? Resmi arama emri olmadan gelmişlerdi; onlara da aynı şeyleri söylemişti. Baktım, adam onca gevezeliğe rağmen aslında bir şey söylemiyordu; kendi kerizliğime güldüm. Ne yapmalı da buna işe yarar bir şey söyletmeli diye düşünürken, "Erhan'ı görmek ister misiniz?" dedi. İsterdim herhalde, ne bileyim...

Kliniğin bahçesinden hastaların bulunduğu gri binaya yürürken bahçenin ortasındaki çocuk heykelini sordum: Kliniğin kurucusu merhum Selahattin Bey'in oğluymuş; kliniğe adını veren çocuk, yani Cem... Selahattin Bey'in adını duyunca tanıdım; eskinin bildik sanayicilerindendi. Birara milletvekilliğine soyunup kazanamadığını da hatırladım sonradan.

Doktorun anlattığına göre, adamın tek oğlu olan Cem, zihinsel özürlü olarak doğmuş. "Sabancı örneği," dedi laf arasında; tabii bu merhumun o merhumdan farkı, Selahattin Bey'in oğlunun durumunu gizli tutması ve tedavisi için Amerika'dan doktorlar getirtip, onların tavsiyesi üzerine oğlunun gözlerden ve dedikodulardan uzak bakılması ve rahat etmesi için bu araziyi almış ve bu binayı yaptırmış olmasıymış. Oğlan fazla yaşamamış ama Selahattin Bey, sonradan anısını yaşatmak için burayı özürlü çocuklara hizmet veren bir klinik haline getirmiş. Adam ölünce, başka çocuğu olmadığı için işlerin başına geçen cin fikirli yeğeni, muhtemelen kliniğin önceki başhekimisi Amerikalı Doktor Morris Peterson'ın akıl vermesiyle, ek binalar yaptırmış, burayı bugünkü haline çevirmiş. Bugünkü hali? E, ne, etrafta hiç çocuk görüyor muydum? Görmüyordum; banklardan ikisinde, biri paltolu, diğeri battaniye gibi bir şeye sarınmış boş boş bakan iki adam ve her ikisinin de biraz gerisinde, sigara tütüren, görevleri onları rahatsız etmeden kollamak olduğu tahmin edilebilecek, akıl hastaneli filmlere yakışır irilikte iki erkek hastabakıcı vardı, o kadar. Ama bu bir şey ifade etmezdi ki... Hani kış zamanı gibi değildi ama geceki vaa-dinin aksine, gökyüzü bulutla doluydu ve hava, çocukların, hele hasta çocukların dışarıda oturtulmayacağı kadar soğuktu.

Hastaların bulunduğu binaya dek başka bir şey konuşmadık. Binaya girdik, iki kat çıktık. Koridor boyunca, koridora bakan duvarları camlı odalardan geçtik. Hepsi dolu değildi; dolu olanlarda kimi yatan, kimi pencereden dışarıyı seyreden gençten orta yaşlıya, çeşit çeşit hasta vardı.

Koridorun sonuna doğru, Kaan Bey, “İşte,” dedi. Baktım, odanın penceresi önünde, yatağının köşesinde oturuyordu Erhan. Saçları seyrekli. İri yapılydı. Yüzünü göremiyordum, arkası bize dönüktü. Doktor yanına giremeyeceğimi söyledi. Genelde sakın olurmuş ama bazen tanımadıklarına saldırgan davranabiliyormuş. “Zaten,” dedi, “pek konuşkan değildir.”

“Nedir hastalığı?” diye sordum. Mongolmuş. “Tedavi edilebilen bir şey değil yani?” dedim. “Öyle ama iyi ve sabırlı bir bakım ve eğitimle topluma kazandırılabilirler; tabii sürekli gözetim ve koruma altında olmaları kaydıyla,” dedi. Biliyordum, hatta o konuda beklenmedik başarılar gösterenler oluyordu. Film çevirenleri bile vardı.

E, peki ya Erhan? Topluma kazandırılacak mıydı?

Sırıttı Doktor Kaan. “Siz,” dedi, “ne biçim bir dedektifsiniz?”

“Anlamadım?” dedim. Anlamamıştım sahiden.

Bunun üzerine kaşlarını çatı, bir an düşünür gibi durdu öylece. Sonra gelip koluma girdi, “Burada görebileceğiniz başka bir şey yok,” deyip geldiğimiz yöne doğru sürükler gibi oldu. İtiraz etmedim, adımlarımı uydurdum. Pek samimiymişiz gibiydi. Koridorun başına gelip merdivenlerden inmeye başladığımızda, “Vedat Bey,” dedi, “buradaki konuklarımızın kim olduklarını size söyleyemem. Hem söylesem de fazla bir şey ifade etmez size... Ama ne iş yaptıklarını söyleyebilirim.” İyi ya, buyur o zaman dedim içimden. Konuşmadım ama. Madem esrarengiz havalar çalınacaktı, öyle olsun.

Aşağıya inene dek o da bir şey söylemedi. Binadan çıktık, bahçede yavaş adımlarla ilerlemeye devam ettik. Adam hâlâ kolumdaydı ve konuşmuyordu; huylanmaya başlamıştım. Sonunda, ‘Ulan

zaten Tefo bana böyle yapıyor, bir de seninle mi uğraşacağım?” iç sesinin eşliğinde, tıpkı Tefo’ya yaptığım gibi, “E?” dedim, “neymiş hastalarınızın meslekleri?”

Durduk. Daha doğrusu o durunca ben de mecburen yürümeyi kestim. “Konuklarımız,” dedi, hasta yerine konuk demeyi tercih ediyorlarmış. İyi. “Konuklarımız, özel bakım ve koruma altındadır. Etrafınıza dikkatle baksanız da görebileceğinizi sanmıyorum ama bu bina... Şu ve bir de bahçenin köşelerinde”—her biri için başıyla işaret ediyordu— “yirmi dört saat nöbet tutan eğitimli kişiler vardır. Dışarıdan belli olmaz tabii. Hatta gördüğünüz gibi içeriden de.”

İşaret ettiği yerlere baktım, bir şey göremedim. Bunu söyleyince gülerek tekrar koluma girdi, yürümeye devam ettik. “Göremezsiniz zaten,” dedi, “görebilseydiniz, bu, işlerini başarıyla yapamıyorlar demek olurdu.” Biraz daha yürüdük. Ne diyebileceğimi bilemiyordum; en iyisi susmak diyordum, nasılsa adam konuşuyordu ve devam etmeye niyetli görünüyordu.

Koluma tekrar girmişti ya, hafif çekerek yönümüzü değiştirdi. Bahçeye ilk girdiğimde gördüğüm tiplerden birinin yanına yaklaştık. Adam, bit salgınına yakalanmış ilkokul öğrencisi misali kazınmış kafasında yana yatmış siyah bir bere, üzerinde sıkı sıkı sarındığı siyah battaniyeyle oturuyordu. Avurtları bu derece çökük, gözleri bu derece çukura kaçmamış olsa yakışıklı denebilecek bir tipti. Yanına geldiğimizde kafasını kaldırmadı. Orada olduğumuz farkında bile değil gibiydi.

Kaan Bey kolumu bıraktı, adamın yanına yaklaşp elini omzuna koydu. Adam herhangi bir tepki göstermedi. Doktor bana döndü, sırtıttı. Tekrar adama baktı ve “Bugün nasılsın Pascal?” dedi.

Adamın, nefes alıp vermek dışında kılı bile kıpırdamıyordu. Soğuktan dolayı ağzından çıkan hafif buhar olmasa mumyalandıktan sonra sergilemek için oracığa yerleştirildiğini bile düşünebilirsiniz. Neden sonra adamın dudakları kıpırdar gibi oldu, sonra birden kafasını çevirip doktora baktı ve sert bir sesle, “Heğ şey vatan için!” dedi. Sonra tekrar kafasını bir önceki pozisyonuna getirdi ve boş boş bakmaya devam etti.

“Pascal Th roux ya da Mehmet  zer: En ilginç konuklarımızdandır; R’ler dışında kusursuz Türkçe konuşur,” dedi Kaan Bey bir kez daha koluma girdikten sonra. “şuradaki de Lawrence Milhouse ya da Hüseyin Abd-el Faruk; aramızda Arabistanlı Lawrence J nyor deriz ona...”

Bendeniz, artık hiçbir şey söylememeye karar vermiş, şaşkın şabalak kendimi doktorun yönlendirmesine bırakmıştım. ‘Bu deliler evinden nasıl çıkarım ya da çıkmalı mıyım?’ veya ‘  renmem gereken gerçekten önemli bir şey var mı burada? Ayrıca, kim ulan bu tipler?’ gibi soruların arasında, esrarengiz havaların zirvesinde taklalar atan Doktor Kaan’ın yeni yumurtalarını bekliyordum. Dedim ya, adam hevesliydi konuşmaya.

“Hiçbir şey anlamadınız, değil mi?” dedi bir-iki adım sonra. Anlamamıştım elbette. Kafamı salladım. “Dedektiflik yapıyorsunuz ama bu konuda eğitimli değilsiniz, yanılıyor muyum?” dedi. Bilmemek değil   renmemek ayıp ne de olsa: “De ilim,” dedim düşman karşısında çaresiz kalınca can tatlı deyip eller yukarı yapan korkak asker sesimle. Dememe de gerek yoktu zaten.

Birkaç adım sonra, kafasını sallayarak “Yazık,” dedi doktor. Bazı şeyleri o söylemeden anlayabilseymişim daha iyiymiş. Aslında, “E lencen miyim lan senin, pezevenk!” deyip oracıkta yaptırmam gerekirdi herifi ama baktım kedi-fare yapmak ister gibi bir hali, daha doğrusu böyle bir şeye hevesi var, aptalı oynamak daha iyi göründü gözüme; hem o konuda donanımm da fena sayılmazdı.

Odasının bulunduğu idari binaya geri döndük; sekreterine çay getirmesini söyledi ve odasına girdik. Çaylar gelene dek konuşmadık. Sekreter  ayları getirince sigara ikram ettim, yaktık. Doktor Kaan koltuğunda kaykıldı, anın zevkini çıkartıyor gibiydi. Tırnaklarına baktı, öyle bir-iki uyuz hareket daha yaptı. Aha, dedim, bir zeki daha.

Biraz daha sustuktan sonra, tam ben bir, “E?” patlatacakken, “Pekâlâ,” dedi, koltuğunda dikildi, i  çekti, parmaklarını masada tıkırdattı, “ zel Dedektif Vedat Kurdel: Madem  zemeyeceksiniz anlatayım bari. A, bu arada sizi buraya yollayan—”

“Başkomiser Emin Aziz,” diye tamamladım.

“Evet. Burası hakkında hiçbir şey söylemedi herhalde.”

“Söylemedi... Yani buranın, zihinsel özürlülerin bakıldığı özel bir klinik olması dışında bir şey söylemedi.”

“Neden acaba? Yani sizi buraya yollamakta sakınca görmediğine göre... Hım, belki ben de söylememeliyim... Ama canım söylemek istiyor. Öhöm, pekâlâ: Demin gördüğünüz adam, Pascal, yani Mehmet, aslen Fransızdır. Öteki de—”

“İngiliz mi?”

“Evet. Ve konuklarımız arasında Türk vatandaşı olmayan... eee, on dört kişi daha var.”

“Uluslararası bir klinik yani?”

“Öyle.”

“Ve konuklarınız sıradan insanlar değil.”

“Öyle,” dedi gene. Sırıtmaya devam.

“Ve onlar...”

“Haydi ama söyleyin.”

“Ne? Casus... mu?”

“Bravo!” dedi arkamdan, askeri istihbarattan Binbaşı Ergin Aziz.

Alengir dünyası

Yetmişli yılların ortasında, İstanbul'daki Amerikan konsoloslukunda görevli bir şahıs, ki konsolosluk görevlilerinin, en azından bazılarının, ülkelerine bilgi aktarma faaliyetlerinde bulundukları, dolayısıyla ülkelerinin istihbarat servislerinin elemanları oldukları bilinir, sanayici Selahattin Tonyalı'nın, oğlunun anısına kurduğu kliniğin şansa bakın ki tam da aradıkları tipte bir yer olduğunu öğrenmiş ve o zamanlar yeni kurulan kliniğin başında bulunan vatan-daşı Doktor Peterson'la temasa geçmiş. Selahattin Bey öldükten sonra şirketlerinin başına geçen yeğeni de anca ufak bir vergi kıyağı getiren ki o zamanlarda bu tip sosyal hizmet veren özel girişimlere şimdiki gibi destek falan da verilmiyordu, kurumun başhekim-i vasıtasıyla gelen kârlı teklife hemen atlamış ve böylece klinikte, Ortadoğu, Arap ülkeleri ve o zamanki Demirperde ülkelerinde enselenip değiş-tokuş malzemesi olan ya da türlü nedenle motoru yakan CIA elemanları, rehabilite edilmek ya da ne kadar gerek duyuluyorsa o kadar gözlerden uzak tutulmak için ülke-lere geri götürölmek yerine konuk edilmeye başlamışlar. Bunun niyesini CIA'ye sormak gerek; ben o zaman kimseye sormamış-tım ya, şimdi yazana kadar da aklıma gelmemişti bu. Kliniğin finansmanı da tabii CIA'dendi.

Biraz masal gibi olacak ama burada 'gel zaman, git zaman' diyesim geldi: Efendim, gel zaman, git zaman, memleketin her şeyine zarar seksen darbesi sonrası, bir sürü politik alengir ve diğer ıvır zıvır arasında bir şekilde bizimkiler buraya el koymuş, artık neler konuşuldu, ne anlaşmalar yapıldıysa, sonunda burası bizim MİT'le birlikte, CIA, MI-5, MOSSAD, SNIF ve falan ve filan tarafından bir tür hastane-hapisane gibi kullanılmaya başlanmış.

Derken, soğuk savaşın bitişi, Berlin duvarının yıkılması, “Aha lan, fırsat,” diyen Roger Waters’ın koşa koşa gidip orada konser vermesi, Sovyetler’in dağılması, vesair olaylarla beraber burası, uluslararası alanda, tabii sadece ilgilisinin bildiği meşhur bir yer haline gelmiş.

Tabii cin okuyucu, bu derece gizli bir yeri böylesine yalap şulap anlatmamdan, hikâyenin sonunun ‘onlar ermiş muradına,’ diye bittiğini tahmin edecektir. Gerçekten de öyle: Bu dediklerimi o günlerde anlatmaya kalksam herhalde bugün bunları yazıyor olamazdım ama dendiği üzere, köprünün altından çok sular aktı; türlü pislik, başka pislikleri kapamak için ortaya çıkarıldı; duvarlar, başka duvarlar hayrına yıkıldı ve küreselleşme sayesinde Dünya, sandığından daha farklı bir yuvarlak olduğunu öğrendi. Kısacası, bugün, Cem Tonyalı Kliniğinde bugün ele geçseler bile hiçbir işe yaramayacak birkaç casus eskisi dışında ki aralarında hâlâ, “Heğ şey vatan için!”den başka şey söyleyemeyen ve bugün kırk iki yaşında olan Pascal da var, sadece bizim Erhan gibi sıradan özür-lüler bulunuyor ve klinik ilk kurulduğunda belirlenmiş amacına dönmüş durumdadır. Yani, her yanının barış, huzur, refah ve de saireyle dolup taşmadığını gayet iyi bildiğimiz, aymazlıklarımız yüzünden çöle dönmeye niyetli yaşlı gezegenimizde böyle bir yerin varlığından bahsetmenin, hele artık saklanması gerekmiyorsa, hiç sakıncası yok.

Efendim, Emin Başkomiser’in beni paylamak yerine gayet iyi davranması, ‘ağabey’li konuşmalarına laf etmemesi, hatta ona göre davranması falan da, sandığım gibi müthiş buluşumu sunmamla ilgili değildi: Ben Doktor Kaan’la beşi beş kuruştan beş yumurta kaç para eder oynarken sessizce içeri girip ‘ce-e’ yapan Ergin Binbaşı’nın anlattığına bakılırsa, yaptığımı aslında çok kı-zan ama hevesli dedektiflik çabalarımızdan ve vardığımız sonuç-lardan hoşlanan –muhtemelen bir de bizi şirin bulan– Emin Başkomiser, istihbaratçı kuzeni sayesinde Erhan’ın yerini bulduktan sonra, kuzenine beni buraya yollayacağını, kliniğe geldiğimde ara-dığım bilgileri vermesini ama verene dek de beni makaraya sar-malarını istemiş. Bunlar da, aralarında plan yapmışlar, falan filan.

Eh, koca adam da, istihbaratçı da, başhekim de olsa, herkesin kendine göre bir espri anlayışı vardır.

Ergin Binbaşı'nın filmlere layık girişinden sonra Doktor Kaan'la beraber epey güldü bunlar. Bozuldum tabii. Binbaşı yaptıkları şeyi anlatana kadar da meseleyi hâlâ anlamamış olmama daha da bozuldum. Neyse, uzatmayalım çünkü onlar da fazla uzatmadılar, sadede gelelim: Efendim, meğer Ergin Binbaşı, üstleri tarafından, İstanbul'daki askeri kurumlardan olduğu belirlenen ama nereden ve nasıl olduğu, ayrıca kimin yaptığı da bilinmeyen bir sızıntıyı bulmak üzere görevlendirilmişmiş. Doğuda pusuya düşürülüp vurulduktan sonra hava değişimi için Harbiye Orduevi'ne gönderilen subay hikâyesi, sadece hikâyeymiş.

Gerisi ise tesadüfün daniskasıydı: Emin Başkomiser, bizim yıllık meselesini Nezih Amca'dan duyup bir de adamı aradığımızı öğrenince bizi Ergin Binbaşı'ya, "İstihbaratçıdır, konu üzerinde bilgisi olmasa bile çocuklara fikir verebilir," diye göndermiş. Görüşmemizden sonra da Ergin Binbaşı bizim davayla, elbette gereği olmadığından, hiç ilgilenmemiş. Ta ki biz Emin Başkomiser'e Erhan için başvurana kadar. Emin Başkomiser, kendi elemanlarına akıl hastanelerini arattırırken aklına, günün birinde sohbet arasında kuzeninden duyduğu bu gizli klinik gelmiş ve hemen kuzenini aramışmış. Kısacası, biz Erhan'ı aramaya başlayana kadar iki kuzenin üzerinde çalıştıkları iki ayrı davanın birbiriyle ilgisi olabileceği kimsenin aklına gelmemişmiş. Kendi işiyle ilgisi olmayan bir soruşturmanın ucu iki defa ona değince, kurt istihbaratçı Ergin Binbaşı hemen antenleri açmış ve gerisi malum: İki olay arasında bulunan —en azından bir ipucu olarak değerlendirilmeye layık görünen— bağlantıyı kurcalamak, üstelik bizimle beraber kurcalamak istemiş Ergin Binbaşı.

Binbaşı bunları anlatırken Doktor Kaan araya girip, "Pascal'ı göstermek en eğlenceli yanıydı," dedi ve bir daha kıkırdadılar. Gene aynı şey: Bir şeyleri bilen iki kişi, onların bildikleri şeyi bilmeyen üçüncüye eziyet ediyor. İnsan hep insan işte: Görevi ne derece ciddiyet isterse istesin, içinde varsa yapıyor böyle şeyler. "Eh,

bunların işi de benimkinden daha stresli olduğuna göre, fırsat bulunca eğlenmelerinde sakınca olmamalı,” diye avuttum kendimi ve “Enteresan bir tip,” dedim cevaben.

“Hikâyesi daha da enteresan,” dedi Ergin Binbaşı. Pascal Théroux, Fransız istihbaratının, dünyanın hemen her yerinde kullandığı beşikten yetiştirme ajanlarından biriymiş. Hani fıkrası vardır; soğuk savaş döneminde, CIA bir çocuğu bebekten alıp Rus olarak yetiştirir ve büyüyünce casusluk yapsın diye Sovyetler Birliği’ne gönderir ama eleman anında yakalanır çünkü zencidir, falan. İşte bu da, daha dört yaşındayken babası öldükten sonra, Fransız haberalma servisinin teklifini kabul ederek İstanbul’daki Fransız kolejlerinden birinde öğretmenlik yapmaya gelen annesiyle birlikte, beş yaşında Türkiye’ye gelmiş ve plan gereği o yaştan itibaren bir Türk çocuğu gibi yetiştirilmiş. Fransız haberalma servisi bunu nasıl bulmuş falan, o kısmı için denecek şey yok tabii: Sonuçta insanların işi bu, yani alengir çevirmek demek istiyorum.

Neyse, Pascal, memlekete geldikten birkaç sene sonra, Cemalettin Özer isimli bir zatla evlenen annesiyle beraber vatandaşlık almış, adını değiştirmiş —değiştirmişler daha doğrusu— ve Mehmet Özer olarak yaşamaya başlamış. Annesi, üvey babadan habersiz, bunu, görünürde bizim geleneklerimize uygun yetiştirilmesine ses çıkarmazken, gizliden gizliye yetiştirmiş, esas vatanını, yüce görevini falan öğretmiş. Hesapta Fransızlar’ın amacı, çocuğu önce bir askeri liseye, oradan Harp Okulu’na yazdırıp ordu içinde görev almasını sağlamakmış. Sonra gelsin bilgiler, vesaire. Ama evdeki hesap çarşıya uymamış: Anlaşılan Fransızlar bizi pek küçümsemişmiş. Oğlanın sonradan vatandaşlığa geçtiği anlaşılmıca askeri okul sınavlarına almamışlar bunu. Bunun üzerine, B planına geçilmiş: Çocuk normal bir eğitim almış ve yaşı gelen her Türk erkeği gibi, askere çağrıldığında —ki ilgili yasanın bu kısmındaki boşluktan doğan ve ‘Eee, Türk olmak kolay mı kardeşim!’le biten kırk hikâye vardır— komando olmak için gönüllü olmuş. Acemi eğitimi boyunca atikliği, çalışkanlığı ve de sairesi sayesinde komutanlarının gözüne girmiş ve 1992’de, benim Küçükyalı’daki Orgeneral Kenan Evren Kışlası’nda kebab yaptığım dönemlerde,

asteğmen olarak, o sıralarda da fena halde kaynayan Güneydoğu'da görev almış. Çatışmalara katılmış. Hesaba göre, görev süresinde çok başarılı olacağı için terhisi geldiğinde teskere bırakarak orduda kalmak isteği kabul edilecekti. İşte o ara, yettiği ülkeye vicdani bağlılığıyla —ki doktora göre Pascal/Mehmet, bizim memleketi sahiden seviyormuş— annesinin daha miniminiliğinden itibaren kafasına kazıdığı Fransa'ya hizmet amacı arasında epey zorlanan ruhu, dağda giriştiği çatışmalarda yaşadığı korkulardan falan, iyice dağılmış ve günün birinde, olmadık bir yerde konuşup yediği esas halt hakkında açık vermesine sebep olmuş. Bunu kurcalayan uyanık bir yüzbaşı meseleyi açığa çıkarınca askeri istihbarat ensesine binivermiş.

“Zaten,” diye açıklamıştı Doktor Kaan ya da tam ünvan ve rütbesiyle askeri psikiyatr, Kıdemli Yüzbaşı Doktor Kaan Arslanyaşar, “Pascal yakayı ele verdiğiğinde akli dengesini neredeyse kaybetmişti: E, küçük yaştan itibaren biri gizli biri sahte, iki kimliğe, hem de zorla büründürülmek epey sarsıcıdır. Tabii çocuğun psikolojik yapısı, neye ne derece dayanabileceği falan da var. Görünüşe göre Fransızlar bunları pek dikkate almamışlar.”

Ben içimden önceleri, ‘İyi olmuş pezevenge’ dediysem de sonradan ufacık çocukken alınıp tüm hayatının zorla programlanmasında suçu olmadığını düşünüp acımuştım Pascal’a. “İyi ya,” demiştim sonra laf arasında, “Türkiye’de, Türk çocuğu olarak yetişmiş... Hiç mi sevmemiş burayı?”

Zaten sapıtmasındaki faktörlerden biri de oymuş, demin dedim ya; vicdan azabı, çelişkiler, falan filan. Sonrasında, yani açığa çıkmasından sonra diyorum, Pascal/Mehmet’i konuşturmak için yapılanları anlatmadılar ama anladığım, iyice tırlatan gencin sorgulamalar sırasında ağzından çıkan tek cümle, “Her şey vatan için,” olduğuydu. İronik tabii: Yani evet, Pascal doğru söylüyordu: Her şey vatan içindi ama bu cümledeki vatan, bizimki miydi, Fransa mıydı, onu anlamak zordu.

Pascal gibisi çok varmış. Hemen her ülke, gücü yettiği oranda tabii, stratejik öneme haiz gördüğü diğer ülkelerde benzeri ajanlar

kullanırmış. Kimi, Pascal gibi çocukluktan yerleştirilir, kimi daha ileri yaşlarda —genelde üniversite için— ülkelerine gelen gençleri ayartıp bu amaçla kullanırmış. Türkiye’de daha böyle, çeşitli kılkılarda iş gören tonlarcası varmış zaten. İlla orduya girmeleri de gerekmiyormuş —o en zor olanıymış; genelde devletle ilişkiye girip türlü dalavere çevirebilecekleri çeşitli iş kollarında yer bularak görevlerini yerine getirmeye çalışırlarmış. Mesele bunları enselemekmiş ki enseleneni de az değilmiş hani. Dinlerken birara içimden, ‘Ulan,’ dedim, ‘casus olan mı etrafına, etrafındakilere daha bir başka bakar yoksa bakkaldan aldığı bir paket margarinin parasını öderken bakkala bakıp gözünü kısan tipler mi casusluğu meslek olarak seçer?’ Sonra, ne diyorum ben be, diyerek kafamdan bu tavuk mu, yumurta mı meselesini uzaklaştırıp makaracı komiserin makaracı kuzeni binbaşı ile en az onlar kadar makaracı doktorun tenis maçı misali sırayla söyledikleri cümlelere geri döndüm.

Efendim, bu Pascal yakalanınca Fransızlarla irtibata geçilmiş, değiş tokuş hesabı, görüşülmüş falan filan. Fransızlar bunu geri istememişler. Annesi ise, yediği halt ortaya çıkınca sınırdışı edilmiş. Üstüne bir de kocası bunu boşayıp evliliklerinin meyvesi, Pascal’ın kız kardeşi Gülsüm’ü ki doktor beye bakılırsa, kızcağızın bu dalgalardan hiç haberi yokmuş ve üvey ağabeyinin doğuda şehit olduğunu sanıyormuş, mahkeme kararıyla yanında tutmuş. Bu, bir ucu vatana ihanete, diğer ucu aile trajedisine uzanan olay sonunda Pascal, kafayı yemiş haliyle ortada kalakalmış tabii. Eh, malum, biz de yufka yürekli bir milletiz: Biraz insanlıktan, çokça da artık zarar veremeyeceği için elemanı hapsetmemişiz ama günün birinde toparlar da etrafta cirit atmaya başlar, ne olur ne olmaz diyerek getirip buraya tıkmışız sonunda.

“E,” dedim ben de araya girip, “Fransa’yla müttefik değil miyiz biz?”

“O başka konu,” dedi binbaşı. Ulusal çıkarlar, stratejik konular, lazım olur diye toplanan bilgiler türünden, fazla derine girmeden kısaca açıkladı. İşin aslı, Pascal artık ya tırlattığından ya da takdir edilecek kadar sıkı ağızlı olduğundan, ne tür bilgiler aktarmak

amacıyla ya da başka ne için askere yazıldığını itiraf etmemiş ama zaten üç aşağı beş yukarı neyin ne olduğu da kestirilebiliyormuş.

“Emin Ağabey'im,” demişti, hikâyenin sonunda esas konuya dönen Ergin Binbaşı, “size güveniyor. O güveniyorsa ben de güvenirim çünkü ağabeyimin güvenini kazanmak zor iştir.”

E, eğlence konusu olduktan sonra biraz övülmek güzeldi tabii.

“Peki,” dedim ben de, “Erhan'ın burayla ne ilgisi var? Hani, madem burası casuslara hizmet veriyor...”

“Ah,” dedi Ergin Binbaşı, “annesi yaşayaydı buraya gelmezdi o... ama öksüz kalınca, başka da akrabası olmadığından buraya alındı. Mecburen.”

“Her öksüz ve yetim özürlüyü almadığınız malum,” dedim ben de.

Güldü. “E, haklısın,” dedi, “ama artık salağa yatmasan iyi olur.”

Salağa yatmadığımı söylemek gibi bir salaklık yapmadan gülümsedim ve insanları küçümsememek gerektiği üzerine bir ders daha almış oldum.

Pırtların Efendisi

“Esas neye uyuz oldum biliyor musun? Biz etrafta debelenip bir yandan da polisin bulamadığı şeyleri buluyoruz diye sevinirken başka tarafta başka şeylerin dönüyor olmasına.”

“Eh, dünyanın etrafımızda dönmediğini bir daha fark etmiş olduk işte, fena mı? Hem ayrıca biz dolanıp dururken polisin yan gelip yattığını düşünmüyorsun herhalde.”

“Yok canım,” dedim somurarak. Gerçi esas meselem bu değildi; anlattığımda Tefo gülmemişti, müteşekkirdim ama hâlâ çılgın kuzenler tarafından işletilmeme sinirleniyordum.

“Onu bunu bırak da,” dedi kankam yattığı yerde doğrularak, “dava iyice karıştı sanki.”

“Valla öyle,” dedim.

“Bir yanda seri cinayetler, öte yanda casusluk... Ve arada bir ilişki var gibi—gibi de, bunların bizim bulduğumuz büyülü dalgalarla ne ilgisi olabilir, onu bulmak gerek. Ne diyorsun?”

Hah, dedim içimden, tam adamına soruyorsun. Aslında sormuyordu elbette, sadece sesli düşünüyordu. Ben de sesli düşüneyim o zaman, dedim. Neyim eksik?

“Açığa çıkması gereken çok şey var,” dedim ilkin. Baktım sesli düşünmeyi kesti, devam ettim: “Mesela cinayet sebebi: Dört kurban; dördünün de arasında bağlantı var. Yaş, görünüş, falan... Hem ikisi birbirlerini tanıyormuş bir şekilde, onu anladık mesela. Büyü işi var... Ayin, Crom, bilmem ne... Sonra Ay’ın evreleriyle cinayetler arasındaki bağlantı var—var oğlu var da, bunları nereye

koymak lazım? Ben o seksle ilgili ayinlerin bir şekilde dokunduğu birini bulmamız gerek diye düşünüyorum.”

“Konu tek başına bu cinayetler olsaydı, ben de aynı fikirde olurdum ama öyle değil anlaşılan.”

“Niye?”

“E, casusluk falan...”

“İyi de baba,” dedim, “casuslar dünyasının kıyısına yaptığım ziyaretin, bizim davayla ilgisi yok ki... En azından şimdilik.”

“Öyle ama... Neyse, o tarafı bir yana bırakalım şimdi. Cinayetlerle büyü işine bakalım.”

“Valla tarikattı, büyüydü tamam ama gene de katilin bir şekilde bu kadınları katletmesi için bir neden gerekli.”

“Tabii. Bence de daha çok araştırma yapmamız lazım. Ne diyeceğim, binbaşuya Öznur Hanım’ı sordun mu?”

“Sordum, hatırlamadı.”

“Hım. Peki, Erhan’ı gördün değil mi?”

“Gördüm ama arkadan. Neden?”

“Bilmem... Belki yüzünü görseydin bir şey anlardın gibi düşündüm... Ama... Yok canım. Neyse, bak, ben de sabahdan beri kurcalıyorum interneti... Crom hikâyesini araştırdım.”

“E?”

“E’si, fazla bir şey yok. Evet, Keltler’de baş tanrısıymış. Aziz bilmemkim döneminde ortadan silinmiş. Tapınakları yıkılmış; hristiyanlığa tehdit olarak görüldüğünden elbette. Ama bugün İskoçya’da adına düzenlenen bir festival var. Turizm hesabı tabii.”

“Loch Ness canavarı gibi...”

“Evet, aynen. Bak, şurada bir sürü yazı ve resim var indirdiğim.”

“Seksle ilgisi?” dedim Tefo’nun başucundan kâğıtları alırken.

“Baş tanrı olunca her haltla ilgisi var tabii. Ayinlerinde kurban verilirmiş ama insan mı hayvan mı, orası belli değil. Bir de

bununla ilgili resimler yapan birkaç sanatçının işini gördüm. Androjen diye geçiyor Solucan Tanrı oralarda.”

“Androjen... E, ilginç gibi ama—”

“Ama bir şey açıklamıyor. Doğru.”

“Peki, ya tarikat? Ya da böyle bir kült mült?”

“Onunla ilgili bir şey bulamadım. Açıkçası, konu üzerine fazla bir şey yok internette... Ha bir de, Romalılar’da... Eee, ineğin içindeki ruh gibi bir tanım—neydi be? Yazmıştım... Ha, evet, işte: Verminus. Vermin, solucan demekmiş zaten.”

“İneğin içindeki ruh. Solucan. Bildiğimiz barsak kurdu yani?”

“Evet.”

“İyy.”

“Bu kadar şey arasında, benim en çok takıldığım, katilin cinayetleri işledikten sonra yaptığı... Yani, madem zehirledin, sonra niye bu sokma işini yapıyorsun?”

“Manyak işte, ne?”

“Sanmam... Yani, manyaktır ama manyaksa ama başka türlü manyak olmalı.”

“Düz manyak değil yani?”

“Öyle bir şey. Bir anlamı olmalı... Mesaj falan...”

“Hım,” dedim elimdeki kâğıtlara bakmaya devam ederken. Alt-taki kâğıtlardan birinde, Gül Zekeriya’nın gösterdiği resme benzer bir çizime rastladım. Her nasılsa, resimde bir şey olduğu hissine kapıldım, kâğıdı aldım, ressamların yaptığı gibi ileri uzatıp gözlerimi kısarak baktım.

“Zekeriya’nın kitabında gördüğümüz resim,” dedi Tefo.

“Farkındayım,” dedim. Resimde bir şey vardı. Evet, aynı resimdi; başının olması gereken yerde başı olmayan, vücudu yükseldikçe inceliyor sivri bir uçla son bulan, garip, şekilsiz... Solucan tanrı? Hiç solucana benzemediğini düşündüm. Hani tamam, solucanların gözü olmaz ama ne bileyim, bir ağzı vardır değil mi?

Hem ne tepesi ne de kıcı böyle sivridir garibimin. ‘Ama gene de bir şey var,’ deyip duruyordu kafamdaki bir ses... Kafasında... Hayır, ucunda, kenarları metal gazoz kapağına benzeyen taş... Belki de taş değil... Sivri bir şey, yuvarlak bir şeyin içinden geçiyor... ‘Hah,’ dedim içimden, ‘işte sana seks... Antik çağda da seks, her yerde, her şeyde...’ Şimdi bunu söylesem Tefo gene, “Aklın fikrin şeyinde,” der ama al işte, falan filan, derken birden, sanki yukarıdan bir yerden bir ışık huzmesi gelmiş, resmin belli bir yerine düşmüş gibi oldu, “Lan!” dedim yüksek sesle.

“Ne?” dedi Tefo, heyecanla doğrularak. Kâğıdı önüne koydum, parmağımla solucan tanrının, etrafında taş olan ama baş olmayan kısmının üstüne koydum, “Aha,” dedim sırtarak.

Tefo, bir bana, bir gösterdiğim şeye baktı. Bir şey anlamamıştı; sabırsızlıkla, “Aha, ne?” dedi.

Sırıtmaya devam.

“Ne be!” dedi can kardeşim, ben kelle pişirmenin doruğundayken.

“İyi bak,” dedim, iyice çatlasın diye.

Baktı, gözlerini kıstı, açtı... Sonunda benimkinden daha geniş bir tebessüm yerleşti yüzüne.

“Vay çakaloviç!” dedi.

Solucanın baş kısmı... Sivri... Etrafında kenarları sivri ve tırtıklı bir çember.

Sok ve çevir.

“Valla Vedat,” dedi Tefo, “helal olsun be!”

Yazarınızın, Ay’ın evreleriyle cinayet tarihleri arasındaki bağlantıdan sonra bir de bunu bulması üzerine nasıl kabardığını tahmin edersiniz. Evet, sahiden de, kurbanların öldürülmelerinden sonra cinsel organlarına sokulan ne idüğü belirsiz cismin, tamam, ne idüğü hâlâ belirsizdi ama neyle ilgisi olduğu son derece açıktı.

Crom meselesi ‘ne ilgisi olabilir’den, ‘kesin ilgisi var’a terfi etmişti artık.

“Bunu polise söylemeliyiz. Böyle bir alet yoksa bile... Eh, hani boru moru derken, özel yaptırmıştır diye konuşmuştuk ya, o zaman böyle bir şey yaptırmış olabilir katil, değil mi?”

“Evet,” dedi Tefo. Gözleri parlıyordu. O günden evvel de, o günden bu yana geçen on yıllık dedektiflik kariyerimde de sayamayacağım kadar çok gördüğüm bu parıltıyı iyi tanıyordum: Kafada tilkilerin koşuşturmaya başladığının kanıtıydı.

“İz bırakmamasına bakarak, neden yapıldığı da bulunabilir mi acaba?”

“Bilemiyorum. Sorarız onu da. Adli tıp raporuna bir daha bakmak lazım. Hım, bu durumda katilin bu kadınlarla birtakım tarihli marikatlı işlere bulaşmış olduğunu düşünmek doğru olacak.”

“Belki de adam bunların rahibiydi; bir halt edip solucan tımarıyı kızdırdı bunlar... Falan filan işte.”

“Neyse, düşüneceğiz bakalım. Demek Erhan’ın babası teşkiltanmış.”

Tefo’nun tilki işine daldığını anladığım için konu değiştirmesine şaşırmadım, “Evet, adam emekliymiş ve pek sevilen biriymiş—baban gibi herhalde. Önce o, ardından karısı da ölünce, devlet baba çocuğu alıp götürmüş şahiden,” diye anlattım.

“Esrarengiz bir durum değilmiş yani. Yazık. Gerçi iyi de oldu böyle: Kurcalanacak şey sayısı azaldı. Ergin ne dedi? Yani ne yapacakmış?”

“Bilmem ki... ‘Siz araştırmanıza devam edin; işime yarayacağını düşündüğünüz bir şey bulursanız bana haber verin’ dedi. Kendisi de öyle yapacakmış.”

“Emin ol, yapar.”

“Valla ben de inanmadım zaten.”

“Boşver. Şimdi, esas yarın yapacağın işe gelem.”

Aysel Yâran

‘Zenginlik başa bela derler; böyle evin olacaksa, olsun da bela olsun,’ diye düşünüyordum evin ‘kadını’nın hanımefendisine geldiğimi haber vermesini beklerken. Hani, İngiliz olsak, ev de Dal-yan’daki süper lüks bloklardaki apartman dairelerinden biri değil de filmlerdeki devasa bahçeli malikânelerden olsa, ‘kâhya’ derdim, çünkü kapıyı açıp beni içeri buyur eden kadını hizmetçi diye tanımlamak çok yakışık alır gelmemiştii gözüme. Onu hatırladım da, o yüzden evin kadını diyeyim dedim. Sahiden de, filmlerdeki baston yutmuş, protokol çılgını tiplere benziyordu kadın.

Dairenin de maşallahı vardı. Girişte dikiliyordum gerçi ama daha oradan büyüklüğü ve içindeki zenginlik belli oluyordu. Bir yandan, ne derece büyük ve zengin de olsa bir apartman dairesinde ne demeye yardımcı kadın bulundurulacağını düşünüyordum. Sonunda ‘zengin işi işte’ diye çıktım işin içinden ya, çok daha sonraları, kendi hayatımda ve çevremde görmediğim bu şeyin tamamıyla zenginlikle alâkası olmayabileceğini de öğrendim.

Neyse: Efendim, Tefo’nun yattığı yerden yaptığı derin araştırmaları sonucu bulduğu, daha en baştan kolayca bulabilecek olmamıza rağmen bir türlü aramayı akıl edemediğimiz, Yıldız Hanım’ın sınıf arkadaşı ve bildiğimiz kadarıyla ayrılmaz dostu ve belki de Crom’un kızlarından biri olan Aysel Bakırtan’ın evindeydim. Kadın evlenmişti; artık soyadı, ilk ‘a’sı, üzerindeki şapkası sayesinde uzatılarak okunması gereken ve herhalde ‘Yâren’ kelimesinin başka bir lehçedeki halidir diye düşündüğüm Yâran’dı. Kocası Muhammed Yâran, tekstilciydi; politikayla da ilgileniyordu; merkez sağdaki ufak partilerden birinin ilçe yönetimindeydi ve muhtemelen

bulunduğu yerden daha yükseklerine ulaşmaya niyetliydi. Tefo, Aysel ve Sezen diye yıllıkta Yıldız Hanım'ın en yakın arkadaşları olarak geçen hanımları bulmayı nasıl da akıl edemediğimize söylenerek anlatmıştı: İnternette Bahariye Koleji'nin sitesine girmiş, oradan mezunlar derneğini bulmuş, vesaire. Akabinde, bir iki telefonla Aysel Hanım'a ulaşmış ve benim için randevu almıştı.

Kapıda kısa süre dikildikten sonra 'kadın' geri geldi ve hanımının beni beklediğini, lütfen kendisini izlememi söyledi. "Mali-kane sanki," diye söylenerek peşine takıldım kadının ve dairenin sandığımdan daha büyük olduğunu şaşırarak gördüm. Duvarlarında muhtelif resimler asılı, uzun ve Le çizen bir koridorun sonunda, geniş bir odaya alındım. Kimonolu Aysel Hanım, ben girince (odaya) ayağa kalktı; hoşgeldinize cevaben kendimi tanıttım, gösterdiği yere oturdum ve sorusuna karşılık zahmet olmazsa bir çay alabileceğimi belirttim.

Bakımlı ve hoş bir kadındı Aysel Hanım. Tıpkı yıllıktaki resmi gibi, öyle çok güzel, çok endamlı biri değildi ama fena da değildi hani; ikinci bir bakışı hak edecek tiplerdendi. Ben, içimden, "Acaba ziyaretim yüzünden mi böyle tek hamlede açılıverecekmiş gibi duran bir kimono giydi yoksa hep böyle mi dolaşıyor? Yok canım, ünü henüz yurt sathına yayılmamış acımasız seksapelimi nereden bilecek, değil mi? Herhalde evinde böyle dolaşmayı seviyordur," gibisinden zırvalarken deminki baston yutmuş kılıkli kadın çayımı getirdi. Aysel Hanım, bir punduna getirip cebe atsam sonradan iyi paraya okutacabileceğime karar verdiğim taşlı ağızlığına uzun Marlboro'sunu takınca davranıp sigarasını yaktım. Kadın, boğulmasına ramak kala dev ahtapotun kollarından sıyrılıp yüzeye çıkmışcasına içine çektiği ilk nefesten sonra, hani daldığım fantasti hayallerime uygun birtakım niyetlere kapılmış bir havası var denebilecek bir tonla ve dumanı aynı fikri destekler havada yavaş yavaş ağızından bırakırken, "E?" dedi. Sanki özel dedektifle karşılaşmak çok normal bir şeymiş gibiydi onun için.

Tefo'nun, aklımın her daim şeyimde olmasıyla ilgili söylenmelerini düşündüm. 'Ulan,' dedim Tefo'nun beynimdeki görüntüsüne,

‘böyle bir yerde, böyle bir kadın –hem de kimonolu; Tefo’nun, eşi Ayla’nın da bildiğini bildiğim için söylemekte sakınca görmüyorum, geyşa fantazisi vardır– sana böyle baksa, sigarasınının dumanını böyle dışarı verse, aklın nerene kaçırdı acaba?’ Ama elbette o yönde bir tavra girmedim: İş üstünde fişe bakılmaz. Hoş, onca yerde Vildan’dan ya da al takke ver külah işlerine meyilli olmamadan sıkça bahsetmişken bunu söylemem pek inandırıcı gelmiyordur size şimdi ya, eh, o gün, o anda böyle düşündüm... ya da belki de kadının havalarından değil de aradaki gözle görünür statü farkından gelen bir tür aşağılık kompleksiyle, kadınla karşılaşp karşısına oturduktan sonra kapılır gibi olduğum hevesimden çabucak vazgeçip, ‘Senden bene yâr olmaz, gel olak bacı gardaş’ kararına geçiş yaptım demeliyim.

Neyse, kadının ‘E’sine cevaben, böyleyken böyle diye anlattım ben de. Yıldız Hanım hakkında bazı sorularım vardı.

Lafım bitince, Aysel Hanım gülümsedi, “Yıldız,” dedi, “yazık etti kendine... Çok yanlış yaptı.”

Al eline kuponu

“E, buyur buradan yak,” dedi Tefo telefonda. Kızmış gibiydi. “Yani, diyorsun ki,” diye devam etti: “Seks manyaklığı söz konusu değil, ha?”

“Öyle görünüyor,” dedim.

Aysel Hanım hiç sakınmadan tonla şey anlatmıştı. “Yıldız çok yanlış yaptı,” dediği zaman ben hemen, “Aha işte!” demiştim ve hevesle beklemiştim ama hiç de beklediğim şeyleri anlatmamıştı.

Kadın, ne Crom biliyordu ne de seks töreni. Olsaydı mutlaka bilirdi çünkü liseden beri Yıldız Hanım’la görüşmeyi hiç kesmemişti. Çok yakın arkadaştı ikisi ve her hafta mutlaka bir kere buluşurlardı. Böyle şeyler olmadığına emindi —hatta ben bahsedince en tepeden bakan cinsinden bir adet kahkaha bile atmıştı.

İşin daha da beter yönleri vardı: Aysel Hanım, kurbanlardan ikisini, Zuhal ve Nilgün Hanımlar’ı tanımıyordu ve Yıldız Hanım’ın da tanımadığına emindi. Öznur’u hatırlıyordu elbette, aynı sınıftaydılar ama galiba kızın başına trajik bir şeyler gelmiş, liseye başlarken okulu bırakmıştı. Hayır, yakın arkadaşları değildi o; Yıldız Hanım’la görüşüp görüşmediğini de bilmiyordu. “O kadınları tanımıyorum ama cinayetleri gazetelerde okudum elbet. Aralarında bir bağ olmadığına eminim. Yani, tanışma anlamında. Yıldız, Öznur’la görüşüyor olsaydı onu da bilirdim. Bakın, Yıldız’ın iki tane gerçek arkadaşı vardır: biri ben, diğeri de Sezen. Sezen, yıllar önce Marmaris’e yerleşti. Hâlâ görüşürüz tabii. Yazlarda, bayramlarda... Ayrıca birkaç günde bir telefonlaşırız. Ama Yıldız’la hiç ayrılmadık biz. Ve diğer kadınları da arkadaştan saymazdı,

anca vakit geçirmek için görüştüğü tiplerdi onlar,” demişti. Diğer kadınlar dediği, Yıldız Hanım’ın altın günü yaptığı komşularıydı.

Peki, neydi o ‘çok’ yanlış dediği? Ah, o... O, uzun hikâyeydi. Aslında anlatmaması gerekirdi ama bu saatten sonra bir anlamı yoktu kendine saklamasının.

“Yıldız hoş kızdı. Hepimizden fazla ilgi çekerdi—erkeklerin ilgisini demek istiyorum, anlarsınız,” diye başlamıştı anlatmaya. Eh, Yıldız Hanım’ın yıllıktaki resmini ve hakkında yazılanları biliyordum. Ayrıca kadının güzelliği ve havası Vildan’a da geçmişti. Meğer sırf güzelliği değilmiş kızına geçen: Yıldız Hanım pek bir ayrılgönüllü, pek bir eğlencesine düşkünmüş o zamanlar. Karşı cins üzerindeki etkisini bilir, çokça da faydalanırmış bundan. Hoş, böyle deyince Vildan’ın da ayrılgönüllü olduğunu söylemiş oldum ki elimde kendinden on beş yaş büyük bir adamla —benimle— tıkırdaması dışında bu karara varmama yarayacak bir bilgi yoktu ve kızı böyle damgalamam haksızlık tabii ama demek istediğim, Yıldız Hanım’ın da gençliğinde Vildan gibi kendini pek kasmadığını öğrendiğimdi. Neyse.

“Biz de öyle şeyler yapardık ama Yıldız biraz aşırıya kaçardı,” diye devam etmişti kimonolu Aysel Hanım. Sonra bir gün, orta-yaşlı bir adamla takılmaya başlamış Yıldız Hanım. Okulu asmaya, neredeyse adamla beraber yaşamaya başlamış. Ailesinden gizli tabii. “Biz bunu çok uyardık o zaman ama dinlemedi işte,” diye eklemişti Aysel Hanım. Adamın adını hatırlıyor muydu peki? Hangi adamın? Yıldız Hanım’ın sevgilisi işte... Ne alâkası varmış adamın konuyla? Yıllar yıllar önceki olay; adam şimdiye ya dede olmuştur ya da ölmüştür. Belli mi olur canım, siz hatırlıyor musunuz, onu söyleyin. Cık, hatırlamıyormuş. Neyse, günün birinde Yıldız Hanım, bu adı hatırlanmayan ve sorulduğunda “Ne alâkası var şimdi?” diye terslenilen adamdan hamile kalmış. Sonrası klasik: Aile durumu öğrenmiş; bir sürü rezillik... Çocuğu aldırmisselar; kızı eve kapamışlar ve tanıdıkları bir ailenin onu isteyen oğluya, lise biter bitmez başgöz etmişler.

“O adam ne oldu peki?” demedim. Neme lazım...

“Hıyarın tekidir,” demişti Aysel Hanım Mesut Bey’den bahsederken. “Zengin değildi evlendiklerinde. Sonra iyi bir yere kapak attı, yükseldi. Kötü davranırdı Yıldız’a. Biliyordu tabii hikâyeyi... Midesiz herif!”

Bu muydu yaptığı yanlış yani? Olur mu canım? Elbette bu... Ama bir tane daha vardı. Esas bunu söyleyip söylememek konusunda emin değildi işte.

“Lütfen,” dedim, en ciddi ses tonumla, “arkadaşınızın katilini bulabilmemiz için, onunla ilgili bildiğiniz ne varsa bilmeliyim.”

Yüzüme baktı. İçinden, “Sen beni aptal mı sanıyorsun?” dediğini düşündüm. En ciddi sesimle sarfettiğim cümlelerin aptallığının farkındaydım ama eh, dolambaçlı yollara sapasım yoktu açıkçası.

Sonunda kararını vermiş olacak: “Yıldız,” dedi, bir an durakladı ve sonra, “âşık olmuştu... Yani, bir sevgilisi vardı,” diye mırıldandı.

Güleryüz Apartmanı

Tefo telefonda, “Vay vay vay,” dedi, ben olanları anlatmayı bitirdikten sonra. “O zaman tez elden sevgiliyi bulmak lazım,” diye devam etti. “Tabii, bu kadının, Yıldız Hanım’ın diğer kurbanları tanımadığını söylemesine çok bel bağlamamak lazım,” diye ekledi. “Bence de,” dedim. Yıldız Hanım’ın ne kadar yakını olursa olsun, sandığının tersine, onunla ilgili her şeyi bilmiyor olabilirdi. “O zaman Crom meselesi de gerçek olabilir tabii,” dedi Tefo, “kadın bilmiyordur sadece.”

İşin güzel tarafı, en başta düşündüğümüz şeye gelmiş olmamızdı: Kadının bir sevgilisi vardı. Yani, elimizdeki kıskançlık cinayeti bile olabilirdi. Ama elbette tek başına kıskançlık, seri cinayet sebebi olarak biraz sallantıda kalıyordu.

Hayır, Aysel Hanım, Yıldız Hanım’ın sevgilisinin kim olduğunu bilmiyordu; Yıldız Hanım, kadına adamdan bahsetmiş ama herhalde ne olur ne olmaz diyerek kimliğini gizli tutmuştu. Zaten bu, yani en iyi arkadaşı olduğunu iddia eden birine bunu söylememesi, kadının diğer şeyler için, “Olsa bilirdim,” demesini havada bırakan unsurlardan biriydi. Aysel Hanım, lafının sonunda, “Mesut öldürmediyse, o herif öldürmüştür,” dedi ya, ben pek kulak asmadım buna: Yıldız Hanım’ın esrarengiz sevgilisinin, Yıldız Hanım’ı öldürmek için bir nedeni olsa bile, tanımadığı diğer üç kadını öldürmesi için bir sebep görünmüyordu ortalıkta. Lafın sonunda, tam kalkarken, bunları polise de anlatıp anlatmadığını sordum. Anlatmamış; zaten polis onu aramamış bile. “Hem neden anlatacaktım ki?” dediği zaman, ‘Hani en yakın arkadaşısınız?’

gibisinden şeyler söylemem lazımdı ya, hiçbir şey demedim. Hımlayıp konuyu kapattım.

“Polisi aramaması da enteresan. Gerçi, kocasının politik konumunu düşünmüş olabilir.”

“Valla, ben de öyle düşündüm ama kadını görseydin öyle olmayabileceğini de düşünürdün.”

“Nasıl yani?”

“Bilemiyorum... His sadece... Kadın sanki iddia ettiğinin tersine, Yıldız Hanım’dan hoşlanmaz gibiydi—yok, daha doğrusu kızgın gibiydi. Yani, bunu belli edecek bir şey demedi ama bana öyle geldi işte.”

“Olabilir. Belki de sen Yıldız Hanım’ın diğer kurbanlarla ilişkisinden bahsedince bozulmuştur.”

“Ha, yani, hani en yakın arkadaşımı diye geçinirken bilmediği şeylerin ortaya çıkmasından diyorsun.”

“Evet—zaten kadın da buna sevgilisinin adını hiç söylememiş ya. Neyse, bence biz gene de dört kurbanın birbirini tanıdığı fikrinden ayrılmayalım. Yoksa işin içinden çıkmak zorlaşacak.”

“Haklısın,” dedim ben de. Bir yandan kafamda taşları yerlerine oturtmaya çabalıyordum. O da öyle yapıyordu elbette.

“E, ne yapmayı düşünüyorsun şimdi?”

“Bilmem.”

“Karakola uğrasan bir... Şu giysilerle ilgili bir şeyler çıkmış mı, diye—hani parmak iziydi falan.”

“Tamam, uğrarım.”

Karakola giderken acıktığımı fark ettim, Şaşkınbakkal’dan girdim, caddeyi geçip Öznur Hanım’ı can çekişirken bulduğumuz Güteryüz Apartmanı’nın önünde, bulduğum ilk boş yere park ettim. Sonra gerisingeri yürüyüp caddedeki büfelerden birine girdim. İki hamburgerle bir ayran yuvarladım. Elimde sigara, gevşek adımlarla tekrar arabaya dönerken, artık ilham perisi midir,

içgüdü müdür, şeytanın dürtmesi midir, ne derseniz, bir şekilde, soruşturma listemize aldığımız halde, Öznur Hanım'ı can çekişir halde bulduğumuz apartmanın sakinleriyle görüşme işini atladığımızı fark ettim; hazır buradayken bir bakayım bari diye düşünüp yolumu değiştirdim, karşı kaldırıma geçtim. Güteryüz Apartmanı'nın bahçe kapısından girdim. Gündüz gözüyle, Öznur Hanım'ın cesedini bulduğumuz bahçeye baktım. Sonra tekrar sokağa çıktım, etrafı inceledim. Katilin cesedi oraya nasıl getirmiş olabileceğini anlayabilir miyim acaba, diyordum kendi kendime. Binalara, binaları birbirinden ayıran kimi alçak, kimi yüksek bahçe duvarlarına falan baktım. 'İsteyen, bahçeden bahçeye geçerek, kaldırıma hiç çıkmadan tüm sokağı boydan boya geçebilir,' diye düşündüm. Sonra da bunu bilmemin ne işe yarayacağını. 'Katil,' dedim içimden, 'eğer biz sokağın başından bu yana doğru gelirken cesedi buraya bıraktıysa, bize görünmeden kaçıp gitmiş olabilir.'

Biraz daha dolandım, sonra tekrar Güteryüz'ün bahçesine girdim, gene etrafa bakındım. En sonunda, binaya girip o saatte şansa kimi evinde bulursam konuşmaya karar verdim.

Apartman kapısında, kapıcı yazan bir zil yoktu. Kapıcısız apartmanda kapıcının üstlendiği işler nasıl hallediliyor acaba diye düşünmeyi es geçip en alttaki zile bastım. Kapı açıldı, girdim. Aynı anda da birkaç adım ötede, sağda, bastığım zilin ait olduğu dairenin kapısı açıldı ve eşofmanın üzerine hırka giyen yurdum sıradan insanı modelinin, kırk beş yaşlarında, uzun boylu, soldan sağa inek yalamış modeli taranmış koyu renk saçlı, küçükken şişe dibi dediğimiz cinsten gözlüklü, kambur duruşlu, çökük omuzlu, hokka burunlu ve epey sert ifadeli bir versiyonu göründü.

"İyi günler," dedim, gülümseyerek.

Adam da cevaben, "Buyurun, birine mi bakmıştınız?" dedi.

Adamı sanki daha önce görmüş gibiydim ya, nerede, ne zaman gördüğümü çıkaramıyordum.

Pencerenin perdesini

“Kaç dedin?”

“Üç,” diye cevapladım.

Üç kişi. Güleryüz Apartmanı(nda iki, karşısındaki Dr. Erdem Bey’de ise bir kişi, Öznur Hanım’ın cesedini bulduğumuz saatte nerede olduklarını kanıtlayacak tanığa sahip değildi.

Dedim ya, artık ilham mı gelmişti yoksa süper buluşlarımın gazına mı gelmiştim, bilemiyorum, bir cesaretle, cesedi bulduğumuz sokaktaki tüm apartmanların kapılarını tek tek çalmış, o saatte evinde olan herkesle görüşmüştüm. Arada tersleyip konuşmak istemeyen olmuştu ama genelde kapısını açan herkes, hele bir de tüm şirinliğim ve babaöz ses tonumla lafa girip polisin bilgisi dâhilinde çalışan bir özel dedektif olduğumu söyleyince açık açık konuşmaktan çekinmemişti. Eh, hiçbir şey değilse, en azından, kapı kapı dolaşıp, asker, polis ya da başka bir şey kılığında milleti dolandıranların niye başarılı olduğunu da bizzat yaşayıp anlamıştım bu sayede, onu da belirteyim.

Bütün sokağı iki saatte bitirip karakola yollanmıştım. Emin Başkomiser, kurbanların ölümünden sonra cinsel organlarına sokulan şey hakkındaki buluşumu da pek beğendi, karşılığında Zuhale Hanım’ın otopsi raporuyla üç kurbanın evinde bulduğumuz giysilerle ilgili parmak izi vesaire araştırmasının sonuçlarını içeren diğer rapora göz atmama izin verdi.

Tefo’nun yanına döndüğümde hava iyice kararmıştı. Dostuma yaptıklarımı anlattım. Sokaktaki araştırma işi için güzel bir afe-rin aldım.

Tefo, yattığı yerde tabii ki boş durmamıştı: “Çok salağız,” dedi anlatacaklarım bittiğinde. Ben de, “Yeni bir şey söyle,” dedim. Salak demek biraz ağırdı gerçi ama acemiliğimiz paçalarımızdan akıyordu elbette.

“Şuraya bak,” diyerek başucundan bir kitap aldı. Baktım, üzerinde ‘A’dan Z’ye Seri Katiller Ansiklopedisi’ yazıyordu. “Böyle bir kitap yayınlanmış, haberimiz yok,” dedi. İnterneti kurcalarken görmüş, Nezih Amca’ya rica etmiş, aldırmış. “Babam da bir garip ha,” dedi anlatırken. “Burada yazarların çoğunu bildiği halde hiç ses etmiyor.”

Bunu ona söylediği zamansa Nezih Amca, “Bırak bunları da dersine çalış. Haline bak; seri katiller hakkında bir şeyler araştırmayı daha yeni akıl ediyorsun. Tabii, aklınız hep ıvırda zıvırda, haytalıkta. Gerçi, tahminen birimdeki oğlanlar olayı sizden önce çözecek nasılsa ya... Neyse, çalış bakalım,” demiş gülerek. Sonra da odadan çıkarken dönüp, “Hayat,” demiş, “okuldur ama bildiğiniz türden okul değildir. Öğretmenlerden size bir şey öğretmesini beklemeyeceksiniz; gidip yakasına yapışacaksınız, öğret diye.”

“E,” dedim ben de, “yapışsaydın yakasına.”

Daha vakti varmış o için. Kardeşim, babasının davayı kendi olanaklarımızla kovalamamızı ve anca içinden çıkamayacağımız hale geldiğinde kendisine danışmamızı istediğine inanıyordu. “Aha,” dedim ben de içimden, “demek daha yeterince içinden çıkmaz hale getirememişiz. İyi bari.”

Tefo, “Kimmiş o üç kişi?” deyince Güler yüz Apartmanı ve civarındaki araştırmamın ayrıntıları için not defterimi çıkarttım.

“Birincisi, bir öğretim görevlisi. Doçent. Sermet... eee... Hah işte, Sermet Y. Yüceoğuz. Kırk-kırk beş yaşlarında. Güler yüz Apartmanı, daire bir. Yani cesedi bulduğumuz bahçeye bakan dairede, giriş katında oturuyor.”

“Hangi okulda hocaymış?”

“İletişim fakültesinde.”

“Neredeymiş o gece?”

“Evinde. Uyuyormuş.”

“Yalnız?”

“Evet, adam bekâr.”

“Hım. Nasıl bir tip?”

“Valla, işte pek özelliği olan biri değil. Uzun boylu, kambur... Saçlar inek yalamış modeli soldan sağa yapıştırma—yağlı falan hem de. Eşofman üstüne hırka giyen tiplerden. Bana bir anormalliği varmış gibi görünmedi. Evde kalmış deli bilim adamı modeli gibi bir şey... Yalnız, adamı bir yerden gözüm ısırtıyor gibi geldi bana...”

“Bu civarda oturduğuna göre, belki daha önce görmüşsündür.”

“Bilemiyorum.”

“İnsan insana benzer... Neyse, iyi. Peki, polis konuşmuş mu onunla?”

“Tabii canım... Hemen o gece. Evini de aramışlar. Temiz. Zaten Emin Başkomiser’e sordum. Tabii kendi başıma, onun adını vererek evleri dolaştığımı falan söylemedim. Neyse, polis—polis dediğim, hem o gece gelenler—hem de sonradan dedektifler tüm sokağı dolaşmış zaten.”

“E, normal. Peki, ne dedi Emin Bey? Onların gözünde şüpheli var mıymış?”

“Yok... Yani bir şey demedi o konuda. Sadece mahalle sakinlerini araştırdıklarını söyledi, o kadar. Önemli bir şey bulmuş olsalardı bana söyler miydi, onu bilemiyorum.”

“Söylemeyebilir elbette. Gerçi, cinayetçilerle yarışa girmesi üzerine teşhisimiz doğruysa söylemeliydi. Neyse, peki diğerleri?”

“İkinci kişi, gene aynı apartmanda, birinci katta oturan... eee... Hüseyin Kalafatoğlu. Otuz yaşlarında, orta boylu, sıradan bir tip. Yüzü şeye benziyor... İzzet Günay’a—ama daha bir, nasıl denir, çipil işte... O da uyuduğunu söyledi.”

“Ne iş yapıyormuş?”

“İşsiz. Anladığım, mirasyedi cinsinden biri... Borsada kâğıt oynatıyordur...”

“Nereden bildin?”

“Tahmin.”

“Peki, diğeri?”

“Karşıdaki apartmandan... eee, İlker Şenocak... O da uyuduğunu söyledi. Bekâr. Bu da otuzlarında... Ressammış. Sakallı makallı, entel tiplerden.”

“Ressam?”

“Evet.”

“Hım. İlginç.”

“Ne? Cinayetlerde sanatsal bir yön mü var demeye getireceksin?”

“Neden olmasın? Böyle bir kitap vardı... Adını hatırlamıyorum ama cinayetin de bir sanat olduğunu anlatıyordu galiba.”

“Valla, bence olsa olsa manyaklık olur.”

“E, onunla sanatın arasında çok ince bir çizgi var bence...”

“Ha?”

“Yani diyorum, onca okuduğumuz sapıklı, kanlı bilmem neli kitap, seyrettiğimiz film falan, herhalde ‘normal’ kafalardan çıkmıyordur.”

“Bilmem ki...” Sahiden de hiç düşünmemiştim bunu. Böyle söyleyince, seri katillerle ilgili kitabı aldı, biraz karıştırdı ve “Bak,” dedi.

Ayrıntılı cinayet planlarını, kanlı sahneleri, sapıkları yazan bir sürü yazar vardı; kitapta bunlardan birkaçından bahsediliyordu. Gerçekten yaşanmış şeyleri araştırıp yazarlar değil: Hayal gücüyle hiç rastlanmamış korkunç sahneler çizen okurken ya da izlerken tüylerinizi diken diken eden bir sürü sanatçı vardı (daha önce belirtmiştim galiba, herhangi bir kafadan çıkan herhangi bir şey için imkânsız denmesine karşıyım); bir şey hayal edilebiliyorsa var olabilir diye düşünürüm hep. Sonuçta hayal kurarken kullanılan malzeme arasında *gerçekten* bilinmeyen şeyler yoktur).

Üstelik bazısı klasikler arasındaydı: Poe, Lovecraft... Hatta cehen-
nemde zebanilerin milleti şişlediği sahneler çizen çok ünlü bir res-
sam vardı; Bosch'tu galiba. Bunlar bir yana, yirminci yüzyılda,
yüz bin sosyo-ekonomik, politik, artık ekle ekleyebildiğin kadar
nedenin iteklediği popüler kültür denen dalganın gelişmesiyle be-
raber bu işler iyice palazlanmış, 'benim' diyeni bile öğürtecek de-
recede ileri gidebilen yapıtlar her yanı sarmıştı.

İşin daha fenası, meşhur seri katillerin bazılarının ciddi ciddi
güzel resimler yaptığı da yazılıydı kitapta. Hatta John Wayne
Gacy adlı bir tanesinin —ki kitaba göre en meşhurlarından biriy-
miş bu—hapisteyken yaptığı palyaçolu bir tablosunu basmışlardı
ve eh, resme bakıp değerini takdir edecek bir uzmanlığım yoksa
da gördüğümün gayet başarılı, en azından benim çizmeyi bece-
remeyeceğim bir şey olduğunu rahatlıkla söyleyebilirdim o anda.

“Yani, diyorsun ki İlker Şenocak'tan şüphelenmek gerek...”

“Sırf ressam diye değil tabii ama o saatlerde uyuduğunu kanıt-
layamadığına göre, en azından bir kenara yazmak gerek.”

“E, iyi. O zaman adamın kadınlarla ya da Crom'la ilgisi var
mı, araştıralım. Belki Yıldız Hanım'ın esrarengiz sevgilisi budur.”

“Öbürleri de olabilir.”

“Birincisi olmaz aga... Herifi görseydin anlardın. Eski İstan-
bul beyefendileri derler ya, onun gibi bir şey—tam öyleydi de di-
yemem gerçi ya...”

“Ya, öbürü? Borsacı dediğin?”

“Bilmem tabii... Zıpır birine benziyordu—pek sapık katil tipi
yoktu ama...”

“O iş tipe bakmıyor. Bak, önce bir de şunları dinle: FBI'a göre,
seri katillerin ortak özellikleri... Hesapta, seri katillerin çoğunluğu
bunların hepsini ya da çoğunu taşımış. Diyorum ki adamımızı
ararken bunları da göz önünde bulundursak iyi olabilir. Ne dersin?”

“E, oku bakalım.”

“Öncelikle, istatistiklere göre seri katillerin yüzde yetmiş altısı Amerikalı’yymış...”

“Hiç şaşırmam. Onca rezilliğin olduğu yerde.”

“Evet... Neyse, şimdi dinle: Seri katillerin hemen hepsi erkek olurmuş. Buna karşılık kurbanların da büyük bölümü kadın—”

“İyi işte; bizim işe uyuyor.”

“Bak, burada seri katillerin ortak özellikleri diyor.”

“Oku bakalım.”

“Okuyorum zaten. Bir: Yüzde doksandan fazlası beyaz erkek olurmuş—”

“Çok işimize yarar bu bilgi.”

“Oğlum bu FBI’ın şeyi... Amerikan...”

“İyi işte... Kötü bir şey demedim ki...”

Sululuğun yeri değil der gibilerden ters ters baktı Tefo. “Neyse,” dedi, “aynen okuyorum: İkinci ortak özellik, IQ’larının normalin üzerinde olmasıymış.”

“Zekiler yani. Eh, bizim vakaya uyuyor bence...”

“Üç, yüksek IQ’larına rağmen okulda başarılı olmazlarmış; uzun süre aynı işte çalışamaz ve çoğunlukla vasıfsız işçi olarak çalışırlarmış.”

“Böyle mi yazıyor?”

“Evet. Neden?”

“Bir cümlede aynı fiili iki kere kullanmışlar.”

“Eee?”

“Hoş olmuyor...”

“Vedat be... Ben hiç uğraşmayayım, al oku en iyisi...”

“Neden? Ses etmeden dinlemem mi gerekiyor yani?”

“Al hocam... Git oku—ya da okuma...”

“Saçmalama ya... Yatağa girdin gireli alınganlaştın mı, nedir? Haydi, oku...”

“İyi. Peki, dört: Dengesiz ailelerden gelirler. Terk eden baba, otoriter anne elinde büyüme—e?”

“Ne e?”

“Yok bir şey... Beş, aile geçmişinde suçlular, psikolojik sorunları olanlar ve alkol bağımlıları vardır. Altı, baba ve anneden nefret ederler. Yedi, çocukken fiziksel, psikolojik ve cinsel tacize maruz kalırlar. Sekiz, çoğu çocukluğunu devlet kurumlarında geçirmiştir ve—”

“Devlet kurumu? Tapu ve kadastro dairesi, belediye, falan mı?”

“Saçmalama be! İslahevi demeye getirmiş.”

“Olmamış ama.”

“Ama şimdi olacak bak: Kitabı tam alnının ortasına nişanlayacağım ve o zaman olacak.”

“Devam et hacım,” dedim gülerek.

“Dokuz, intihara meyil. On, küçük yaştan itibaren röntgencilik, fetişizm ve sado-mazo pornoya ilgi duyarlar.Bu kadar.”

“E, şimdi bunlara uyan birini mi arayacağız? Eğer öyleyse, bunlardan bana uyanları bile var. Mesela aynı işte uzun süre çalışmamak, beyaz erkek olmak, küçükken ronta yatmak, gerçi bunu beraber yapardık ya...”

“Süper. Başka?”

“IQ'mun ortalamanın üstünde olması...”

Ortaya karışık

Tefo'yla geç saatlere kadar A'dan Z'ye *Seri Katiller Ansiklopedisi*'ni okuyup kafa patlattık. Yatağa girerken aklım iyice karışmıştı. Konu, dışarıdan görüldüğü, filmlerde izlendiği gibi öyle laylay yaklaşımlara hiç de açık değildi. Aksine, fazlasıyla karışık, detaylı ve de saireydi. Üzerinde düşünülmesi gereken kırk şey vardı: Seri katil dediğine öyle kafadan, "Psikopat manyak orospu çocuğu, nasıl da acımadan öldürmüş kadınları; tutup şeyinden asacaksın böylesini," deyip tiksinererek bakanlar tarafından, ciğerinin resmini çekip, daha doğrusu, ciğerinin resimde nasıl görüneceğini tahmin edip ense-sine yapışmaya çalışanlar tarafına geçmiştik artık.

Kitap faydalı olmuştu diyeceğim ama beteri, belirttiğim gibi, fazlasıyla kafamı karıştırmıştı. Tefo'nun da, ne derece hin olursa olsun, durumunun benden farklı olduğunu sanmıyordum.

Bir kere, peşine düştüğümüz elemanın zeki, zeki derken, ciddi zeki olduğunu biliyorduk. En azından, seri katiller genelde öyleydi ve aksi kanıtı bulmadığımız sürece adamımızın seri katil, dolayısıyla da normalden fazla zeki olduğunu kabul etmek durumundaydık. Kitapta, bu tiplerin kendilerini kolayca, gayet sıradan, herhangi biri gibi gösterebilmelerinden bahsediliyor, buna 'Akıllılık Maskesi' deniyordu. Eh, işim gücüm zekilerleydi zaten, aşığı kurtarmazdı.

Aradığımız kişinin bir erkek olduğu konusunda da hemfikir-dik. Kitapta seri katillerin yüzde doksanının erkek olduğunun belirtilmesi bir yana, kadınları kurban seçmesi, cinayetten sonra yapılan ve adli tıp raporlarına göre epey güç gerektiren ve gene aynı raporda bulunmasa da işin içinde seks, belki de iktidarsızlık gibi

bir soruna işaret eden eylemin varlığı da elemanın kadın çıkma olasılığını azaltıyordu. Tabii tecavüze ya da cinsel birleşmeye ait bir bulguya rastlanmaması için bir kadın, belki de güçlü bir kadın tarafından yapıldığına dair bir işaret kabul edilebilirdi ama en azından biz öyle düşünmemiştik. Ayrıca, elimizde bir de ilk kurbanın gizli bir âşığı olduğu bilgisi vardı.

Bunların dışında okuduğumuz tonla şeyden, dediğim gibi, işin son derece gılgışlı olabileceğinin, hatta öyle olduğunun farkına varmıştık. Mesela suç nedenleri diyorduk, bin türlü şey çıkıyordu karşımıza ve çoğunu aklımızın ucundan bile geçirmediğimizi görüyorduk. Uygulamalara bakıyorduk, gene aynı şey. Bir sürü mide bulandırıcı detay. Çocuk kaçırmalar, tecavüz edip kesmeler, çöpe atılan, kirece yatırılan cesetler, yamyamlık, falan filan... Açıkçası, kitaptaki seri katillere bakınca bizimkine, yakalayabilirsek tabii, teşekkür etmek gerekiyordu: Adam, kurbanlarını hiç değilse kesip biçmeye kalkmamış, ortalığı kana boyamamıştı. Ha, elbette, kadınları öldürdükten sonra yaptığı pislik kansız değildi ama orada söz konusu olan birkaç damlaydı; kitapta bahsi geçenlerin yanında, böyle demek ayıp kaçacak belki ama çerez sayılırdı.

Katil hakkında, kitapta okuduklarımızla elimizdeki bilgi kırıntılarını eşleştirmeye çalıştık. Aslında, Tefo da bu fikrime katılmıştı; kalkıp cinayet birimine gitseydik, oradaki uzmanların üzerinde çalıştıkları profili görebilir, seri katil denen şeye o zamanlar memlekette fazla rastlanmadığı için profil hazırlama konusunda Interpol ve FBI'dan yardım istediklerini öğrenebilirdik. Ama yapmadık. Konuya dahlimizin zaten yasal olmadığını düşündük; gidip Nezih Amca'dan veya Emin Bey'den böyle bir şeyi istemek yerine önce, beceremediğimiz kadarını kendimiz becerelim dedik ve kağıdı kalemi alıp —lafın gelişi tabii, bilgisayar çıktı çikalı mertlik bozulmuştu; kendi adıma söyleyebilirim, kalemle yazı yazmak zulüm gibi geliyordu bana; yani kâğıt kalemi alıp dediğim, bilgisayarda bir yazı sayfası açıp tuşlara basmaktı— kitaptan öğrendiklerimiz ve yaptığımız araştırmalardan elde ettiğimiz bilgileri harmanlayarak bir profil çıkartmaya giriştik.

Tabii, profilimiz, daha önce kurbanlar hakkında tuttuğumuz notlara benzer bir şey oldu ama işe yaramadı diyemem. İşte, o belge de hâlâ durur dosyalarımız arasında; parantez içinde neye nasıl karar verdiğimiz hakkında birkaç açıklama ekleyip aşağıya kopyalıyorum:

“Katil, otuz-kırk beş yaşları arasında, (Kitapta seri katillerin işe ergenlik çağlarında başlayıp yirmili yaşların ortasında zirve yaptıklarından bahsediliyordu ama hem Kurthan’ın tanıklığından, hem de Yıldız Hanım’ın bir sevgilisi ve katilin o herif olabileceği fikrinden yola çıkarak, üstüne bir de seri katil yetiştirme konusunda ülkemizin henüz emekleme çağını sürdüğünü düşünüp, katilin Yıldız Hanım yaşlarında, değilse bile, en azından oğlundan büyük olması gerektiği sonucuna vardık) beyaz, erkek, (cinayet sonrası yapılan şeyin hem güç gerektirmesi hem de açıkça cinsellik, belki de iktidar problemini yansıtabileceğinden yola çıkarak... Beyazlıksa, eh, o günlerde memleketin siyah nüfusu çocukluğumdakinden fazlaydı ama gene de sözü edilecek bir yüzdeye sahip değildi; ayrıca çoğu ekmek parası uğruna ülkemize gelen Afrikalıların Kadıköy yakasını tercih etmediklerini de biliyorduk) zeki, iyi eğitilmiş, yurtdışında eğitim almış olabilir, orta sınıf veya üstü, (Bir yandan rahmetli Aziz Nesin’in yüzde altmışlık tespitini, diğer yandan cinayetlerin işlendiği ya da kurbanların bulunduğu mekanların ortalama ekonomik yapısını temel alarak, bizim davaya uygun olabilecek yerli zekilerin üniversite mezunu ya da en azından üniversiteye, belki de yurtdışında gitmeleri gerektiğine karar vermiştik) muhtemelen çevresinde iyi ve saygın bir kişi olarak tanınan, (bu da deminki zekâ saptamasından) düzenli bir iş ve/veya gelir sahibi, (kitaptaki ‘sürekli işi olmaz’ tanımına ters gelen bu fikrimizin temelinde, iyi eğitim görmüş, zeki ve kendini, merhametsizliğini falan kolayca maskeleyebilen bir psikopatın, aynı doğrultuda efendice işine gidip gelmesinin bizim memleket gerçekleri açısından daha uygun kaçacağını düşünüyorduk) cinsel açıdan problemli, (erkek olması konusundaki açıklamama

bakınız... ayrıca, gayet yerli malı bir düşünceyle, memleket yiğitleri arasında erkeklik organına 'kobra' denirken bu olayda seçilen tanrının solucan olması, iktidarsızlık dışında bir de penis boyunun küçüklüğünü düşündürmüştü bana ki Clint ağabeyin '*Unforgiven*'ındaki gibi, o da duruma göre ciddi bir şiddet nedenidir) sanat konusunda yetenekli veya eğilimli, çocukluğunda şiddete ya da cinsel tacize maruz kalmış, uzun boylu ve kısık sesli, (Kurthan'ın tanıklığından) dinsel açıdan saplantılı, belki de satanist, (Crom mevzuu; ayrıca kadınlara soktuğu şeyin bulduğumuz Crom tasvirine uygun görünmesi de var) yaptıklarından pişmanlık duyan ve yakalanmak isteyen, (kurbanları üzerinde adeta imzasını bırakmasından dolayı) tatlı dilli, yakışıklı, düzgün konuşan (kadınları, eğer önceden tanımıyorsa bir şekilde tavlamiş olması gerekir... bu durumda, süper zampara değilse elbette, Yıldız Hanım'ın sevgilisi durumu da biraz kararıyordu) politik açıdan doğrucu, muhtemelen milliyetçi, (Bunlar kitaptan) fanatik bile olabilir."

Dava çözüldükten epey sonra, cinayet biriminin hazırladığı profili de okumuş, bazı şeyleri nasıl tutturduğumuzu görüp sevinmiştik ya, resmi profilin de bizimkinin de nerelerde falso verdiğini ve onlara bel bağlayarak hem cinayet birimi dedektiflerinin hem de bizim yaptığımızın elemanın etrafında dolanmaktan öteye gitmediğini görmüştük. Katilin zekâsına hayran kalmasak bile planını takdir etmemenin anlamı yoktu açıkçası.

Profilciğimizi bitirdikten sonra elimizdeki şüpheli olabilecekler listesiyle eşleştirmeye çabaladık. İşin acısı, şüpheli diyebileceğimiz pek kimsenin olmamasıydı tabii.

Malum, iyi cinayet romanlarında katil mutlaka başlarda ortaya çıkar ama şüphe çekmez; katilin en sonda ortaya çıkması ve kitap boyunca adı hiç geçmeyen biri olması okura saygısızlıktır. Hoş, bizim davada da, bu şablona tam uymamakla beraber ki hayatın kurgu şablonlarına uymasını beklemek de, takdir edersiniz, safdilliktir, eleman görünmüştü ama o anda tabii bunu bilmiyorduk ve Öznur Hanım'ı bulduğumuzda uyuduğunu söyleyen ama bunu

kanıtlama şansı olmayan üç kişi dışında, ‘Şu da olabilir,’ diyebileceğimiz kimse yoktu ortalıkta. Onları deneyelim dedik.

Not defterimdeki bilgilere ve konuşmalarımdan aldığım izlenimlere göre ortaya şöyle bir şey çıktı: Birinci elemanın, hani üniversite hocası olanın profilciğimize uyan yönleri, iyi eğitim almış, ortasınıf mensubu ve kırk-kırk beş yaşlarında olmasıydı. Uzun boyluydu gerçi ama gerek duruşu, gerek kalın camlı gözlük ve giyi-miyle —ki gördüğüm hali, ev haliydi ama insanların evde giydikleri kıyafet de dışarıda giyebileceği hakkında fikir verir diye düşünüyor, adamı papyonlu ve yelekli haliyle ders verirken hayal ediyordum— pek de kadınların dönüp bakacağı tipte biri gibi durmuyordu ve eğer gayet neşeli, havalı bir kadın olan Yıldız Hanım’ın sevgilisi bilgisinden yola çıkacaksak, kadının aile hayatından anladığımız kadarıyla aşka susamış olduğunu ve bu yönde kendine istediğini sunabilecek herkesle bir şeyler yapabileceğini öne sürebilsek de, diğer verilere, yani kadının sosyal statüsü, geçmiş vesaireye dayanarak aradığımız herifin o olamayacağını düşünüyordum kendi adıma.

İkinci eleman, hani borsada oynuyordur diye kafadan salladığım tip, işsiz bir mirasyediydi. Evine girmemiştım ama omzunun üzerinden şöyle bir göz atmış ve salonundaki plazma televizyonu görebilmiştım. Üstü başı da düzgündü. İyi eğitim alıp almadığını bilmiyordum gerçi ama eğer sokağa park etmiş arabalar arasında ‘buradayım’ gibisinden kendini gösteren BMW ona aitse şaşmazdım. Yıldız Hanım’dan genç olmasının bir şey ifade etmemesi bir yana, görünüş bakımından kadının ilgi duyabileceği bir tip olduğu söylenebilirdi. Cinsel problemi var mıydı, bilemezdim elbette. Yalnız, eleman uzun boylu değildi pek, onu söylemeliyim. Konuşması da pek dikkat çekici değildi... ha, kadınlarla nasıl konuşuyordu onu da bilemezdim tabii ama açıkçası herifin tipinde ‘ben çok zeki-yim, size kırk takla attırırım farkına varmazsınız’ havası yoktu bana göre. Politik açıdan da profilimize uymayacağı kesindi: Parayla oynama işindeki birinin herhangi bir ideolojiye bağlanamayacağını düşünüyorduk. Belki işi icabı olabilirdi ama onu da es geçmeyi tercih ettik.

Üçüncü elemanın profile uyan tarafı ressam ve neredeyse benim boyumda olmasıydı. Ressamlığının diplomalı mı alaylı mı olduğunu bilmiyordum ama eğitim görmüş olması muhtemeldi. İkinci şüpheli –ki aslında şüpheli demek de doğru değil; şüphelimsi gibi bir laf uydurmak gerek– gibi, o da kiracıydı. Çok meşhur ve dahi mahi değilse ki resim çevresiyle ilgim yoksa da meşhur birkaç ressam adı sayabilirdim, ayrıca otuzlarındaydı eleman, bu yaşta resimden büyük para kazanamaması gerekirdi diye düşünerek Bağdat Caddesi'ne yakın bir evin kirasını karşılamasından şüphelenmiştim. Sormuştum da: İlker Bey, Caddebostan'daki bir resim kursunda ders veriyormuş. Bunun da aşırı milliyetçilik gibi bir dertten mustarip olmadığını düşünüyordum; Tefo da fikrime katıldığını söyledi zaten. Yıldız Hanım'ın sanatçı tayfasına ilgi duymadığını bilemezdik ya, elemanın tipi de fena sayılmazdı.

Zekâ meselesi üçüne de uyabilirdi. Öte yandan, Kurthan'ın ifadesine göre elemanımız kısık sesli olmalıydı ki bu, elimizdeki üç kişiye de uymuyordu.

Profilciğimiz bir yanda, öğrendiğimiz bir sürü dehşetengiz şey diğer yanda kafamda birbirini iteklerken, sabah erkenden dördüncü kurbanın çalıştığı ajansa gitmek üzere yattım.

Vay Mesut vay!

Ben bir yandan, soruşturmayı falan bırakıp bunu nasıl ederim de yerim, diğer yandan kim kızına bu devirde Üftade adını koyar, gerçi üf denmeyecek ve sakınmadan etrafa saçtığı ateşe bakılırsa üflenmeden yenecek biri de değil, muhtemelen vasiyet üzerine büyükannesinin adını koymuşlardır, falan filan gibisinden düşünürken, kendimi tanıtıp gösterdiği koltuğa oturduktan sonra, “Ay, gerçekten özel dedektif misiniz siz?” demişti, dördüncü kurban, merhume Zuhale Hanım’ın çalıştığı ajansın diğer müşteri temsilcisi. Yirmili yaşlarının ortasında, kıpır kıpır bir kızdı ve her hareketiyle “Telefon kulübesine koşan Süpermen misali üstünü başını yırt, sonra gel benimkileri parçala, ara vermeden, çabucanak, aha bu masanın üzerine küt diye at beni,” diyordu. Ya da demiyordu da, seri katildi, türlü sapıklıktı, detaylardı, iç bulandırıcı kanlı sahnelerdi, uykumu alamamamdı, şuydu buydu derken hepten sapıtmıştım, bana öyle geliyordu.

Ay gerçekten özel dedektif miydim ben? Ay, vallahi öyleydim... Kötüsü, ben parçalamayacak olsam bile hapsedildikleri gömlekten kendileri dışarı çıkmaya niyetli iri ikizlerden ve ‘vadim bırak o kadarı, hiç yeşil değil ama sen gene gel bak nasıl yağmurlu bulvarlar’ diyen derin yırtmaçtan gözünü alamayan, dolayısıyla fena halde içi gıcıklanan bir özel dedektiftim ve soruşturmayı da cinayeti de bir kenara bırakmak üzereydim.

Nereden bildiğimi hatırlamıyordum ama reklam ajanslarında albenili, civelek ve elbette akıllı hanımların müşterilerle ilişkide kullanılmak üzere istihdam edildiğine dair şeyler duyduğumu hatırlıyordum. Eh, Zuhale Hanım’ın resmini görmüştüm ve görünüşe

göre Zuhal Hanım'ın çırağı konumundaki bu kız da duyduklarımın canlı ve heyecanlı kanıtı olarak karşımdaydı. Hani gelip, "Reklamınızı biz yapalım," dese, "Lafı mı olur, dileyin ömür boyu siz yapın," derdim, yalanım yok. Eh, dünya, özünde değilse bile yüzeyinde erkek dünyasıydı ve iş istemenin bir yolu da buydu tabii.

Neyse ki görev sırasında alkol almamak gibi elimden geldiğince zırvalamamak konusunda, aksini defalarca kanıtlamış olsam da, kendimi kontrol edebiliyordum. Gene de kendime göre tavra yaparak "Evet," dedim yerime oturduktan sonra ve artık iyice yüz-süzce kullanmaya başladığımız Başkomiser Emin Bey'in adını verip kendisinin yürüttüğümüz soruşturmadan haberdar olduğu mavalını ekledim.

Kız, Emin Bey'i tanı mıyordu elbette. Zuhal Hanım'ın katlinden sonra cinayet biriminin dedektifleri ajanstaki herkesle görüşmüştü. Bildiği her şeyi anlatmıştı ve ben de ne istersem sorabilirdim. Ah, sormayı unutuyordu, ne ayıp! Evet, ne alırdım? Seni—olmuyorsa bir çay.

Üftade Hanım, Zuhal Hanım'ı pek seviyor, tahmin ettiğim gibi, ustası yerine koyuyordu. Olayı duyunca hüngür hüngür ağlamış, baygınlıklar geçirmişti. Böyle bir canavarlığı kim, nasıl yapabildi, aklı almıyordu.

Öldürüldüğü günden de, öncesinden de hatırladığı, sözünü etmeye değer bir gariplik yoktu. Tek hatırladığı, Zuhal Hanım'ın o gün pek neşeli görüldüğü ve sabahtan akşama kadar beraber, Kaymanlar'la ilgili proje üzerinde çalışmış olduklarıydı.

Kız, Kaymanlar der demez o ana dek başka yönle bakan an-tenleri esas meseleye çevirdim tabii.

Yi-ha, kovboy!

“Görüyor musun Mesut’u?” dedim Tefo’ya telefonda. Ajanstan çıkar çıkmaz, daha arabaya binmeden aramıştım kardeşimi. Haber bombaydı çünkü: Mesut Bey, dördüncü kurbanı tanıyordu!

Zuhal Hanım’ın ajansı, holdingleşmeye hazırlanan ve bu doğrultuda, “Şöyle güzel bir de ambalaj edinelim bari,” diyen Kaymanlar Ticaret’in yeni kurumsal kimliği üzerinde çalışıyordu ve kadın, geçen üç ay içinde defalarca sunum yapmak için şirkete gitmişti. Üf-tade (kötü kelime oyunumu bağışlayın) Hanım da birkaç kere onunla beraber sunuma gitmişti ve Mesut Bey’le tanışmıştı. Hayır, kızcağız ki kızcağız dememe bakmayın, ayrılırken cep numarasını almış, geleceğe dönük kötü niyetlerimin arasına adını sıkıştırıvermişim, Yıldız Hanım’ın öldürülmesini ve Zuhal Hanım’ı da kapsayan seri cinayet hikâyesini televizyonlardan biliyordu ama Mesut Bey’in Yıldız Hanım’ın eşi olduğunun farkında değildi. İşin komiği ki bunun en çok Emin Başkomiser’i eğlendireceğini düşünüyordum, ajansa gelip çalışanları sorgulayan cinayet birimi dedektiflerinin ajansla Kaymanlar arasındaki iş ilişkisini, dolayısıyla birinci ve dördüncü kurban arasındaki bu bağlantıyı fark etmemiş olmalarıydı.

“Vay Mesut, vay!” dedi kankam anlatmam bitince. Pek memnundu bu gelişmeden. “Nihayet,” diyordu, “ucundan tutulabilecek bir ip!” Öpüyordu beni, helal olsundu bana.

“Fakat bunu şimdilik kendimize saklamalıyız,” diye devam etti kutlamaların ardından. Eğer, iş dönüp dolaşıp Mesut Bey’de kilitlenecekse öncelikle her şeyi yerli yerine oturtmalıydık.

“Bu durumda... eee, Mesut Bey’in Zuhal Hanım’ı tanıdığı halde polise bu konuda bir şey söylememiş olmasından da kıllanmalıyız bence,” dedim.

“İlla ki...” diye onayladı kankam: “Üstüne üstlük, aynı fikirden yola çıkıp, tanımıyorum dediği Öznur Hanım’ı da tanıdığını düşünebiliriz—ne de olsa eşinin liseden arkadaşı.”

“Aysel Yâran’a bakılırsa arkadaşı falan değil.”

“O, onun dediği. Bence adam Öznur’u da tanıyor. Hatta belki Nilgün Hanım’ı da.”

“Öyleyse diyebiliriz ki adam bir şekilde bunları öldürmüş olabilir: Mesela, herif iktidarsızdır ya da şeyi küçüktür ve karısı bunu Öznur’a anlatmıştır. Öznur Hanım da... eee, Nilgün Hanım’ı bir yerden tanıyordur ve—”

“Sallıyorsun.”

“Sallıyorum da... Neyse, her halükarda bir şey yakaladık bence de.”

“Evet. Bizim profile de uyuyor. İyi eğitim almış, kırklı yaşlarda, orta sınıf üstü—”

“Resme merakı olduğuna dair bir şeyini görmedik ama.”

“Ulan, harfi harfine uyacak değil ya...”

“E, doğru tabii.”

“Öyleyse, geriye bir tek ikinci kurban kalıyor. Mesut Bey’le Nilgün Hanım arasında bir bağlantı bulabilirsek, tamamdır.”

“İyi de,” dedim, “hacım, bir şeyi atlıyoruz.”

“Ne?”

“Mesut Bey, ilk cinayette nerede olduğunu kanıtlayabiliyor.”

“Yalancı tanığı vardır.”

“Başka bir şey daha geliyor aklıma...”

“Ne?”

“Mesut’un boyu... Taş çatlasa bir yetmiş beş—fazla değildir. Bir de, adam neredeyse kel.”

Küfretti Tefo.

Sartre

Telefonu kapadıktan sonra arabaya atladım, bu kadar kısa zaman zarfında iki defa geçmeye mecbur kaldığım *karşısı* hızla terk ettim. Canım sikkindi. Üftade ile görüşmemizde, kızın yakıcı samimiyeti ve daha da yakıcı endamı yüzünden bir miktar kenarda kalmakla beraber, kısa süre sonra seri katiller hakkında okuduklarım tekrar başıma üşüşüvermişti. Hayır, hepsi bir yana, konu üzerine o kadar film izlemiş, roman okumuşken, okunurluğunu zevkli kılmak için biraz edebiyat paralanmış olsa da sonuçta yalın gerçekleri içeren bir kitaptan bu derece rahatsız olmama bozuluyordum.

Yol boyunca yanımdan geçen arabalardaki insanlara bakıp durdum. Dayaktı, öfkeyle kalkıp zararla oturmaydı, karısını yataкта sıhhi tesisatçıyla basıp tetiği çekmekti falan, zaten bildiğimiz, içinde yaşadığımız şeylerdi... Fazlası, savaşları, terör olaylarını falan filan, hep görüyor, duyuyor, televizyonlarda izliyorduk. Bir şekilde, hani nasıl denir, insanlığa sığmasa bile, alışmıştık bunlara. O kadar fazlaydı ki bunlar, üzerlerinde düşünmüyorduk bile; ya da en azından kendi adıma konuşayım, ben öyleydim. Pek acıydı tabii. Oysa içine girince düşünmeye başlamıştım... Düşünüyordum ve soğukkanlılıkla, planlayarak, ne bileyim, kan görmek için, can havliyle çırpınan kurbana bakıp orgazm olmak için, insan etini tatmak için, kisası, zevk için can almayı aklım almıyordu... 'İyi ama,' diyordum, diğerleri de ölümlü suçlardı; hepsinde vahşet, can veren insanlar, çocuklar, kadınlar vardı zaten: Seri katillerin icraatları neden beni bu derece rahatsız etsindi? Bir süre bu düşüncelerle gittikten sonra beni esas neyin rahatsız ettiğini kavrayıverdim: gerçek.

Evet, gerçek... O güne dek seyredip geçtiğim ve hayatıma devam ederken sadece izlediğimde aldığım hazzı, hissettiğim dehşeti hatırladığım şeylerin, birdenbire vücuda bürünüvermesinin şokunu yaşıyordum. Tıpkı bir yıllık işsizliğim sırasında bir baltaya sap olamamış ve bir sürü şeyi yapamamış olmamı düşünüp ‘yaş geldi de geçiyor’u cidden fark ettiğimdeki gibi.

Evet, Sör Anthony Hopkins’in oyunculuğuna hayran kalmayanı eşek sudan gelene dek dövmek gerekirdi ve Dr. Lecter çok klas bir elemandı; ne de güzel adamın ciğerini, beynini falan yiyordu—üstelik kurbanları hep kaşınan tiplerdi; izlerken ‘iyi olmuş puşt’a’ denebiliyordu kolayca ama... Aması fenaydı işte: Sonuçta bunlar eğlenceli hikâyelerdi (eğlenceden kastım illa güldüren şeyler değil; sıkılmadan vakit geçirmeyi sağlayan, içinizde türlü duyguyu kıpırattıran şeyler. Yani, korku filmi de sonuçta eğlencedir bence. Gâvurun ‘*that’s entertainment*’ derken kastettiği dalga) ya da o güne dek ben aksini hiç düşünmemiştim.

Bin sekiz yüzlerde, kaderin cilvesi sonucu, çocuklara çok ama çok kötü davranılan islahhevlerinden birine düşmüş Dickens kahramanı bir ana kuzusunun, tek dişli, saç sakalı birbirine karışmış, küfürbaz, her yanından pislik akan islahevi görevlisinden ilk tokadı yediği anı yaşıyordum sanki.

Bizim yakaya geçtikten sonra canım eve gidip Tefo’yla kafa zorlamak istemedi, kırdım direksiyonu Moda’ya gittim. Soğuğa aldırmadan bir çay bahçesine kuruldum ve manzaraya karşı, ‘Ağabey kafayı yemiş herhalde’ bakışlarıyla yanıma gelen garsona ‘Ne var? Yağmur yok işte... Ayrıca soğuksa soğuk; benim sorunum’ bakışlarımla yanıt verip büyük bardakta çay ısmarladım.

Düşündükçe batıyordum. Dava aklımdan, tümüyle değilse bile o an için diyebilirim, çıkmıştı. Küçük çocukları kandırıp tecavüz edenleri, hamile kadınları doğrayanları, sabah işe gitmek için kalkıp karısını, çocuğunu öperek evinden çıktıktan sonra ya da akşam kim bilir ne kazandığı veya sırf nefes alıp verebildiği için evine mutlu dönen ya da bilmem hangi sebeple efkarlanıp eve dönmeden bir tek atmaya giden adamları ve kadınları, o adam ve kadınları

evde bekleyenleri, umut dolu gençleri, hayatın kendilerine ne kazıklar atacağını bilmeyen masum çocukları, yalnız yaşayan bezgin insanları, hiç acımadan, zevk uğruna, manyaklıktan ya da bir araba dolusu farklı nedenle katleden, kimisi katlettikten sonra tecavüz eden, kesen, buzdolabında saklayan, kirece yatıran, asitle yıkanan, etlerini afiyetle yiyen, kanını içen manyakları; o manyakların kurbanlarını, kurbanların yakınlarını, çekilen acıları, tüm bunların üzerine atılan sadist kahkahaları düşünüp duruyor, diğer yandan da çayımı getiren garsona, az ilerideki çocuk parkının kapısında şeker, balon vesaire satan tiplere, yoldan ve kafamın içinden geçip duran insanlara, televizyonlarda konuşanlara, içinde yaşadığım zamanın kargaşasına bakıp kendi kendime, ‘Ya buysa, ya şu nemrut suratlı kadın az önce kocasını balta ile doğrayıp elindeki poşetlere doldurmuş çöpe atmaya gidiyorsa, ya şu eli önündeki para torbasının içinde kaybolan simitçi, bu soğuğa rağmen yılmadan kaydıraftan kayıp duran veletlere bakıp halleniyorsa, ya şu kaydıraftaki oğlanın içine çöreklenmiş yılan bir an önce sahibinin ergenliğe ulaşmasını bekliyorsa,’ diyordum.

Kaçıncı sigaramdı bilmiyorum, telefonum çaldı, çıkardım baktım, evden arıyorlar. Açtım. Annem, gerçeğin belki de hayatımda ilk defa kafama böylesi dank ettiğinden habersiz, neşeyle, akşam eve geç kalmamamı, babamın kalkan aldığını, Nezih Amcalar’da hep beraber yemek yiyeceğimizi söylüyordu.

Anneme tamam deyip telefonu kapadıktan sonra, durduk yerde kalkanın yağda cızırdaması gözümün önüne geldi. Sonra kalkanın yerini, bir başka ünlü seri katilin, Albert Fish’in, kandırıp götürdüğü metruk bir evde öldürdüğü küçük bir kız çocuğunun poposundan kestikten sonra tavaya atıp kızarttığı et parçasına bırakıvermesiyle, bir el gelip sanki midemi yakaladı, burmaya başladı. Bulantı, acıyla beraber yükseldi, ağzıma doldu.

Oturduğum yerde kustum.

Ben, tepesi attığında kafa göz demeden girişen, ta çocukluğundan beri kırk kavgaya gözü kapalı dalmış, Tefo’yu ufak tefek görüp

dövmeye kalkanları pişman etmiş; ucuz meyhanelerde, pavyonlarda türlü tiple düşüp kalkarak gece tüketmiş; envai çeşit pisliği bildiğini, en vahim olaylar karşısında bile kaya gibi dikilebileceğini, süper katı olduğunu, icabında ölümün karşısında bile sırtıatabileceğini sanan ben, Vedat, tam da o gün, o an, annesinin, güzelce yıkadıktan sonra yeni yıkanmış çarşafları mis gibi kokan yatağa yatırıp yanağına bir öpücük kondurduğu masum çocuğun içimden çıkıp giderken yolladığı buruk vedasını bugünmüş gibi hatırlıyor, hâlâ hayatın, sen istemesen de, aldırmasan da, reddetsen de geçip gittiğini düşünüp ağlamaklı oluyorum.

Yaşım kırk beş.

Maaile beyin fırtınası

Kalkan tava, rakı, aile muhabbeti, bir şekilde —artık ne olduysa— yumuşayıp benle konuşmaya tekrar başlayan babamın aşka gelip anneme takılmaları, Behice Teyze’nin anlatılan her şeye, “A-a, öyle miymiş?” demesi ve kafalanmaya her daim açık iyi niyetliliğine sevgiyle gülüşülmesi falan derken epey gevşemiş, Moda çay bahçesindeki rezilliğimi ve rezilliğime neden olan şeyleri daha bir kabullenir hale gelmiştim.

Yemekten sonra babalar koltuklara, anneler masa toplamaya ve çay kahve faslı için mutfığa derken, ben de Tefo’ya omuz verip kardeşimi yatağına götürdüm. Reklam ajansından sonra ne yaptığımı sordu, Kadıköy’e inip sahafların orada biraz dolandım dedim, kusma işini anlatmadım.

Eve gelir gelmez yıkanmış, sonra da yemek için üst kata çıkmıştım. Tabii o hay huy arasında davayla ilgili meseleleri konuşmamıştık ve çok iyi biliyorum, Tefo’m bir an önce yemeği bitirip hasbıhal işine girme derdindeydi. Tam konuya girecekken Nezih Amca geldi, yatağın ucuna oturdu ve “Ee?” dedi, “anlatın bakalım.” Neyi anlatmamızı istediğini biliyorduk ve hemen başladık anlatmaya.

Durum hiç iyi değildi; ortada bir sürü bilgi vardı ama bunlardan bir şey çıkaramıyorduk ve kafamız karışmıştı. E, Nezih Amca hem bizim patronumuz hem de polis değil miydi? Habire gelip, rapor vermiyoruz, ona bir şey anlatmıyoruz diye kızmıyor muydu? İyi işte; hatta daha da iyi: Ocağına düştük hesabı.

Nezih Amca’ya profilimizi, görüşmelerimizi, Mesut Bey’in son kurbanı tanınması ve üçüncüyü muhtemelen tanıyor olmasını

ortaya çıkarmamızı ve diğer meseleleri anlattık. Posbıyık patronumuz sonunda, “Valla aferin,” dedi; bu kadarını beklemiyormuş bizden; olayı epey didiklemiş, hatta neredeyse çözmüşmüz. Şaşırdık tabii. Nasıl yani, dedik.

“Bütün mesele,” dedi, “hep söylüyorum ya, aklınız bir karış havada gezmeniz.” Sonra, şu bahsettiğimiz profili ve tuttuğumuz notları istedi. Verdik. Sayfaları hımlaya hımlaya karıştırırken baktım, hani gördüklerini takdir mi ediyor ya da pek mi salakça buluyor diye. Pek renk vermedi ama. Sonunda kâğıtları düzeltti, bir kenara koydu ve “İyi çalışmalar ama çok karıştırmışsınız olanı biteni... Hep hayalcilikten bunlar, onca Tommiks Teksas okumanın, filmlere dalmanın sonu; hâlâ yeniyetme veletler gibisiniz,” diye söylendi, sonra, “Neyse, en baştan alalım,” dedi, hemen kulak kesildik.

“Yalnız,” diye başladı, “ilk kurbanın kocasının dördüncü kurbanı tanıyor olmasını polise söylememeniz yanlış, onu söyleyeyim.”

İtiraz ettim, “Daha bugün öğrendik onu.”

“Neyse, bu saatte rahatsız etmeyelim, sabah ararız Emin’i. Şimdi, en baştan demiştik, değil mi? Peki, dava, bir seri katil davası; bunun aksini gösteren bir şey var mı?”

“Yok,” dedi Tefo.

“Neden?” dedi Nezih Amca, hafifçe gülümseyerek.

“Eee... Aynı yöntemle öldürülen dört kurban var.”

“Güzel.”

Güzel mi? Eee? Nezih Amca’ya baktım, bizimle dalga mı geçiyor diye. Evet, sırtır gibiydi ama öyle açık açık değil de, bıyıkaltı dedikleri türden... Ulan, dedim, acaba seri katil işi değil miydi bu? Yok canım, değilse ne olacaktı? Şaşılası denip geçilemeyecek kadar büyük bir tesadüf mü?

“Başka?” dedi Nezih Amca.

“Dört kurbanı da ölümlerinden sonra yapılan o şey var... İmza gibi yani.”

“Ölümden sonra yapıldığı ne belli?”

“Adli tıp raporunda öyle yazıyor...” diye girdim araya, Tefo da başıyla onayladı: “Kan, ancak bir insan canlıyken yaraladığında akarmış ama öldükten, yani kalbin pompalaması bittikten sonra açılan yaradan, eğer yaranın yüzü yere dönük değilse, kan akmazmış.”

“Zaten o yüzden katilin üçüncü, yani bizim bulduğumuz kurbanı, bulduğumuz yerde değil başka yerde öldürdüğüne karar verdik... Kasıklarındaki kandan... Katil zavallıyı sırtlamış olsa gerek dedik. Adli tıp raporu da aynı şeyi söylüyor,” diye katıldım kankama.

“Peki,” diye devam etti Nezih Amca, “kurbanlar arasında ilişki?”

Bildik şeyleri sıraladı Tefo; aynı yaşta olmaları, fiziksel benzerlik vesaire...

“O zaman... Hım...” dedi Nezih Amca, durdu, sonra aklına bir şey gelmiş gibi bana dönüp, “Şuradan bir kâğıt kalem alıver,” dedi. Kalkıp Tefo’nun masasından ajandasını aldım, dostuma verdim; kendi defteri, neresine ne yazacağını kendi bilir diye.

“Şimdi yaz: Bir, dört kurban var. Ortak yanları... Önce fiziksel benzerlik—yazdın mı? İyi. Şimdi bunun yanına eksi koy.” Niye, der gibi baktık. “Koy sen,” dedi. “Tamam mı? İyi. Ortak yanlar... Hım, söyle bakayım.”

“Aynı şekilde, zehirlenerek öldürülmüş olmaları?” dedim eksi mi artı mı gelecek diye çekinerek. Sanki sonuna eksi konacak bir şey söylersem notum düşecek gibi gelmişti.

“Evet. Yaz, ölüm şekli; yanına artı koy.”

“Ölüm tarihleri arasındaki ilişki... Ay’ın evreleri,” diye atıldı Tefo ve aynı anda, eğitim sırasında Yoda’dan değneği yiyen Luke Skywalker misali, fikrinin yanınaeksiyi yedi.

Aferini almakla kalmayıp rakibimin eksisiyle coşmuştum ya, gene de sağlamcı olayım dedim:

“Dördü de kadın.”

“Yaz, artı.”

“Dördü de yaşıt.”

“Artı.”

“Ama...” dedi Tefo, ilkokulda herkesin cevaplayabileceği ama cevap alenen ortada durduğu için cevaplamayı gerekli bile bulmayacağı şeyleri cevaplayarak öğretmenin gözüne giren haylaz karşısında yenilgiye ve öğretmen ve sınıf gözünde yerini kaybetmeye itiraz eden sınıf birincisinin telaşıyla.

“Yazsana sen,” dedi Nezih Öğretmen.

“Evet, yazsana,” dedim ben de pişkin haylaz rolüme uygun sırtışımla.

“Öf,” dedi Tefo.

“Başka?” dedi Nezih Amca. Tefo’ya baktım, bir daha sırtıttım. ‘İyy, aman, aferin,’ der gibisinden kaşlarını kaldırdı. “Tören kıyafetleri,” dedim şişinerek.

“Tamam. Yaz, yanına eksi koy.”

Tefo sırtıttı bu sefer. Nezih Amca aramızdaki sessiz ilkokul dışımesinin farkında mıydı bilmem ya, farkındaysa bile hiç aldır-mıyormuş gibi devam etti, “Yaz bakalım—ne tanrısıydı?”

“Solucan,” dedi Tefo.

“Tövbe yarabbi... Evet, solucan. Büyü, ayin, fal. Yaz ve yan-larına eksi koy.”

“Dördü de bu yakada oturuyor,” dedi Tefo son bir gayretle.

“Artı,” dedi Nezih Amca. “Devam edin, başka?”

“Başka ortak nokta yok,” dedi Tefo, “yani dördünü birden kap-sayan,” diye ekledi hemen.

“Tamam, peki. Dördünü kapsamayan ortak noktalar?”

“Birinci kurbanla üçüncü kurban lise zamanından tanışıyor,” dedi Tefo.

“Güzel. Ona da eksi koy. Yok, dur: Eksi kalsın, yanına bir de artı koy. Başka?”

“Diğerleri arasında, Mesut Bey’in üçünü... Yani, haliyle karısını, bir de üçüncüyle dördüncü kurbanı tanınması dışında başka bir bağlantı bulamadık,” dedim.

“Üçüncü kurbanı tanıdığını tahmin ediyoruz,” diye düzeltti Tefo.

“Ha, evet,” dedim ben de.

“İyi,” dedi Nezih Amca. “Şimdi de tek tek ele alalım: yaz, birinci kurban—”

“Yıldız Kuskun.”

“Evet. Ev kadınıydı değil mi? Güzel. Yaz, ev kadını: artı; iki çocuk—”

“Baba,” diye lafını kesti Tefo: “ya, kusura bakma ama böyle Poirot’culuk oynamasan? Nedir bu artı-eksi meselesi söylesen, biz de bilsek.”

Tefo’nun benzetmesinden Nezih Amca’nın Poirot’yla tanışıklığı olduğunu düşündüm; eh, Hammer’dı, Spade’di, Holmes’dü, hep onların devirlerinin meşhurlarıydı; Tefo yenilerden birini söylese herhalde tanımazdı babası.

Nezih Amca kızmadı, tersine, “Haklısın,” dedi ve açıkladı: Zamanında Urfa’da tanıdığı bir komiserin yöntemiymiş bu. “Gerçekler ve palavralar,” dedi; hemen bir yerlerde buna benzer bir laf okuduğumu hatırladım: ‘*Facts and Fantasies*,’ diye bir şey kalmıştı aklımda. Ayrıntılı hatırlamıyordum ama, ‘Vay,’ dedim kendi kendime, ‘akıl yolu bir dedikleri bu olsa gerek.’

Nezih Amca, “Davalara bakarken öncelikle gerçekçi olmak lazım,” diye devam etti: “İlkin davanın akla yatkın, gerçekliği kesin öğelerini görmek gerekir. En ufak ayrıntısına kadar. Çünkü cinayet gerçektir, suç gerçektir ve gerçek şeyler, ancak gerçek şeyler yüzünden gerçektir.”

Bu son cümlesi karşısında bir daha, ‘Vay,’ dedim içimden; gerçeğin iğrençliği karşısında kusmuştum ama bu açıklama daha da beterdi. Yok, midem bulanmadı, insaf artık. Bulanmadı, hatta kafamın iyice —biraz da babaların izniyle fazladan alınan dublelerle

destekli— uyuşmuş olması gerekirken cümleyi gayet net algıladığımı görünce kendime şaşıtm. Işığımı mı görüyordum, ne?

Ben Jake Blues misali ışığı gördüm derken, Nezih Amca, “Gerçekliği şüpheli şeyleri kenara ayıracaksın,” diye devam etti: “onlar sonra; işin içinden çıkamazsan—gerekirse yani. Önce basit, yalın gerçek. Eğer eldeki gerçeklerden bir şey çıkmıyorsa anca o zaman başka şeylere girmek gerekir. Ama önce gerçekler.”

“Mantıklı olan elendikten sonra geriye kalan neyse,” diye neredede duyduğumu hatırlayamadığım cümleyi yumurtladım, hazır ışığı görmüşken hocayı biraz destekleyeyim, göze yeniden gireyim hesabı. Artının tadını aldık ya bir kere.

“Süslü lafları unutun,” dedi öğretmen bey hiç bana bakmadan. Devam etti: “Tek tek gidelim. Mesela, kurbanların fiziksel benzerlikleri—”

“Eksi koyduk ona,” diye itiraz etti Tefo.

“Öyle... Sizce gerçek mi?”

“Nasıl yani?” dedim hayretle, “değil mi?”

“Kadınların fiziksel özellikleri gerçek canım. Gerçek olmayan ya da olmayabilecek olan, benzerlik meselesi.”

“Ama” dedi Tefo, “resmen benziyorlar işte. Yani, tıpatıp denemez tabii ama...”

Ben Tefo’nun, İspanyollar’ın noktalama işaretlerini cümlelerin hem başında hem sonunda kullanması misali cümlesini ‘ama’yla başlatıp aynı bağlaçla bitirmesine, daha doğrusu yarım bırakmasına takılmışken Nezih Amca cıkladı, “Kurbanların birbirine benzerliği tamamen tesadüf de olabilir.”

“Ama olmayabilir de,” dedi Tefo; ‘ama’ onun itiraz ünlemiydi sanki.

Ben bu dilbilgisi durumuyla gereksizce uğraşırken, “Tam anlatamadım galiba,” dedi Nezih Amca, “öncelikle somut şeylere bakmak lazım. Olabilir diyorsan, olmayabilir de dersin. Bize önce

‘olan’ lazım. Mesela aynı yaşta dört kadının aynı şekilde öldürülmesi, gayet somut.”

“Hiçbir şey anlamadım,” diye ağzımdan kaçırırverdim. Tefo’nun ‘ama’larına saplanmış, konudan uzaklaşmıştım; ışık mı-şık da kalmamıştı.

“Normal,” dedi Nezih Amca. “İşiniz gücünüz hayal kurmak çünkü. Hep o filmlerdeki inanılmaz planlara, ince hesaplanmış hareketlere takılıyorsunuz. Oysa öncelikle mantıklı şeylere bakmak gerekir.”

“Tesadüf mantıklı değil mi yani?” dedi Tefo.

“Tesadüfün mantıklı olması tesadüfîdir,” deyince Nezih Amca, içimden, ‘Aha,’ dedim, ‘ucunu kaçıracağım bir ip daha işte.’ Gene de belki kafam daha fazla karışmaz, aydınlığı bir kez daha bulurum umuduyla, becerebildiğimce dikkat kesildim.

“Peki ya tarikat? Ayinler, o elbiseler? Onlar gerçekten vardı?” dedi Tefo.

“Tarikata ya da solucan mıdır nedir, ona dair herhangi bir şey buldunuz mu? İnternette aldığınız bilgileri demiyorum, somut şeyler—resmi kayıtlarda falan... Bu konuya dair bir şey, gazetelere geçmiş bir olay? Hayır. Eminler’e söylediniz bunları; onlar bulmuş mu? Hayır. Böyle bir tarikat varsa bile ki olmadığına bahse girerim, bir yerlerde kaydı kuydu bulunmaz mıydı? Devletin polisinin istihbaratını o kadar boş mu sanıyorsunuz? Hem ayrıca siz bana demin, Emin’den o giysilerin gayet yeni olduğunu ve üzerlerinde giyilmişliklerine dair herhangi bir belirtiye rastlanmadığını öğrendiğinizi söylemediniz mi?”

“Daha da fazlası,” dedim, “Yıldız Hanım’ın evinde bulduğumuz dışındaki diğer üçünde parmak izi bile yokmuş. Güzelce yıkanmışlar—tek bulunan deterjan artıkları ve ütü izleri. Ötekinde de sadece Yıldız Hanım’ın kiler varmış zaten. Parmak izleri yani.”

“Ya, gördünüz mü? Demek ki kadınların giysilerle ilgileri olmayabilir. Belki de hayatlarında hiç görmediler onları. Giysilerin nereden alınmış olabileceği gibi analizleri yapmışlar mı? Sordunuz mu?”

Hafif sıkılarak hayır anlamında dudaklarımı birleştirip kafa salladım.

“Ama,” dedi Tefo, gözünde aynı itiraz pırıltısıyla, “giysileri giydikten sonra yıkamış ve ütülenmiş de olabilirler.”

“Olmayabilirler de,” dedi posbıyıklı üstad. Sonra gülümsedi, “Ya,” dedi, “şimdi anladınız mı demek istediğimi?”

Anlamıştık. Yani ben anlamıştım; eh, o zaman Tefo zaten anlamış demekti. Utangaçça kafa salladık.

“Peki ya Yıldız Hanım’ın evinde bulunan giysideki parfüm?” dedim.

“Kadının parmak izi varmış ya. Demek ki en azından o, giysiyi biliyormuş,” dedi Tefo.

“Hatta kullanmış *olabilir* bile...” deyip gözlerimi kırıştıtarak karşıladım Nezih Amca’nın sessiz aferinini. ‘Olabilir’i italik yazılacak şekilde vurgulamıştım.

Üstaddan takdir beklerken, Nezih Amca geldiğinden beri hafif aralık duran ve içeridekilerle bizi ayıran kapı açıldı, babam elinde iki kahve fincanıyla içeri girdi. Nezih Amca benden önce davrandı: “Aman Turhan Bey, ne diye—”

“Valla, baktım geleceğin yok, kahven soğumadan ben getireyim dedim. Merak da ettim ne konuştuğunuzu bu kadar zaman...”

Nezih Amca, biz karta kaçmış haylazlarla lafa daldığı için özür dilerken babamın elinden kahvesini aldı ve “Buyur, otur,” dedi. Babam da, hayatımda ilk defa, yaptığım işi işten saydığını gösterir bir laf etti, şaştım kaldım.

“Yok, ben rahatsız etmeyeyim, kafanızı karıştırmayayım.”

“Hiç olur mu, aşkolsun,” dedi Nezih Amca; ben de aynı anda kalktım, babama yerimi verdim ve gidip Tefo’nun ayakucuna, Nezih Amca’nın yanına oturdum.

Nezih Amca, “Biz de çocuklarla şu seri cinayetlerle ilgili araştırmalarını konuşuyorduk,” dedi.

“E, becerebiliyorlar mı bari?” dedi babam ilk h p rt s nden sonra.

“Hiç fena değiller—tabii biraz kafaları karışmış.”

“Normal,” dedi babam tıpkı Nezih Amca gibi bıyıkaltından sırtarak.

Tefo’ya baktım. Otuz beş yaşında hâlâ baba ocağında yaşayan ve kendilerini kurt bellemiş iki ana kuzusuna babalarının yeni-yetme muamelesi yapması ilk elde hoş gelmeyebilirdi ya, yaptıklarımız düşünülünce çok da haksız bir şey olmamalıydı. Tefo’nun g l msemesinden düşüncelerimi paylaştığını anladım.

“Pekâlâ, nerede kalmıştık?” diyerek konuya döndürdü bizi Nezih Amca.

“Giysilerde.”

“Tamam... aaa, Turhan Bey, şimdi bu haytalar, kafalarının di-kine gidiyorlar malum. Polisten habersiz, hatta bazen polis numarası yapıp maktullerin yakınlarıyla görüşmüşler, evlerine girmişler. Ya, sorma. Neyse, sonunda bir yerde enselendiler—şanslarına tabii, bizim karakolun başkomiseri Emin enseledi bunları. Hani odasında arbede çıkardılar ya, o işte. İyi çocuktur, bunların itlik peşinde olmadığını anlamış, affetmiş. Hatta affetmekle kalmamış işe devam etmelerine de göz yummuş. Bunlara bakılırsa cinayet birimiyle arasında bir rekabet varmış da ondanmış.”

Baktım, babam hem sırtıyor, üstelik bıyıkaltından değil, alenen hem de kafa sallayıp hafifçe cıkcıkılıyor, eh, dedim, babamı karıştırınca olacağı buydu.

Neyse, bu şekilde, babam sırtıp kafa sallarken Nezih Amca güzel bir  zet yaptı, hani konuşulanlara yabancı kalmasın diye.

 zet kısmı bitince Nezih Amca, “Pekâlâ,” dedi, “madem bu cinayetlerin seri cinayetler olduğuna inanılıyor, o yönde ilerleyelim.” E, biz ne yaptık zaten, demedim.

“şimdi seri katiller naşıl tiplerdir, ona bakalım,” deyince Tefo’nun masasında duran kitaba davrandım, alıp Nezih Amca’ya

uzatarak, “Burada var bir şeyler,” dedim. Nezih Amca kitaba baktı, ‘Tamam, bizde seri katillere pek rastlanmaz ama siz gelirken ben çoktan gitmiştim, âlâsını bilirim’ türünden kaşlarını kaldırdı ve kitaptakileri hatmetmişçesine devam etti: “Birincisi, psikopattırlar ve genelde çok akıllı olurlar. Yani, kendilerini kolayca toplum içinde gizler ve şüphe çekmezler. Sosyal ilişkileri kuvvetli olabilir. Çevrelerinde sevilen, hatta sayılan insanlar olarak tanınabilirler.”

Tefo, herhalde babasının kitaba bakışını görmemiş olacak, “Bunlar var işte burada, okuduk,” dedi.

Nezih Amca da, “İyi, madem okudunuz, hatta profil bile çıkardınız, o zaman nedir uymayan, onu söyleyin,” dedi. Hafiften kızmış gibiydi.

Tefo tınmadan cevapladı: “Şimdi, sana da anlattığımız gibi, ilkin kurbanlar arasında bağlantı aradık. Gayet açık şeyler dışında, hani senin bağlantıdan saymadığın yaş ve fiziksel benzerlik meseleleri diyorum, önce, birinci kurbanla üçüncü kurbanın ortao-kuldan tanıştıklarını bulduk. Sonra da bu sabah, Mesut Bey’in, yani birinci kurbanın eşinin, dördüncü kurbanı tanıdığını anladık. Aynı şekilde, karısının arkadaşı olduğu için üçüncü kurbanı da tanıyabileceğini düşünmüştük, şimdi daha kuvvetle düşünüyoruz. Ayrıca, adamın son kurbanı tanıdığını polise bildirmemesi son derece şüphe çekici. Fakat adamın ikinci kurbanı tanıdığına dair hiçbir bulgumuz yok.”

“Bir de şey var aslında,” diye araya girdim, hepsi bana baktı. “İkinci kurbanın zehirlenmesi... Diğer üçünden farklı... Yani diğerleri içtiklerine zehir karıştırılarak öldürülmüş, kullanılan zehir de aynı ama ikinci kurbanın durumu farklı: Yüzüne solunum yoluyla etki eden farklı bir zehir püskürtülmüş.” Baktım pek takdir eder bakıyor babalar, sonuncuyu da söyledim: “Dahası, ikinci kurbanı ait olsa gerek dediğimiz elbiseyi üçüncü kurbanın evinde bulduk.”

“Yani,” diye araya girdi babam, “Üçüncü kurbanın evinde iki elbise buldunuz.”

“Evet, oysa birinci ve dördüncünün evinde birer adet bulmuştuk ve ikinci ile üçüncü arasında şimdilik bir ilişki yok. Hatta Mesut

Bey bağlantısına bakacak olursak, ikinci kurbanla diğer üçü arasındaki bağlantıların hiçbiri yok.”

“Kısacası,” dedi Tefo, “ikinci cinayet her şekilde diğer üçünden ayrı duruyor.”

“Sırayı bozuyor,” diye ekledim hemen. Tefo da kafasını salladı.

Babam, biraz sonra uyuklamaya başlayacağından habersiz, “Ne diyorsun Nezih Bey?” dedi. Ulan, dedim içimden, esas ateş babamın içindeymiş!

“İlginç,” dedi Nezih Amca kısaca. Kısa bir sessizlik oldu; herkes bir şeyler düşünür gibiydi. Sonra Nezih Amca, “Peki,” dedi, “bu üçüncü kurbanın kocası—”

“Birinci,” diye düzeltti Tefo, “Mesut Bey.”

“Evet, neyse. Bu adam sizin profile uyuyor mu?”

“Kısmen.”

“Yüzde yüz uyması gerekmez zaten,” dedi Nezih Amca. “Nesi uymuyor?”

“Saçı, boyu ve sesi,” dedim ve Kurthan’ın Yıldız Hanım’la beraber kayık kiralayan adamla ilgili anlattıklarını özetledim.

Gene hımladı Nezih Amca. “Ses dert değil, değiştirilerek kullanılabilir. Saç da perukla halledilir. Ama boy olmaz tabii. O zaman, eğer sandalcının anlattığı adam katilse ki birinci kurbanla son görülen kişinin o olduğunu düşünürsek katil olması kuvvetle muhtemel, Mesut Bey’i şüpheli listesinden silmek gerekir.”

“Kabarık bir liste yok zaten,” dedim ve listedeki diğer üç isimden bahsettim: üniversite hocası, tahminen borsacı olan tip ve ressam.

“Bunlar da birebir uymuyor zaten,” dedi Tefo. “Ayrıca bu üçü sadece üçüncü cinayete ilgili tipler. Yani, üçüncü cinayet işlendiğinde ki otopsi raporuna göre kadıncağız, bizim bulmamızdan yaklaşık yarım saat kadar önce öldürülmüş, üçü de uyuduklarını söylüyor ama bu konuda tanıkları yok.”

“Diğer cinayetlerde nerede olduklarını sordunuz mu?”

“Sordum,” dedim. “Üçü de ‘şurada olabilirim, bunu yapıyordum galiba,’ türünden kesin olmayan şeyler söylediler. E, zaten şimdi sana tutup ‘20 Haziran günü öğlen iki civarında ne yapıyordun?’ desem, hatırlar mısın?”

“Doğru. O anca filmlerde olur. Peki, bu ifadeleri araştırdınız mı?”

“Yok—yani, kime sorabileceğimi bilemedim açıkçası.”

Nezih Amca yine hımlarken Behice Teyze geldi. Kahveleri talezemesini ister miymiş babalar ya da biz, çay ve yanında kek, tatlı veya başka bir şey ister miymişiz diye sordu. Ben, ‘Hepsini boş-ver, babamları çıkarsan da bir sigara yaksak,’ demeyi tercih ederdim ya, çay istedim. Diğerleri bir şey istemediklerini söyleyince Behice Teyze’ye zahmet olmasın diye kalktım, mutfığa gidip çayımı kendim aldım.

Odaya döndüğümde Tefo, “O zaman belli bir nedenle seçmiş olduğunu düşünürsek...” diyordu. Ben yokken konuya devam etmelerine bozulmuş bir tavırla, “Kim, neyi seçiyor?” dedim. Tefo, hemen açıkladı: “Katilin kurbanlarını neye göre seçmiş olabileceğini konuşmaya başlıyorduk.”

“Ha,” dedim elimde çay, yerime otururken. “Neye göre peki?”

“Dış görünüşe göre demek isterdim ama o kadar basit olacağını sanmıyorum. Ha, kurbanlar arasında başka ilişki bulmasaydık, amenna—o zaman dış görünüşlerine göre derdik.”

“Haklı olabilirsin,” dedi Nezih Amca. “Başka bir şey olması gerek.”

“Ben gene de Mesut Bey’den kıllanmak gerekir diye düşünüyorum,” dedim. “Tamam, katilin tanımına uymuyor ama gene de şüpheli bence.”

“Belki katili tanıyordur,” dedi Tefo.

“O zaman, adam karısını mı öldürttü yani?”

“Neden olmasın?”

“İyi de diğer üçü?”

“Eee...” dedi ve sustu Tefo’m. Susmasına hepimiz katıldık. Sonra ben, “Mesut Bey adamı, yani katili tanıyordur belki ama katil olduğunu bilmiyordur, olamaz mı?” deyince Tefo hemen atıldı, “Öyle olsa bile bu, Zuhale Hanım’ı tanıdığını polise neden söylemediğini açıklamıyor,” dedi.

“Başka bir sebep vardır.”

“Ne?”

“Ne bileyim—gerçi adamın sağlam ayakkabı olmadığını ben de düşünüyorum ama en azından yaptığı iş falan, yasal. Hatta devlet ve orduyla iş yaptığını düşünürsek, fazladan yasal. Yani herhalde bu tip ticaretin kontrol mekanizmaları daha sıkıdır...”

“Muhakkak,” dedi Tefo. Ardından bir ‘ama’ getirmedi ya, olduğunu biliyordum. Aynısı benim de dilimin ucundaydı. Ucundaydı da ardından gelecek şeyi bulamıyordum.

Gene kısa bir sessizlik oldu. Sonra “Baba,” dedi Tefo, “polis araştırmasının ne safhada olduğunu öğrenebilir miyiz? Hani, belki onlar bizim bulduğumuz şeylerden farklı şeyler bulmuşlardır... Ne bileyim, olay mahalli araştırmalarında bulunanları bile bilmiyoruz. Belki eksik parçalar polisin elindedir, bizim elimizdekileri bilmediklerinden onlar da böyle tırmalayıp duruyorlardır.”

“Mümkün,” dedi Nezih Amca. “Sabah bir-iki yeri arayabilirim.”

“Peki, ya bu tarikat hikâyesine ne diyorsun?” diye araya girdim, “Gerçi onlara eksi koydurduydun ama... Ayrıca, dört kurbanı bağlayan şey bu olamaz mı?”

“İkinci kurbanın evinde bulsaydınız giysiyi, olurdu. İkinci kurban üçüncüyü, yani evinde ikinciye ait olması gerektiğini düşündüğünüz giysiyi bulduğunuz kadını tanıyor olsaydı, gene olurdu.”

“E, ama o zaman bu giysilerin anlamı ne?”

Birden, “Dekor!” diye bağırdı Tefo elini alnına vurarak. “Tabii ya!” diye devam etti. Baktım, Tefo’nun kafaüstü ampulü pırıl pırıl, Nezih Amca da gülümsüyor. Haydi, hayırlısı dedim içimden;

baba-oğul anlamamıştık biz ama Dağdelen yiğitleri bir şey yakalamış gibiydi.

Tefo durakladı, biraz düşündü ve “O zaman,” dedi, “belki de katil... Şaşırtmaca vermek istedi... Ve tüm bunlar, giysiler, tarikat... Hepsi polisi yanlış yöne sürüklemek içindi! O zaman... Tabii ya!-Kurbanların birbirlerini tanımamaları falan...”

“Ya,” dedi Nezih Amca en gevrek sesiyle.

“İyi ama giysiler?” dedim ben inatla, “Birinde olmasa bile diğer kurbanların evinde bulunmadı mı?”

“Katil giysileri aldı—hayır, daha güzeli, yaptırdı... Sonra iz kalmasın diye yıkadı, ütüledi ve hepsinin evine girip birer tane koydu,” dedi Tefo. Hızlı hızlı konuşuyordu.

“Neden?”

“Cinayetlere şeytani tarikat süsü vermek için.”

“Peki, nasıl koydu? Giysileri, evlere yani...”

“Bilmem ama zor olmasa gerek. Maymuncukla, evler boşken girip koymuştur. Ay’ın evreleri de aynı hikâye olabilir... Yani Ay’ın durumuna göre işlenen cinayetler, kurbanların çıplak-giyinik olmaları... Hepsi tıraş olabilir!”

“İyi de,” dedim, “bunca zahmet neden? Yani polisi şaşırtmak için falan, tamam da... Dört kadını öldürüyorsun sonra da polisi şaşırtmak için kırk dümen çeviriyorsun... Yakalanmamak için parmak izi ya da başkaca iz bırakmamak yetmez mi? Ayrıca, Yıldız Hanım’ın giysiyi giydiğini de biliyoruz—kapı gibi rapor var. Hem bak, gene *olabilire* geldik.”

“Öhöm,” diye girdi araya Nezih Amca. Bıyıklarını sıvazladı ve “*Olabilirle-olmayabilirden* bir sonrası var: olur ve olmaz.”

Babam iyice öne eğilmiş, merakla Nezih Amca’nın ne diyeceğini beklerken tutamadım kendimi, “E, ama Nezih Amca,” dedim, “sen de böyle taksit taksit vereceksen dersi...”

“Doğru. Peki: Olayların olabilirliğiyle olurluğu arasında, evet, ince bir ayrım var. Sizin anlayacağınız bir örnek vereyim: Dünya’ya bir meteor çarpar mı, çarpabilir mi?”

“Çarpar,” dedi Tefo. Eh, bilimsel bir gerçektir bu.

“Peki, o meteor ikiye ayrılıp içinden bir peri kızı çıkar mı?”

Kız lafını duyunca antenlerim daha iyi çalıştı tabii, “Çıkabilir, neden olmasın?” deyiverdim. Der demez de ne demek istediğini anladığımı fark ettim ve Nezih Amca’nın elini öpmeye ta Siirt’ten gelen Özel Harekâtçı Komiser Şehsuvar’ın heyecanının nedenini daha iyi kavradım.

“Güzel,” dedi eli öpülesi insan. “O zaman geri dönelim. Katilin tüm yaptığı şeyler, imzası dediğiniz o rezillik, giysiler, solucan hikâyesi vesaire—ne demiştin oğlum?”

“Hepsi tıraş olabilir, demiştim.”

“Olabilir. Hatta fazlası, olur.”

“Ama niye? Bu kadar alengir... Dekorasyon?” diye daldım araya.

“Esas meseleyi, gerçek cinayet sebebini gizlemek için,” dedi Tefo; baktım Nezih Amca gidişattan iyice hoşlanmış gibi duruyor; diğer yanda babam, uykusu açılmış, takdirle kafa sallıyor, “Peki neymiş sebep?” dedim salak salak.

“Acele etmeyin,” dedi Nezih Amca. Yavaş yavaş gidecekmişiz. Sağlam adım atmalıymışız. Her şey sıraylamış.

“Pekâlâ,” dedi sonra: “Elimizde bir fikir oluştu. Katil, cinayetlerdeki esas maksadı gizlemek niyetinde olabilir. Evet, varsayım bu—ama oluru olan bir varsayım. Tamam mı? Güzel. Bu durumda, cinayetlerin işleniş şekli dâhil, her şeyin düzmece olduğunu kabul edebiliriz. Ya da bu konu üzerinde düşünebiliriz.”

“O zaman, peşinde olduğumuz adam klasik bir seri katil olmayabilir...”

“Ama,” dedim gene, “neden? Yani, neden bu kadar alengir... Böyle bir vahşet?”

“Dekor işte,” dedi Tefo.

“Anlamıyorum,” dedim bir daha. Anlamıyordum da: Tamam, seri katiller manyaktı, zekiydi, cinsel hazdı, zevkti, şuydu buydu, biliyorduk. Ama böyle olmayan biri ne demeye bu haltları yesindi?

Bu fikrimi beyan edince Tefo, gözleri parlayarak, “Belki de katil manyak falan değilama onu öyle sanmamızı ve ona göre araştırma yapmamızı istiyor,” dedi. “O zaman, hepsinin polisi yanıltmak için yapılmış olduğunu kabul edersek, cinayetlerin işleniş şeklinin katilin polise kendini sapık göstermek istemesi gibi, kadınlara soktuğu şeyin de bu düzmeceye uygun olarak... Yani, katil Crom hikâyesini uydururken resmi de gördü elbette ve... Öyleyse katilin şeyinin özellikle yapılmış bir alet olduğunu... Ve... Ama o resime benzer bir şeyse vajina ağzında tahribat yapmaması... Cık, bu önemli değil ki... Evet, evet... Sadece ayrıntı... O zaman, üzerinde uzun uzun düşünülmüş ve ayrıntıları hesaplanmış bir plan—ama baba, bu durumda senin en başta dediğin, filmlere layık planlar söz konusu olabilir.”

Kankam resmen gaza basmıştı, fikirler beynine, oradan ağzına hücum ediyor, dışarı çıkıp kulacıklarımıza dolmak için birbirlerini itekliyorlardı sanki.

“Yani,” dedim bir şeyler anlar gibi miydim, emin olamıyordum ama gene de lafa girmiştim, “katil, birbirini tanımayan ama bir şekilde aralarında benzerlikler bulunan dört kadını hem de aynı şekilde öldürüyor. Seri katil tanımında yer alan şeyler bunlar. Kurbanlar arasında bağlantı, falan. Ama siz diyorsunuz ki bu başka bir şey olabilir... O zaman, belki de kurbanlarını seçerken... aaa—karıştırdım gene ya... Ama dediğin gibiyse... eee, olur yani. Peki, bu, seri katil işi ki seri katillerin genelde manyak olduğunu biliyoruz, ne bileyim, sapıklık falan değilse, nedir?”

“Acele etme,” dedi Nezih Amca.

“Bir şey gizlemek için... Tamam, ama neyi gizlemek için? Dört cinayet—”

“Giysilerden sadece birinin kullanılmış olduğunu düşün,” diye el verdi Nezih Amca.

“Evet! Tabii! O zaman belki deçözüm Yıldız Hanım’ın öldürülmesindedir!” dedi Tefo.

“Olabilir,” dedi Nezih Amca, gülümsemesini kesmeden. Ben, olurlarla olabilirler arasında serseme dönmüştüm.

“Ve o zaman... Belki de... Yıldız Hanım’ın öldürülmesiyle ilgili bir sır var ve onu gizlemek için böylesi bir plan... Ama o zaman diğer üç kurbanın öldürülmesi de—”

“Amacı maskeleymeye yönelik olabilir, evet,” dedi Nezih Amca.

“Ama...” dedi Tefo, “kafam karıştı şimdi... Eğer böylesine düşünülmüş, uğraşılmış, falan filan yapılmış bir planla işlenmişse bu cinayetler... Bir de o alet—yani, sapıklık değil de soğukkanlılıkla... eee, böyle bir şeyle kim uğraşır? Kim, bir şeyi gizlemek uğruna dört kadını, soğukkanlılıkla ve ayrıntılı bir planla öldürebilir?”

“Unutuyorsunuz; bir soru daha var: bildik... yani istatistiklere konu olmuş ve ona göre profil çıkarılmış türden bir seri katil işi değilse, cinayetlerin gizlenmesi gereken bir amacı olmalı.”

“O zaman bizim profil kafadan yatar.”

“Bir de şu var,” dedi Nezih Amca gülümsemesini kesmeden: “Cinayetler kime fayda sağlıyor?”

“Evet, bir de o mesele var,” dedim ben de.

“Dört cinayetin dördünden de fayda sağlayacak birini bulamadık,” dedi Tefo.

“Tek tek baksak,” dedim ben de.

“Bakalım. Ama bir şey çıkmaz gibi geliyor bana... Mesela, Yıldız Hanım’ın ölmesi kimseye yarar sağlamıyor bildiğim.”

“Mesut iti, karıdan kurtulmak istemiştir... Ya da sevgilisini öğrenmiştir.”

“Uymuyor... Uysa bile diğerleri ne olacak? Hani, Yıldız Hanım’ın yasadışı bir ilişkisi vardı, tamam, bunun öldürülmesi için bir sebep olabileceğini kabul edelim ama ya Nilgün Hanım?”

“Doğru valla. Onu öldürüp de kâra geçecek kimse olduğunu sanmam.”

“Ya diğerleri?” dedi Nezih Amca ya, bana iş olsun diye soruyormuş gibi geldi o an.

“Öznur Hanım’ın ölümünce kardeşine yarar herhalde; evi... Yani ablasının evini satılığa çıkardığını biliyoruz. Bence borcu var. Kumar falan. Belki uyuşturucu. Ama ablasını öldürmesi—ııh, sanmam. Diğeri ise... eee, Zuhul Hanım’ın ölmesi, olsa olsa ajansta yerine geçecek kıza yarar.”

“Hepsi fasa fiso bence,” dedi Tefo. “Ayrıca, her bir ölüm ayrı ayrı birilerinin işine gelse bile ki bulduklarımıza göre saydıklarımız son derece zayıf, dördünden de fayda sağlayacak kimse görünmüyor... Tabii, Şark Ekspresinde Cinayet hesabı, dört ölümden ayrı ayrı kazançlı çıkacak dört ayrı kişi bir araya gelip böyle bir eylemi planladılarsa, o başka—zaten böylesinin olabileceğini düşünmek de saçma olurdu.”

Haklıydı tabii. Sıkıntıyla kafa salladım; baktım Nezih Amca sus pus, babam deminki hevesinden kopmuş, hafiften göz kapaklarını dinlendirme safhasına geçmiş; Tefo desen gözleri kısık, belli ki kafa yoruyor, ‘Hah,’ dedim, ‘saplandık iyice’.

Suskunluk uzamaya başlamıştı ki, “Gene de,” dedi Tefo dalgın dalgın, “böyle ayrıntılı bir plan... Yani, eğer mesele bir cinayeti örtmekse... Bu derece dolambaç... Solucan tanrı, giysiler, Ay’ın evreleri, kadınlar öldükten sonra yapılan o iğrençlik, falan... Hepsi esas cinayet sebebini gizlemeye yönelik olsa bile, tüm bunlarla kim uğraşır?”

“Manyak işte,” diye yineledim.

“Ayrıca, bir konu daha var elinizde; unutuyorsunuz,” dedi Nezih Amca dudaklarını büzerek: “Cinayetlerde kullanılan zehirler,

öyle herhangi bir eczaneye ya da kimya laboratuvarına gidip alınacak şeyler değil.”

“Evet,” dedi Tefo, “katil, o işleri iyi bilen biri olmalı. Eczacı falandır belki. Ya da kimyager...”

Tam, ‘Manyak bir kimyager, hatta dur lan, dur: Sakın Doktor Jekyll olmasın?’ diye teşhisimi koyacaktım, aynı anda bende ne zamandan beri kesik cereyan geldi, ampulüm yanıverdi ve daha önce yaptığım süper buluşu, sanki yeni bir şeymiş gibi bir daha ortaya sürdüm:

“Bir casus... Olabilir mi?”

Babamla Tefo şaşkın şaşkın bakarken, Nezih Amca bana döndü, kocaman eliyle omzuma hafifçe vurdu ve “Artı,” dedi.

Kırk yedinci bölümler kısa olmalı

Nezih Amca'nın esneyerek, "Yarın bu fikrimizi hem Emin'e hem de cinayet birimine bildirir, oradakilerin de yaptığı soruşturmanın ne durumda olduğunu öğrenirim; haydi artık yatalım, geç oldu," demesiyle sona eren aile boyu kafa patlatma seansından sonra eve döndük.

Kafamda kırk düşünce vardı, yattım yatmasına ama uyuyamadım. Kalkıp küçük televizyonumu açtım, belki saat farkı yüzünden abuk subuk zamanlarda yayınlanan Brezilya liginden bir maça ya da uykumu getirecek türden bir filme rastlarım diye.

Elbette işime yarar bir şey yoktu televizyonda. Kapatıp yattım tekrar ve düşünmeye devam ettim. Tamam, elimizdeki vaka, seri cinayet maskesine büründürülmek istenen başka bir iş olabilirdi. Bulduklarımızın birbirini tam tutmaması falan, hiçbir şey değilse bile en azından bu yönde de düşünmek gerekir dedirtiyordu insana. Ama Nezih Amca'nın, babamın ve Tefo'nun pek beğendiği casuslu fikrimi tutup bir yere koyamıyordum kafamda. Şudur, budur derken dalmışım.

Sabah annem uyandırdı, Tefo telefondaymış.

"Hacı," dedi günaydınımaya karşılık olarak, "senin casuslu fikrin üzerine düşünürken aklıma geldi. Bu Mesut Bey'in şirketi, orduya mal satmıyor muydu?"

"Evet."

"Acaba, Ergin Binbaşı'yla konuşsak... Hani adam ordudan sızıntı demiş sana ya; bu Mesut Bey'in şirketini araştırsak... Ne dersin?"

“Süper,” dedim ve hemen klinikten ayrılırken cep telefonuma kaydettiğim numarayı buldum, binbaşığı aradım.

Bir saat sonra, Tefo’nun yanında akşamdan kalan konu üzerine konuşurken cebim çaldı. Baktım Ergin Binbaşı. Açtım. “Aşağı gel,” diyordu binbaşı, “eğlenceye gidiyoruz.”

İndim, bir de ne göreyim: Binbaşı Ergin Bey’le Başkomiser Emin Bey, yani benim şu birbirine kardeşmiş gibi benzeyen markacı kuzenler, her zamanki gibi biri üniformalı, diğeri sivil, ekip otosunun arkasına kurulmuş beni bekliyor. Ergin Binbaşı eliyle öne geçmemi işaret etti, nedir mesele diye sormadan dediğini yaptım.

Saat on biri gösterirken Kaymanlar Ticaret’in, büyük bir masa ve etrafındaki lüks sandalyeleriyle tıpkı yabancı filmlerdekine benzeyen yönetim kurulu toplantı odasında oturmuş, Mesut Kuskun, şirket genel müdürü İsmail Hakoğlu ve patronları Cahit ve Cihat Kayman kardeşlerin, enselerine yapışan adalet ve adalet saflarının yeni savaşçısı bendeniz karşısında tir tir titremelerini seyrediyordum.

Bir kuş, bir uçak...

Al, buyur: Gene uyuyamıyordum. Bu sefer sıkıntıdan ya da kafa karışıklığından değil, heyecandan ve biraz da kızgınlıktan uyuyamıyordum. Davada, hem de bir bakıma sayemde, önemli bir adım atılmış, bir tuğgeneralle Kaymanlar Ticaret'in tüm yönetici kadrosu, rüşvet ve devlet ihalesine fesat karıştırıp haksız kazanç sağlamak, daha da fenası, vatana ihanet suçlarından tutuklanmış ama paşa haricindekiler içeri tıkılmamışlardı. Niyesini anlatacağım elbette.

Hani derler ya, gün, fırtına gibi geçmiş, her şey acayip bir hızla olup bitmişti.

Telefonumdan sonra Ergin Binbaşı hemen bir-iki yerle —nere-leri, onu söylemedi; sormadım da— irtibata geçip Kaymanlar Ticaret'in girdiği ve kazandığı ordu ihalelerini kurcalatmış ve şirketin ufak tefek görünen çok fazla sayıda işi aldığını öğrenmiş. Anlaşılan, askeri makamlarda, bunların başarısı üzerine huylanlar da varmış ama o ana dek ortada bir yanlışlarını gören olmadığından fazla üzerlerine gidilmemiş. Aramam üzerine, Ergin Binbaşı, kendi işiyle bizim davanın bu kadar çakışmasının gözardı edilmeyecek bir durum haline geldiğini düşünerek Emin Başkomiser'i aramış ve iki kuzen Kaymanlar'ı ziyarete karar vermişler. En hoşuyorsa, Emin Bey'in, "Çok yardım ettiler, haklarıdır," diyerek bizi de yanlarına almayı teklif etmesiydi. Tabii, Tefo yerinden kalkamayacağı için sadece ben gidebildim onlarla.

Yolda Emin Bey, bana kalırsa, 'Haydi, büyüklük bende kalsın gene,' diyerek olayımızla ilgilenen cinayet birimi komiseri Cenk'i de aramıştı. 'Olayımızla ilgilenen' demem yanlış tabii; aslında biz

onların işine burnumuzu sokuyorduk ya, nasıl denir, davayı fena halde sahiplendiğimizden böyle demek geldi içimden şimdi.

Velhasıl, Kaymanlar Ticaret'in kapısından içeri girdiğimizde, önceki gelişimde kılığıma bakıp göz deviren sekreter hanımın, tıpkı lüks binanın girişinde üst arayan görevliler gibi, arada trili-lilü yapan telsizlerle ve çatık kaşlarla içeri giren kalabalığa bakıp 'Hüop, nereye böyle destursuz?' diyecek şansı hiç olmadı.

Kaymanlar'ın idari kadrosu pek çabuk çözüldü bana sorarsanız. Evet, doğru yere dükkân açmıştık: Sahiden de şirket, rüşvetle bağladığı yüzkarası hırslı bir tuğgeneral vasıtasıyla, beş yıldır ordunun parasını lüpetliyordu. Paşa ki yediği haltları anlayınca paşalığı maşalığı kalmamıştı gözümde, açılan mal alım ihalelerinde türlü dolap çevirip Kaymanlar'ın girdikleri her ihaleyi almalarını sağlıyor, durumdan kıllananları ne yapıp edip yatıştırıyor, karşılığında da güzelce mamasını alıyordu.

Eh, haliyle, işler tersine dönünce o da payına düşeni alıverdi: Ergin Binbaşı'nın bir telefonuyla derdest edildi, en yakın askeri hapishanenin yolunu tuttu. Hemen belirteyim: Paşanın tutuklanması, Kaymanlar'ın tutuklanmasının aksine, basından gizlendi. Daha aynı senenin başında, başka bir paşanın benzer bir dalgası ortaya çıkmışken bir ikincisinin gazetelerde boy göstermesi, Türk halkının en güvendiği kurum için hoş olmazdı tabii...

Kaymanlar'ın bülbülleri güzel güzel öterek beş yıl öncesine kadar ordu ihaleleriyle ilgileri olmadığını, birkaç başka devlet ihalesine girdiklerini, ordu işine ise kendilerini, Mesut Bey'in yakın arkadaşı, yabancı bir şirketin Türkiye ve Ortadoğu temsilcisi olan Murat Hazar isimli bir iş adamının teşvik ettiğini anlattılar. Laf kendine gelince ağlamaklı bir suratla sazı eline alan Mesut Bey, adı geçen iş adamıyla yaklaşık altı sene önce bir davette tanıştığını, kısa zamanda dost olduklarını ve evet, bu şahsın tavsiyesiyle, temsil ettiği yabancı şirketin mallarını orduya satmak için ihalelere katılmaya başladıklarını, ahlak fakiri paşayı da Murat Hazar'ın bağladığını ve falanı ve filanı anlattı.

Peki, kimdi bu Murat Hazar? Nasıl biriydi? Daha önemlisi, neredeydi?

“Dün yurtdışına gitti diye biliyorum; bir günlüğüne...” demişti süngüsüz kalan Mesut. Dedğine bakılırsa ki diğerleri de hemen doğruladı, bu eleman, genelde ihale zamanlarında, yılda bir ya da iki defa gelir, bir iki ay kalıp kazanılan ihalenin işlemleriyle ilgilendikten sonra yurtdışına dönermiş. Arada da böyle bir-iki günlük gidip gelmeleri olurmuş. Geldiği zaman Taksim civarındaki beş yıldızlılardan birinde kalırmış. Mesut Bey’in iyi arkadaşıymış; bol paralıymış. Gelişigüzel havalara rastlarsa, mutlaka Kaymanlar tayfasını ve elbette paşayı, kimi zaman aileleriyle beraber, yatında ağırlar, yedirir içirirmiş. Yatı, Mesut Bey’in bildiği kadarıyla, Ataköy marinasında bağlı dururmuş. Tabii yat lafı geçince aklıma hemen Yıldız Hanım’ın öldürölüp denize atılması geldi ama bir şey demedim o an.

Mesut Bey, Murat Hazar’ı tarif ederken kafamda ziller çalmaya başladı: Tarif ettiği adam, geçen hafta ben Mesut’la görüşürken kapıyı açıp Mesut’un, “Muratçığım, biraz meşgulüm,” demesiyle derhal çıkan adamdı. Uzun boylu, siyah saçlı... Muhtemelen iyi eğitilmiş, muhtemelen tatlı dilli, muhtemelen fena halde zeki... Muhtemelen Yıldız Hanım’ı tanıyor, belki de fazla tanıyor... Muhtemelen, diye içimden sayarken yanımda duran Emin Başkomiser’in kulağına eğilip, “Ağabey,” dedim, “bizim katil bu değilse ben de adam değilim.”

Emin Bey, sırf makamında arbede çıkarmamdan bile adam olmadığını söyleyebilirdi ya, ses çıkarmadan kafasını salladı ve kalkıp Komiser Cenk’in yanına gitti. Epey bir süre fısır fısır konuşmalar ve tekrar etrafında toplanılan masaya gelip Mesut’a, Murat Hazar’ın şirkete ne zaman geleceğini sordular.

“Yarın döneceğini söylemişti. Herhalde öğleye doğru şirkete gelir,” dedi Mesut.

Bunun üzerine Cenk Bey, “Güzel,” dedi ve cep telefonuna sarılıp odadan çıktı. Beş dakika geçmeden geri döndü ve Emin Başkomiser’le kendi yardımcısı Güven Bey’i dışarı çağırdı.

Üçlü çıktuktan sonra Ergin Binbaşı'yla ikimiz, sessizlik yemini etmiş keşişler gibi asık surat oturan dört sahtekârın karşısında odanın hâkimleri gibi kaldık. Ergin Binbaşı ceketinin cebinden bir paket sigara çıkardı, içinden bir tane aldıktan sonra paketi bana uzattı. Tüm olan biten arasında sigara içememiştim ya, anında uzandım; hop, paketi geri çekip sırtıttı bu. Tabii, cin gibi istihbaratçı adam; orduevindeki görüşmemizde ikram ettiği sigarayı almamamızı, buna karşılık klinikte ce-e yaptığında elimdeki sigarayı hatırlıyordu. “Neden?” dedi. “Komutanın önünde sigara içilmez,” dedim. “Klinikte içiyordun?” dedi. “Arkamdan geldiniz, görmedim ki,” dedim. “Kaan da komutan... Doktor da olsa komutan,” dedi, klinikte sigarayı yaktığımda onu bilmediğimi söyledim. “Peki şimdi? Komutanlıktan enseye tokata mı döndük?” Estağfurullah deyip az geri çektiği ama cebine atmadığı paketi, ustasının avcundan taşı kapan ‘çekirge’ misali hızlı bir hareketle kaptım, bir sigara çıkarıp, “Ateşi rica edeyim,” dedim. Ne yani, bir defa makaraya sardı diye...

Biz böyle didişirken kapı açıldı, Komiser Cenk girdi. Peşinden de Emin Bey.

Komiser Cenk, “Pekâlâ, hepiniz beni iyi dinleyin...” diye yüksek perdeden lafa girdi. “Görünüşe göre, Murat Hazar herhangi bir yerden yurtdışına çıkış yapmamış. Bu durumda, ya hâlâ burada ya da başka pasaportla çıktı. Bu da, şahsın basit bir iş adamından fazla bir şey olduğu düşüncemizi kuvvetlendiriyor. Şimdi: Yurtdışına çıksaydı veya en azından, Murat Hazar adına çıkarılmış bir pasaportla dışarı çıkmış biri kayıtlara geçseydi, tüm yapacağımız uluslararası havaalanlarımızı alarına geçirip adamın giriş yapmasını beklemek olacaktı. Ama durum değişti.” Son cümlesinin üzerine nefis bir pozla belden eğildi ve toplantı masasına ellerini koydu: “Beyler, bu adamı yakalayacağız ve yardımınız gerekli. Bizimle işbirliği yapmanız cezanızın hafiflemesine de faydalı olabilir. Anlatabiliyorum umarım...”

Anlatabiliyordu elbette. Zöptörojen bombasını nasıl yapacaklarını anlatsa onu da anlamaya hazır haldeydi hepsi.

Plan basitti: Dolap çevirip cukkayı indirirken gayet güzel gelen hayatın gerçek yüzüyle karşılaşmak, hapisanede geçecek yılların bir sürü hapisaneli filmle destekli korkunç imgeleri falan derken her türlü yardıma hazır hale gelen Kaymanlar Ticaret'in uyanık yöneticilerinden, şirkette dönen dolaplardan habersiz çaycısına kadar herkesin rol alacağı bir tuzak kurulacaktı. Cenk Bey'e göre, durumun açığa çıkması açısından herhangi bir riske girmemek için Kaymanlar Ticaret, tutuklanan yönetici takımı dâhil tüm personeli ve polislerle birlikte günün kalanını ve geceyi burada geçirecek, sabah anormal bir şey yokmuş gibi güne başlanacak, Murat Hazar geldiği anda da ensesine binilecekti.

Tabii durum personele açıklanınca itiraz edenler oldu. E, sonuçta herkesin kendine ait bir hayatı var değil mi? Herhangi bir suça karışmamışken polis tarafından alıkonulmak hoş değildi. İtirazlar, Emin Başkomiser'in, toplanan personele polise yardımın ne yüce bir vatandaşlık görevi olduğunu açıklayan nutkuna kadar sürdü.

Mesut Bey ve diğer suçluların itiraz edecek halleri yoktu zaten: Onlar için be şikkı, derhal kelepçelerle bezenip, prosedür gereği hangisine götürölmeleri gerekiyorsa o hapisanenin yolunu tutmaktan ibaretti.

Mutabakattan sonra, ailesi ya da bir yerde bekleyeni olanlar telefonlara sarıldı: 'Önemli bir proje için geceyi şirkette geçireceğiz', 'Evet, ne yaparsın, ekmek parası', 'Tabii, patronlar da kalıyor', 'Yok, dışarıdan yemek getirtecekler, sen merak etme', 'Mesai de ödenecek', 'Hayatım, hatta prim bile', 'Şoföre ne gerek var olur mu, esas işin büyüğü bende'. Ulan, dedim konuşmaları dinleyip bir yandan 'Seni küçümsemişim yakışıklı,' bakışıyla yerinde oturan sekreterin karşısında, ilk gelişimde yakamadığım sigaramı tüttürürken; insanın işine gelmeyiversin, yalanı da vardı, dolanı da... her türlü uyardı bize.

Zaten başka türlü olsaydı kıllı, çevik ve gayet güçlü maymunlardan bu tığteber hale evrilmişken nasıl dünyaya hâkim olabilirdik?

Sonra...

Sonra, Emin Başkomiser yanıma geldi ve oradaki tek fazlalık olduğumu söyledi. Buraya kadar her şey tamamdı ve işim bitmişti. Resmi bir polis operasyonunda bulunmamam gerekirdi. Yaptıklarımız için çok teşekkür ediyor ve aşağıda beni bekleyen polis otosuyla eve dönerken, Nezih Başkomiser'ine iletebilmem için hürmetlerini yanıma almamı istiyordu.

Bozuldum tabii. Hatta bozulmaktan beter oldum. Başkomiser de farkındaydı bunun; yarın, operasyondan, yani Murat Hazar'ın enselenmesinden sonra hemen, hem de bizzat arayıp bilgi vereceğini belirtti ya, gönlümü falan alamadı elbette.

"Haksızlık ulan," demiştim Tefo'ya eve dönüp olanları anlattıktan sonra. Kankam fikrime katılıyordu. Ah be, keşke ayağı kırılmasaydı; benim gibi kuzuluk etmez, bastırır, bir şekilde operasyona dâhil olmamızı sağlardı.

Eve döndüğümde Nezih Amca pek bir neşeli karşılamıştı beni. Olan bitenin başını, yani sabah Emin Beyler'le beraber gidişimi Tefo'dan, kalanını da artık polisteki kim bilir kimden öğrenmişti. Sırtımı sıvazlamış, büyük iş bitirdiğimizi söylemişti. Özellikle de cinayet biriminin soruşturmasının hangi safhada olduğunu öğrenince bizimle bayağı bir gurur duymuştu: Evet, cinayet birimi, elindeki onca olanak ve uzmana rağmen bizim ulaştığımız bazı bilgilerin yanından bile geçememişti. Fazlası, "Oldunuz demem ama ha oldunuz, ha olacaksınız," demiş, dedektiflik kariyerimizdeki, belki de en değerli övgüyü sunmuştu.

Ama ne Nezih Amca'nın övgüsü ne Emin Başkomiser ve Ergin Binbaşı'nın takdirleri, hatta karateci ve peltek dedektif Hasan Kocagöz yüzünden Tefo'nun bacağının kırılmasından, dolaylı da olsa sorumlu olduğunu düşündüğüm ve birazcık da züppe bulduğum için hafiften uyuz kaptığım, üstüne üstlük, üçüncü kurbanı bulmamız nedeniyle mutlaka bizimle görüşmesi gerekirken kılını bile kıpırdatmadığı için polisliğinden de şüphe duyduğum —bu sonuncusunda Emin Başkomiser'in parmağı varmış meğer; güvence verdiği için cinayet birimi dedektiflerinin bizimle görüşmediğini

sonradan öğrendim— Komiser Cenk’in teşekkürü umurumdaydı. Dedim ya, fena bozulmuştum. Filmin sonunda, kelepçelenmiş katilin yüzüne bakıp, “Bittin lan sen,” diye sırtamayacaktım. Ayıp ama derdim, kabaca tarif edilecekse tabii, buydu.

Gene de fazla dırıldanmadım: Sonuçta kanun kanundur, uygulayıcısı, işin bokunu çıkarmadığı sürece tabii, ne diyorsa odur diyerek bağırma taş bastım.

Kaymanlar Ticaret’te neler olduğunu merak ederek, Tefo dâhil kimseyle fazla hoşbeşe girmeden günü ve akşamı geçirdim. Onca bozulmam bir yana, yarın sabah yaşanacakları merak ediyor, merak ne kelime, resmen çatlıyordum.

E, işte... Haliyle uyku tutmamıştı. Döne döne bir hal olmuşum yatakta. Hayır, derdim, sabah erkenden kalkıp şirkete gitmek, şirket dediğim Kaymanlar Ticaret tabii, anladınız, polise, mümkünse tabii, çaktırmadan bir yere sotalanıp... Öf, salakça, biliyorum. O zaman da biliyordum tabii ama gene de gitmeye niyetliydim. O yüzden de bir an önce uyumak istiyordum ya, nafileydi.

E, ne yapacaksın, gene vefakâr reçeteme döndüm: Kalktım, gürültü etmeden bir kadeh rakı koydum, odama dönüp minik televizyonumu açtım ve başladım bir rakıya bir uzaktan kumandaya vurmaya. Arada bir baktım, kanallardan birinde Süpermen, on yüz bininci defa oynuyor. Hoşuma gitti, ne de olsa ilk göz ağrılarımızdandır; hem süper kahraman, hem de süper kahramanlı film olarak deyip, izlemeye koyuldum.

Filmi izlerken, hey gidi Cristopher Reeve, hayata bak be, dağ gibi adama reva mı bu, ne halde ölüp gitti falan filan diye düşünüyordum, birden, fikrimce süper kahramanların en dandikleri arasında başı çeken Süpermen’in en uyuz olduğum tarafının, her daim efendi, Amerikan ağzıyla ‘izci çocuk’ ayaklarında takılması gibi özellikleri değil, pelerinini dalgalandırmadığı zamanlarda, yani Clark Kent’ken kimse tarafından tanınamaması olduğunu fark ettim. Hayır, kankası Batman’den tut, neredeyse tüm süperlerin maskesi vardı; kimininki küçük, kimininki, mesela adamım Örümcek

Adam'inki gibi, tüm yüzü kaplayan cinstendi ve gizli kimliklerinin öyle ha diye anlaşılması mümkün olmuyordu.

Oysa Süpermen, maşallah, herkesle dalga geçer gibiydi. Saçları yandan ayır, malak yalamış misali tara, kalın gözlükleri tak, al sana gizli kimlik. Herif sesini değiştirmeye ya da şöyle hafifçe kambur durmaya bile tenezzül etmiyordu... Hayır, boylu boslu, manda gibi de adam; mermiden hızlı, dünyayı yerinden oynatan, falan ve filan yapabilen... Boru mu bu, süper adam yahu! Ulan, milleti kandırmak bu kadar kolay mıdır; hani uzaktan göreni tamam da, müstakbel eşinden tut, taytlar içindeyken defalarca karşılaştığı mesai arkadaşlarına kadar, derken, "Valla bravo Vedat," dedi içimdeki diğer Vedat. "Kalın kafalı olduğunu biliyordum ya, bu derece olduğunun farkında değildim."

Son saniye üçlüğü

Bizim memlekette basketbol merakının yayılmasının baş sebebi, ilgisinin bildiği, yaşı yetenin de hatırlayacağı üzere, bugün basketbol dünyasında —en azından bizimkinde— kült hale gelmiş, bizcileyin dinazorlar arasında konu açıldığında illa adı geçen ‘Beyaz Gölge’ adlı televizyon dizisidir. Diziyi anlatmayacağım şimdi ama ben de dâhil, dizi yayınlandığında onlu yaş civarında olan bugünkü basketbol sevdalılarının hemen hepsi o dizi sayesinde bu spora merak sarmıştır —istisnası, varsa bile, azdır. Sonraları, biz miniminiyken adeta bir efsaneymiş gibi mahalle aralarında, okullarda falan sözü edilen Amerikan basketbol ligi maçları yerli televizyonlarda izlenebilmeye ve doksanların bir yerinde TRT diziyi tekrar yayınlamaya başladıktan sonra yani, o dizide hayran olduğumuz liseli gençlerin, özellikle de pek bayıldığım Salami’nin, aslında işten pek fazla anlamadıklarını görüp üzül müştüm. Neyse, mahalle arasında, bulunan en uygun ağaca, demircide yaptırılmış uyduruk bir çember asarak basketbola başlayıp, oynama anlamında oradan öteye gitmemiş bir basketbolsever olarak en sevdiğim şeylerden biri, son saniyede atılan mucizevî üçlüklerdir ve işte ben de kafam acır, Çakmaktaşlar’ın şarkısı kafamda dönüp durur halde, elim, kolum, bacaklarım, gözlerim ve ağzım bağlı katledilmeyi beklerken tek umudumun, kendimi dedektifler kralı sanarak gece avına çıkmadan önce Tefo’nun, cep telefonuna attığım mesajı alıp boyuyla orantılı basketbol kapasitesine aldırmadan, o üçlüklerden bir tane atabilmesi olduğunu düşünüyordum.

Başka şansım kalmadığına da tamamen inanmıştım: Katil, kapı zilinde yazan adıyla, Doç. Dr. Sermet Y. Yüceoğuz —aradaki Y, sözünü tutup beni öldürmeye geldiğinde ağzımı açarsa soracağım

şeylerden biriydi; neden öyleydisini hiç sormayın— ya da polisin, kurulan tuzağa düşmemesi halinde, kolay kolay bulamayacağını bilmeden her yerde fellik fellik aramaya hazırlandığı adıyla iş adamı Murat Hazar, beni, hem de naylon çamaşır ipiyle sıkı sıkı bağlamıştı ve en ufak kıpırdamamda ipin değdiği yerler, özellikle de el bileklerim fena acıyordu. ‘Tam profesyonel işi,’ diyordum kendi kendime; hani adamın katilliğinin yanında bir de casus olduğunu biliyordum ya artık; herhalde bu kadar sağlam bağlama işini ancak işi bilen biri yapar, diyordum.

Gene de kurtulmak için ara vermeden çare bulmaya çalışıyordum. İşin güzel tarafı, başka şeyler düşünmeyi başardıktan sonra Fred ve avanesinin tamamen kafamdan gitmiş ve giderken başımın arkasındaki ağrının bir kısmını da götürmüş olmalarıydı. İşin kötü tarafı, artık daha rahat düşünebilmeme rağmen aklıma kurtulmak için işe yarar hiçbir şey gelmemesiydi. İşin komik tarafı ise kurtulmak için aklıma bir çare gelmezken, katilin sözünü tutup beni öldürmek için geri geldiğinde, gitmeden önce söylediği gibi bana olanları açıklamasını ummam ya da olur da ağzımı açarsa, son bir hafta içindeki hummalı soruşturmalar sonucunda hâlâ öğrenemediğimiz birkaç noktayı sormak istememdi. Dedektiflik içgüdüğü diyeceğim ama yalan; katilin kullandığı adlardan birini bulmuş—diğeri, tabii enayiliğimden, sadece ben biliyordum; daha doğrusu, iki isim arasındaki bağı yakalayan sadece bendim— aralarında bir de paşanın bulunduğu beş suç ortağını tutuklatmış, olayın bir kısmını açığa çıkarmıştık ama hâlâ karanlıkta kalan şeyler vardı ve ben düpedüz merak ediyordum işte.

Neyse, işte böyle, bir yanda kurbanlık misali her yanı bağlı halde karanlıkta kesilmeyi beklemenin korkusu, diğer yanda merakla bir süre daha öylece durdum.

İplerden kurtulmamın bir yolu yoktu—ya da vardı belki ama ben bulamıyordum. Âlicenap katilin bana bahsettiği yarım saat doldu mu dolmadı mı diye düşünürken, etrafımda bir hareket hissettim. Ayak sesi ya da başka bir şey değil; sadece bir hareket. Satırın gelişini hisseden kurbanlık misali, kafamı sağa sola çevirdim telaşla.

“Duyularınız keskin,” dedi müstakbel katilim. Gelmişti. Korkum biraz daha arttı; kalbim gümbürdemeye başladı. Ne zaman boğazlanacaktım acaba?

“Şimdi,” dedi adam ne zaman boğazlanacağıma dair sessiz sorumu duymuş gibi; sesi epey yakından geliyordu artık, “önce gözlerinizi açacağım. Böyle beklemek hoş değil, biliyorum.” Ne güzel, hiçbir şey değilse bile nazik bir adamdı. Nazik ve düşünceli.

Yanıma geldi, arkama dolaştığını anladım. Gözlerimi açtı. Tam ortasında, sandalyeye bağlı oturduğum odadaki gece lambası, biraz sağımda, komodin gibi bir şeyin üzerindeydi. Sarımsı ışığı pek loştu ama gözlerim gene de kamaştı. Biraz kırıştırdım belki de hayatımın son anlarına açılan pencerelerimi. Adam da aynı anda karşıma geçti. Rahatça görebiliyordum artık: Hatırladığımdan daha uzun olduğunu fark ettim. İlkinde zaten çok az görebiliyordum ve ikincisinde de kambur duruşu beni yanıltmıştı anlaşılan; adam rahat bir doksandan fazlaydı. Karşımda, iki gün önce konuştuğum, bir de üstüne ‘evde kalmış deli bilim adamı’ diye tanımlama uydurduğum adamın kıyafetleri içinde, sekiz gün önce, ben yanımdayken Mesut Bey’in odasına giren dik duruşlu, yakışıklı adam vardı; tuhaf bir görüntüyü açıktı.

“Evet, şimdi,” dedi karşıma bir sandalye çekip oturduktan sonra. “Biraz konuşalım. Konuşalım çünkü beni nasıl bulduğunuzu gerçekten merak ediyorum. Planımda en ufak bir boşluk bırakmadığıma emindim. Tabii, kusursuz plan yoktur diyeceksiniz şimdi; doğru ama mükemmele yakın bir şeylere gerek kalmadan bile başarıya ulaşan bir sürü plan vardır. Konuşalım. Konuşmak için de ağzınızı açmam lazım, değil mi? Tamam. Ama önce bana, ağzınızı açtığınızda bağırmayacağınıza dair söz vermelisiniz. Gördüğünüz gibi, halen evimdeyiz ve eh, doğruya doğru, bağırırsanız duyan olacaktır. Ama...” deyip kalktı, odadan çıktı. Geri döndüğünde elinde uzun namlulu bir tabanca vardı. Dikkatli bakınca namlunun uzunluğunun ucuna takılı susturucudan olduğunu anladım. “Gördüğünüz gibi silahım var ve emin olun, kullanmakta hiç tereddüt etmem. Yani, bağırırsanız, elbette duyan çıkar ama aynı

anda siz de ölürsünüz. Sesinizi duyup geleceğe uyduracak bir şey bulurum nasılsa. Ne de olsa saygın ve kendi halinde bir insan olarak tanınıyorum burada. Kısacası, bana tek zararınız halının kirlenmesi olur. Ayrıca, herhalde benimle konuşup biraz zaman kazanmayı tercih edersiniz. Evet, ne diyorsunuz? Ağzınızı açarsam bağırmaıyıp güzel güzel sohbet edecek misiniz benimle?”

Kafamı salladım. Adam silahı ortaya çıkarana kadar bağırmaıy düşünmedim desem yalan olur. Silahı gördükten sonra da, hiç olmazsa herifi becerebildiğim kadar lafa tutup Tefo’nun harekete geçmesine yetecek kadar zaman kazanmaıy düşünmüştüm. Eh, zekiler liginde mücadeleden vazgeçmek belki de en iyisiydi.

“Güzel,” deyip kalktı, tekrar arkama geçti. Ağzımı bağlayan bezi çözerken kafama bir şeyin dayandığını hissettim. “Bahse girerim,” dedi, “kafanıza daha önce hiç silah dayanmamıştır, hoş değil ha?”

“Değil,” dedim, ağzım özgürlüğe kavuşunca. Adam yine karşıma geçip oturdu, sonra hızla ayağa kalktı, “Ah,” dedi, “ne kadar kabayım! Susamışsınızdır herhalde; su ister misiniz? Sigara?”

“İstemem,” dedim; teşekkür de etmedim. Etmedim çünkü nezaketinin de diğer her şeyi gibi sahte olduğunu ve benimle dalga geçtiğini düşünüyordum. Hayır, herifin benle dalga geçmesine kızmamıştım ama onun öyle düşünmesini istiyordum. Seyrek ampullü beynim, böyle davranarak herifin, bana oynadığı ve oynarken zevk aldığı belli olan oyunda kazandığını hissetmesinin işime yarayabileceğini söylüyordu çünkü. Aslında bir sigara iyi gelirdi ya, ellerim bağlıydı ve hayatta beceremediğim şeylerden biri de sigarayı sürekli ağzımda tutarak içmektir—gözüme duman kaçar, falan.

“Tamam, o zaman,” deyip tekrar yerine oturdu, bacak bacak üstüne attı. Kollarını kavuşturdu. Silah, namlusu bana dönük olmasa da hâlâ elindeydi. “Evet, sizi dinliyorum,” dedi.

“Size nasıl hitap etmeliyim?” dedim ben de.

“Adımı biliyorsunuz sanıyordum,” dedi.

“Sermet Y. Yüceoğuz...” durakladım, darbemi vurayım dedim: “Ya da Murat Hazar—hangisi?”

“Birincisi,” dedi. Pek etkilenmiş görünmüyordu.

“Ortadaki Y ne? Yavşak mı?” dedim. Daha doğrusu, ağzımdan öyle çıkıverdi.

“Çok ayıp,” dedi cıkcıklayıp kafasını sallayarak. “Hakaretle bir şey kazanamazsınız. Neyse, o Y, Yaşar’ın Y’sidir.” Soğukkanlıydı adam. E, onca vahşeti yap, hem de sırf amacını gizlemek ve polisi şaşırtmak için yap, sonra da soğukkanlı olma; olacak şey değildi tabii.

“Peki,” dedi, “madem tanıştık, konuşalım artık, dedektif bey— özel dedektif olduğunuzu söylemiştiniz, değil mi? Mesut da söylemişti. Geçen günkü görüşmemizde sorduklarınızdan biraz şüphelenmiştim gerçi. Sonra acemi olabileceğinizi düşündüm. Yok, utanmayın, acemilik kabahat değil... Hem özel dedektiflik de ülkemizde yeni bir meslek yanılmıyorsa. Ama sakın özel dedektif değil de sıradan bir hevesli olduğunuzu söylemeyin, üzülürüm.”

“Özel dedektifim,” dedim.

“Güzel. Ve adınız... Vedat Kurdal’di, değil mi?”

“Öyle.”

“Güzel isim, melodisi var. Neyse, tanıştığımıza memnun oldum diyeyim de protokol meselesi bitsin. Pekâlâ, Vedat Bey: Beni nasıl buldunuz?”

“Ortaklarınız öttü.”

Gene cıkcıklayarak kafasını salladı. “Olmadı. Zekâma hakaret ederek de bir yere varamazsınız. Onlar beni iş adamı Murat Hazar olarak tanır. Ortağım hele... Eh, öyle sansalar bile aslında hiç değiller; ne bu kimliğimi, ne de bu kimliğimle ilgili herhangi bir şeyi bilmezler.”

“Bilirler,” dedim. “Ya da bilebilirler de olur.”

Kaşlarını kaldırdı. Sırıttım: “Yanlış kullanım: ne-ne li cümleler olumsuz fiille bitmez.”

“Ah, doğru ya! Güzel. Sizden hoşlanabilirim bile, Vedat Bey.”

“Ama bu, beni öldürmenize engel olmaz herhalde, Sermet Bey.”

“Kesinlikle,” dedi ve sustuk. Adamı oyalayıp zaman kazanmak için ne anlatabileceğimi düşündüm. Nezih Amca’nın elvermesiyle ayılıp, hızla işe girişerek bulmacanın parçalarını bir bir yerine oturtmamızın ne kadarını anlatmalıydım acaba? Ya da onu nasıl bulduğumdan mı başlamalıydım?

“E, haydi, sizi dinliyorum,” deyince, boşver anasını satayım, dedim. Hepsini anlatmaya karar verdim. Böyle, vurdulu kırdılı Amerikan filmlerinde o zamanlar pek moda olan, biraz havadan sudan, biraz da akıl yarıştırmalı, o dönemin deyişiyle ‘cool’ bir sohbet yapmak, hani durum daha farklı olsa eğlenceli olurdu ya, gene de hiç fena değildi. Hepsinden önemlisi, Tefo’nun yolladığım mesajı alıp harekete geçmesi için zaman kazanmam gerekiyordu ve hasmımın zaman kazanma çabama gülüp geçeceğini alenen belli etmiş olması beni küçümsediği ya da kendine gereğinden fazla güvendiği anlamına geliyordu ki bu da tam bana gereken şeydi.

“Acaba,” dedim adamın gözlerinin içine bakarak, “önce bir iki şey sorsam, cevaplar mısınız?”

“Tabii,” dedi gülümseyerek. “Yaptıklarımı tümüyle çözemediğinize eminim zaten... Açıkçası, hem beni bulmayı başardığınız için her şeyi bilmeyi hak ettiğinizi düşünüyorum, hem de yaptıklarımı en az bir kişinin, kimseye anlatamayacak olsa da bilmesini isterim. Ama önce beni nasıl bulduğunuzu söyleyin; cidden merak ediyorum.”

Hah, dedim, şişinmek istiyor. Eh, üfleyelim o zaman.

“Vallahi,” diye başladım, “ne yalan söyleyeyim, sizi bulmam biraz da şansa oldu...”

“Hiç şaşırmadım...” dedi. Benim keriz göründüğümü mü, yoksa planının süperötesi olduğunu mu söylemek istiyordu, merak ettim.

“Sinemayı sever misiniz?” dedim, lafı dolandırabilmek umuduyla.

“Anlamadım?”

“Sinema, diyorum... Film yani. Yedinci sanat, gümüş perde...”

“Hay Allah... Onu anladım canım; neden sorduğunuzu anlamadım...”

“Sever misiniz?”

“Herkes kadar.”

“Herkes ne kadar sinemayı seviyor bilemiyorum açıkçası,” dedim sırtarak.

Süperdim canım!

“Hah!” dedi birdenbire. Sonra o da sırtıttı ve işaret parmağını, ‘seni gidi,’ dercesine sallayarak amacımı anladığını söyledi. İyi. Ben de gizlemiyor, daha da fazla anlamasını ve umutsuzca çırpınmalarım karşısında eğlenmesini istiyordum zaten.

“Peki,” dedi sırtıtmaya devam ederek, “oyununuzu oynayalım. Tamam: Sinemayı severim. Eskisi kadar değilse de her fırsatta film izlerim. Oldu mu?”

“Tamam. Ben de severim sinemayı.”

“Ve?”

“Sizi o sayede buldum.”

“Sinemayı sevmeniz sayesinde mi? İlginç.”

“Clark Kent sayesinde. Daha doğrusu, onun sayesinde sizin iki ayrı kimlikle ortalıkta dolandığınızı anladım.”

“Clark Kent? Süpermen mi?”

“Aynen.”

“İlginç. Açıklar mısınız?”

“Tabii: Evde televizyon izliyordum... Bu gece yani... Uyku tutmamıştı ve şansa, kanallardan birinde Süpermen oynuyordu...”

“Ve?”

“Eh, işte... Süpermen’in maske falan takmadan, saçlarını farklı tarayıp bir de gözlük ilavesiyle kendini gizleyebilmesinin son derece saçma olduğunu düşünürken birden... eee, nasıl denir—”

“Kafanızda bir şimşek çaktı?”

“Öyle bir şey... Evvelki gün sizinle konuşurken, ‘Bir yerden gözüm ısıyor,’ diye düşünmüştüm. Sonra, bir şekilde, kafamda iki görüntünüz birleşiverdi işte...”

“Bravo! Vallahi bravo!” dedi gülümseyip kafasını sallayarak.

‘Vay,’ dedim içimden, Nezih Amca, Tefo, Emin Bey derken, katilden bile takdir alabiliştim. Sahiden oluyor muydum, ne?

“En çok kafamı karıştıran mesele Nilgün Hanım... Yani ikinci kurbanınız...” diyerek konuyu değiştirdim ki laf kesilmesin.

“Diğerleri kafanızı karıştırmadı yani?” dedi kaşlarını kaldırarak. Pek ilgili görünüyordu.

“Yok. Yani karıştırdı karıştırmasına ama aralarında bağlantı bulduk sonunda. Ama Nilgün Hanım... Onu neden seçtiğinizi çözemedik...”

“Anlatırım. Lakin lütfen öyle ‘bulduk’, ‘çözemedik’ türünden bizli konuşarak bu işi kendi başınıza kurcalamadığınız havası yaratmaya çalışmayın. Geçen gün konuştuğumuzda da polisin izniyle soruşturma yaptığınızı söylemişsiniz.”

“İnanmadınız mı?”

“Neden inanayım? Cinayet Büro ne zamandan beri özel dedektiflere soruşturma yaptırıyor?”

İçimden, ‘Hocam, sen hangi memlekette yaşıyorsun?’ demek geldi ya, demedim. Adamın, hatır denen şeyin toplumumuzda ne denli önemsendiğinden haberi olsa bile Nezih Amca’yı tanımasını bekleyemezdim. Bir yandan bunu düşünüp diğer yandan ülkemizde ‘Cinayet Masası’ diye bir şeyin bulunmadığını, bu işlere bakan makamın ‘Asayişe Bağlı Cinayet Büro’ olduğunu ve yerli yapılara emek döken senaristlerin buna ne diye dikkat etmediğini söyleyerek lafı uzatsam mı diyordum, ağzımı açmadan ekledi: “Bence siz, acemi bir dedektifsiniz. Bakın, özel dedektifliğinize inanıyorum, onda sorun yok. Ama polisle ilginiz olduğuna? Hayır. Bence siz, şöhret uğruna davayı kendi başınıza çözmeye kalktınız. Polisin sizden haberi falan yok. Ayrıca, sizi bağlarken gördüğüm kadarıyla yüzüğünüz de yok; evli olmadığınıza eminim. Dolayısıyla

evde bekleyeniniz falan yoktur. Gerçi yüzüğünüzü, elinizi yıkar-ken çıkarıp sonra da takmayı unutmuş olabilirsiniz ama o durumda parmağınızda izi olurdu. Eh, bu yaşta annenizle oturmuyorsunuzdur... Otursanız da herhalde bu yaşta gece vakti dışarıda takılma-nıza karışmaz. Yani, sizin yokluğunuzu fark edip hemen telaşlana-cak birileri olduğunu sanmıyorum. Ne dersiniz? Yanılıyor muyum?"

Yanılıyordu elbette. Ama yanıldığını söyleyecek kadar keriz değildim. En azından beni gördüğü kadar değildim. O an, beni operasyon dışı bıraktığı için polise bozulup büyük buluşumu kendi kendime değerlendirme enayiliğimin işe yarayabileceğini fark et-tim: Yaptığım şey, yani, katilin evine körlemesine dalmak, ada-mın gözünde beni denyo yerine koymuştu ve ardımda kimsenin olmadığı fikrini doğurmuştu. Bu halimde bundan iyisine 'Şam'da kayısı' denirdi.

Sessiz kalmam üzerine adam tam isabet kaydettiğini düşün-e-rek iyice aşka geldi, "Söylediğim gibi," dedi, "zekâma ve mesleki eğitimime hakaret etmeyin lütfen. Tek başınasınız ve burada bu-lunduğunuzdan kimsenin haberi yok. Beni bulmanıza bakılırsa, aptal da değilsiniz. O yüzden, size bağışladığım zamanın değe-rini bilmenizi ve kısaltmak için daha fazla saçmalamamanızı tav-siye ederim."

Dedim ya, Şam'da kayısı...

Senin en güzel yerin...

Dışarıda yağmur ya da —tercihen— kar yağarken, evde —tercihen dağ evi ya da onun gibi bir yerde— gürül gürül yanan şömine başında, yere serilmiş postların üzerinde sevişmek, sonrasında şarap falan, hepsi Playboy ya da benzeri Amerikan menşeli cinsel hayal tacirlerinin insanların kafasına seks ve de saire üzerine soktuğu en büyük palavralardan biridir. Bu tip görüntülere hedef olan insanlar seksin böyle, bulutlar üzerinde dolaşılın, saatlerce süren, anca Ken ile Barbie'nin arasında yaşanabilecek sınıfına girerse zevk alınabilecek bir şey olduğuna inanırlar. O yüzden, tabii sırf bu yüzden öyle diye iddia edecek değilim, pek çok başka şey gibi, seks konusunda da Dünya, hayalkırıklığıyla yaşayan insanlarla doludur. Oysa seks, diğer her gerçek şey gibidir: Nasıl bir yemeğin görünüşü lezzetiyle doğru orantılı olmak zorunda değilse ya da nasıl ataların deyişiyle eşek, altın semer vurulduğunda bile eşek kalıyorsa, seks de öyledir. Diğer bütün meseleler satışla ilgilidir.

Ama eh, biraz süs, biraz dekor, biraz bilmemnenin varlığı da kafadan tukaka edilecek şeyler değildir; onu da teslim etmek gerek. Aksi takdirde sanat ne derece var olabilirdi, salt gerçekle hayata ne derece katlanılabılırdı ya da doğrudan olanı biteni anlatmanın neresi roman yazmak olurdu türünden konulara girecek değilim— isteseydim girerdim; girerdim de çıkabilir miydim, meçhul. Zaten biraz da o korkuyla... Aman, neyse ne: Efendim, Playboy'da yayınlanacak derecede badanalı olmasa bile, Vildan'la koyun koyuna, kıyıya vuran Karadeniz dalgalarını izlediğimiz villanın yatak odası, seks için gayet güzel bir dekordu. Ama işin içinde bolca hüznün, utanç, gözyaşı, pişmanlık, yorgunluk, falan ve filan varken

açıkçası ne seks vardı ortada, ne yorgan... Ne de kat kaloriferi dışında ısıtıcı başka bir şey.

Villayı Zekeriya ayarlamıştı. Bizim sahtekâr medyum canım; Gül Zekeriya işte. Burada kendisinden sahtekâr diye bahsedince bozulur diye bir derdim de yok; yıllardır her karşılaşmamızda ki bunlar, birkaç tesadüf dışında tamamen iş icabı olan şeylerdir, yüzüne de söylemişliğim vardır sahtekârlığını. Kendi alanında epey bilgili olması ayrı konu tabii; o açıdan her daim takdir etmişimdir ayıcığı.

Neyse, bu villa, Zekeriya'nın en zengin müşterilerinden birinin kaçamak yeriymiş. Gazetelerin tam da şanlarına uygun bir şekilde fazla gri hücre harcamaya zahmet etmeden taktığı isimle, dört kadını soğukkanlılıkla öldüren, izleyen yıllarda daha fazla sapıtacak vatandaşlarımız ve onların yetiştirdiği çocuklar yüzünden kabarcak olan milli seri katillerimiz listesinin o yılki ilk ve son maddesi olan 'Erenköy Canavarı'nın yakalanmasındaki katkısının abartılı bir şekilde basına yansımadaki payımıza karşılık bir 'dile benden ne dilersen'e cevaptı burası. Zekeriya, "Kırk yılda yapamayacağım reklamı yaptınız," demişti telefonda.

Tefo'nun fikriydi bu da: Katilin yakalanmasından sonra — tam iki gün sonra— olayla ilgili tüm resmi hayhuy bitince basına açıklama yapılmış ve cinayet birimine verdiği muazzam destekle olayın çözülmesine büyük katkı sağladığı için bir de madalya alması gündeme gelen sıradan mahalle karakolu başkomiseri guruhyla, yanında bütün ihtişamıyla gülümseyen Emniyet Müdürüyle beraber basın mensuplarına gerekli açıklamayı yapan Emin Bey, konuşmasında bizden bahsedince bir anda manşetlere çıkmıştık. Hatırlayan vardır herhalde. Çıkmış ve anında röportaj konusu olmuştuk. İşte o zaman, daha önceden bahsettiğim 'vitrin adam' görevim başlamıştı. Kuklacı zat da bana, Nezih Dağdelen ve Ort. Özel Araştırma Ltd. Şti. adına katılacağım ilk röportajda bir fırsatını bulursam Zekeriya'dan da bahsetmemi söylemişti. Necmiler'de olduğu gibi, işimize yararmış.

İşte, biri televizyonda, diğer üçünden ikisi, iki gazetenin pazar eki, biri de haftalık haber dergilerinden birinde olmak üzere yayınlanan ve adımızın güzelce duyulmasının yanı sıra, basın hakkındaki genel kanaatimi doğrulamaya da yarayan, pek azı ciddi ama çoğu, burcum, en sevdiğim şarkı, televizyon dizisi vesaire türünden ebleh sorulara verilmiş ebleh yanıtlardan oluşan dört röportajımın dördünde de kendisinden bahsetmem üzerine, zaten iyi giden işleri tam anlamıyla patlayan Zekeriya telefonda, “Canlarım benim, dileyin benden ne dilerseniz,” diye bağırınca ilk aklıma gelen şey bu olmuştu: Birkaç günlüğüne herkesten kaçabileceğim, rahatsız edilmeyeceğim bir yer arıyordum. Zekeriya kıkırdayarak niyetimi tahmin ettiğini belirtmişti ya, yanılıyordu: Evet, gerçekten biraz kafa dinlemek istiyordum ama esas düşündüğüm, bir hanım bulup gönül eğlendirmek değil, tüm o hengâme arasında fırsat bulup da göremediğim ve görmek istediğim Vildan’la birlikte olmaktı. Şekilli sahneler için değil, dedim ya, teselli etmek, becerebilirsem, üzüntüsünü paylaşmak için. Eh, şu dakikaya kadar anlattıklarımın belki size pek sığ görünmüşümdür ama bedensel orta sahamın sol iç mevkiinde mantar taşımadığımı beni tanıyanlar iyi bilir.

Vildan, Karadeniz kıyısında hafta sonu teklifimi hiç ses çıkarmadan —işin aslı hiçbir tepki göstermeden; ne ‘ne münasebet!’ tarzında bir itiraz ya da tersine, ne sevinç, ne başka bir tepki— kabul etmiş ve aynı akşamüzeri evinden almamdan itibaren ta buraya gelene dek yaşananlarla ilgili hiç konuşmamıştı. Karadeniz kıyısına yolculuğumuz, seksenlerin mecburen karamsar yerli filmle-
rindeki uzun ve sessiz sahnelere benzemişti ama eh, dedim ya, sığılıkta birinci lig oyuncusu değilimdir; kızın üzüntüsünü, annesinin kaybetmesinin ardından babasını da epey uzun bir süre anca ziyaret ettiğinde görebilecek olmasının şokunu ve sonrasını yaşadığını gayet iyi biliyordum. Zaten onu buraya getirmemin amacı da buydu: Teselli; belki de paylaşmayı denemek... Biraz ağabeylik ya da en azından babasının durumunda bir miktar pay sahibi olmamdan gelen vicdan azabı... Artık ne dersiniz.

Öte yandan, Özgür’ün, çift T’li Attila’nın, Nedim Bey ve Berk’in ve kurbanların, Yıldız Hanım’ın eşi dışında, tüm sevenlerinin,

sevdiklerinin hiç yoktan, sırf pis bir casusluk meselesini örtmek için öldürüldüğünü öğrenmeleri halinde yaşayacakları derin şokun yanında, sandığından farklı çıkacak gerçekleri öğrendiği zaman Vildan'ın çekeceğinin hepsinden ötede olduğunu söylemek benim haddimi aşıyordu elbette; o yüzden, ne yapmam gerektiğini tam bilemiyordum ama kızcağız için bir şeyler yapmam gerektiğini hissediyordum. Eh, sonuçta, acıyı sadece çeken bilir.

Tabii, dediğim gibi benim de böyle bir şeye ihtiyacım vardı; ülke tarihinde, sadece ilgisinin haberdar olduğu, çoklukla kenarda kalanların aksine manşetlere çıkan ilk önemli özel dedektiflik başarısının mimarlarından biri sıfatıyla gurur, sevinç, heyecan ve saireyle dolup taşıyordum taşmasına ama öte yandan, yaşadığım tüm o hayhuy boyunca çektiğim sıkıntı, korku vesaireden de yorulmuştum. Hem önden hem arkadan yaralı kafam, iyi kötü tonla şeyle doluydu; tanıdığım herkes ve her yerden, kısa süre de olsa, uzak kalmaya ihtiyacım vardı. Zekeriya ile konuşurken aklıma geliveren fikri uygulayabileceğimi görünce, önce bir şekilde yanında olmam gerektiği fikrine kapıldığım Vildan'ı, sonra da Tefo'yu aramıştım. Kız, dediğim gibi, herhangi bir tepki göstermeden, "Olur," demiş, Tefo da düşüncemi iyi bulup bunu fazlasıyla hak ettiğimi söylemişti.

Villanın yakınındaki kasabadan önümüzdeki üç gün için gerekli olacağını kestirdiğim ıvır zıvırı aldıktan sonra geceyi neredeyse hiç konuşmadan oturarak geçirmiştik. Başta bahsettiğim Playboy hikâyesi falan, söz konusu bile değildi. Dediğim gibi, böyle bir niyetim zaten yoktu ve o gece boyunca aklıma bile gelmedi.

Pek az kelimeler edip, şarap eşliğinde Karadeniz'in karanlık ufkuyla seyretmekle yetindiğimiz gecenin sabahı, Vildan daha bir neşeli gibiydi; yataktan çıkmak istemediğini söyledi. Dışarıda yağmur, kıyıya vuran dalgalar, kurşuni hava... Hiçbir şey yapmadan bütün gün yatmak, bacaklarını yatak boyu uzatıp gerinmek, vücudun her hücresinden taştan yorgunluğu sızım sızım yatağa bırakmak... Bunlar güzeldi elbette. Hatta o an için her şeyden çok istediğim şeylerdi ama içim rahat değildi işte... Kıza bir şeyler

anlatmak, ne bileyim, sihirli bir söz bulup hüznünü silivermek istiyordum. Bir yandan her şeyi öğrenmesi gerektiğini düşünüyor, öte yandan, öğrenince de daha fazla üzüleceğini biliyordum. Tamam, daha yirmi yaşındaydı ve o günün yirmi yaşı benim yirmi yaşımdan farklıydı; olana bitene bakış, yorum, önem verme falan, hep değişmişti; ayrıca, elbette zaman her şeyin ilacıydı ama dedim ya, her şeyin yanında, olan bitendeki rolümü düşünüyordum ve belki de kimine gereksiz, ne bileyim, eski kafalıcı görünebilecek bir durumdaydım: Vicdan azabı çekiyordum.

İyi de neyi anlatacaktım? Ve ne kadar anlatmalıydım? Vildan da, ilgilisi dışında, yani adli birimler ve askeriye dışında kalıp olayları basından öğrenen herkes gibi, babasının devleti dolandırdığı için tutuklandığını sanıyordu. Birinci dereceden ilgililerin dışında kalan herkes gibi o da babasının başına gelenle annesinin öldürülmesini ayrı olaylar sanıyordu ve annesi ile diğer üç kadını öldüren adamın babası ve babasının tutuklanmasıyla ilgisinden bihaberdi. Eh, belki günü geldiğinde mahkemede her şeyi duyacaktı ama milli güvenlikle ilgisi yüzünden, uygun bir kılıf bulup mahkemeyi basına ve halka kapalı yapacaklarını düşünüyordum ve bu tipte bir oturuma onu alırlar mıydı, bilemiyordum.

Gerçekten her şeyi bilmesi ya da benim söylemem gerekirmiydi, ona da karar veremiyordum.

Karar verebilseydim, “Vildan’cığım,” diyebilirdim, “aralarında anneciğinin de bulunduğu cinayetleri araştırırken, Nezih Amca’nın, Nezih Amca, Tefo’nun babası ve bizim patronumuzdur, sayesinde ufaktan ayılıp dört cinayetin dördünü birden kovalamak yerine, sadece annenin katledilmesi üzerine yoğunlaştığımız sırada, babanla görüştüğümde öğrendiğim halde bir türlü üzerinde düşünmediğimiz şeyi Tefo fark edince, babanın çalıştığı şirketi kurcalayalım dedik ve gerisi çorap söküğü misali geldi: Biliyorsun, babanın çalıştığı şirket, ordunun açtığı ihalelerde, rüşvetle bağladığı bir tuğgeneral vasıtasıyla kendine avantaj sağlıyor, iş üstüne iş bitiriyordu. Baban da, genel müdür yardımcısı olarak doğrudan işin içindeydi; rüşvetçi paşa ile ilişkiyi şirket adına o

yürütüyordu. İşin daha da fenası, babanla paşa arasında, babanla beş-altı senedir yakın arkadaş olan bir iş adamı daha vardı: Bu adam, babanın şirketi vasıtasıyla orduya mallarını satan yabancı bir firmanın sözde temsilcisiydi. Sözde diyorum, çünkü aslında adam, bir casustu. E, işte... Bildiğin gizli ajan yani. İhalelere fesat karıştırma ve orduya mal satma meselesi sadece bu herifin esas amacını gizlemeye yarıyordu. Temsilcisi olduğu şirket, bulunduğu ülkenin haberalma örgütünün bu tip işlerde kullandığı paravan şirketlerden biriydi. Adam, babanın şirketi ve paşayla kurduğu ilişki sayesinde, temsilcisi sıfatını taşıdığı şirketin mallarını satmak ayağıyla ordudan bilgi toplamak ve kimi yerlerde ya da durumlarda, hizmet ettiği kurumun menfaatine kararlar alınmasında etkili olmakla görevliydi. İşte, yolsuzluk vesaire bir yana, baban ve şirketin diğer yetkililerinin tutuklanmasının esas nedeni bu. Elbette, olayın milli güvenlikle ilgisinden dolayı gerçek açıklanmadı ve gazetelere bir yolsuzluk meselesi olarak yansıdı; yolsuzluğun da devletle ilgili olduğu söylendi, fazla ayrıntı verilmedi ve ne orduyla ne de cinayetlerle bağlantısından bahsedildi. Dikkat ettiysen, hiçbir yerde işin nedeni, nasıl üzerine fazla bir yorum yapan olmadı. Davanın devletle bağlantısını da ‘ilgili soruşturma kapsamında’ türünden laflarla geçıştirdiler. Herhalde gazete ve televizyonların üst düzey yöneticilerine bir şeyler söylendi; babanın şirkette çalışan diğer elemanlara da ağızlarını sıkı tutmaları tembihlendi, falan filan. Birkaç güne kalmaz her şey unutulur gider zaten. Yani, diyeceğim, kimse bu herifin bu işle ilgisini bilmiyor. Herkes dört kadını katleden manyak katili biliyor; babanı da, hem eşi manyak bir üniversite hocası tarafından katledilmiş bir bahtsız hem de devletle ilgili bir yolsuzluğa karışmış bir şirketin ahlaksız genel müdür yardımcısı diye tanıyor. Kızacaksın belki ama açıkçası baban için üzüldüğümü söyleyemem. Bahse girerim, iki olay arasında, baban dışında, dördüncü kurbanın varlığı da ortak nokta olarak görünse bile, bağ kurmaya kalkan çıkmayacaktır. Hoş, çıksa da hallederler herhalde, ne bileyim ... Ne diyordum? Ha, tutuklamalar... Babanlarıntı yolsuzluk işine bağlanıp açıklandı ama dediğim gibi orduyla bağlantıya dair bir bilgi verilmedi. Yani,

tuğgeneralin tutuklanması hiç açıklanmadı. Zaten açıklanamazdı; o da hem milli güvenlik dalgasından hem de eh, takdir edersin, ordunun şanına böylesi bir leke sürülmesi, hele sene başında bir başka paşanın benzer dalgalarının ortaya çıktığını da hatırlarsan, kabul edilir bir şey olmadığından. Adamcağız —ki yediği boktan dolayı adamcağız demek yakışıksız aslında— bildiğim kadarıyla öyle çabuk derdest edildi ki tahminen kendi bile ne olduğunu anlamamıştır. Bilgi sızdırma ve ordunun alacağı birtakım kararlarda hileli yönlendirme yapılmasına karışması söz konusu olduğu için muhtemelen vatana ihanetten bile yargılanabilir. Ama ne o, ne de babanlar neye alet olduklarını biliyor; o yüzden, en ağır cezadan kurtulabilirler belki. Yok, bunların hepsini biz ortaya çıkarmadık elbette; biz, biraz da şansa, cinayetlerle bu olayın arasında bağlantı bulduk, gerisini askeri istihbaratla polis beraber halletti. Resmi soruşturma falan—bize düşmez zaten o kısımlar. Evet, elbette: Anneni öldüren adam, yani ‘Erenköy canavarı’ diye gazetelerde okuduğun, entelektüalizmin zaten entellik denip hor görüldüğü memlekette, okumuş olanın millet gözündeki yerini daha da alçaltan o herif, sadece üniversite hocası değil, aynı zamanda babanı bok yoluna gönderen iş adamı arkadaşındı. Casus olan canım. İşin en kötü tarafı da o zaten: Öf, nasıl söylesem bilemiyorum... Peki: Adamla annen arasında ilişki varmış... eee, sevgiliymişler anlayacağın. Ya... Hem de üç seneden beri. Evet, kendi anlattı bana—yani, annenin evlilik dışı bir ilişkiye girdiğini Aysel Teyzen söylemişti ama bu haltı kiminle karıştırdığını o da bilmiyordu. Tabii canım, onunla da görüştüm... Havalı kadın... Neyse, casusluğu ayrı mesele, adam manyağın önde gideniydi—en soğukkanlısından hem de. Röportajda da söylemiştim ya, izlemiştin değil mi? Herif fena yakalamıştı beni. Yakalayıp bağlamıştı. Evet, öldürecekti tabii. Ama kendine o kadar güveniyor ve yediği haltın muhteşemliğine o kadar inanıyordu ki bana, izini bulmayı başaran tek kişiye, yaptıklarını anlatıp hava basma —ya da kendini tatmin etme de denebilir— işte öyle bir hevese kapıldı. Tabii, hepsini anlattı. Rezillik canım. Bu eleman, hem de öğretim görevlisi; iletişim fakültesinde—komik ha? İletişim dersi veren casus... Eh işte... Bak

anlatayım ne dalgalar dönüyor, gör: Bu herif, yıllar önce okumaya gitmiş yurtdışına. Tabii, ailesi falan, zengin işte. Yok, burada okuyamayıp baba parasıyla gidenlerden de değil; bayağı parlak öğren-ciymiş bu. Neyse, haberalma örgütleri malum, hepsi çakal tabii; elemanı izlemişler ve vatanına bağlılığının zayıflığını, her türlü dalavereye meyilli kişiliğini keşfetmişler bir şekilde—nasıl mı? Onu bilemem. Casus dünyası işte; Dünya'nın yetmiş yedi yerinde, yetmiş yedi bin dalavere çeviriyor bunlar; ona göre de adam seçmeyi biliyorlardır işte, ne? Neyse, bunu almışlar, bir şekilde ikna etmişler herhalde. Eğitmişler, falan filan. Sonra bir süre, gittiği memle-kette, Türkiye ile ilgili artık masa mıdır, bölüm müdür, ne haltsa, orada çalıştırmışlar. Altı sene önce de buraya yollamışlar. Gelmiş bu, üniversiteye girmiş, hoca olmuş. Zaten okullar falan, bunlar için güzel yerler—ha, peki babanı nasıl bulmuş, buraya niye gelmiş, değil mi? Eh, ailece kabahatlisiniz kızım: Eleman dayınla arkadaşmış. Yok, casusluğa başlamadan önce canım; aynı okulda mıymışlar ne... Hani oluyor ya, Türk dernekleri falan, yaban el-lerde memleket havası hesabı; okulda mı yoksa öyle bir yerde mi tanıştılar, o kadarını bilmiyorum. Neyse, bu mezun olduktan sonra da dayınla görüşmeye devam etmiş. Tabii, dayın bunun ne iş yap-tığını bilmiyor. Bunun da dayınla arkadaşlığında öyle alengirli bir durum yok ha—normal arkadaşlık işte. Ama geçen zaman içinde, memleket hasreti, aile muhabbetleri falan derken, adam dayından, babanın çalıştığı şirketin devlet ihalelerine girdiğini öğrenmiş; öğ-renince de hemen aklına fikir düşüvermiş... Ne diyorum, anneannenin haberi yok ama annenle dayın görüşürlermiş... Ya... Hepi-nizden gizli... Telefonla, mektup falan yok yani... Tıpkı annenin Aysel Teyze'ne babandan gizli görüşmesi gibi. Tabii, dayının ne-den annesini aramadığını bilmiyorum. Kim bilir ne oldu da, çekip gitti adam... Onu anneannene sorman gerekecek. Neyse, dayından babanın işini ve orduyla bağlantısını öğrenince bu, üstlerine du-rumu anlatmış, bu bağlantı sayesinde işe yarayacak bir çalışmaya girebileceğini söylemiş. İşte o zaman, bunu buraya göndermişler. Haberalma örgütünün paravan şirketlerinden birinin temsilcisi ün-vanıyla ve sahte kimlikle tabii. İstanbul'daki bir ekonomik

işbirliği toplantısına konsolosluk davetlisi iş adamı hesabı katılmış. Bahsettiğim paşayı da orada tanımış, kısa sürede de kafalamış. E, adam insan sarrafı olduğu için mi paşayı yakaladı yoksa paşanın dalavereye meyli pek mi belliydi, o toplantıda ne demeye bulunuyordu falan, onları bilemiyorum tabii. Neyse, ne diyordum? Ha, memlekete kendi adıyla girmiş, o ayrı. Sahte kimliği işte kullanıyor; yazışmalarda, kontratlarda imza hesabı. Ya, tabii canım; ne diyorum sana: Adamlar gezegenin her bucağında. Sahte kimlik falan, ne ki bunlara? Nüfus müdürlüğünün bilgi ağına bile giriyorlar... Tabii canım, herifin, Murat Hazar olarak resmi kaydı kuydu var. Öteki kimliği gerçek zaten. Yapıyor adamlar işte... Hükümet deviriyor bunlar, işlerine gelmeyince. Zaten bu ya da buna benzer türlü şekilde yetiştirilip muhtelif yerlere yerleştirdikleri bir sürü adam varmış. Tabii canım, o konularda da ilgili her yer uyarıldı falan... Ama nedir, ne kadar önlem alırsan al işte... Kilidi yapan varsa açan da çıkar. Neyse, adam gelmiş memlekete; bir yandan sahte kimliğiyle iş adamı ayakları yaparken diğer yandan gerçek kimliğiyle üniversitede kadro bulmuş; tabii referansları sağlam—en baba üniversitelerden tavsiye mektupları, vesaire... Hepsi sahte tabii. Adamlar, gerekli belgeleri öyle hazırlıyorlar ki kimse kıllanmıyor... Hani, belki üniversite kurcalamıştır referanslarını ama adamlar sağlamcı: referansı aldıkları ya da artık sahtesini nasıl ürettilerse... ha, işte o üniversitelere de herhalde bir şekilde durumu bildiriyorlar ki buradan arasalar bile o taraf, ‘Tabii, öyledir, böyledir,’ diyor. Belki o üniversitelerin de ilgili makamlarındaki tipler bunların adamıdır, bilemem. Evet, işte, gelmiş, öğretim görevlisi olarak çalışmaya başlamış. Bir yandan da, iş adamı Murat Hazar kimliğiyle paşayı da bağladı ya, bir şekilde babana yanaşmış. Kısa sürede arkadaş olmuşlar. Sonra ufaktan babanın aklına orduyla iş yapma işini sokmuş. Baban da onu patronlarıyla tanıştırmış. Elemanlar dünden hazır zaten paralı teklife. Bu, ‘İşte şu paşayı da bağladım; paralar akacak,’ diyerek bunları, kendi mallarını satmak için ordu ihalelerine katılmaya ikna etmiş. Ha, dedim ya, babanın patronların gözü o derece paraya dönük ki, hiçbirinin aklına adama, ‘E, madem şirketin temsilcisisin, neden

kendin bu ihalelere katılmıyorsun?’ diye sormak gelmemiş. Neyse, seninki babanlara takıldığı zamanlar dışında Sermet Yaşar Yüce-oğuz kimliğiyle Şaşkınbakkal’daki evde oturuyor, normal bir hayat sürüyormuş. Akrabaları var; hiçbirinin bunun yediği haltlardan haberi yok tabii; gariplerim, hem üzülmüş hem de sapık katil bir akrabaları olduğu için utanmışlardır herhalde. Ne diyecektim? Ha, Murat Hazar kimliğiyle ise hesapta sürekli yurtdışına gidip geldiğinden bir ev tutmamış herif. Otelde kalıyor—yani, hesapta yurtdışından Türkiye’ye geldiğinde diyorum... Aslında gittiği falan yok tabii; babanlara gidiyorum dedikten sonra hop, oteline dönüyor, kılık değiştiriyor ve doğru Şaşkınbakkal’a. Kaldığı otel de öyle sıradan değil ha; en lüksünden; göz boyayacak ya... Otelle de bir anlaşma yapmış, odasını yıllık tutuyormuş ve o yokken odayı başkasına vermiyorlarmış. Otelciler de ‘Egzantrik müşteri, iş adamı’ falan deyip aldırmamışlar, nasılsa parasını tıkr tıkr ödüyor diye. Hoş, kimin aklına bunun ne dümen çevirdiği gelecek, bir de o var tabii. Neyse işte... Dediğim gibi, herif babanı bulmuş, kafalamış, kazançlı iş hesabı, falan filan. Sonra tezgâhını kurmuş, tıkr tıkr da işletmiş. Hesapta temsilcisi olduğu şirketin mallarını —kızılötesi takip sistemlerinde kullanılan birtakım zimbirtılar dışında tıbbi malzemeler, kapacak misali sıhhi şeyler; altyapıya yönelik elektronikli bilmem neler, askeriyeye lazım olabilecek falan ve filanlar— babanın şirketi vasıtasıyla ve rüşvetsever paşa sayesinde elde ettiği bilgilerle ordu ihalelerine sokmuş. Ha, o şirket var sahiden ve gene sahiden, bu malları üretip satıyor. ‘Sayemde iyi para kazandılar,’ dedi laf arasında... İt! Tabii, bu arada da istediği birçok yere girip çıkmaya başlamış... Hatta çok hayati şeyler olmamakla birlikte, kendi yararına—yani esas işverenleri yararına demek istiyorum, birtakım kararlar alınmasında etkili olmuş, bolcana da bilgi sızdırmış. Kararlar dediğim, ordu bünyesinde, canım. E, tabii, bizimkiler de salak değil. Bir yere kadar yani... Artık neler olduysa, bilgi sızıntısından kıllanmış ordu. Ergin Binbaşı da işe o zaman karışıyor. Ha, sen tanımazsın onu; iyi adam. Bizim Emin Başkomiser’in... Emin Başkomiser, bizim mahalle karakolunun amiri, onu da tanıımıyorsun tabii... Hah, gazetelerde gördün değil

mi? O işte. Ergin de onun amcaoğlu—kuzeni yani. Şakacı da ke-
rata. Neyse, bir şekilde annenle de tanışmış Sermet hergelesi. Her-
halde babanla beraber gittikleri bir yerde. Bir yemekte belki; onu
söylemedi. Dediğine göre, tanıştıkları anda âşık olmuşlar birbirle-
rine. Hiç hesapta olmayan bir şeymiş bu—yani, öyle dedi herif.
Bilemiyorum... Herhalde annenle babanın ilişkisindeki eksiklik...
Tabii, onu yargılamak bana düşmez ama hani, annenin durduk
yerde evlilik dışı ilişkiye girmesinin tek nedeni adamın yakışıklı-
lığı değildir, onu demeye çalışıyorum. Her neyse, zaman içinde,
nasıl gelişti bilemiyorum tabii, annenle buluşmaya başlamışlar...
Sevgili olmuşlar işte. Sonra, geçen sene galiba, bir şekilde annen,
adamın yediği haltlara uyanır gibi olmuş. Artık seninki ağzından
ne kaçırdıysa... Onu da söylemedi. Açıkçası sormadım da... Eh,
öyle elim kolum bağlı, ha öldürüldüm ha öldürüleceğim telaşıyla
bazı şeyleri atlıyor insan. Sonra da sormadım. İyi, tamam; aklıma
gelmedi işte. Neyse, ne diyordum? Ha, annen bir şeylere uyanmış
uyanmasına ama casusluktan haberi yok tabii. Bilmeyorum nasıl
uyanmış ya da neye uyanmış... Belki adamın, kendini kullanarak
babana yanaştığını düşündü—ya da başka bir şey. Neyse, bir-iki
tatsızlık olmuş aralarında. Anladığım kadarıyla... eee, tabii bu,
onun söylediği... Bu... Şey... Annen... eee, ehm, babandan ayrılıp
bununla evlenmek istiyormuş. Adamın işine gelmiyor tabii. İste-
mediğinden değil ama; dediğine bakılırsa, o da anneni seviyor-
muş. Artık ne derece doğru, bilemem... Ama görevi falan işte...
Gel zaman git zaman, annen bunu tehdit etmeye başlamış, ‘Sen
bir şey yapmayacaksan ben yapacağım; Mesut’a her şeyi anlataca-
ğım,’ gibisinden. Herifi, bu dediğini yapacağına iyice ikna etmiş
olacak, ilişkilerinin bir şekilde ortaya çıkmasının işini bozacağı
kesin tabii, anneni devreden çıkarmaktan başka çaresi olmadığına
karar vermiş. Üstlerinin ya da İstanbul’daki konsolosluğun bunlar-
dan haberi yok—yani yokmuş, o öyle söyledi; e, herhalde çalıştığı
örgüte sormadım canım. Zaten bu tip elemanlar konsoloslukların-
dan habersiz çalışırlarmış; doğrudan merkeze bağlı yani. Konso-
losluk, bunu sadece merkezin desteklediği bir iş adamı olarak ta-
nıyormuş... Tabii, kendilerine söylenmese bile herifin bir şeyler

çevirdiğini illa ki tahmin ediyorlardır ya, üstlerine vazife değil sonuçta. Ayrıca, diğer kimliğinden, yani hocalığından da haberleri yokmuş. Neyse, casuslukta fazla duyguya yer yok, malum. İşe engel olacak ne varsa ortadan kaldırmak gerekirmiş. Böyle dedi. İstese de istemese de böyle yapması gerekirmiş. Gerçi epey zorlanmış karar verirken. Karar verdikten sonra da uzun uzun düşünmüş, hesaplar yapmış, falan filan... Evet, evet meleğim... Anneni öldürmek için... Yani sırf işine engel olmasın diye... Puşt, en sonunda bu katliam planını hazırlamış işte. Tabii canım, gazetelere herifin sapık olduğu falan, bilerek öyle söylendi yani. Açıklama yapılmadan önce, iktidarsız olduğu için kendisini terk edip başka biriyle kaçan karısına benzeyen kadınları öldüren manyak bir seri katil profili hazırlandı, vesaire... Eh, herifin manyak olmadığını, diğer kurbanların hiç yoktan öldürüldüğünü açıklamak sadece sevenlerinin daha fazla acı çekmesine yol açardı—ne gerek var, değil mi? Gerçi yediği haltlara bakınca herifin manyak olduğu da rahatça söylenebilir. Neyse, işte, adam planını yapıyor ve uygulamak için zamanını kolluyor... Öyle de hesaplar yapmış ki amacını gizlemek için... Tabii, biz de yuttuk başta bunları... E, koca cinayet birimi falan uyanmıyor olaya yani. İlk anneni hallediyor tabii—esas derdi o ya. Evet, işte o gün... 20 Haziran... Annenle buluşuyorlar, ‘Sürprizim var’ diyerek anneni sandal sefasına ikna ediyor. Küçükyalı’dan bir sandal kiralıyorlar. İçten takma motorlu... Oradan bir şeylere kıllandık zaten biz—hani adam, genelde günübirlik balık tutmaya gidenlerin kiraladığı motorlu sandallardan birini tercih ediyor... Malum, sandal sefası falan... Erkek kürek çekecek ki aslanlığını görsün kadın... İlla böyle değildir ama bu tip psikolojik zımbırtıları gözardı etmemek lazım... Oradan şüphelendik zaten... Yok... Yani, o sandalı kiraladıkları çocuğu bulduk, o anlattı. Sandalı kiralamışlar ama sonra geri getirmemişler. Birkaç gün sonra sandal Bayramoğlu’nda mı ne, öyle bir yerde bulunmuş. Sandalı kiralayan çocuğun da polisle başı hoş değilmiş, o yüzden, yani ne olur ne olmaz diyerek, tıpkı bizim gibi, annenin cesedinin denizde bulunmasından yola çıkıp sandal kiralayanları da sorgulayan polisten gizlemiş bu olayı... Neyse, bulunduğu zaman hiçbir

iz yokmuş sandalda. Yani, ya adam anneni sandalda öldürüp denize attıktan sonra sandalı bir şekilde temizlemiş ya da cinayeti sandaldan başka bir yerde işlemiş olmalıydı... Motorlu sandal tercihi meselesine kıllanmamız da o yüzden işte: Kürek çekerek gidilmeyecek bir yere gitmiş olsalar gerek diye düşündük. Neyse, biz olayı çözemedik ama babanın ifadesinden anladık dalgayı, sonrasını da kendi anlattı zaten: İş adamı ya bu, Ataköy Marina'da bağlı tuttuğu orta boy bir teknesi varmış; lüks hesabı... Tabii tekne Murat Hazar adına kayıtlı. İşte, teknesinde milleti ağırlamalar, iş adamı numaraları, falan. Ha, unutmadan söyleyeyim: Baban bundan bahsederken de, sonrasında da, adamla annen arasındaki ilişkiden bihaberdi. Evet, anca gazetelerde yakalanmasıyla ilgili haberleri gördüyse bir şeyler tahmin etmiş olabilir—olmayabilir de, bilemem. Öğrenmediyse, mahkemede öğrenir herhalde. Bir darbe daha ha? Eh işte... Dedim ya, ben pek üzülemiyorum açıkçası—babana yani. Neyse, ne diyordum? Tekne... Evet, annenle de geçmişler epey. Tekneyle canım. Neyse, hikâye şu —adam, anlatırken ne şişindi tarif edemem— anneni sandala bindiriyor, 'Sana bir hediyem var, sürpriz,' falan filan, diyor. Sonra, Büyükkada'ya kırıyor dümeni. Teknesini önceden götürüp ada açıklarına demirlemiş herif. Sonra teknenin kendi botuyla, zodyak derler ya hani, kıyıya çıkmış, deniz otobüsüyle karşıya geçmiş, annenle buluşmak için yani... Neyse, bunlar kiraladıkları motorlu sandalla tekneye yanaşıyorlar; annen artık huylanmış mı, onu bilemiyorum... Adam da söylemedi. Ama illa bu kadar alengire ne gerek olduğunu merak etmiştir. Belki sormuştur da—adamın bir şekilde bunları geçiştirmeyi başardığını düşünüyorum. Neyse, bunlar adaya varınca tekneye geçmişler; kayığı yedeğe alıp açılmışlar tekrar denize... eee... İşte... Şampanyaydı, 'nevleneceğim seninle, karım olacaksın; nuzaklara gideceğiz,' yollu bir-iki yerli film konuşmasıydı derken... e, ehm, öpüşmeler falan... İşte herif, kaşla göz arasında, daha önceden hazırladığı zehri kadehine koyup annene içirivermiş. Annen hiç acı çekmemiş dediğine göre—anında ölmüş. Tabii canım, o meret öyle; küt diye götüren cinsten. E, adamın kırk telde bezi var, eğitimini de almış ya, biliyor tabii hangi zehir ne boka

merhem oluyor, nereden, nasıl bulunuyor—alacağın yeri bilip parasını da verirsen her şeyi alabilirsin zaten. Sonra... Sonrası büyük rezillik tabii: Annenin cesedini içeri taşımış... Sonra o şeyi... O aleti yani... O, başlı başına manyaklık zaten: Hesabına çalıştığı ülkede yaptırmış—kime yaptırdıysa artık? Bond filmlerindeki gibi, bunların teşkilatta da böyle alengirli alet edavat yapmaya görevli tipler var herhalde, ne bileyim? Neyse, herif, ettiği haltı planlar-ken... Hani bulduğun elbise var ya... İşte bu, cinayetlerine tarikat işi süsü verecek hesabı, polisin kafası iyice karışsın diye araştırmış, etmiş; Kelt tanrısı Crom'u bulmuş... O aleti de ondan esinlenerek yaptırmış. Aleti bana gösterdiğinde gözleri parlıyordu herifin. Dehasını takdir etmem gerektiğini düşünüyordu. Ne yalan söyleyeyim, ettim de—yok, öyle soğukkanlı değilim canım ama eh, teslim etmek gerek; enteresandı. Bak, anlatayım sana: İlk bakışta alelade bir tahta silindir... Hani, görsen, eski tip bir iskemlenin bacağını kesmiş dersin—yok, daha iyisi, hani sandallarda babalar vardır ya... Kürek takılır hani... Öyle bir şey; ucu sivri değil de yuvarlak... Sırıتما, evet... Şeye benziyor işte—anladın. Boyu otuz santim kadar. Cilalı milalı, pırıl pırıl da parlıyor meret. Diğer ucunda —sapında de sen ona— anca yakından bakınca görülebilecek bir düğme var; basıyorsun 'şak!' diğer ucundan... aaa... Hızır bilir misin sen? Marangozlarda olur. Tabii, nereden bileceksin? Böyle, daire şeklinde, testere gibi tırtıklı bir bıçak düşün: Hızla döner bu; sunta, tahta vesaire kesmeye yarar. Neyse dedim ya, hızı benzer bir şey... İşte o bahsettiğim düğmeye basınca, sopanın uç kısmında, yandan bir tırtıklı bıçak çıkıyor... Hızır gibi daire değil ama; yarım daire... Sonra basıyorsun, bıçak aynen içeri. Sustalı hesabı işte. Yaylı mekanizma. Bu Crom dedim ya, işte onun bir resmi var... Böyle, eee... Hani damla çizerler ya, altı yuvarlak üstü sivri... Öyle bir şey düşün: Üst kısmında, yani sivri yerinde diyorum, böyle taca benzer bir çember var... Hani meleklerin haresi olur ya, işte onun gibi ama etrafı tırtıklı... Bundan esinlenmiş herif. Kafaya bakar mısın? Uğraştığı şeye bakar mısın? Manyak işte... Planını kurarken aklına gelince, artık zamanını, okulu falan, nasıl ayarladıysa, gidip yaptırmış. Arada, birkaç kere sahiden

dışarı gitmiş herif canım... Artık ne yapmaya gidiyorsa... Rapor falan veriyordur, ne bileyim? Evet, tamam, bir sürü şeyi sormak aklıma bile gelmedi, kabul. Neyse, anneni öldürdükten sonra teknenin içinde yatırmış, soymuş, sonra da alete kayganlaştırıcı sürüp... Kayganlaştırıcı dediğim krem... Şeyinden... Anla işte... İçeri sokmuş ve bıçağı içeride açıp çevirmiş köpek soyu... Sonra da tekrar kapatıp çıkartmış... Annenin şeyinde—yani dışta kesik ya da başka bir tahribat olmaması o yüzden... Öf be! Anlatırken bile fena. Tarikat işine bir de cinsel yetersizlik bağlantısı koymuşmuş böylece... Hem de imza gibi... Polis bunu görüp seri katil profili çıkaracak ya... Gerçi sonuçta seri katil herif ama seri katilliği seri katil olmasından değil... Dedim ya, karışık iş... Yani, herif iyice karıştırmış ki yakalanmasın. Aslında, oynuyor tabii; hani dikkat edip parmak izi falan bırakmasa da yetecek... Ama manyak ya, eğleniyor da bir yandan. Kendini kanıtlamak, üstünlük falan. Neyse, işini bitirince bir süre yol almış tekneyle, sonra da denize atmış cesedi. Tekneye bağladığı kayığı da daha sonra, Pendik açıklarında çözmüş, falan filan. Yaptığını gören olmamış elbette. Akşam alacası, denizin ortası—kim bakacak zaten? Sonra adaya geri dönmüş, tekneyi bir iskeleye bağlamış ve gidip adanın nispeten تنها, kayalık bir kıyısında bağlı bıraktığı botunu almış. Tabii o zaman bunu gören olmuştur ya, kim, neye, ne kadar dikkat edecek? Zaten ne diye etsin, değil mi? Annenden sonra sıra diğerlerine geliyor—diğer kurbanlara yani. Onları da tanıyor herif. Dış kapının mandalı düzeyinde elbet ama tanıyormuş işte. Nilgün Hanım'ı, yani ikinci kurbanı—esas her şeyi karıştıran da o oldu zaten. Hani demiştim ya sana, kurbanlar arasında bağlantı—ha, söylememiş miydin? Peki: Biz, hani bu seri cinayet ya, acaba kurbanlar arasında bir bağlantı kurabiliyor muyuz diye araştırmıştık... Sonunda annenle üçüncü kurbanın okuldan tanıştığını bulmuştuk. Baban da dördüncü kurbanı tanıyordu. Biz babanın üçüncü kurbanı da tanıdığını düşündük, hatta o da şüpheli oldu gözümüzde—kısa bir süre için. Dördüncü kurbanı tanıdığını gizlemişti polisten; daha doğrusu, Zuhale Hanım'ın öldürülmesi ile ilgili haberleri aldığı anda polisi aramamıştı. Meğer tırsmış baban—hani, söylerse polisle bir

daha uğraşacak diye. Zaten yasadışı bir halt çeviriyor ya—ha, işte, böyle bağlantıları bulduk bulmasına da, ikinci kurbanla diğerleri arasında hiçbir ilişki bulamadık. Yoktu da zaten. Yani, birbirlerini tanımıyorlardı anlamında söylüyorum. Tabii, biz katilin kurbanlarla ilişkisini pek düşünmemiş, kurbanların arasında bir bağlantı aramıştık. Oysa öyle değilmiş. Açıkçası, kendi anlatmayaydı, kolay kolay bulamazdık herhalde. Neyse, herif Nilgün Hanım'ı geçen sene, üniversitenin mezuniyet töreninde tanımış. Kadının kuzeninin oğlu mu ne, bunun bölümünden mezunmuş. Öğrencisi yani. Tesadüf tabii. Orada tanımış işte Nilgün Hanım'ı—o da öğretmen ya, yeğeninin hocasına teşekkür edecek falan... Ayaküstü konuşmuşlar, bir daha da görüşmemişler. Diyeceksin ki, 'Kadını nasıl aklında tutmuş, sonra nasıl bulmuş?' Adam cin gibi bir şey; man-yaklığı başka ama sonuçta eğitim almış ajan. Filmlerdeki gibi işte; bir mekana girince ilk iş etrafını ezberleyenlerden. Fotoğrafik hafıza falan... Her gördüğü yüzü kafasına kazıyan cinsten... Evet, lazım olur diye—düşünebiliyor musun? Allah, buna böyle bir yetenek vermiş, ne denir? Anneni öldürmek için plan yaparken ilham gelmiş buna—e, hep iyilere gelmez ya bu meret, buna da gelmiş. Nilgün Hanım'ı hatırlayınca hafıza bankasını kurcalamış—aynen böyle söyledi kıcı kopasica! Hafıza bankasıymış... İnanılır gibi değil, değil mi? Nilgün Hanım'ı bulunca düşünmüş—ilham geldi ya. Nilgün Hanım, annenle aynı yaşta... Hani öyle ikiz gibi benzemiyorlar ama sonuçta o da sarışın, endamlı da. İçığına cıcığına bakmazsan aynı tipte sayılır yani... Böyle düşünürken, yani benzer kurbanlar bulup işi seri cinayete çevirecek ya... Sonra Öznur Hanım gelmiş aklına... Onu da tanıyor tabii; dedim ya, hepsini tanımış bir şekilde... Annenle beraber Bebek'te dolanırken karşılaşmışlar; mart ayında. Öznur Hanım, annenin sınıf arkadaşı, biliyorsun. Gündüz vakti karşılaşmışlar... O saatlerde baban işte tabii... Siz de kim bilir neredeyken... Okulda, sinemada falan... İyi cesaret ama—dolaşırlarmış böyle; el ele, göz göze hesabı... Tabii, babana rastlama ihtimali bulunmayan yerlerde... Neyse, karşılaşmışlar; kadıncağız öğle tatilinde arkadaşlarıyla yemeğe inmişmiş... Aynı yaşta, gene sarışın, gene hoş sayılabilecek bir kadın... Adam

anında Öznur Hanım'ı eklemişmiş bankaya. Orada işte, annenle Öznur Hanım, birbirlerine telefonlarını vermişler, hani, 'Görüşelim, eski günler,' falan diye. Annen bunu 'eşim' diye tanıtmış tabii... Ya... Nasılsa görüşmeyiz bir daha demiş herhalde—ya da başka şey, bilemem niye öyle tanıtmış. Belki de babanla arasında aşkın yokluğundan fazlası vardı; ne bileyim, belki de annen babanı hiç sevmiyordu... Hoş, hiç sevmeden birine yirmi dört yıl nasıl katlanılır, üstelik iki de çocuk yaparak, bilemiyorum. Belki de evlenmelerine yol açan olaylarla ilgilidir; aslında en güzeli gidip anneannenle konuşmak galiba. Çocukların ebeveynini sadece ebeveyn olarak değil, insan olarak da görebilmeleri iyi bir şey bence—aman, neyse, onlar senin karar vereceğin şeyler. Öznur'dan sonra Zuhal Hanım var, dördüncü kurban yani. Herifçioğlu, onu daha yeni tanımış. Babanların şirketinde, birkaç ay önce. Babanlar, parayı buldular ya ordudan, şirketlerinin holdingleşme aşamasına geldiği fikriyle, başka alanlara kayıp üretim için yatırım yapmayı planlarken, 'Hazır büyüyoruz, kurumsal kimliğimizi oturtmamız, yeni bir imajla piyasaya çıkmamız da gerekir canım,' diyerek, Zuhal Hanım'ın çalıştığı ajansla görüşme yapmışlar... Zuhal Hanım da müşteri temsilcisi sıfatıyla babanların şirkette, önerdikleri imaj çalışmalarının sunumunda bulunmuş. Birkaç kere karşılaşmışlar bununla tabii. Kadın diğer kurbanları andırır bir tip ya, adam bunu görünce kareyi tamamlamış kafasında. Hemen yanaşmış kadına; samimi olmuş. Anneni öldürdükten sonra beklemiş; 7 Temmuz günü Nilgün Hanım'ın kapısına dayanmış... Onun adresini liseden almış. Hesapta bunun öğrencisi kadının akrabası ya; yüksek lisans başvurusuna yardım etmek için çocuğu arıyormuş da, adresini bulamıyormuş da, halası vasıtasıyla belki bulurmuş da... Okul sekreterinden kadıncağızın adresini böyle almış. Kendi de hoca ya, kimse huylanmamış tabii. Sonra telefon ediyor... Dışarıdan, telefon kulübesinden yani... Tabii, polis o kayıtları falan bulmuş bulmasına da, kulübeden aramayı kimin yaptığını nasıl bulacak? Dedim ya, uyanığın önde gideni bu. Neyse, işte Nilgün Hanım'ı arıyor, yanlış numara hesabı; kadının evde olduğunu teyid ediyor. E, öğlen vakti oğlan sokakta haytalık peşinde, koca işte olsa

gerek diyor. Riske girmiş elbet ama şanslı pezevenk işte; kadının evde yalnız olmasının üstüne, bir de ne girdiğini ne çıktığını gören olmuş. Gerçi gören ne kadar dikkat edecek, o da var. Kurye gibi gitmiş. Kafaya şapka takmış, üzerine aynı renk bir tişört, kol-tuğunun altında da o kâğıt sıkıştırılan levhalardan... Tabii, giydiği, kurye şirketinin resmi kıyafeti değil ama uzaktan bakınca, hani dikkatle incelemiyorsan öyle sanırsın. Algılama meselesiymiş dediğine göre. Neyse işte, kurye havasında gitmiş; cebinde aleti... Kadın bunu tanımamış tabii. Hepi topu bir kere gördüğü adamı neden hatırlasın ki durduk yerde? Hem de kurye kıyafetini andıran bir kıyafet içinde. Zehir elinde hazırmış zaten bunun... Deodorant kutusuna doldurmuş, kadın kapıyı açtığı anda da yüzüne sıkıvermiş. Tabii, zavallı Nilgün Hanım bunu daha önce sadece bir kere, o da bir sene önce görmüş; tanısa bile, oturup bununla kadeh tokuşturacak değil ya; o da nefes yoluyla götüren cinsten bir zehir kullanmış —zaten bu da bizi şaşırtmıştı; hani, annen ve diğer iki kurbanı içirerek zehirlemişti hesabı. Neyse, sonrası malum, kadın cansız düşünce, kaldırıp salona taşıyor, pisliğini yapıp kadını giydiriyor, sonra vın. Elinde ameliyatlarda kullanılan o eldivenlerden var. Namussuz, ne iz bırakıyor ne bir şey. Öyle ayarlamış ki herif, cinayetleri Ay'ın evrelerine denk getiriyor. Hatta kurbanları ona göre soymuş: Anneni dolunay olduğu gün, daha doğrusu, ertesinde öldürmüştü ya, misal... Çırılçıplak soymuş. Gene aynı hesap, ilk dördün-son dördün... Ay'ın yarım hali be kızım, o-hooo sen de... Neyse, işte... Öznur'un belden aşağısını, Zuhâl'in de belden yukarısını çıplak bırakıyor... Nilgün Hanım'ı öldürdüğü gün, Ay'ın ilk hali... kadını deştikten sonra giydirmiş bir de üşenmeyip—cesarete bakar mısın? Alay ediyor resmen; diyorum ya, anlatırken zevkten bayılacaktı zaten. Hoş, biz zaten numarasına uyanmıştık... Tabii, o aleti kullanınca... Sapık katil, dini durumlar... Satanist hikâyesi de var ya milletin aklında... Bir de üzerine elbiseleri koy: Al sana şeytani tarikat cinayeti resmi. Dedim ya, pek gururlanıyordu anlatırken. Tabii canım, sonradan kendi yerleştirmiş evlere elbiseleri; sizinki hariç... Annene giysiyi, 'Amerika'da buldum, cadılar bayramı kıyafeti. Hoşuma gitti aldım. Belki yılbaşında, maskeli baloda

giyersin,' diye hesapta hediye etmiş. Yılbaşında hangi maskeli baloya gideceklerdi bilemiyorum tabii... Ne? Onu da sormadım işte, ne var? Öf, neyse, adam giysiyi hediye paketiyle vermiş olsa gerek çünkü giysi üzerinde parmak izi bulunamadı—e, tabii, annene verirken eldiven takacak değil ya. Öyle tahmin ettik biz, herhalde öyledir. Tabii, hediye paketiyle verdiyse pakette parmak izi olur ama eh, kim paketi saklar ki? Muhtemelen, annen de açtıktan sonra atmıştır paketi. Neyse, annen denemiş herhalde bunu—giysiyi yani. O parfüm kokusu da bu yüzden. Yalnız, dediğin gibi, merhume de abartırmış parfüm işini ha. Neyse, giymiş işte. Belki evde, ayna karşısında falan. Birkaç sefer. Sonra herhalde senin bulduğun yere koymuştur; torbayla. Tabii canım, torbanın alındığı mağazaya da gidildi, hani olur mu acaba diye. İlgisiz bir yer; herhalde sana ya da ağabeyine oradan bir şeyler almıştı; belki sonradan torba hoşuna gitti, sakladı. Sonra, Öznur Hanım'ın evi—Öznur Hanım'ın evi zaten boş, oraya girmesi kolay. E, her türlü eğitimi var tabii; kapı açmak, bilmem ne, çocuk oynacağı buna. Cinayetten sonra bırakmış oraya giysileri—giysileri diyorum çünkü Nilgün Hanım'ın evine bir daha girememiş. Kocas, cinayetten sonra yıllık iznini almış, bir ay evden çıkamamış zavallı adam. Görsen, zaten böyle süklüm püklüm bir herif. Neyse, giysiyi oraya koyamayınca, Nilgün Hanım için yaptırdığı elbiseyi de Öznur Hanım'ın evine koymuş... Boş ya onun evi... 'İş daha da karışık hale getirdim,' dedi... Tabii canım, Amerika falan palavra; elbiseleri burada yaptırmış bu... Dedim ya, solucan tanrı hikâyesini bulmuş... O kıyafet işte; çizip vermiş mağazaya, 'Böyle olsun,' diye. Var ya böyle tiyatro-lara, filmlere kostüm kiralayan ya da diken yerler... Onu da buldu polis; hocayım, üniversitede tiyatro oynatacağım diyerek bir de ucuza yaptırmış, iyi mi? Hatta utanmadan, 'Macbeth'in yeni bir yorumu için,' bile demiş. Cadılar var ya... Kostümcü de sormamış neden dört tane diye. Üç tanedir ya onlar—ne? Hah, tabii; okumuyorsunuz kızım, sizin nesil böyle... Neyse... Zuhul Hanım'ı öldürmeye gittiğinde ise yanındaymış elbise—sırf alengir canım herif. Ne diyordum? Hah, sonra bekliyor gene, hatta dediğine göre, o kadar rahat ki işlediği iki cinayete ilgili haberleri bile takip

etmemiş. Derken günü geliyor... 26 Ağustos işte—biliyor musun, son iki cinayetin tarihleri yüzünden olayların İzmir’le ilgisi olup olmadığını bile düşündük: 9 Eylül, İzmir’in kurtuluşu ya... Bir de Fuar’da 26 Ağustos kapısı vardır hani—duymadın mı? Aman, neyse... eee, evet, işte 26’sında Öznur Hanım’ı arıyor bu. Annenin cep telefonundan alıyor numarayı... Yani daha en baştan var bunda kadının numarası; anneni öldürdüğü zaman çantasındaymış telefon. Çanta da bagajında bulundu zaten. Adamdaki rahatlığa bak: e, tabii, başka kimlik falan, rahat herif; kim bulacak da arayacak? Neyse, bu, Öznur Hanım’a telefonda Yıldız Hanım’dan bahsediyor—üzgün ya hesapta; görüşmek istediğini söylüyor. Hani, Öznur Hanım da bekâr ya—e, herif de, Allah’ı var, tipsiz biri değildi yani. Zengin mengin de... Artık dul erkek, kırk iki yaşında, böyle demek çirkin belki ama ‘evde kalmış’ bir kadın falan... Bilemiyorum; kadının herhalde ilgisini çekiyor. Muhtemelen bu da bir şeyler ima etmiştir—orasını anlatmadı gerçi ya. İşte buluşuyorlar, caddede bir şeyler yiyorlar. Sonradan öğrendik: Yemek yedikleri yerde bunları hatırlayan bir garson, polise ifade vermiş, bunun tipini az çok tarif etmiş. Tabii, bizim haberimiz yok; Emin Bey de sağolsun, bize söylemedi bunları. Meğer bizim Kurthan’dan aldığımıza yakın bir tarif varmış ellerinde. Baban bundan bahsederken ben, Emin Başkomiser’e katilin babanın anlattığı adam olduğunu düşündüğümü söylemiştim. O da Komiser Cenk’e—cinayet birimi dedektiflerinden; biraz uyuz bir tiptir. Ha, işte bu Cenk Komiser’e dediklerimi aktarınca o da önce o garsondan, sonra da Kurthan’dan, Kurthan da sandalcı—aman, boş ver şimdi; işte, aldıkları tarifle karşılaştırıyor falan... Tabii, ellerinde muhtemel katilin tarifi olduğunu bize söylemeye mecbur değillerdi ama... Aman, neyse işte, Öznur Hanım’la yemek falan, biraz da içki... Evde devam edelime dönüyor iş—e, itin evi de hemen oracıkta ya... Gerisi malum; açıyor şarabı, evde bitiriyor işi... Sonra bu... Hani yakalanmayacak ya, oyunu daha eğlenceli kılalım, heyecan olsun diyor, kadının cesedini çıkarıp kendi apartmanının bahçesine bırakıyor; üstüne bir de çantasından kimliğini çıkarıp gömlek cebine koyuyor. Aslında planı, sabah birinin işe giderken cesedi görmesi... Hatta bir

ara kendi bulmuş gibi yapıp polise haber vermeyi falan da düşünmüş—sırf heyecan olsun diye. Tabii, adam ne bilsin âlemin en acar dedektiflerinin işe karışacağını... Neyse, bu, kadını bahçeye taşıyor, sonra eve dönüp kadınla ve cinayetle ilgili her şeyi yok ediyor. Zehiri götürüp beş sokak ötede çöpe atmış. Tabii, çöpler karıştırılana kadar çöp arabaları alıp gidiyor; zaten kimse de tutup beş sokak yukarıdaki çöpleri aramıyor. Sonra, gelip yatmış herif, iyi mi? İş gece yarısı bitirdiğinden gören duyan da olmamış. Ama sonra, inınınının tabii: Vedat Bey oradan geçerken... eee... Bir şekilde, cesedi fark ediyor, polis falan derken seninki gürültüye uyanmış—yaa, ne diyorum, herif kadını öldürüp cesedi kendi bahçesine attıktan sonra devirip horul horul uyumuş be! Tabii polis gelince, uyku sersemi biraz panikler gibi olmuş ama gene de renk vermemiş. Polis, apartmandaki herkese yaptığı gibi, hemen bunu da sorgulamış—artık hoca diye midir, fazla da kurcalamamış... Arama emri olmaksızın evine girmelerine de itiraz etmediğinden belki... Hani, nasılsa bir şey bulamazlar hesabı... Ya, zaten adamın evinde ne casusluğuyla, ne de cinayetlerle ilgili bir şey bulunabildi... O alet dışında ki alet, dediğim gibi, öyle bir bakışta ne olduğu anlaşılacak bir şey değil—herif de saklamıyormuş zaten; polis geldiğinde, alet çalışma odasında, masasında duruyormuş. Tabancası da öyle... Ruhsatlı zaten alet. Susturucuyu, artık görmemişler mi, onu bilmiyorum. Tabii, polis üstünkörü eve bakarken zaten ne aradığını bilmiyor o an. Adam, o zımbırtı hariç, zehirleri falan, hep atmış bir yerlere. O gece, bunun zaten dairesinde ışık yoktu; uyuduğunu, hiçbir şey duymadığını söylemiş polise. Sonra devam. Gene beklemiş, 9 Eylül günü Zuhal Hanım'ı aramış; allem etmiş, kallem etmiş, o akşam yemeğe çıkarmış kadını. Tatlı dilli de utanmaz; nasıl düzgün konuşuyor, duysan şaşarsın. Eh, Zuhal Hanım da meyilliymiş anlaşılan—belki de kim gelse ona meyledecekti; kim bilir? Neyse, gecenin ilerleyen saatlerinde kadını evine bırakıyor bu; kadın da bunu, 'Buyurun, bir kahve içelim' hesabı davet ediyor—zavallı, ne umdu ne buldu derler ya... Hayır, adamın elinde torba var; insan sorar, 'Bu ne?' diye... Sormamış bile kadın; alkolden belki. Ya da başka şeyin

heyecanından. Tabii geceyarısından sonra geldikleri için eve, o zaman da gören duyan yok. Sonrası malum. Kaşla göz arasında kahveye zehiri katıp işini bitirmiş ve ‘normal’ hayatına geri dönmüş. Kimsenin cinayetlerle ilgili bir şey yakalayamayacağına o kadar eminmiş ki—zaten geceyarısı evine aklım sıra gizlice girmeme acayip şaşırmış. Ben, evinde ışık görmeyince kafadan dalayım demiştim. Meğer arka tarafta, tuvaletteymiş bu. Kapıyı kurcaladığımı duyunca anında fırlamış, pozisyon almış. Ben hayatımda ilk defa maymuncukla kapı açmanın heyecanı ile içeri mal gibi dalınca, indirmiş kafama tabancanın kabzasını. Eh, bu kadar kısa zamanda üç yaralanma—ben de az değilim, değil mi? Neyse. Ben, Süpermen izlerken bunun olayını çözmüştüm; gizli kimlik hesabı... Bilirsin, hani eleman, sade vatandaş Clark’ken saçları yana yatırır, gözlük takar, falan. Bilirsin tabii; Shakespeare deyince tıss ama Banderas dersem kıpır kıpır—hoş, sizin kabahatiniz değil tabii. Neyse, dediğim gibi, bu it soyu hoca iken böyle, kambur duruyor, kalın gözlük falan... Saçlar da yana yatık, yapışık... Murat Hazar olduğunda ise, görsen, dimdik, atletik, saçlar geriye, ona göre giyinmeler, konuşmalar—gözlük de yok tabii. Lens takıyor. Gözleri bozuk canım; hoca kılığındaiken gözlüğü, öyle kafadan gizlenmek için takmıyor—sağlam göz dayanmaz o kalın gözlüğe. Neyse işte, ben bununla önceden görüşmüştüm. Soruşturma hesabı. O gece, yani bizim üçüncü kurbanı bulduğumuz gece, nerede olduğunu kanıtlayamayan üç kişiden biriydi... Clark Kent falan derken birden ayılmışım bunun numarasına... Sırf şansa... Hani içgüdü diyeceğim ama ne kadar doğrudur, onu bilemiyorum. Neyse, fotoğrafik hafıza var ya bunda, benim mal gibi evine girmemi fark edip tabancayı kafama indirdikten sonra beni anında tanımış; ne halt etmeye geldiğimi de hemen kavramış. Tabii, benim hıyarlığım büyük. Fark etmişsindir belki: Benim ortak zekidir; benden önce kapar her şeyi—canım, fark etmedin demek; ne kadar incisin. Sağol. Ama dedim ya, hıyarlığın daniskasıydı benimki. Ne diyordum? Ha, babanların durumu ortaya çıkınca, laf arasında adamın ertesi gün şirkete geleceği öğrenilince, polis buna tuzak kurmuştu. Ben de heveslenmişim, hani katil yakalandığında orada

olacaktım, gurur murur falan... Ama durduk yerde, tabii durduk yerde değil aslında, yasal prosedür gereği, polis bana operasyon sırasında orada olmamam gerektiğini söylemiş ve eve göndermişti. Tam hayal kırıklığıydı canım. Tabii, nedir, kanun karşısında, hele kanun saflarında çalışırken, boyun kıldan ince olmak durumunda. Hani, belki üstelesem, gene hatır matır derken kalmama izin verebilirlerdi ama üstelemedim açıkçası. Bilemiyorum, biraz basiretim bağlandı herhalde—biraz da fazla yüzüzlük olacağını düşündüm aslında. Aman, neyse: Tuzak işinden beni dışlamıştı ya polis, bozulmuştum sonuçta. İşte o kafayla, gecenin bir vakti olayı çözünce hiç düşünmeden hemen fırladım evden. Tefo'ya haber de vermedim, nasılsa gelemeyecekti benimle... Eşeklik tabii. Polisi de aramadım—bozuğum ya. Eşeklik dediğim, kendi başıma halt karıştırmaya kalkmamdan ziyade, bekleyebilecek olmama rağmen bu halta kalkışmam. Tabii canım, dedim ya, sabahı beklesem, herif Murat Hazar kılığıyla şirkete gidecek, polisin kucağına düşüverecekti. Ama nedir, Vedat hayvandır işte... Gene de son anda, belki de Tefo'ya kelek attığım için içim sızladı ve herifin evine girmeden evvel kardeşimin cep telefonuna mesaj yolladım. Tabii son anda buna karar verdim ya, o yüzden, bir an önce işi bağlama hevesiyle, ne yapmaya niyetlendiğimi uzun uzun yazmadım; bir tek 'Güleryüz Apt 1' yazdım—hani, anlar nasılsa diye. Zeki ya. Eh, artık, daha yatmamışmış ama uykusu mu vardı neydi; mesajı alınca bir şey anlamamış bu. Basireti bağlandı herhalde—öyle derler ya. Neyse, seninki devirip yatmış. Sanki tepedeki, 'Sen uyu, hem biraz heyecan hem de o ite ders olsun,' demiş buna. Tabii herifin beni oracıkta hemen gebertmek yerine bağlaması ve yarım saate yakın yalnız bırakması da kısmet—yok, o yarım saatte ne yaptığını biliyorum tabii. Tefo'dan nedir bir bakayım diye alıp cebe attığım maymuncukla—yok, maymuncuğu Necmi'den almıştık; boşver şimdi Necmi'yi... Neyse, işte kapıyı kurcaladığımı duyduğunda tuvaletteymiş dedim ya, o hesap. Tabii canım, adam öyle soğukkanlı ki... Beni bayılıp güzelce bağladıktan sonra gidip yarım kalan işini hallediyor—kabızlık çekiyormuş zavallım. Ardından bir de benle gevezelik etmesi var elbette... Dedim ya, herif

kendine acayip güveniyor, yakalanacağı falan, aklına gelmiyordu. Hatta polisle ilişkim olmadığı zannıyla, nasılsa peşimden gelen yoktur diye lafı uzatarak vakit kazanmaya çalışmamla eğlendi ve nasılsa umutsuz ya durum, bile bile lafı uzattı resmen. Eh, işte—ne diyecektim? Ha, Tefo... Dediğim gibi mesajı anlamamış önce; hâlbuki illa kıllanması gerekirdi. Dedim ya, basireti bağlandı herhalde. Yatmış bu, uyumuş. Sonra lank diye uyanmış. Hani olur ya öyle... Birdenbire—olur, değil mi? Neyse, Tefo'm ilkin gene mesajı tam kavramamış ama kıllanmış ya, ne oluyor demeye cebimi aradı. Sermet iti de telefona cevap vermeden—e, tabii, telefon montun cebinde çalınca çıkarıp aldı... Hıyar, hesapta usta ya—yemişim ustalığını; cebimde ne var ne yok bakmamış bile enayi! Neyse, açmadan kapayınca telefonu bu, Tefo işte o saniye ayılmış; anında polise haber falan derken, telefon olayından sonra 'Ulan, acaba?' diyen eleman, tüm çabama rağmen muhabbeti kesip tam da filmlerdeki gibi kafama tabancayı dayamış son duamı etmemi söylerken geldi bizimkiler. Kapı zilinin çalması, ardından da 'Açın, Polis!' sesinin gelmesi üzerine herifin nasıl beti benzi attı, görseydin şaşardın. Ama gene de takdir etmek gerek: Elemana sırtarak evin etrafının sarıldığını söylediğimde ki umutla sallıyordum tabii, kaçamayacağını ve kafama silahı dayayıp polise, 'Açılın geçeyim, yoksa...' demesinin fazla işe yaramayacağını fark etti, tek laf etmeden silahını yere atıp kapıyı açarak teslim oldu. Yok, canlı ele geçmektense tarzı şeyler filmlerde olur güzelim; can tatlıdır. Neyse, dedim ya, Tefo olaya ayılmış; telefon cevap vermeden kapanınca... E, artık hayal gücü mü dersin, onca gerilim filminden gelme alışkanlık mı dersin; durumun hayat memmat durumu olduğunu düşünüp velveleyi başlatmış. Tabii polis de koşar adım geldi. En önde de Mete Komiser—Emin Bey'in yardımcısı işte. Tefo, uyanık davranmış, geceyi Kaymanlar'da geçiren Emin Bey yerine doğrudan karakolu aramış. E, tabii, karakolla benim aram beş dakika. Emin Başkomiser'in emriyle o gece nöbete kalan Mete Komiser de, Allah'ı var şimdi, Tefo'ya, 'Ne diyordun sen, sakın sakın anlat bakayım' bile demeden davranmış, amirini durumdan yolda haberdar etmiş ve onayını almış. Çok şanslıydım tabii; biraz gecikselerdi

kıçımдан akan kanların boyadığı, kim bilir hangi çöplükte bulunacaktım. Adam da artık ne yapar eder, tüyerdi herhalde...”

Tüm bunları anlatabilirdim Vildan’a.

Ama anlatmadım. Yattığım yerden manzaraya baktım, dalgaların sesini dinledim. Para uğruna kırk takla atıp memleketi —biraz da bilmeden— satan, üstelik karısını, her anlamda, iş ortağı ve arkadaşı sandığı dallamaya kaptıran ve kaybeden Mesut Bey ve diğer şirket elemanlarının sorguda tir tir titremelerini, ilk görüşmemizden sonra sadece Vildan’ı almaya gittiğimde bir kez daha görebildiğim Emre’yi, süklüm püklüm ve kıllı insan Nedim Bey ve mahdumu Berk’i, atkuyruklu Özgür’ü, iki Tli Attila’yı, Gül Zekeriya’yı, Necmi ve avanesini, Behzat babayı, Cengiz’i, Erhan’ı, geveze ve neşeli askeri psikiyatr Kaan Arslanyaşar’ı, Ergin Binbaşı’yı, her şeyini vatan için harcamış ama hangi vatan için harcadığına emin olamadığı için kafayı yemiş Pascal’ı ve tüm bunlardan habersiz olmalarına rağmen gazetelerde, televizyonlarda bu dava ve genel seri cinayet davalarıyla ilgili, çoklukla olan bitenden mağdur olanları iplemeden atıp tutanları, uydurulan hikâyeleri ve milletin, tıpkı naklen yayınlanan savaşlar ya da diğer korkunç şeylerdeki gibi tüm bunları insanlıktan uzak bir hevesle izlemesini düşündüm. Sonra, Sermet piçinin, Tefo’nun araması üzerine yalnız olmadığımı ve polisin gelebileceğine ayıp kafama tabancasını dayamadan önce, muhabbet arasında, beşinci cinayeti işlemeyi düşünmediği için elinde hazır zehir olmadığını, bu yüzden ne yazık ki bir daha kafamı patlatıp bayılttıktan sonra beni bagajına atarak ıssız bir yere götüreceğini, orada zımbırtısını hem de kayganlaştırmacı bile sürmeden kıcıma sokup içimde açarak çevireceğini ve kan kaybından ölmüş olarak bulunmam için beni o halde bırakacağını gülerек söylemesini hatırladım. Vildan’a baktım; ‘Ulan,’ dedim, ‘ne gerek var kızı daha fazla üzmeye? Bilmeyiversin.’

Şimdi siz, ‘E, madem onca sene anlatmadın, pek vicdanlı, pek düşünceliydin de şimdi ne demeye yazıyorsun bunları?’ dersiniz. Hatta, ‘Vedat Bey, milli güvenliği ilgilendiren böylesi bir meseleyi böyle açık açık yazmak, bilemiyoruz yani,’ bile dersiniz.

Eh, hepsine cevabım var: Birincisi, tüm bunları, kitabı bitirip yayıncıya teslim etmeden önce Vildan'a anlattım; daha doğrusu yazdım. Vildan'la bu olaylardan sonra, birkaç ay daha beraber olduk; daha sonrasında da, sık olmasa da görüşmeye devam ettik. Yedi sene önce yurtdışına gitti; dayısının yanına. Yüksek lisans diye gitti, bir daha da dönmedi. Ardından ağabeyi de gitti. İkiisi de evlendi orada—oralı birileriyle. Yerleştiler, falan. Ama bağlantıyı koparmadık hiç; arada yazışırız böyle. İşte, bu davayı yazmaya karar verince, oturup uzun uzun yazdım, her şeyi anlattım ve iznini istedim; o da verdi. Ne istersem yazabileceğimi, hatta ondan başka bir isimle söz etmeme bile gerek olmadığını ve kitap basıldığı zaman mutlaka imzalı bir nüshasını istediğini söyledi.

Aynı şekilde, diğerlerinin, sevdiklerinin, sırf katilin, kendi amacını gizlemek ve dinsel ve cinsel sapık bir seri katil tarafından işlenen cinayetlermiş gibi göstermek uğruna kurban edilen üç masum kadın olduğunu bilmemesi ama bunu benim bilmem, nasıl desem, bir tür... eee, vicdani bir ağırlık veriyordu bana... Biraz sanki... Haksızlık gibiydi. O yüzden, kitabı yayınlamadan önce gidip hepsiyle tek tek görüştüm. Onca yıl sonra bu acı konuyu açmam biraz sarsıcı oldu elbette ama hiçbirisi de bana, 'Bunları bilmek istemiyordum, keşke anlatmasaydınız,' ya da 'Yazmayın lütfen,' demedi açıkçası.

İkincisi ise... Eh, davanın üzerinden on yıl geçti: Katil ve diğer ilgililerin hangi delikte ömür tükettiklerini biliyorum ve olayın açıklanmasında herhangi bir sakınca bulunmadığının teyidini ilgili makamlardan aldım. Ayrıca, 'Ya o istihbarat örgütü?' dersiniz, onu da söyleyeyim: Ne olur ne olmaz diye —hani üzerinden on yıl geçti, ayrıca uluslararası boyutta ün salmışken kolayına dokunamazlar diyorum ama gene de bunların işi belli olmaz, malum— adını vermediğim örgüt, doğal olarak Sermet zibidişiyle ilgisini reddetti. Hatırlarsınız, *Görevimiz Tehlike* dizisinin —daha genç olanlar Tom Cruise'un oynadığı, aynı konudan yola çıkılarak yapılmış filmleri hatırlar belki— klasik, 'Yakalanırsan ne seni tanırız ne de adamlarını,' cümlesi vardır ya, işte o hesap. Ayrıca, casusluk bir yana, işlediği cinayetlerden gerçekten haberdar olmadıklarına inansak bile, ajanlarının seri katilliğini resmen kabullenmelerini

de bekleyemezsiniz, değil mi? Tabii, tüm bu reddetmeler falan, gayet gizli düzeyde yapıldı; dava da kapatıldı, gitti.

Biz de bu hikâye sayesinde meşhur olduk, işlerimiz arttı; iyi para kazanmaya başladık. Hatta ukalalık diye almamanızı umarak söylüyorum, bu olaydaki rolümüz sayesinde mesleğimizin memleket çapında belli bir saygınlık kazandığını da söyleyebilirim.

Ha, davadan para mara kazanamadık ama eh, kazandırdığı şeyler, dediğim, hatta Zekeriya'nın da kendi adına dediği gibi, parayla asla alınamayacak şeylerdi.

İşte, hatırlayan için, on yıl önce manşetlere çıkan, önemine ki dediğim gibi gerçek önemini kimse bilmedi o zamanlar ve şiddetine bakılmaksızın unutulup giden diğer her şey gibi, hızla unutulmuş 'Erenköy Canavarı' hikâyesinin aslı budur.

Neyse... Efendim, o günün, Vildan'a hiçbir şey söylememeye karar verdiğim günün yani, neredeyse tümünü yatakta geçirdik. Arada kalkıp yiyecek bir şeyler hazırladık ya da tuvalete falan gittik tabii. Ama gün boyu yatakta havadan sudan konuştuk; sanki hiçbir şey yokmuş, tatile gelmişiz gibi, gerindik durduk. Arada televizyon izledik, müzik dinledik, falan filan.

Sonra, akşamüzerine doğru birara, Vildan yatakta doğruldu, sanki uzun zamandır sormak istiyormuş da anca fırsat bulmuş gibi, "Beni güzel buluyor musun?" dedi. Tereddüt etmeden kafamı salladım, hem de ne güzel olduğunu söyledim. Güzeldi zaten, yalan söylemiyordum yani.

Cevabım üzerine, en çok neresini beğendiğimi sordu; gene hiç tereddüt etmeden, her yerini beğendiğimi söyledim. Söyler söylemez de, baştan savma bir cevap verdiğimi düşünüp bozulur diye hayıflandım. Aldırmadı ama. Sonradan fark ettim; en beğendiğim yeri değilse bile en beğendiğim tarafı buydu galiba.

"Ben," dedi, saçlarımı okşayarak, "senin en çok nereni beğeniyorum, biliyor musun?"

"Kahverengi gözlerimi," dedim, pek sevdiğim şarkıya ithafen. Güldü.

İzmir, 2004

